

Munkedals
Kommun

**Kallelse
kommunstyrelsen
2024-04-15**

Kommunstyrelsen sammanträde
är öppen för allmänheten

Munkedals
Kommun

Munkedals Kommuns värdegrund

**All kommunal verksamhet i Munkedals kommun
skall utgå ifrån alla människors lika värde**

Vårt uppdrag är att

- möta alla med respekt och eftertanke
- stödja människors strävan efter ett gott och tryggt liv
- göra mesta möjliga nytta för våra brukare
- arbeta för öppenhet, mångfald och tolerans
- samarbeta för att nå goda resultat

Det här gör vi genom att

- se till att god etik råder i alla sorters möten
- utgå från att alla människor vill och kan ta ansvar för sina liv
- alltid söka lösningar som stödjer och utvecklar invånare och verksamheter
- visa respekt för varandras arbete och professionalitet
- underlätta varandras arbete

KOMMUNSTYRELSEN

Mandattid: 2023-01-01 – 2026-12-31

Ledamöter	
Ordförande	Louise Skaarnes (SD)
	Anders Persson (SD)
	Jan Petersson (SD)
1:e vice ordförande	Martin Svenberg Rödin (M)
	Linda Wighed (M)
	Rolf Jacobsson (KD)
2:e vice ordförande	Liza Kettil (S)
	Pia Hässlebräcke (S)
	Jenny Jansson (S)
	Christer Nilsson (C)
	Bjarne Fivelsdal (V)

Ersättare	
	Fredrik Roos Fylksjö (SD)
	Bo Ericsson (SD)
	Mathias Johansson (SD)
	Lars Östman (M)
	Johnny Ernflykt (M)
	Fredrik Olsson (KD)
	Erik Färg (S)
	Yvonne Martinsson (S)
	Inger Orsbeck (S)
	Helena Hansson (C)
	Karl-Anders Andersson (C)

Insynsplats	
Liberalerna	Karin Blomstrand

Inkallelseordning för ersättare

För ledamot tillhörande nedanstående partigrupp	Ersättare inträder i nedan angiven partigrupsordning
SD	SD, M, KD, C, S, V, L
M	M, SD, KD, C, S, L, V
KD	KD, SD, M, S, C, V, L
S	S, V, C, L
C	C, L, S, V
V	V, S, C, L

Kallelse/underrättelse

Rubrik	Kommunstyrelsen
Tid:	måndagen den 15 april 2024 kl 09:00
Plats:	Sporren på Utvecklingscentrum Munkedal
Justeringsdatum:	2024-04-18
Justeringsperson:	
Ordförande:	Louise Skaarnes
Sekreterare:	Pernilla Gustafsson

Nr	Ärende	Anteckningar	Sida
1.	Fastställande av föredragningslista Dnr KS-2024-000030		
2.	Information från Kommunstyrelsens förvaltning 2024 Dnr KS-2024-000009	Kl.9:00 Controller, Ekonomichef	8
3.	Information / rapporter från förtroendevalda 2024 Dnr KS-2024-000008		
	FIKA	10:30-10:50	
4.	Plan för ledning och samverkan vid samhällsstörningar Dnr KS-2024-000064	10:50 - Säkerhetsstrateg	11
5.	Utbildnings- och övningsplan 2023-2026 Dnr KS-2024-000065	-11:20 Säkerhetsstrateg	59
6.	Revidering av kommunstyrelsens delegationsordning Dnr KS-2024-000031	Digitaliseringsstrateg	75

7.	Månadsrapport februari för Kommunstyrelsen Dnr KS-2024-000001	Ekonomichef	94
8.	Uppsiktsplikt enligt 6 kap 9 § kommunallagen - Rambo AB Dnr KS-2024-000100	Ekonomichef	98
9.	Uppsiktsplikt enligt 6 kap 9 § kommunallagen - Munkbo AB Dnr KS-2024-000101	Ekonomichef	100
10.	Uppsiktsplikt enligt 6 kap 9 § kommunallagen - Munkedals Vatten AB Dnr KS-2024-000102	Ekonomichef	102
11.	Uppsiktsplikt enligt 6 kap 9 § kommunallagen - Vadholmen Foss 2:81 m fl AB Dnr KS-2024-000103	Ekonomichef	104
12.	Uppsiktsplikt enligt 6 kap 9 § kommunallagen - DILAB AB Dnr KS-2024-000104	Ekonomichef	106
13.	Val till kommunala förtroendeuppdrag - KS 2024 Dnr KS-2024-000026		108
14.	Anmälan om delegationsbeslut 2024 Dnr KS-2024-000005		112
15.	Revidering av torghandelsföreskrifter Dnr KS-2024-000106	11:45- Näringslivsutvecklare	114
LUNCH		12:15-13:00	
16.	Vattentjänstplan för Munkedals kommun Dnr KS-2023-000267	13:00- Förvaltningschef samhällsbyggnad	127
17.	Vattentjänstplan för Lysekils kommun Dnr KS-2024-000091	Förvaltningschef samhällsbyggnad	173
18.	Tillsyn sprängämnesprekursorer Dnr KS-2024-000098	Förvaltningschef samhällsbyggnad	177

19.	Undersökning hur unga vill engagera sig politiskt Dnr KS-2023-000160	13:30 Administrativ chef	181
20.	Redovisning av pågående motioner och medborgarförslag som ej beretts färdigt eller verkställt 2024 - Kultur och utbildningsnämnden Dnr KS-2024-000093		189
21.	Redovisning av ej verkställda motioner och medborgarförslag som ej beretts färdigt eller verkställt 2024 -Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden Dnr KS-2024-000099		193
22.	Redovisning av pågående motioner och medborgarförslag som ej beretts färdigt eller verkställt 2024 - Valfärdsnämnden Dnr KS-2024-000107		195
23.	Årsredovisning 2023 Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän Dnr KS-2023-000022	Ekonomichef	199
24.	Årsredovisning 2023 Munkedals kommun Dnr KS-2024-000096	Ekonomichef	242
25.	Ombudsinstruktion 2023 - Munkedal Vatten AB Dnr KS-2024-000073	Ekonomichef	314
26.	Månadsrapport februari 2024 för Munkedals kommun Dnr KS-2024-000015	Ekonomichef	345
27.	Kommunalt partistöd 2024 - Liberalerna i Munkedal Dnr KS-2024-000097		350
28.	Kommunalt partistöd 2024 - Vänsterpartiet Dnr KS-2024-000105		353
29.	Medborgarförslag från Dick Feldt om att alla 65 år eller äldre bör få halkbroddar		356

gratis
Dnr KS-2023-000297

30. Medborgarförslag från Annette Olausson 362
om stärkt brandskydd till särskilt
riskutsatta invånare i kommunen
Dnr KS-2023-000118

Kommunstyrelsens verksamhetsmål⁸

- Fungerar nuvarande verksamhetsmål som gäller för 2024 även för 2025?

MÅL 2024

1. Inriktningsmål: Alla ges förutsättning till sysselsättning efter förmåga

1.1 Verksamhetsmål: Munkedals kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare

1.2 Verksamhetsmål: Munkedals kommun ska arbeta för att få fler i sysselsättning

1.3 Verksamhetsmål: Munkedals kommun ska verka för ett bra lokalt företagsklimat

2. Inriktningsmål: Munkedals kommun ska verka för en god folkhälsa

2.1 Verksamhetsmål: Munkedals kommun ska verka för ett aktivt liv

2.2 Verksamhetsmål: Munkedals kommun ska verka för trygg och drogfri miljö.

3. Inriktningsmål: Alla ska känna sig trygga i att få stöd utifrån behov

3.1 Verksamhetsmål: Munkedals kommun ska rusta för samhällssäkerhet

3.2 Verksamhetsmål: God tillgänglighet, service och bemötande

4. Inriktningsmål: Munkedals kommun ska arbeta för en minskad miljöpåverkan

4.1 Verksamhetsmål: Kommunen ska aktivt arbeta för cirkulär ekonomi

4.2 Verksamhetsmål: Munkedal ska minska sitt fossila beroende

Markus Ljungberg
Säkerhetsstrateg

Dnr: KS-2024-000064

Plan för ledning och samverkan vid samhällsstörningar

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar Plan för ledning och samverkan vid samhällsstörningar och höjd beredskap.

Sammanfattning

Varje kommun ska enligt förordning (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap ha en plan för hur extraordinära händelser ska hanteras. En ny plan ska tas fram för varje mandatperiod.

Planen ska beskriva hur:

- Kommunen ska organisera sig under en extraordinär händelse,
- Kommunens organisation för krisledning leder, samordnar, samverkar samt säkerställer samband för att hantera en extraordinär händelse samt,
- Vilka lokaler med nödvändig teknisk utrustning för ledning och samverkan som disponeras vid en extraordinär händelse.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-04-02

Plan för ledning och samverkan vid samhällsstörningar 2024-04-02

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Planen medför inga ekonomiska konsekvenser.

Hållbar utveckling – Social dimension

Genom denna plan uppfyller Kommunen vad som föreskrivs enligt förordning (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap samt kommunöverenskommelsen, det vill säga överenskommelsen mellan staten, genom Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), och Sveriges kommuner och regioner (SKR) om kommunernas krisberedskap.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

År 2015 antog FN Agenda 2030, 17 globala mål för ekonomiskt, socialt och miljömässigt hållbar utveckling. Genom dessa har världens ledare förbundit sig till att uppnå mål som att avskaffa extrem fattigdom, minska ojämlikheter och orättvisor i världen och hantera klimatkrisen.

Målområden som berör denna handlingsplan:

Mål 11: Hållbara städer och samhällen

Delmål 11.5: Mildra de negativa effekterna av naturkatastrofer.

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:

Kommundirektör
Samtliga förvaltningschefer
Säkerhetsskyddschef
Säkerhetsstrateg

Plan

Plan för ledning och samverkan vid samhällsstörningar.

För Munkedals kommun, krisledningsnämnd och kommunstyrelseförvaltningen. Enligt lag 2006:544 om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjdberedskap.

Dokumentbeskrivning

Typ	Beskrivning
Dokumenttyp:	Plan
Antaget av:	Kommunstyrelsen
Antagningsdatum:	2024-04-15
Diarienummer:	KS-2024-000064
Gäller till och med:	2024-01-01 till 2027-12-31
Dokumentansvarig:	Säkerhetsstrateg
Revisionshistorik:	

Innehållsförteckning

Höjd beredskap	7
Giltighet	7
Ansvar.....	7
Förvaring och distribution	7
Strategiska mål för Munkedal kommuns krisledning	8
Principer för krishantering i Munkedals kommun	8
Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar	9
Syfte.....	9
Utgångspunkt.....	9
Aktörsgemensamt.....	10
Ett aktörsgemensamt språk	10
Viktiga begrepp	10
Den svenska modellen – geografiskt områdesansvar	12
Munkedal kommuns geografiska områdesansvar innebär att	12
Sätt att hantera samhällsstörningar – generellt	13
Etablera gemensamma former.....	14
Kontakt	14
Inom Munkedals kommun finns följande kontakter	15
Andra viktiga aktörer och deras kontakter	15
Inriktnings- och samordningsfunktion, ISF	15
Stab.....	16
Inriktnings- och samordningsfunktionen stab består av följande fasta roller och funktioner	17
Beroende på händelsens omfattning kopplas följande funktioner till staben	17
Aktivera när någon aktör anser att det behövs	19
Alla måste kunna delta i eller bidra till inriktnings- och samordningsarbete	19
Vara värd för inriktnings- och samordningsarbete/stab	19
Ledningsmetodik.....	19
Mål med stabsmetodiken	20
Syftet med ledningsmetodiken.....	20
Ansvar och roller inom staben	21
Krisledningsnämnden	21
Kommunstyrelseförvaltningens roll före, under och efter en kris	22
Kommundirektör	23
Förvaltningar och bolag	23

Övergripande prioriteringar	24
Samhällsviktig verksamhet i Munkedals kommun	25
Kritisk verksamhet inom Munkedals kommun	28
Kriskommunikation	28
Krisstöd/POSOM.....	29
Larmning och aktivering.....	29
Inlarmnings funktion	30
Alarmering av beslutsfattaren ska ske när.....	30
Uthållighet	32
Omvärldsbevakning.....	33
Omvärldsbevakning sker bland annat via	34
Lokaler, utrustning och samband	35
Lokaler	35
Reservkraft	35
Utrustning.....	35
Tekniska samverkanssystem	36
Samband och informationshantering.....	36
Hemskyddsområden med trygghetspunkter samt informationsplatser i Munkedals kommun	37
Test och iordningställande	37
Samverkan	38
Regional samverkan	38
Kontinuerlig gemensam omvärldsbevakning	38
Lokal samverkan.....	38
Frivilliga.....	39
Uppgifter för FRG kan i övrigt vara	39
Krisstöd/POSOM	39
Kriskommunikation	39
Avslut av krishanteringsarbetet	40
När beslut om avslut och återgång till normal organisation har fattats ska följande beaktas	40
Kostnadsredovisning	41
Försäkring vid kriser	41
Utvärdering av händelse.....	41
Utbildning och övning.....	42
Ordlista och förkortningar	43

Inledning

Denna handlingsplan anger strategier och konkreta åtgärder för att nå den politiska viljeinriktningen och fastställda mål på olika nivåer i organisationen. Planen reglerar således Munkedals kommun övergripande krishantering, och ska användas när Munkedal riskerar att drabbas eller drabbas av en extraordinär händelse. Med en extraordinär händelse avses i lag 2006:544 "en sådan händelse som avviker från det normala, innebär en allvarlig störning eller en överhängande risk för en allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner och kräver skyndsamma insatser av en kommun eller en region".

Denna plan följer Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps "Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar". Där finns ett gemensamt uttryck för samhällsstörningar inom alla delar i hotskalan, det vill säga olyckor, kriser och krig. Denna plan ska även användas vid samhällsstörningar som inte betecknas som extraordinära händelser i lagens mening, men ändå utsätter kommunens organisation, eller delar av den, för stor påfrestning. Vid en sådan svår händelse krävs inte att krisledningsnämnden träder i funktion utan händelsen kan hanteras av den ordinarie organisationen.

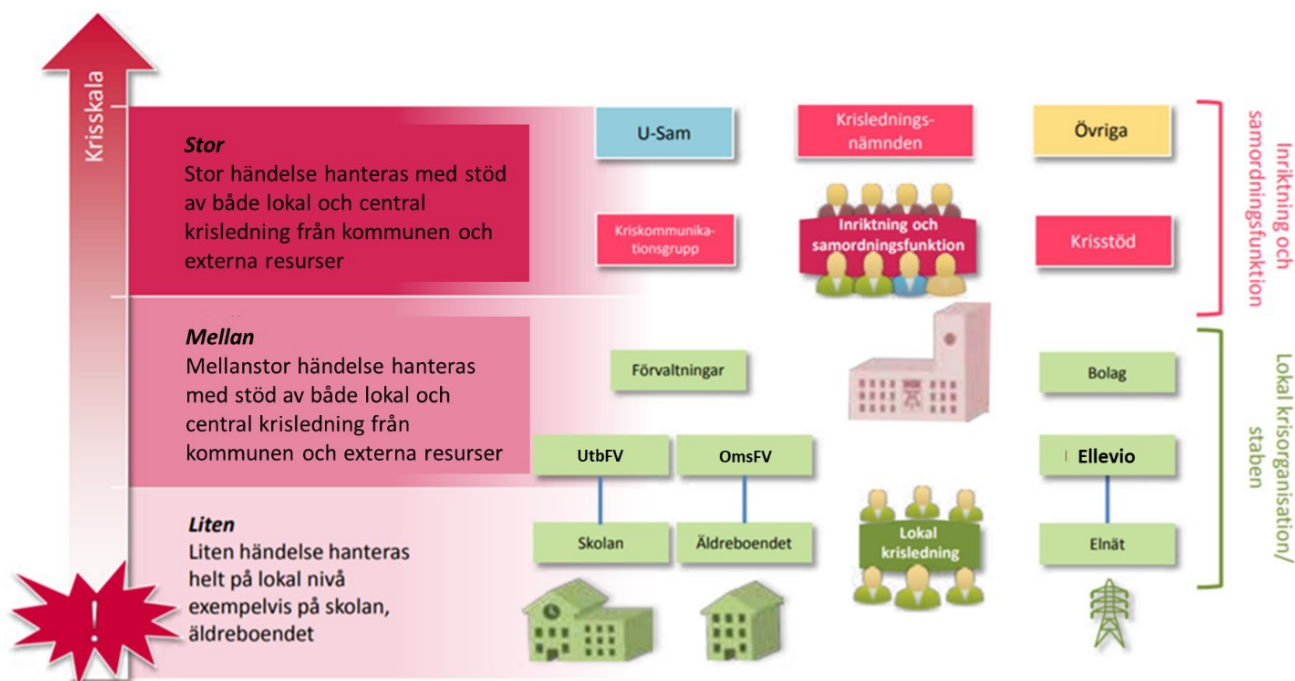

Primär målgrupp för planen är politiker och tjänstemän. Planen ska också användas som information till samverkande aktörer för hur samhällsstörningar gemensamt i Munkedals kommun ska hanteras. Planen är inte tänkt som ett operativt stöd vid en samhällsstörning utan är en övergripande beskrivning och information om Munkedal kommuns plan för hantering av samhällsstörningar. Som operativt stöd finns checklistor för olika funktioner i krishanteringsorganisationen.

Denna plan är förutom kommunens också krisledningsnämndens och kommunstyrelseförvaltningens plan för krishantering och kompletteras av krishanteringsplaner för de olika nämnderna och bolagsstyrelserna i kommunen. Dessa planer fastställs av respektive nämnd och bolagsstyrelse, och följs upp genom kommunens internkontrollarbete.

I tillämpliga fall kompletteras plan för ledning och samverkan vid samhällsstörningar med särskild planering för hantering av vissa scenarier. Dessa händelser kännetecknas av att de riskerar att innebära omfattande konsekvenser och/eller att ansvarsförhållanden och hantering är särskilt komplexa såsom till exempel kraftigt skyfall, störningar i vattenförsörjningen, värmebölja, utrymning eller oljepåslag. Sådan planering ska betraktas som ett komplement till och direkt underställd plan för ledning och samverkan vid samhällsstörningar samt Munkedal kommuns förvaltningar, bolag och förbunds krisledningsplaner varför dessa ska beaktas vid framtagande. Planeringen sker framför allt i form av förtydliganden av ansvarsförhållanden och i tillämpliga fall i form av framtagande av särskilda rutiner. Sådan planering fastställs endast i tillämpliga fall av politiskt organ.

Med Munkedals kommun avses organisationen Munkedals kommun och inkluderar (om inte annat anges) såväl förvaltningar, bolag (benämns genomgående i planen som bolag) som kommunalförbund (benämns genomgående i planen som förbund). En aktör kan vara en formell organisation, antingen offentlig, privat eller ideell, eller ett spontant socialt nätverk, som har betydelse för hanteringen av samhällsstörningar. Bland aktörer ingår också Munkedal kommuns förvaltningar, bolag och förbund.

Höjd beredskap

Lag 2006:544 gäller även vid höjd beredskap. (Regeringen kan besluta om höjd beredskap om Sverige är i krigsfara enligt Lag om totalförsvaret och höjd beredskap (1996:1470).)

Vid ett förändrat säkerhetspolitiskt läge ska plan för ledning och samverkan vid extraordinära händelser ligga till grund för kommunens Plan för höjd beredskap varpå ytterligare lagar träder i kraft.

Giltighet

Plan för ledning och samverkan vid samhällsstörningar fastställas för varje ny mandatperiod av kommunstyrelsen. Planen ska löpande ses över och vid behov revideras under pågående mandatperiod. Enklare revidering kan göras av kommunstyrelseförvaltningen utan att planen på nytt måste antas av kommunstyrelsen. Larm- och kontaktlistor ska uppdateras minst två gånger per år eller vid behov.

Planen ersätter den av kommunfullmäktige i Munkedals kommun, vid sammanträde den 2019-10-23, fastställda Plan för Munkedals kommuns arbete med krisarbete.

Ansvar

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för planen, och att den revideras.

Förvaring och distribution

En aktuell version av planen ska finnas utskriven på följande platser: I respektive förvaltningschefs pärm "Samhällsstörning och höjd beredskap", i stabsutrymmet på kommunhuset Forum i Munkedal.

Planen ska finnas tillgänglig för samtliga inom Munkedals kommun, Länsstyrelsen Västra Götaland, polisen, region Västra Götaland, Försvarsmakten Militärregion Väst, SOS Alarm, Munkedals frivilliga resursgrupp samt övriga inom Munkedal kommuns säkerhetsnätverk.

Planen ska finnas på Munkedal kommuns intranät och i kommunens krisledningssystem.

Strategiska mål för Munkedal kommuns krisledning

- Rädda och skydda liv, hälsa, egendom och miljö.
- Få kontroll över och eventuellt eliminera vållandefenomen.
- Säkra och skapa gynnsamma villkor för människan som individ och hennes sociala sammanhang.
- Säkra och åstadkomma kontroll över hotade eller drabbade samhällsfunktioner.
- Säkra demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter.
- Information till drabbade, allmänhet, personal, samverkande organisationer och massmedia ska vara korrekt, begriplig, snabb och tillgänglig.
- Beakta direktiv och/eller vägledning från regeringen och/eller sektorsansvariga central myndighet

---

Principer för krishantering i Munkedals kommun

- Ansvarsprincipen innebär att den som har ett ansvar i normala situationer har motsvarande ansvar inför och under olyckor och kriser.
  - Samverkansprincipen innebär att aktörer som berörs av en kris ska samverka med varandra för att säkerställa god samordning och effektivt resursutnyttjande.
  - Handlingsprincipen innebär att aktörerna ska agera proaktivt och vidta nödvändiga åtgärder även i osäkra situationer med brist på information.
-

Aktörsgemensamt

De gemensamma grunderna riktar sig till alla aktörer som har ett ansvar och kan bli inblandade i hanteringen av samhällsstörningar. På alla samhällsnivåer och inom alla samhällssektorer. Grunderna handlar om aktörsgemensamma situationer när vi ska agera tillsammans.

Ett aktörsgemensamt språk

Gemensamma grunder bygger på ett gemensamt språk och att varje organisation kan använda den egna organisationens språk. Munkedals kommun använder följande översättningar och är tvåspråkig.

Begrepp i gemensamma grunder	Munkedals kommun
Inriktning och samordningsfunktion	Inriktnings och samordningsfunktion Länsstyrelsen på regional nivå Kommunen på lokal nivå
Stöd (till inriktning och samordningsfunktion)	Stab
Kontakt	TiB (Tjänsteman i beredskap)
Koordinator	Stabschef
Samhällsstörning	Extraordinär händelse, kris, samhällsstörning, incident
Samverkansperson	Samverkansfunktion ur Stabssektion K9
Delprocess	Stabssektioner K0-K9
Krisledare	Leder krisarbetet och prioriterar åtgärder Har mandat att fatta beslut på övergripande nivå och på detaljnivå

Viktiga begrepp

Inriktning är kraftsamling av tillgängliga resurser mot formulerade mål. Inriktning är en effekt av ledning och/eller samverkan hos de resurser som hanterar samhällsstörningar. Varje aktör har alltid en egen inriktning. När flera aktörer fungerar tillsammans finns det också en aktörsgemensam inriktning.

Samordning är anpassning av aktiviteter och delmål så att tillgängliga resurser kommer till största möjliga nytta. Samordning är en effekt av ledning och/eller samverkan hos de resurser som hanterar samhällsstörningar. Samordning handlar om att aktörer inte ska motarbeta varandras syften utan hjälpa varandra där det går.

Samverkan är den aktivitet som gör att aktörer kan enas om inriktning och samordning för att maximera effekten av de gemensamma resurserna.

Inriktning är att tydliggöra hur resurser ska nå formulerade mål. Inriktning är en effekt hos de resurser som hanterar samhällsstörningar. Varje aktör har alltid en egen inriktning. När flera aktörer fungerar tillsammans finns det också en aktörsgemensam inriktning.

Ledning är en operativ funktion inom Stabssektionen K3 som, genom att en aktör bestämmer, åstadkommer inriktning och samordning av tillgängliga resurser. Ledning förknippas ofta med hierarkier och enskilda organisationer, men kan också ske i aktörsgemensamma situationer. Ledning kan grundas i mandat (juridisk grund) eller i överenskommelse (social grund). Så kallad funktionsledning.

Kris avser en händelse som drabbar många människor och stora delar av samhället och hotar grundläggande värden och funktioner. Kris är ett tillstånd som inte kan hanteras med normala resurser och organisation. En kris är oväntad, utanför det vanliga och vardagliga, och att lösa krisen kräver samordnade åtgärder från flera aktörer.

Samhällsstörningar är ett gemensamt uttryck för alla delar i hotskalan, det vill säga olyckor, kriser, krig och annat som har med samhällsskydd och beredskap att göra och som hotar eller ger skadeverkningar på det som ska skyddas i samhället. Det är ofta oväntat men det kan vara förväntat (ett oväder) eller planerad demonstration med mera.

Krisberedskap är förmågan att genom utbildning, övning och andra åtgärder samt genom den organisation och de strukturer som skapas före, under och efter en kris förebygga, motstå och hantera krissituationer.

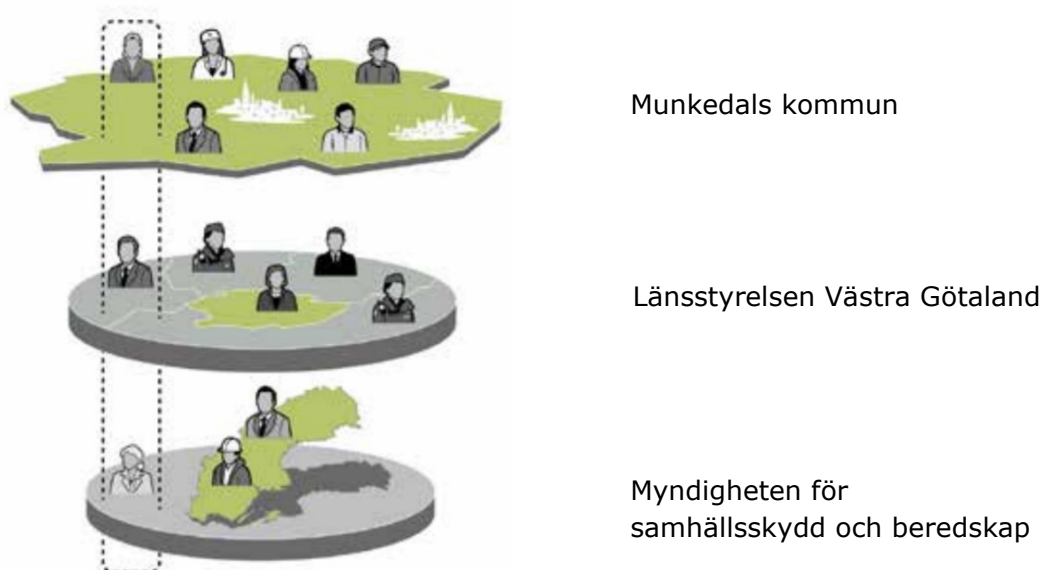
Krishantering är förmågan att kunna hantera en kris som inträffar och bygger både på krisledningsförmåga och operativ förmåga, vilket sammantaget är organisationens förmåga att operativt hantera kriser.

Skyddsvärden (samhällets skyddsvärden) Är värden formulerade av regering och riksdag som ska skyddas i arbetet med samhällsskydd och beredskap.

De är:

- människors liv och hälsa
- samhällets funktionalitet
- demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri och rättigheter
- miljö och ekonomiska värden
- nationell suveränitet.

Den svenska modellen – geografiskt områdesansvar

Figur: Geografiska områdesansvaret

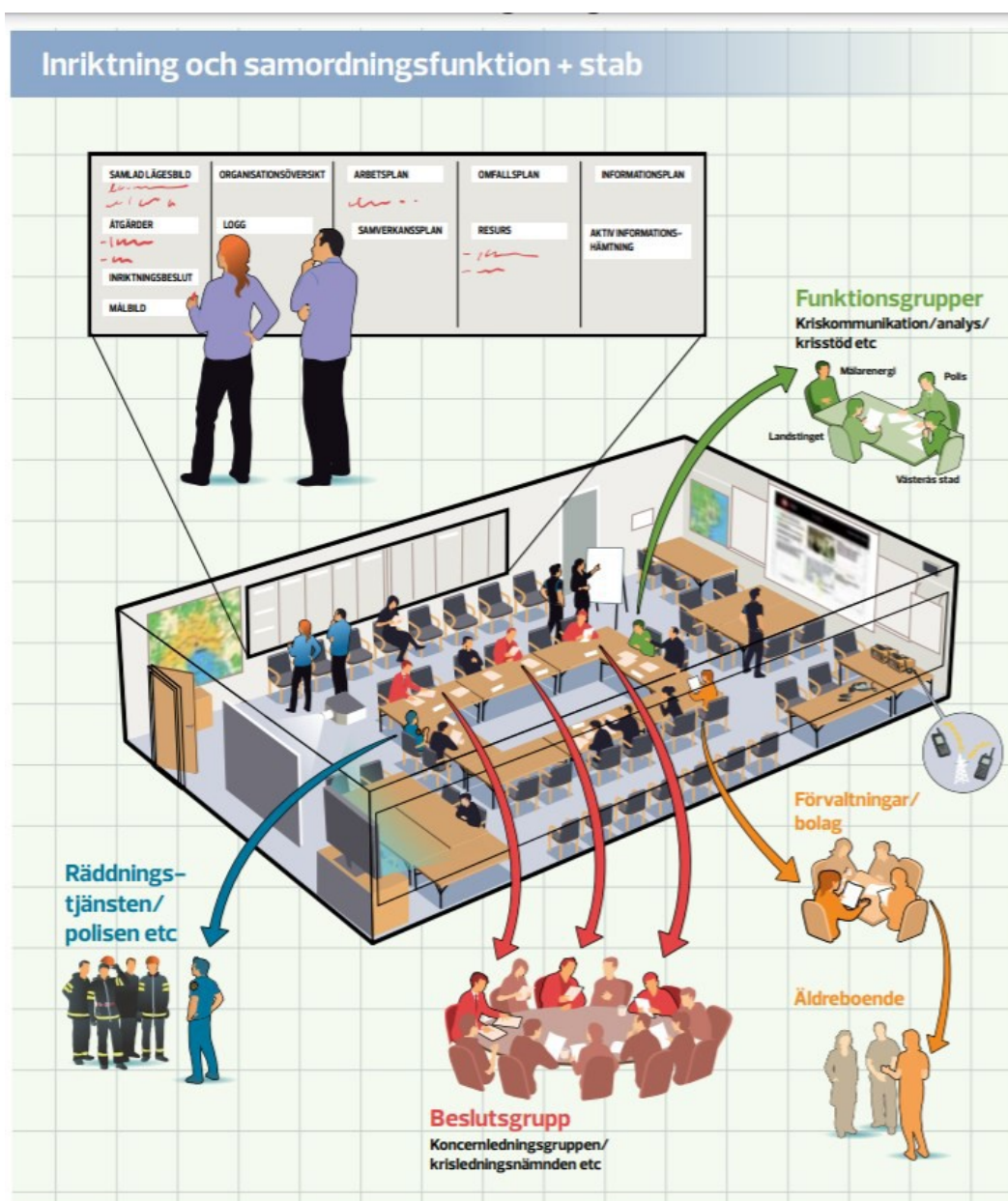
Alla aktörer i samhället har olika roller, ansvar och mandat. Geografiskt områdesansvar innebär ansvar att verka för att samordningen fungerar mellan alla som är inblandade i hanteringen. Munkedal kommun har det geografiska områdesansvaret i kommunen, länsstyrelserna i länet och regeringen via Myndigheten för samhällsskydd och beredskap för hela landet.

Munkedal kommuns geografiska områdesansvar innebär att

- göra en samlad risk- och sårbarhetsanalys i kommunens geografiska område som kan leda till en extraordinär händelse och göra denna analys känd för berörda aktörer.
- vara sammankallande för ett krishanteringsråd (Munkedal kommuns säkerhetsnätverk) med representanter från lokala organisationer, närings- och föreningsliv och myndigheter.
- verka för att de lokala krisaktörernas förberedelser för hanteringen av en extraordinär händelse samordnas.
- verka för samordning av krishanteringen genom samverkan mellan organisationer, närings- och föreningsliv samt myndigheter inom kommunen.
- samordna information till allmänheten.
- ge Länsstyrelsen lägesrapport och information om händelseutvecklingen, tillståndet, vidtagna och planerade åtgärder.
- ansvara för att hålla utsedd myndighet informerad.

Sätt att hantera samhällsstörningar – generellt

Alla aktörer som är med och hanterar samhällsstörningar måste enkelt kunna komma i kontakt med varandra och hitta effektiva sätt att träffa överenskommelser.

Bilden visar hur olika aktörer ingår i en inriktnings- och samordningsfunktion, Inriktnings- och samordningsfunktionen (ISF) och staben, med en eller flera representanter, och kopplingen till sin egen organisation. ISF och staben består av representanter från flera aktörer. ISF är aktörsgemensam då syftet är effektiv samordning genom samverkan.

En förutsättning för en effektiv krishantering är att ISF och staben är flexibel. Den ska kunna anpassas till flera olika typer och omfattningar av händelser, allt från att en enskild förvaltning eller ett bolag behöver förstärkta resurser till att krisledningsnämnden måste aktiveras.

Etablera gemensamma former

Det är av största vikt att samverkan upprättas på både strategisk och operativ nivå. På den operativa nivån är det viktigt att blåsljusorganisationerna även inkluderar andra aktörer som kan bidra till att hantera samhällsstörningen.

Kontakt

Aktörens kontakt med övriga sker genom inriktnings- och samordningskontakten.

Varje aktör behöver en kontaktpunkt för att öka tillgängligheten samt tydliggöra och underlätta kontakter med andra aktörer. Den är den primära kontaktvägen in i en organisation för att tidigt kunna agera och initiera åtgärder vid samhällsstörningar. Vissa aktörer har beredskap/jour, andra nås via kontaktlistor. Representanten som skickas till ISF ska ha rätt att, för sin huvudmans räkning, träffa överenskommelser om en aktörsgemensam inriktad samordning för att hantera samhällsstörningens konsekvenser.

Inom Munkedals kommun finns följande kontakter

- Inlarmningsfunktion – Munkedals kommun har ett avtal med Räddningstjänsten Mitt Bohuslän – RMB. RMB tar den första kontakten ifrån externa aktörer. Därefter ringer RMB enligt den listan med mottagare inom kommunen och lämnar över uppgiften till den som svarar. upprätthåller kontaktuppgifter till andra aktörer. TIB har mandat att initiera en inriktnings- och samordningsfunktion/stab för kommunen eller utifrån det geografiska områdesansvaret.
- IT beredskap - På SML-IT finns en person i beredskap för att kunna hantera IT störningar.
- Vinterjour - gatuenheten har beredskap från oktober till april för att sköta vinterväghållningen. Övrig tid söks dessa via kontaktlista.
- Socialjouren – socialjouren är gemensam för Fyrbodal som kvällar och helger är kontakten till krisstöd. Övrig tid söks krisstöd direkt via kontaktlistor.
- Övriga förvaltningar och funktioner inom Munkedals kommun nås via kontaktlistor.

När Inlarmningsfunktionen larmar går sökningen samtidigt till alla på kontaktlistan och det är personerna på kontaktlistans ansvar att koordinera vem eller vilka som ska företräda aktören.

Andra viktiga aktörer och deras kontakter

- Försvarsmakten – vakthavande befäl, VB.
- Västra Götalandsregionen – tjänsteman i beredskap, TIB.
- Länsstyrelsen – tjänsteman i beredskap, TIB.
- Polisen – vakthavande befäl, VB.

Inriktnings- och samordningsfunktion, ISF

Funktionen är en plattform för dialog där aktörer träffas fysiskt eller virtuellt (telefon/video/Rakel). Den är flexibel och representanter för olika aktörer möts för att träffa överenskommelser om aktörsgemensam inriktning och samordning. Representanterna ska bidra till att prioritera åtgärder och resurser.

Inriktnings- och samordningsfunktion är en icke-permanent grupp som har till uppgift att träffa överenskommelser om aktörsgemensam inriktning och samordning av åtgärder. Den aktiveras när behov uppstår.

Representanterna för de inblandade aktörerna har det handlingsutrymme som krävs för att hantera samhällsstörningar. Varje aktör som berörs av överenskommelsen fattar själv beslut om hur denna ska genomföras i den egna organisationen.

Alla aktörer kan initiera inriktnings- och samordningsfunktionen. Funktionen kallas samman och hålls ihop av Munkedals kommun via tjänsteman i beredskap.

Inriktnings- och samordningsfunktionens bemanning för kommunens personal, samt vilka aktörer som kallas beslutas av kommundirektör i samråd med tjänsteman i beredskap, säkerhetsskyddschef, kommunikatör samt med närmast berörd förvaltning, bolag, funktion eller annan extern aktör. Viktigt att notera är att det är respektive extern aktör som beslutar om sin egna bemanning. Initialt representerar kommunens utsedda TIB ISF.

Stab

Vid behov kan en stab till stöd för inriktnings- och samordningsfunktionen aktiveras för att stödja beslutsprocesserna i funktionen, se bild på sidan tolv. Det är en grupp som bereder underlag till överenskommelser i funktionen. Det kan ses som en analysenhet som arbetar med omvärldsbevakning, omfalls-analyser, kriskommunikation, informationsdelning och samlade lägesbilder.

Staben har generellt sätt inget mandat att fatta några egna beslut, utom de om ren verkställighet. I stället ska staben förse beslutsfattare med underlag som sakligt belyser alla de faktorer som kan påverka situationen samt följa de beslut som beslutsfattare ger till staben.

För att staben ska fungera så behöver också ett antal delprocesser fungera. Vissa behöver fungera redan från början oavsett om det handlar om en långvarig eller en kort krishantering. Andra blir aktuella först när hanteringen drar ut på tiden och det blir aktuellt med mat, sovplatser, avlösningar, säkerhetskontroller och kanske att processen drivs på skilda ställen samtidigt. Dessa delprocesser är:

- **Lägesbild** - hämta, lämna, tolka och sammanställa information till och från ISF och staben.
- **Analysera** – att sammanställa och tolka tillgänglig information – vad betyder det för oss, för andra och vad behöver vi veta mer?

- **Planera** – skapa resurser och förbereda för genomförande i långa och korta tidsperspektiv.
- **Genomföra** – genomföra och följa upp det som planerats i långa och korta tidsperspektiv.
- **Kommunicera** – upprätthålla kriskommunikation och dialog med aktörer.
- **Stödsystem** – upprätthålla de tekniska system som ISF och staben behöver för att fungera.
- **Bemanning och logistik** – se till att staben har rätt kompetenser och uthållighet över tiden, inklusive kost, logi.
- **Dokumentera** – säkerställa spårbarhet i överenskommelser och vägen till överenskommelser.
- **Lära** – för både ISF och staben, säkerställa kritiskt tänkande, utvärdering och erfarenhetsåterkoppling.

Staben organiseras av Munkedals kommun och är också det interna ledningsstödet för kommunens egen organisation. Kommunen ser till att det finns organisatoriska, personella och tekniska förutsättningar för staben skall verka effektivt. Staben leds av en stabschef och bemannas av Munkedals kommun. Vid behov även av experter och kompetens från andra berörda aktörer. Det finns inget som hindrar att aktörerna i ISF och staben enas om att utse koordinator/stabschef med annan hemvist. Om till exempel samhällsstörningar har en tydlig sektors-orienterad karaktär, oljeutsläpp, vattenavbrott, pandemi eller omfattande grov kriminalitet och terrorism, kan man komma överens om att räddningstjänsten, nätägare el-, vatten mfl, regionen eller polisen utser koordinator utan att det geografiska områdesansvaret förändras. Inom Munkedals kommun är det företräddelsevis kommunstyrelseförvaltningen som ansvarar för stabschef men den kan även här utses från annan förvaltning eller kommunalt bolag.

Staben arbetar mer kontinuerligt än en inriktnings- och samordningsfunktion. Arbetet i staben kan ske såväl på distans som i fysiska former. Varje aktör som berörs av eller kan bidra till att hantera konsekvenserna av samhällsstörningen bör delta i ISF (funktionen/staben). Vissa av dessa kan även behöva ingå i staben just för att tillföra den expertkompetens som krävs för att få ett väl avvägt och underbyggt förslag till överenskommelser om inriktning och samordning. Flera staber kan finnas samtidigt och de kan arbeta på en fysisk plats eller med stöd av olika tekniska lösningar på distans.

Inriktnings- och samordningsfunktionen stab består av följande fasta roller och funktioner

- Stabschef: Initialt TIB.
- Kommunikation: Kriskommunikatörer.
- Analys: Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar initialt för att upprätta funktionen.

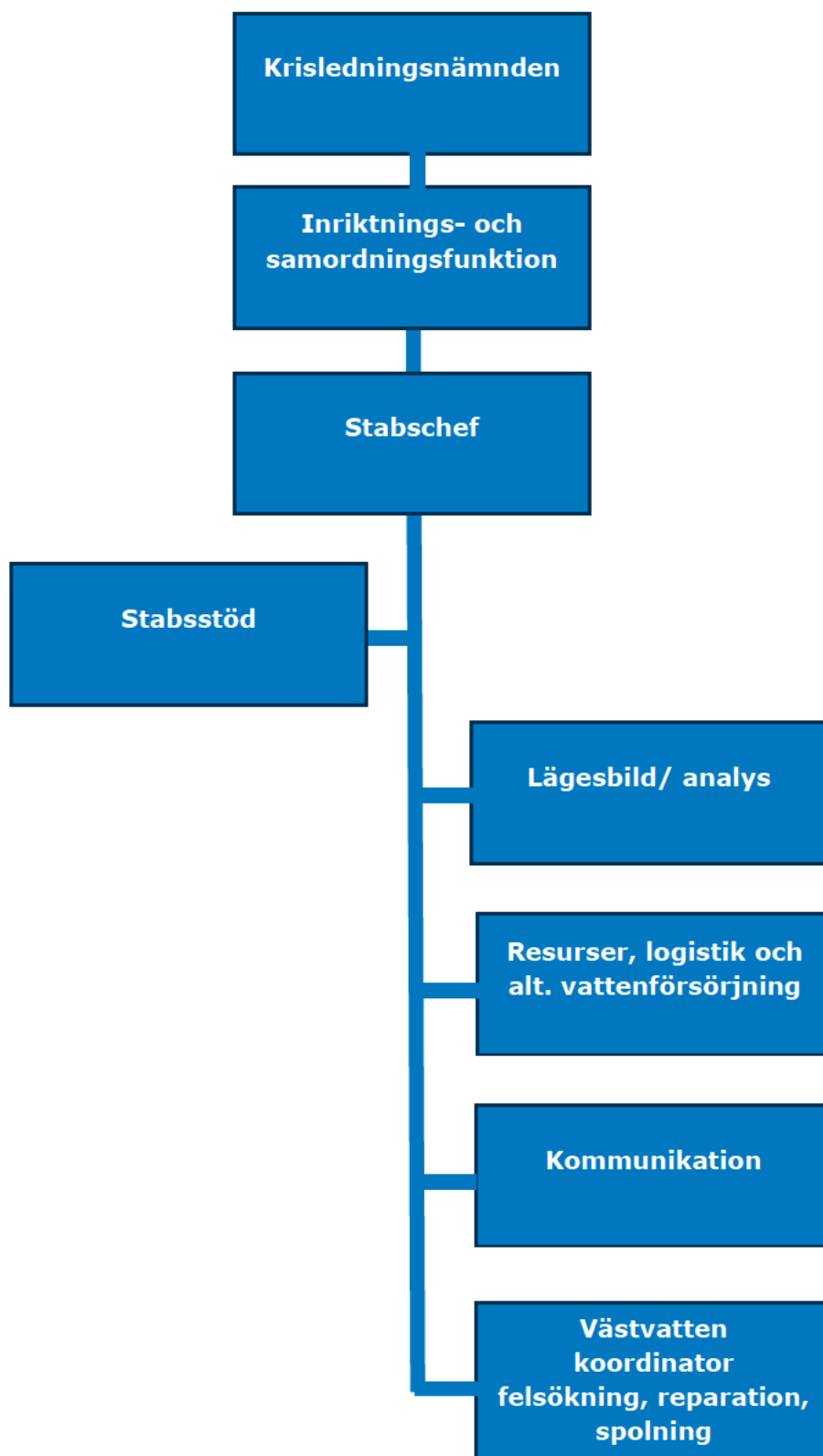
Beroende på händelsens omfattning kopplas följande funktioner till staben

- Bemanning – personalavdelningen
- Logistik – Samhällsbyggnadsförvaltningens respektive avdelningar/enheter,
- Kommunstyrelseförvaltningen kansliet och Munkedals frivilliga resursgrupp.
- Dokumentation, administration och service – Kommunstyrelseförvaltningen kansliet och Munkedals frivilliga resursgrupp.
- Lägesbild – samhällsbyggnadsförvaltningens GIS personal
- Samband – kommunens IT-avdelning och kommunens frivilliga resursgrupp.
- Ekonomi – kommunstyrelseförvaltningen

- Experter – olika sakkunniga inom kommunen.

I kommunens checklistor för ledning och samverkan beskrivs med rollkort funktionerna mer i detalj.

Staben organiseras efter typ och omfattning av samhällsstörning. För vissa scenarier finns redan en färdig organisationsstruktur.

Exempel på ledningsstruktur för Nödvattenförsörjningsplan

Aktivera när någon aktör anser att det behövs

En ISF och stab kan aktiveras när behovet uppstår och alla aktörer får aktivera den. ISF och stab sammankallas normalt av Munkedals kommun som är geografiskt områdesansvarig och blir då värd. Aktörer med geografiskt områdesansvar måste alltid sammankalla en funktion på begäran och har också rätt att initiera en funktion på eget initiativ. Alla inom Munkedals kommun har rätt att via TIB initiera en ISF och stab.

Munkedals kommun och Länsstyrelsen i Västra Götaland ska under en samhällsstörning koordinera sig om det blir aktuellt att båda aktörerna planerar för att upprätta en ISF och / eller stab.

Alla måste kunna delta i eller bidra till inriktnings- och samordningsarbete

En aktör som har lämpliga resurser eller kompetens bör kunna delta i eller bidra till inriktnings- och samordningsarbetet. Inom Munkedals kommun är det ett krav.

Att delta i inriktnings- och samordningsarbetet innebär att en aktör aktivt medverkar i funktionen och staben. Deltagande kan ha olika former, från distribuerad kommunikation och informationsutbyte inom funktionen genom sambandssystem och elektronisk kommunikation, till samlokalisering och arbete med aktörsgemensamma fokusområden såsom analys, samlad lägesbild, informationsdelning och kriskommunikation. Vid samhällsstörningar som har snabbt förlopp, kräver snabba beslut och det finns ett stort behov av samverkan ska en samlokalisering alltid ske, dock är det upp till externa aktörer att besluta om de har möjlighet till samlokalisering.

En aktör kan bistå med information och analys, med resurser som IT-infrastruktur eller personal med expertkompetens, utan att aktivt delta i själva hanteringen.

Vara värd för inriktnings- och samordningsarbete/stab

Munkedals kommun måste som geografiskt områdesansvarig kunna vara värd för funktionen och staben. Att vara värd för inriktnings- och samordningsarbete/stab innefattar att:

- se till att det finns tekniska, organisatoriska, personella och fysiska förutsättningar samt uthållighet för inriktnings- och samordningsarbete (sambandsplanering, rutiner, tillgänglig personal, lokaler med mera).
- ansvara för att starta aktörsgemensam hantering genom att bjuda in representanter för offentliga och privata aktörer samt frivilliga resurser till att delta i eller bidra till inriktnings- och samordningsarbete i dess olika former.
- ansvara för att de handlingar som upprättas hanteras enligt gällande regler för offentlig verksamhet och ansvara för att "logg" och mötesprotokoll förs. Förmågan att vara värd för inriktnings- och samordningsarbete kan bygga på andra aktörers förmåga att vara stödresurs för inriktnings- och samordningsarbete.

Ledningsmetodik

Inom Munkedals kommun används en gemensam metodik för stab och ledningsarbete för hantering av samhällsstörningar. Metodiken är beprövad och används inom många andra organisationer.

Mål med stabsmetodiken

Ledningen vid samhällsstörning ska vara ändamålsenligt ordnad samt planeras och organiseras så att insatserna kan påbörjas inom godtagbar tid och genomföras på ett effektivt sätt. Ansvaret för att detta uppfylls åligger kommundirektören. Stabsmodellen ändrar inget i ordinarie ledningsstruktur. Samma rutiner, organisation och hierarki gäller fortsatt. Målet är ökad ledningsförmågan under störda förhållanden.

Syftet med ledningsmetodiken

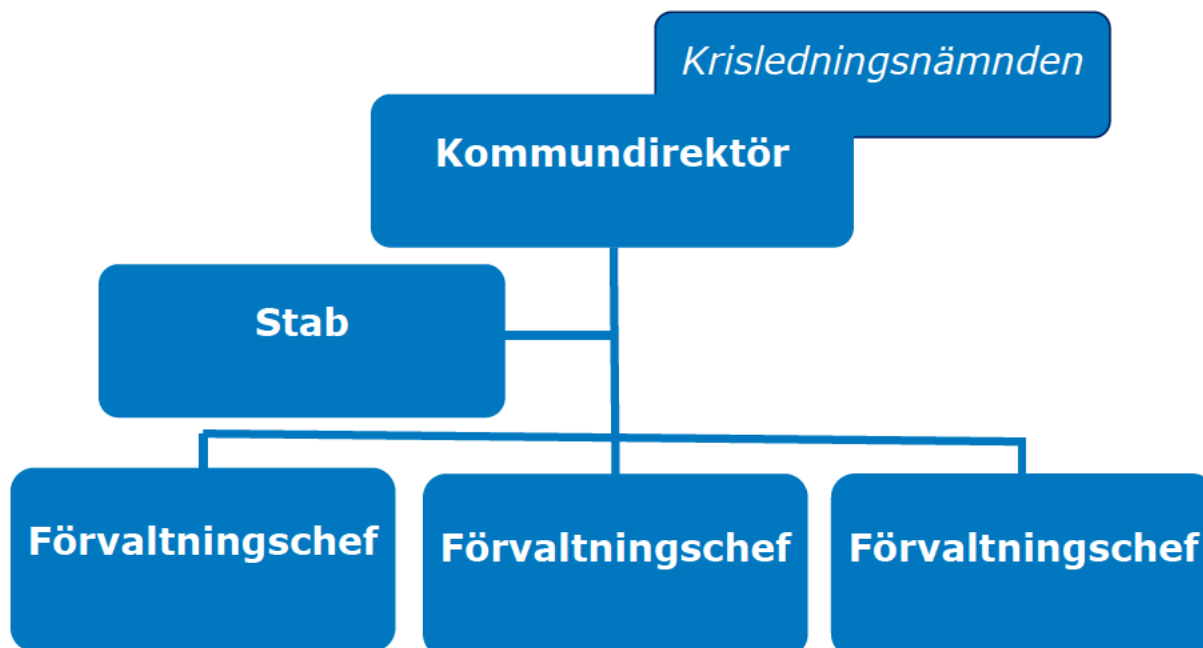
Syftet med staben är att stödja chefers utövande av ledning, det vill säga att tillgodose behovet av kvalitativt och koordinerat beslutsfattande på olika nivåer. Detta kallas för funktionsledning., där stöd skall tillföras där det efterfrågas eller behövs. Det kan således vara på verksamhetsnivå som till exempel tekniskt stöd eller som stöd till förvaltningsnivå och allt däremellan. Behovet av stöd och vilken typ av stöd styrs av operationsmiljön, uppdrag och uppgifter, valt tillvägagångssätt, samt tillgängliga resurser.

En väl fungerande stab

- sätts samman av de komponenter som behövs i varje given situation,
- är flexibel och anpassningsbar,
- dimensioneras efter de aktuella ledningsbehoven,
- har egenskapen robusthet samtidigt som anpassningsbarheten behålls.

Staben ska ha den indelning och struktur för ledningsförhållanden som kommundirektören valt för att kunna leda den verksamhet som denne ansvarar för. Organisationen utgår från beredskapsnivåerna och anpassas utifrån ledningsbehoven. Vid utformning av organisationer ska följande eftersträvas:

- enhetliga och tydliga ledningsförhållanden
- ett väl avvägt kontrollspann (antalet verksamheter /organisationsenheter att leda)
- ett behovsanpassat val av ledningsplats.

Principbild på systemet ur ett hierarkiskt perspektiv med kopplat stabstöd. Vid höjd beredskap intar Kommunstyrelsen Krisledningsnämndens plats.

Ansvar och roller inom staben

Krisledningsnämnden

Krisledningsnämnden fungerar som kommunens ledande politiska organ om kommunen drabbas av en extraordinär händelse och har det övergripande yttersta ansvaret för krishanteringen. Ordföranden i krisledningsnämnden tillsammans med kommundirektör utvärderar om en viss händelse skall betraktas som en extraordinär händelse. En extraordinär händelse innebär dock inte automatiskt att krisledningsnämnden skall träda i funktion, omständigheterna i varje enskilt fall avgör. Krisledningsnämnden kan också träda in utan att en extraordinär händelse föreligger i egen kommun. Syftet är då att hålla den informerad och förberedd om läget skulle försämrats vid extraordinär händelse i närområdet. Kommunen får på beslut av krisledningsnämnden

- vid begäran bistå andra kommuner som drabbats av en extraordinär händelse. Om bistånd har lämnats har kommunen rätt till skälig ersättning av den andra kommunen.
- när en enskild persons vistelse i en kommun beror på en extraordinär händelse, har vistelsekommunen rätt till ersättning från den kommun som drabbats av den extraordinära händelsen.
- lämna begränsat ekonomiskt stöd till en enskild som drabbats av händelsen.

Ansvar och uppgifter

- Krisledningsnämnden, utgörs av X antal ur kommunstyrelsen, fattar beslut på övergripande nivå. Det är endast krisledningsnämndens ordförande alternativt vice ordförande som kan besluta om situationen är sådan att kommunen står under påverkan av en extraordinär händelse och att krisledningsnämnden ska träda i funktion eller om händelsen kan hanteras av den ordinarie organisationen.
- Ordföranden i krisledningsnämnden får besluta på nämndens vägnar i ärenden som är så brådskande att man inte kan invänta nämndens avgörande. Sådana beslut ska därefter snarast anmälas till nämnden.
- Krisledningsnämnden kan vid behov överta det beslutsfattande som rör den aktuella krisen över hela eller delar av verksamhetsområden från kommunens berörda nämnder.
- Krisledningsnämndens roll är att
  - ange inriktning för kommunens arbete.
  - besluta om förändringar i servicenivåer inom kommunens verksamheter, och vilka som ska prioriteras eller stängas.
  - besluta om omfördelning av kommunens resurser.
  - tolka kommunens roll.
  - företräda kommunen.

Befogenheterna beskrivs mer ingående i kommunstyrelsens reglemente.

Exempel på typ av händelse för krisledning på denna nivå

- Naturkatastrofer.
- Miljökatastrofer.
- Epidemier.
- Social oro.
- Terrorism.
- Svåra störningar i infrastrukturen.
- Långvarigt el-, tele/data, vatten- eller fjärrvärmeavbrott.

Deltagare

I enlighet med kommunstyrelsens reglemente går kommunstyrelsen in som krisledningsnämnd vid extraordinära händelser. Krisledningsnämnden består av

- Ordförande, 1:e vice ordförande, 2:e vice ordförande, 2 ledamöter och 3 ersättare
- kommundirektör (föredragande tjänsteperson).
- kommunsekreterare (sekreterare).
- Eventuellt kommunjurist (juridiskt beslutsstöd).

Kommunstyrelseförvaltningens roll före, under och efter en kris

- Upprätthålla en beredskap och kontaktpunkt genom inlarmningsfunktionen-RMB, Räddningstjänsten Mitt Bohuslän.
- Upprätthålla larmlistor, larma vid eller risk för samhällsstörningar.
- Tillhandahålla ändamålsenliga lokaler för krisledning.
- Samordna och arrangera utbildningar och övningar inom krishantering.
- Omvärldsbevakning.
- Informera krisledningsnämndens ordförande.
- Säkerställa tekniska förutsättningar och rutiner för att kommunen ska kunna vara värd för en inriktning och samordningsfunktion.
- Initiera och vara värd för en inriktning och samordningsfunktion för kommunen och övriga samverkande aktörer vid samhällsstörningar.
- Organisera en stab till inriktning och samordningsfunktionen.

- Att vara stabschef för staben till inriktning och samordningsfunktionen.
- Upprätta en plan för ledning och samverkan vid samhällsstörningar, kriskommunikationsplan samt tillhörande checklistor.
- Rollen vid eller vid risk för allvarlig händelse kan vara
  - att följa utvecklingen.
  - att stödja.
  - att samordna.
  - att leda.
- Leda utvärderingen av allvarliga händelser där flera förvaltningar och bolag blivit berörda.

Kommundirektör

Kommundirektör är beslutsfattare om inte krisledningsnämnden är inkopplad. Direktören är också föredragande för krisledningsnämnden.

Förvaltningar och bolag

- Tillhandahålla en kontakt till organisationen. Antingen genom beredskap/jourfunktion eller via en kontaktlista till organisationen.
- Delta i kommunens inriktning och samordningsfunktion/stab om TIB kallar.
- Ingå eller bidra i inriktning och samordningsfunktionens stab.
- Fastställa och upprätthålla en aktuell krishanteringsplan för den egna verksamheten.
- Delta på övningar och utbildningar enligt denna plan.

Övergripande prioriteringar

Samhällsviktig verksamhet i Munkedals kommun

Samhällssektorer	Samhällsfunktion
Energiförsörjning	<p>Produktion och distribution av el, fjärrvärme, fjärrkyla, fossila bränslen och drivmedel.</p> <p>Munkedals kommun har några mindre elproducenter, dock ej i den omfattning att det har någon större påverkan för den totala elförsörjningen i kommunen i dagsläget. Drivmedel i flytande form finns på lokala bensinstationer.</p>
Finansiella tjänster	<p>Betalningsförmedling, tillgång till kontanter, privata försäkringstjänster och värdepappershandel.</p> <p>I Munkedals kommun har Swedbank kontor i huvudorten Munkedal. I övrigt finns ett antal uttagsautomater för kontanter.</p>
Handel och industri	<p>Detaljhandel, IT-drift och IT-service, bygg- och entreprenadverksamhet, bevaknings- och säkerhetsverksamhet samt tillverkningsindustri.</p> <p>I Munkedals kommun finns samtliga av ovanstående i olika utsträckning.</p>
Hälso- och sjukvård samt omsorg	<p>Akutsjukhus, primärvård, psykiatri, läkemedelsförsörjning, smittskydd, samt omsorg om barn, funktionsnedsatta och äldre.</p> <p>I Munkedal finns fyra äldreboenden, samt boendestöd. Vidare finns ett apotek och två vårdcentraler.</p>
Information och elektronisk kommunikation	<p>Teletjänster, Internet, radio- och TV-utsändningar, distribution av post, produktion och distribution av dagstidningar samt radio och TV</p> <p>I Munkedal finns ett antal mindre serverhallar. Det finns även ett antal objekt i Rakelnätet, samt Fiberföreningar och GSM-master.</p>
Kommunalteknisk försörjning	<p>Dricksvattenförsörjning, hantering av avlopp, renhållning, samlingsplatser, sophantering samt väghållning.</p> <p>Munkedal kommun har valt att bolagisera en stor del av den kommunaltekniska försörjningen, och endast ett fåtal återstår i egen regi.</p>
Livsmedel (inkl. dricksvatten)	<p>Jordbruk samt tillverkning, distribution och kontroll av livsmedel.</p> <p>I Munkedals kommun ligger några mindre jordbruk samt boskapshållning. Inom kommunen finns också dricksvattenproduktion och distribution.</p>

Offentlig förvaltning - Ledningsfunktioner - Stödfunktioner - tjänsteproduktion	Regional ledning och lokal ledning, tillsyns- och tillståndsverksamhet, expert- och analysverksamhet, indikerings- och laborieverksamhet, utbildningstjänster samt begravningsverksamhet. Kommunhuset i Munkedal har en viktig betydelse för beslutsprocesser och demokratifrågor.
Skydd och säkerhet	Räddningstjänst, polis, domstolar, kriminalvård och SOS Alarm samt tullkontroll. Munkedal kommun har en räddningstjänst som ingår i ett gemensamt kommunalförbund.
Socialförsäkringar	Munkedals kommun har kontor som hanterar ekonomiskt bistånd.
Transporter	Väg-, järnväg-, sjö- och flygtransport samt förvaltning av transportinfrastruktur. Munkedal har en Europaväg som passerar genom kommunen, som är en huvudtransport för livsmedel m.m. Vi har även en järnväg som passerar igenom samhällena.

Samhällsviktig verksamhet inom Munkedals kommun

Verksamhet	Ansvarig förvaltnings/ bolag	Kommunens utförare	Privata utförare Ja/Nej
Avfallshantering	Rambo AB	Rambo AB	Nej
Vinterväghållning	Samhällsbyggnadsförvaltningen	Kommunen och externa aktörer genom avtal	Ja
Biståndshandläggning	Välfärdsförvaltningen	Kommunen	Nej
Akutjour			
Funktionshindrade	Välfärdsförvaltningen	Kommunen	Nej
HVB-hem/ Familjehem	Välfärdsförvaltningen	Externa aktörer	Ja
Särskilt boende för äldre	Välfärdsförvaltningen	Kommunen	Nej
Hemtjänst	Välfärdsförvaltningen	Kommunen	Nej

Hemsjukvård	Välfärdsförvaltningen	Kommunen	Nej
Förskola Dagbarnvårdare	Kultur- och utbildningsförvaltningen	Kommunen och externa aktörer	Ja
Grundskola (till och med åk 9)	Kultur- och utbildningsförvaltningen	Kommunen	Nej
Anpassad grundskola	Kultur- och utbildningsförvaltningen	Kommunen	Nej
Försörjningsstöd	Välfärdsförvaltningen	Kommunen	Nej
Socialjour Kvällar & helger	Kommungemensam (Uddevalla)	Kommunen	Nej
Krisstöd/POSOM	Välfärdsförvaltningen	Vårdcentral och kyrkan bland annat	Ja
Vattenproduktion	Munkedals vatten AB	Västvatten AB	Ja
Elnät		Ellevio och Vattenfall	Ja
Värmeproduktion/distribution		Uddevalla Energi	Ja
Vattenreglering	Munkedals vatten AB	Västvatten AB	Ja
Avloppsreningsverk	Munkedals vatten AB	Västvatten AB	Ja
Fibernät	Kommunstyrelseförvaltningen	Krokstad fiber, Norra Kärnsjöns fibernät, Blå Grön Fiber, Bärfendal Fiber, Fisketorp/skaveröd Fiber, Håby Fiber, Sanne Fiber, Torreby Fiber, Tungenäset Fiber, Valbo Ryr Kleva Fiber.	Ja Ja Ja Ja Ja Ja Ja Ja Ja Ja
Medborgare center, reception	Kommunstyrelseförvaltning	Kommunen	Nej

Räddningstjänst	Kommunstyrelseförvaltning	Räddningstjänsten Mitt Bohuslän	Ja
Akut fastighetservice	Samhällsbyggnadsförvaltningen	Kommunens fastighetskötare	Nej
Hamnar			
Kommunens upplysningscentral (vid extraordinära händelser)	Kommunstyrelseförvaltningen	Kommunen	Nej

Kritisk verksamhet inom Munkedals kommun

Begrepp i gemensamma grunder	Munkedals kommun
Verksamhet	Ansvarig förvaltning
Finans	Kommunstyrelseförvaltningen
Lönehantering	SML-Lön
IT	SML-IT
Ekonomi och inköp	Kommunstyrelseförvaltningen
Registratorer	Berör alla verksamheter
Ledning – krisledning inkl. kommunikation	Berör alla verksamheter

Kriskommunikation

Munkedals kommuns information i samband med en samhällsstörning syftar till att ge drabbade, allmänhet, personal, samverkande organisationer och massmedia korrekt, snabb, begriplig och tillgänglig information. Detta regleras i kriskommunikationsplanen.

Kriskommunikationsplanen för Munkedals kommun riktar sig i första hand till inriktnings- och samordningsfunktionen och staben och kommunens kriskommunikationsgrupp och den beskriver kommunikationsarbetet vid en samhällsstörning.

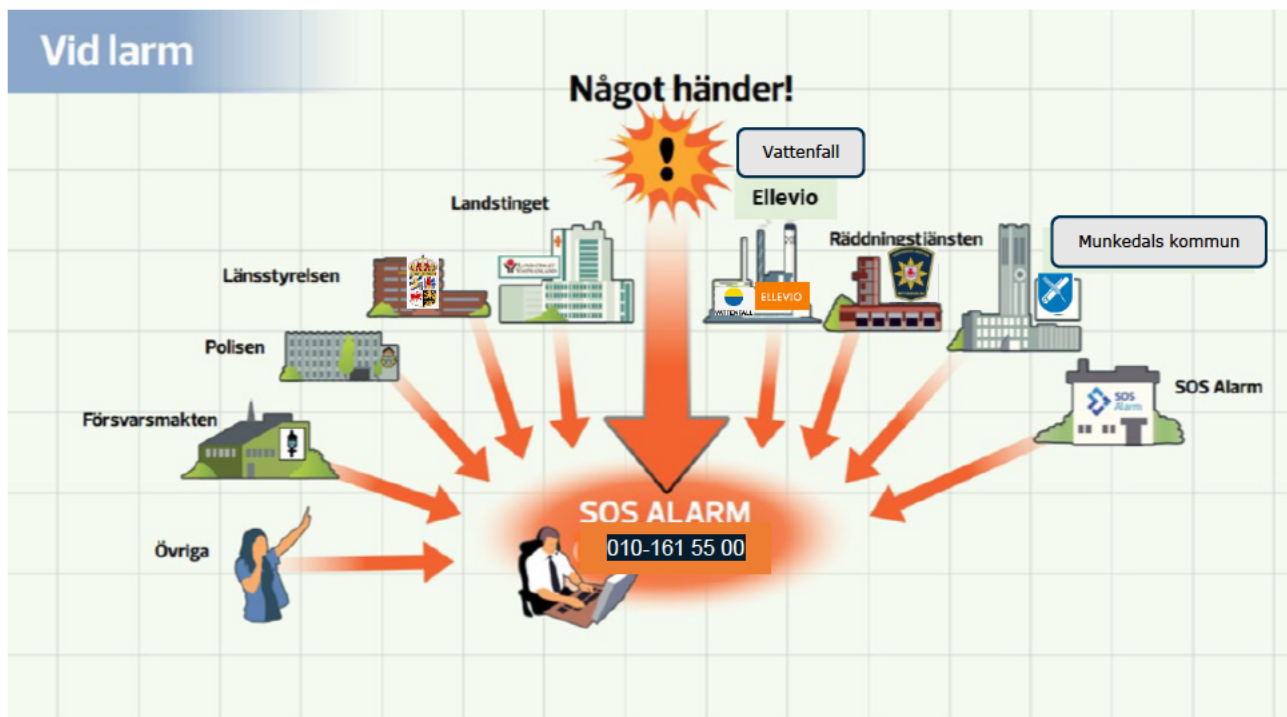
Kommunikatörerna är ansvarig för kriskommunikationsplanen och för att den uppdateras vid behov. Planen finns på intranätet och i kommunens krisledningssystem. Kriskommunikatörerna har också en checklista för hur det operativa arbetet ska bedrivas.

Krisstöd/POSOM

Munkedals kommun ska kunna erbjuda drabbade, närstående och övriga inblandade psykiskt och socialt stöd vid samhällsstörningar. Detta ansvar hanteras av Munkedals kommuns krisstöd/POSOM och regleras i Munkedals kommuns plan för POSOM för vilken avdelningschefen på välfärdsförvaltningen ansvarar.

Munkedals kommuns krisstöd/POSOM har även styrande dokument för hur det operativa arbetet ska bedrivas.

Larmning och aktivering

Inlarmnings funktion

Munkedals kommun använder sig av Räddningstjänsten Mitt Bohuslän.

Inlarmningsfunktionen är kommunens kontakt och väg in i Munkedals kommun för viktig information från samverkande eller centrala myndigheter och organisationer samt för ledande tjänstemän inom kommunens förvaltningar och bolag.

Inlarmningsfunktionen larmas via SOS Alarm. Inlarmningsfunktionen ska inom fem minuter kunna inleda uppringning till beslutsfattare inom kommun och vidarebefordra meddelandet vid en inträffad händelse. Beslutsfattaren ska vid behov kunna infinna sig i kommunhuset inom 90 minuter. Utförligare instruktioner för inlarmningsfunktion finns i ett separat avtal med inlarmningsfunktionen.

När beslutsfattaren skapat en lägesbild, vidtagit initiala åtgärder och sett behovet av krishantering eller att en inriktnings- och samordningsfunktion/stab behöver initieras kontaktas kommundirektör och berörda förvaltningar, bolag, kriskommunikationsgruppen, krisstöd, räddningstjänsten och polisen. Stabschef och samtliga sektionschefer kallas in för en gemensam delgivning av lägesbilden och beroende på händelse och omfattning avgörs om och vilka verksamheter/stabsfunktioner som ska sammankallas för fortsatt stab/inriktnings- och samordningsfunktion.

Alarmering av beslutsfattaren ska ske när

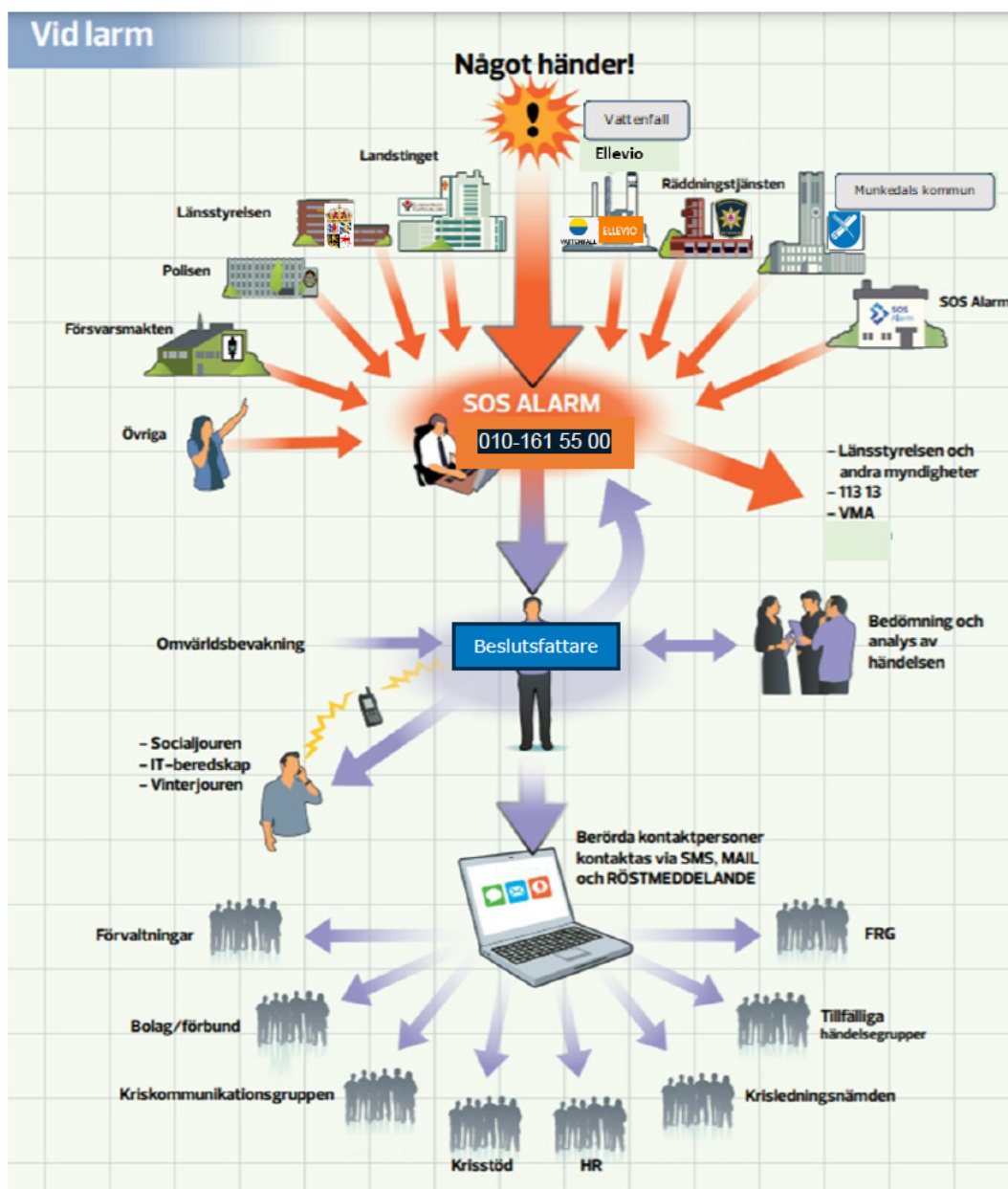
- allvarlig störning eller en överhängande risk för samhällsstörningar finns.
- risk finns för tillbud eller konstaterade allvarliga person-, miljö- eller egendomsskador.
- det krävs en koncentrerad insats från flera förvaltningar/bolag.
- det finns risk att varumärket skadas.
- stort intresse från media.
- en händelse sker som kan omfattas av det geografiska områdesansvaret och det finns behov av samverkan mellan inblandade aktörer.

Inlarmningsfunktionen kontaktas automatiskt av SOS Alarm vid händelse och risk för händelse enligt en upprättad instruktion.

Om allt samband är utslaget ska samtliga beslutsfattare omgående ta sig till Kommunhuset.

Övrig krisledningsorganisation

Samtliga nedanstående verksamheter ska ha en krisorganisation som ska kunna nås av Beslutsfattaren. Detta för att kunna ta emot och vidareförmedla larm eller själv vara den som larmar om allvarliga händelser. Funktionen bör kunna initiera och samordna det inledande arbetet vid verksamheten och upprätthålla kontakt med inblandade aktörer inom verksamhetens ansvarsområde tills andra delar av krishanteringsorganisationen har kommit på plats.

En aktuell larmlista/kontaktlista till verksamhetens krisorganisation ska mejlas till VB@brand112.se två gånger per år. Uppdaterad lista ska även skickas så snart förändringar skett i verksamheten vilka påverkar larmlistan. Samtliga larmlistor läggs in i kommunens krisledningssystem som används för att larma via röstmeddelande, sms eller e-post.

- Krisledningsnämnden.
- Samtliga förvaltningar och bolag inom Munkedal kommun.
- Krisstöd
- Kriskommunikationsgruppen.
- SML-IT.
- HR.
- Säkerhetsskydd.
- Kommunstyrelseförvaltningen, kansliet.

Beslutsfattaren ansvarar för larmning med stöd av kommunens krisledningssystem. Även förvaltningarna, bolagen och funktionerna kan använda kommunens krisledningssystem för att larma sin egna organisation.

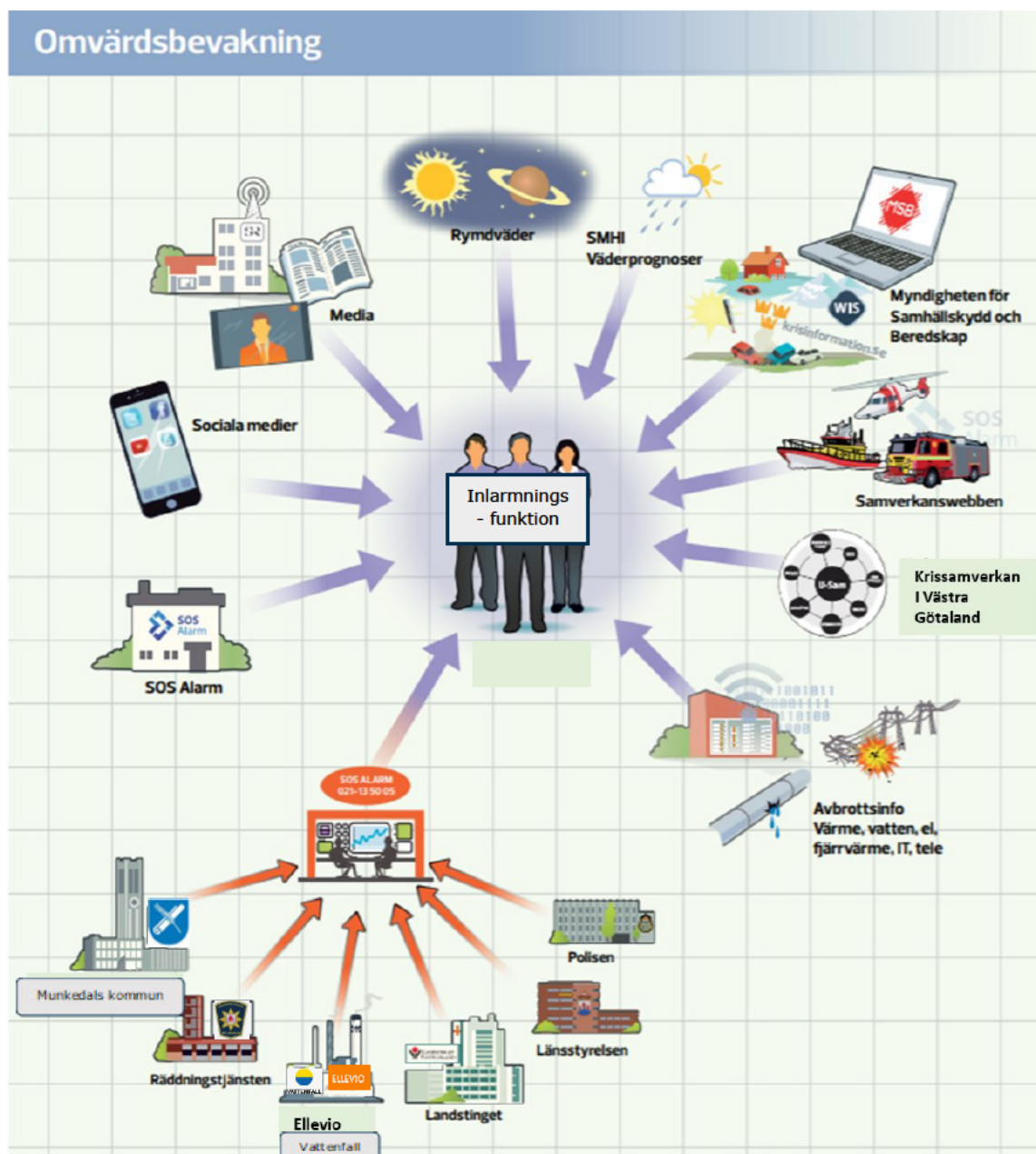
Kommunstyrelseförvaltningen upprätthåller också en extern kontaktlista till myndigheter, organisationer och näringsliv. Även den listan finns i kommunens krisledningssystem.

Uthållighet

Då krishanteringsarbetet kan pågå under lång tid måste uthålligheten säkerställas. Detta gäller såväl central krisledning via inriktnings- och samordningsfunktionen som ledningen vid varje förvaltning, bolag och funktion.

Krishanteringsorganisationen ska kunna upprätthålla verksamhet dygnet runt under en veckas tid. För att få en uthållig bemanning kan respektive verksamhetschef även kalla in personal från semester och tjänstledighet. Även nyligen pensionerad personal kan tillfrågas om att inträda i tjänst. Stöd kan även hämtas från frivilliga, bemanningsföretag och konsulter.

Omvärldsbevakning

Munkedals kommun genom säkerhetsskyddschef, säkerhetsstrateg och kommunikatören ska bedriva en löpande omvärldsbevakning i syfte att tidigt kunna upptäcka händelser som kan medföra samhällsstörningar. Detta ger en framförhållning och tid för förberedelser.

Omvärldsbevakning sker bland annat via

- SOS Alarms tjänst Samverkanswebben publicerar räddningsinsatser, trafikstörningar, planerade händelser, väder, telestörningar och annan information.
- vädervarningar från SMHI. Vid klass 2 eller 3 kontaktas inlarmningsfunktionen automatiskt av länsstyrelsen.
- Nyhetssidor på internet samt TV- och radiosändningar.
- avbrottsinformation (el, vatten, fjärrvärme, kommunnät och fjärrkyla) från Ellevio och Vattenfall.
- krisinformation.se.
- samverkansmöten med Krisamverkan Fyrbodals.
- löpande kontakt med polisen.
- sociala medier.
- uppföljning av incidentrapporter.
- SOS Alarm KBX-funktion har i uppdrag att omvärldsbevaka och larma beslutsfattare vid händelser som kan påverka kommunens uppdrag.
- WIS.

Lokaler, utrustning och samband

Lokaler

Munkedals kommun har krisledningslokaler i Kommunhuset för en inriktnings- och samordningsfunktion och stab. Lokalerna är dagligdags ej förberedda för att stödja kommunens ledningsmetodik.

Alternativ 1 – Kommunhuset

- Krisledningsnämnd, SAHLBERG
- Inriktning och samordningsfunktionen, WIKNER
- Stab, KOCH
- Lokala krisgrupper, respektive förvaltning/bolag, respektive mötesrum i kommunhuset.
  - Samhällsbyggnadsförvaltningen, SKATTEN
  - Valfärdsförvaltningen, TRANEFELDT
  - Kultur- och utbildningsförvaltningen, TORHILD
- Kriskommunikationsgruppen & Mediacenter, på respektive kontorsrum
- Krisstödledning, GULLMARSSALEN
- Stödcenter upprättas vid behov på lämplig plats i kommunen (POSOM/krisstödsgrupp)

Vid behov kan Munkedal skolans gymnastikhall disponeras som presscentrum.

Alternativ – Brandstationen i Munkedal eller Sporren, Dingle.

Om Kommunhuset inte går att använda utser Beslutsfattaren en alternativ lokal där Inriktnings- och samordningsfunktionen och stab etablerar sig.

Reservkraft

Tekniskaenheten ansvarar för att Kommunhusets krisledningslokaler har reservkraftförsörjning och en bränsleförsörjningsplan till reservkraften för minst fjorton dagar. Räddningstjänsten ansvarar för Brandstationen i Munkedal och motsvarande bränsleförsörjningsplan.

Utrustning

Säkerhetsskyddschefen ansvarar för att lokalerna är utrustade på lämpligt sätt för att underlätta och öka ledningsförmågan. Följande bör finnas för effektiv ledning:

- Nätverk
- White boards
- Smartboard
- TV
- radio
- Rakel
- Kortväg
- Telefoni
- Kartor

Tekniska samverkanssystem

För att säkerställa och effektivisera samverkan med andra aktörer har kommunen olika tekniska system.

- Munkedals kommun har ett system som går att ansluta till ett videomöte med en videokonferensutrustning eller med webbläsare. Fungerar också att ansluta med telefon.
Systemet kan också användas för telefonkonferenser.
- Telefonkonferensnummer.
- Högtalartelefoner. Varje TIB har egen mobil utrustning.
- Webbkamerasystem anpassat för flera mötesdeltagare.
- Videokonferenssystem.
- Rakel.
- Munkedals kommun kan också dela information med andra myndigheter och organisationer via det webbaserade informationssystemet WIS.
- Ledningssystem¹

Samband och informationshantering

För att kunna genomföra en god krisledning krävs ett väl fungerande och redundant sambandssystem.

I anslutning till ledningslokaler finns följande samband

- två Rakelmobiler, varav båda har ordinarie abonnemang.
- Ett VHF system samt ett kortvågssystem med koppling till antenn på kommunhusets tak.

---

¹Nytt krisledningssystem under utvärdering 2023–2024

Hemskyddsområden med trygghetspunkter samt informationsplatser i Munkedals kommun

I Munkedal har vi delat in kommunen i 5 hemskyddsområden (HSO), i dessa områden finns utpekade trygghetspunkter samt informationsplatser som vid samhällsstörningar (ström- och telefoniavbrott) är plats dit invånarna kan gå för att bland annat få information eller larma 112. Kommunens Trygghetspunkter och informationspunkter återfinns på följande adresser:

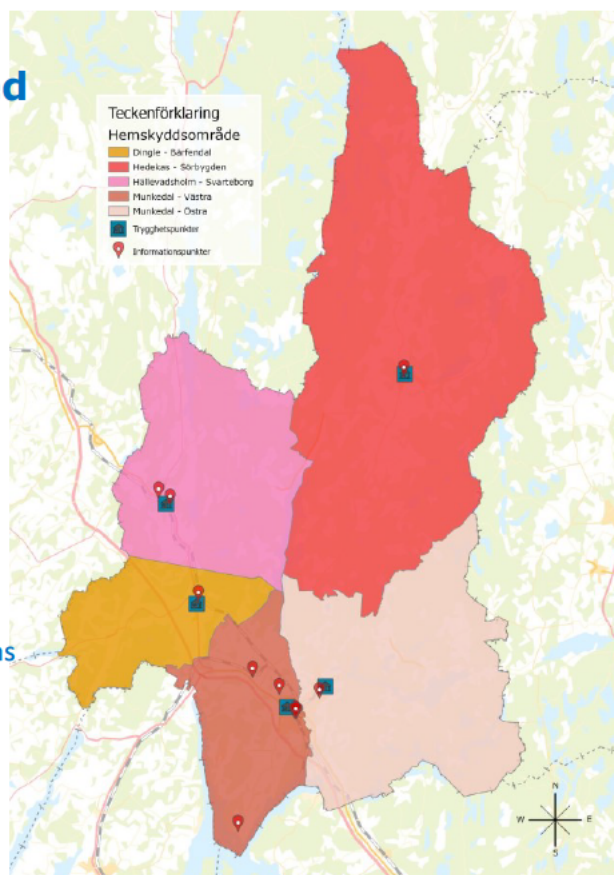
Hemskyddsområden med trygghetspunkter samt informationsplatser

Utsedda trygghetsplatser

- Munkedals sporthall
- Bruksskolans gymnastikhall
- Dingle Sporthall
- Hällevadsholms gymnastikhall
- Hedekas sporthall

Utsedda informationsplatser

- Munkedal – Kommunhuset Forum
- Dingle – ICA Nära Dingle
- Hedekas – Trogens Place
- Hällevadsholm – ICA Nära Arwidssons
- Gårvik – Anslagstavla Gula Villan

Test och iordningställande

IT-avdelningen, har huvudansvaret för att krisledningslokalerna i Kommunhuset iordningsställs enligt plan samt att krislednings- och sambandsutrustning kopplas in och provas årligen. Iordningsställandeplan är utförligare beskriven i ett separat dokument.

Samverkan

Samverkan ska utifrån behov upprättas med andra myndigheter, organisationer och näringsliv.

Samverkan kan till exempel gälla att

- delge varandra bedömningar och beslut.
- initiera en inriktnings- och samordningsfunktion/stab.
- komma överens om gemensamma åtgärder och insatser.
- fördela och prioritera personella och materiella resurser.
- komma överens om kommunikationsinsatser gentemot allmänhet och media.
- utgöra stöd för andra län eller kommuner.

Regional samverkan

Planerad samverkan i länet finns upprättad genom Länsstyrelsen. Huvudsyftet är att ge större möjlighet till effektivare samverkan genom att skapa en samlad lägesbild. Vidare tidigt säkerställa att samverkan sker mellan de myndigheter och organ som berörs av redan inträffad eller av framtida bedömda störningar. Regional samverkan ska även tidigt säkerställa att samordnad information kan förmedlas till allmänhet och media. I regional samverkan ingår Länsstyrelsen, kommunerna, räddningstjänstförbund, polisen, regionen, SOS Alarm, Försvarmakten och Sveriges Radio P4 Västra Götaland. Inom den regionala samverkan finns också ett krisinformatörsnätverk. Länsstyrelsen ansvarar också för ett regionalt krishanteringsråd där andra samhällsviktiga aktörer ingår.

Länsstyrelsens TIB har rätt att sammankalla regional samverkan vilket görs via SOS Alarm. När SOS Alarm larmar ingående parter så går larmet till Munkedals inlarmningsfunktion, RMB Räddningstjänsten Mitt Bohuslän.

Kontinuerlig gemensam omvärldsbevakning

Länsstyrelsen håller gemensam genomgång av lägesbild som innefattar omvärldsbevakning vid behov. Länsstyrelsen kallar in samtliga berörda aktörer, däribland kommuner, antingen till fysiskt möte eller teknisk kommunikationslösning.

Lokal samverkan

Munkedals kommun kan organisera ett lokalt säkerhetsnätverk (ersätter lagens krav på lokalt krishanteringsråd) med representanter från olika förvaltningar, kommunala bolag, polisen, räddningstjänsten, regionen, försäkringsbolag, Försvarmakten, Migrationsverket, stora företag i Munkedal och frivilligorganisationer med flera. Nätverket kan träffas ett antal gånger per år i olika konstellationer. Detta nätverk har ingen roll under en kris.

Frivilliga

Munkedals kommun ska upprätta och utbilda en frivillig resursgrupp. Dess uppgift är att finnas till hands när kommunens ordinarie resurser behöver förstärkas i utsatta lägen. FRG kan även komma att bistå kultur- och utbildningsförvaltningen vid organisering av spontanfrivilliga.

Uppgifter för FRG kan i övrigt vara

- utdelning av vatten och bevakning vid mobila tankar.
- utdelning av flygblad/skriftliga meddelanden i bostadsområden.
- upprätta trygghetspunkter i kommunen.
- resurs för krisstöds-gruppen (POSOM).
- sanering vid oljeutsläpp.
- assistera när det behövs uppsamlingar, registreringar, ledsagning, inkvartering.
- biträda med tillsyn av till exempel äldre och bistå vid transporter, samband.
- allmänna stabsgöröml

Krisstöd/POSOM

Avdelningschefen IFO ansvarar för samordning och samverkan med regionens PKL grupp (Psykologiska katastrofledningsgruppen) och trossamfund. Posom samverkar också med Röda Korset, polisen och räddningstjänsten.

Kriskommunikation

Kriskommunikatörerna ansvarar för Munkedal kommuns samverkan inom kriskommunikation för att samordna information till allmänheten. I gruppen ingår bland annat kommunens kommunikatörer.

Avslut av krishanteringsarbetet

Krisledningsnämnden eller kommunfullmäktige fattar beslut om när nämndens verksamhet ska upphöra och göra avslut av den akuta krishanteringen. Krisledningsnämndens beslut ska anmälas vid närmast följande kommunfullmäktigesammanträde. Till kriser där krisledningsnämnden inte varit inblandad är det krisledaren som beslutar om avslut. Det vill säga den som startat upp och leder krisarbetet på enskild förvaltnings- eller kommunövergripande nivå.

När beslut om avslut och återgång till normal organisation har fattats ska följande beaktas

- möjlighet till avlastningssamtal.
- information till de som deltagit eller berörts.
- dialog om behov av ledighet.
- Ekonomisk uppföljning genomförs.
- händelsens loggföring arkiveras.

Kostnadsredovisning

Samtliga kostnader som beslutats av krisledningsnämnd eller inriktnings- och samordningsfunktionen ska redovisas separat. De ska kunna vara underlag för eventuella framtida försäkrings- och skadeståndsanspråk och även som ansökan för statsbidrag.

I händelse av samhällsstörningar skall samtliga uppkomna kostnader redovisas med projektkod XXXX Kris. Den gemensamma frikoden används av samtliga förvaltningar kombinerat med eget ansvar och verksamhet. Efter att insatsen utvärderats och samtliga kostnader sammanställts får vid behov eventuella omfördelningar av kostnader ske. Ekonomiavdelningen tar fram projektkod för den inträffade extra ordinära händelsen.

Försäkring vid kriser

Munkedals kommun har valt att bygga upp sitt försäkringsskydd genom en försäkringsmäklare.

Försäkringen för egendomsskador, vilken undantar cyberskador har en självrisk om 2 basbelopp.

Krisförsäkringen gäller för samtliga anställda och förtroendevalda vilken omfattar kristerapi vid

- rån, hot eller överfall
- allvarlig olycksfallsskada
- annan traumatisk händelse

Denna försäkring har ingen självrisk.

Vid en allvarlig händelse gäller i första hand ansvars- och likhetsprincipen, vilket innebär att den aktör som skulle ha stått för en kostnad i vanliga fall även ska göra det vid en kris. Om det skulle uppstå en skada som inte en försäkring täcker och ansvaret ligger på kommunen hanteras detta inom ramen för kommunens budget.

Utvärdering av händelse

Efter varje insats där hela eller delar av krisledningsorganisationen har varit aktiverad ska insatsen utvärderas. Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för utvärderingen (inklusive ekonomisk utvärdering) och att resultaten beaktas vid kommande revidering av planen. Samverkande myndigheters och organisationers iakttagelser av och uppfattning om det genomförda arbetet ska inhämtas.

Utbildning och övning

Kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för samordning av utbildningar och övningar i krishantering. Utifrån risk- och sårbarhetsanalyser, inträffade händelser och efter samråd med olika aktörer upprättas en detaljerad plan för utbildning och övning inför varje verksamhetsår.

Munkedals kommun ska

- delta i nationella och regionala övningar där scenariot är relevant för kommunen.
- varje år delta i eller genomföra en samverkansövning som rör flera verksamheter inom kommunen.
- övar med inlarmningsfunktionen minst en gång per år.
- öva och utbilda kriskommunikationsgruppen och krisstöd minst en gång varje år inom det egna ansvarsområdet.
- se till att TIB, samt utsedda befattningsinnehavare av Stabschefsrollen går stabschefutbildning grund och påbyggnad. Därefter genomförs årligen repetitionsutbildning ledning av stab.
- öva och/eller utbilda krisledningsnämnden minst en gång per år.
- utbilda och öva befattningshavare och funktioner i verksamheterna som har en central betydelse för Munkedal kommuns samlade krishanteringsförmåga minst vartannat år.
- årligen arrangera stabs- och ledningsutbildningar och gemensamma grunder i ledning och samverkan.
- Öva iordningställande av krisledningslokaler i Kommunhuset och utrustning minst en gång vart annat år.
- genomföra larmövning en gång varje år.
- genomföra sambandsövningar Rakel fyra gånger per år.
- genomföra utbildning i kommunens krisledningssystem, WIS och Rakel två gånger per år.
- bjuda in Munkedals frivilliga resursgrupp till kommunens övningar och utbildningar.
- Bjuda in ägda och delägda bolag till lämpliga övningstillfällen.

Alla ovanstående övningar och utbildningar är inte enskilda separata aktiviteter. Vid en och samma övning och utbildning kan flera olika moment och aktörer övas samtidigt.

Ordlista och förkortningar

Aktör	Formell organisation, antingen offentlig, privat eller ideell, eller ett spontant socialt nätverk, som har betydelse för hanteringen av samhällsstörningar
Aktörsgemensam	"Över organisationsgränser", i kontrast till aktörsintern. Något blir aktörsgemensamt när flera aktörer ska verka tillsammans. Det kan handla om att förstå uttryck på samma sätt, upprätta eller samutnyttja resurser eller ingå i en och samma process, till exempel en samverkans konferens. Hanteringen av samhällsstörningar blir aktörsgemensam när mer än en aktör är inblandad och när relationer uppstår mellan dessa aktörer för att hantera händelsen.
CKL	Central krisledning
Direkt-mod läge (Rakelfunktion)	Används främst då man arbetar där nättäckning saknas eller då man inte vill belasta Rakel nätet. Fungerar ungefär som en jaktradio (dvs begränsad räckvidd och avses användas inom skadeplats/insatsområde)
Informationsdelning	Olika former av aktiviteter, med eller utan systemstöd, där information inhämtas, utbyts och förmedlas mellan aktörer i syfte att skapa förståelse för vad som har inträffat och vilka relevanta åtgärder som behöver vidtas.
Inriktning	Orientering av tillgängliga resurser mot formulerade mål. Inriktning är en effekt hos de resurser som hanterar samhällsstörningar. Varje aktör har alltid en egen inriktning. När flera aktörer fungerar tillsammans finns det också en aktörsgemensam inriktning
ISF	Inriktnings- och samordningsfunktion
KBX-funktion	Krisberedskapsfunktion hos SOS-alarm
Kriskommunikation	Det utbyte och den samordning av information som sker inom och mellan aktörer, allmänhet och medier före, under och efter en kris. Kriskommunikationens syfte är att skapa gemensam mening om den faktiska händelsen
Krissam Fyrbodal	Fyrbodals-kommunernas krissamverkansgrupp
Ledning	Funktion som, genom att en aktör bestämmer, åstadkommer inriktning och samordning av tillgängliga resurser. Ledning förknippas ofta med hierarkier och enskilda organisationer, men kan också ske i aktörsgemensamma situationer. Ledning kan grundas i mandat (juridisk grund) eller i överenskommelse (social grund)
Lägesbild	En aktörs urval av särskilt viktiga aspekter från den tillgängliga

	informationsmängden, i form av beskrivningar och bedömningar före, under och efter en händelse. Se även, Samlad lägesbild.
Mandat	Den juridiska grunden för ledning som följer av lag, uppdrag och ansvar. Mandat kan vara svaga (begränsade möjligheter till inflytande eller stort tolkningsutrymme) eller starka (stora möjligheter till inflytande och litet tolkningsutrymme). När mandat saknas kan en aktör ändå utöva ledning grundat på överenskommelse.
MSB	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
PKL grupp	Psykologisk katastrofledningsgrupp
POSOM	Psykologisk och socialt omhändertagande
RMB	Räddningstjänsten Mitt Bohuslän
Rakel	Radio Kommunikation för Effektiv Ledning - ett statligt system för radiokommunikation för aktörer med samhällsviktig verksamhet
Samhällsstörningar	De företeelser och händelser som hotar eller ger skadeverkningar på det som ska skyddas i samhället
Samlad lägesbild	Ett urval av information från flera aktörers lägesbilder som ger en överblick av de medverkande aktörernas syn på den inträffade händelsen. En samlad lägesbild kan bestå av information och ge uttryck åt perspektiv som inte nödvändigtvis delas av alla aktörer. En samlad lägesbild ersätter inte de aktörsspecifika lägesbilderna utan är i stället kompletterande
Samordning	Anpassning av aktiviteter och delmål så att tillgängliga resurser kommer till största möjliga nytta. Samordning handlar om att aktörer inte ska vara i vägen för varandra, och hjälpa varandra där det går. Samordning är en effekt hos de resurser som hanterar samhällsstörningar.
Samverkan	En funktion som, genom att aktörer kommer överens, åstadkommer inriktning och samordning av tillgängliga resurser.
Skyddsvärden (samhällets skyddsvärden)	Är värden formulerade av regering och riksdag som ska skyddas i arbetet med samhällsskydd och beredskap. De är: <ul style="list-style-type: none"> • människors liv och hälsa • samhällets funktionalitet • demokrati, rättssäkerhet och mänskliga • fri och rättigheter • miljö och ekonomiska värden • nationell suveränitet.

Stabssektioner K0-K9	"K" är förkortning för Kommun. Länsstyrelsens motsvarighet är L1-L9 Polisen "P" Räddningstjänsten "R" Osv.
TiB	Tjänsteman i beredskap
WIS	Webbaserat Informationssystem för aktörer som hanterar krissituationer

Markus Ljungberg
Säkerhetsstrateg

Dnr: KS-2024-000065

Utbildnings- och övningsplan 2023–2026

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen antar Utbildnings- och övningsplan 2023–2026 civil beredskap daterad 2024-03-05.

Sammanfattning

Enligt Lag (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap ansvarar kommunen för att berörda får utbildning och övning så att kommunen kan lösa sina uppgifter vid extraordinära händelser eller höjd beredskap. I samband med varje ny mandatperiod ska en utbildnings- och övningsplan fastställas.

Förvaltningen har, tillsammans med berörda verksamheter, tagit fram en plan för utbildning och övning under mandatperioden.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-04-02
Utbildnings och övningsplan 2023–2026 2024-03-05
Bilaga 1 övning- och utbildningsplan 2024-03-05

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Verksamheterna finansierar, som tidigare mandatperioder, sina egna lönekostnader samt kostnader som hänförs till den egna personalen. Eventuella kostnader avseende utbildning eller övning av förtroendevalda finansieras genom 2:4 medel.

Hållbar utveckling – Social dimension

Ingen påverkan

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Ingen påverkan

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:
Säkerhetsstrateg

Plan

Utbildnings- och övningsplan 2023–2026 Civil beredskap

**Med utblick mot 2027
För Munkedals kommun, krisledningsnämnden och
kommunledningsgruppen. Enligt lag 2006:544 om
kommuners och regioners åtgärder inför och vid extra
ordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.**

Dokumentbeskrivning

Typ	Beskrivning
Dokumenttyp:	Plan
Antaget av:	Kommunstyrelsen
Antagningsdatum:	2024-04-15
Diarienummer:	KS-2024-000065
Gäller till och med:	2026-12-31
Dokumentansvarig:	Säkerhetsstrateg
Revisionshistorik:	

Innehållsförteckning

Inledning	4
Syfte	5
Verksamhetsmål för funktionerna kommunstyrelsen, krisledningsnämnd och central krisledningsstab	5
Bilaga 1 Utbildnings- och övningsplan.....	sida 1-8
Bilaga 2 Förkortningar och förklaringar.....	sida 1

Inledning

Riksdagen har antagit en lag "Lagen (2 006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap" som reglerar vilka åtgärder kommunen och regioner ska genomföra innan en allvarlig händelse inträffas. Där står det uttryckligen att all personal och alla förtroendevalda ska ha tillräcklig kunskap och övning för att kunna sköta sina uppdrag vid en allvarlig händelse i kommunen. Denna plan omfattar heltidsanställd personal på Munkedals kommun, samt förtroendevalda i kommunstyrelsen inklusive krisledningsnämnden. Även bolag ingående i kommunkoncernen kan omfattas i viss utsträckning.

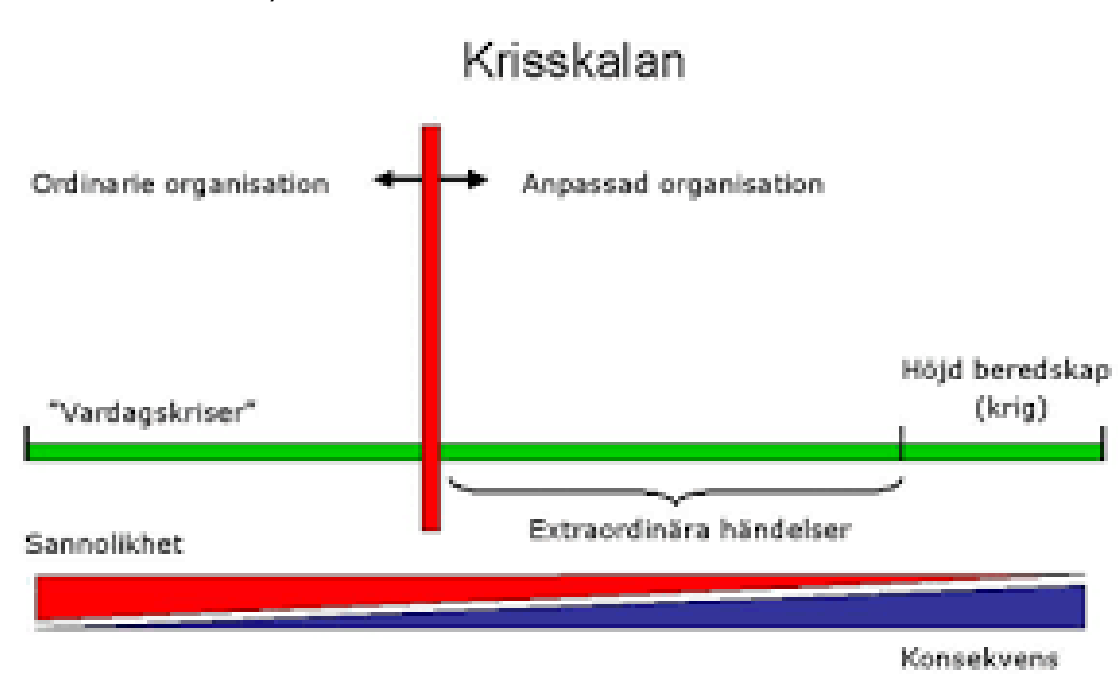
I Munkedals kommun ska vi arbeta tillsammans för ett högt säkerhetstänkande, genom att delta och engagera oss i övningar, utbildningar och sprida vår erfarenhet vidare verksamhetsövergripande i kommunen.

Det är av avgörande vikt att kommunens samhällsviktiga verksamheter fungerar vid våra samhällsstörningar i syfte att värna liv och hälsa, men också för att behålla förtroendet och upprätthålla varumärket Munkedals kommun.

Planen antas/revideras vart fjärde år av kommunstyrelsen, med mandat till kommunstyrelseförvaltningen att planera detaljerna för respektive utbildning och övning.

Med extraordinär händelse avses

- en sådan händelse som avviker från det normala
- innebär en allvarlig störning
- överhängande risk för allvarlig störning i viktiga samhällsfunktioner
- kräver skyndsamma insatser.

Plan för ledning och samverkan vid samhällsstörningar ska ständigt hållas aktuell.

Syfte

Syfte med utbildnings- och övningsplanen är att:

- utveckla en **generell grundförmåga** hos kommunens förtroendevalda och anställda för att hantera en allvarlig händelse i Munkedals kommun med betoning på lednings- och beslutsförmåga,
- utveckla en **god och effektiv samverkan** mellan kommunen och andra lokala myndigheter, organisationer och företag så alla möjliga resurser används där de bäst behövs,
- genom ett allmänt ökat **risk- och säkerhetsmedvetande** minska risken för skador på människor, miljö och viktiga samhällsresurser,
- genom **övning och utbildning** skapa konstruktiva diskussioner och lösningar på problemställningar inom säkerhetsarbetet inom kommunens samtliga områden,
- bilda och stärka de lokala nätverken som ska arbeta inom den lokala säkerhetsorganisationen.

Verksamhetsmål för funktionerna kommunstyrelsen, krisledningsnämnd och central krisledningsstab

Kommunens krisledningsnämnd ska ha kunskap och förmåga avseende:

- kommunens roll och ange inriktning för krishanteringen
- ansvara för informationsinsatserna
- företräda kommunen och presentera en samlad bild av läget
- begära bistånd från annan kommun, myndighet och organisation
- besluta om mer omfattande prioriteringar
- besluta om långsiktiga åtgärder för att reducera de negativa konsekvenserna av inträffade händelse
- Författningens skyldigheter
- Följa händelseutvecklingen
- Besluta om hjälp till enskild
- Beslutsfattande och ge delegationer

Kommunstyrelsen ska utöver vad som står under krisledningsnämnden ha kunskap och förmåga avseende:

- Den egna organisationens krigsorganisation
- Regelverk vid höjd beredskap (som berör kommunen)
- Ledning och beslutsfattande vid höjd beredskap
- Säkerhetsskydd
- Samordning för samverkan mellan externa parter och kommunens verksamheter

Central krisledningsstab ska ha kunskap och förmåga avseende:

- Planering och analys
- Skapa beslutsunderlag för ledningen
- Gemensam lägesbilsarbete
- Rapportering
- Funktionsledning
- Egen krigsorganisation
- Samverkan
- Samordning
- Uthållighet
- Säkerhetsskydd och signalskydd
- Stabens syfte, organisation och uppgift
- Stabsmetodik

Bilaga 1 Utbildnings- och övningsplan 2023–2026

Nedan angivna plan och beskriver övergripande utbildningar och övningar för Munkedal kommunkoncern och förtroendevalda. Samtliga verksamheter i respektive förvaltning ska över tid genomföra utbildningar och övningar baserade på behov som framkommer i samband med kontinuitetshanteringar i enlighet med av Kommunfullmäktige fastställt Program för skydd och beredskap (KS-2023-304).

Datum	Utbildning/övning	Syfte och förmågor som ska stärkas genom utbildning/övning	Deltagare	Utvärdering/erfarenhetshantering	Budget	Ansvarig
September 2022 Mars 2023	Kontinuitets-hantering förvaltningsledning	Grundläggande utbildning för fortsatt arbete inom förvaltningarna	Chefer inom samtliga förvaltningar med stöd av verksamhetsutvecklare	Analyserna sammanställs och utgör del av underlaget i förvaltningars RSA		Säkerhetsstrateg
2023 Kvartals-vis	Samverkansövning	Rapporteringsförmåga Rakel och WIS, handhavande signalskyddssystem	Kommunstyrelsens förvaltning: Säkerhetsstrateg, säkerhetsskyddschef, kommunikatör			Länsstyrelsen
10 mars 2023	Utbildning om dricksvattenförsörjning vid höjd beredskap	Öka kunskapen för fortsatt planering för vattenförsörjning	Säkerhetsstrateg, SBF verksamhetsutvecklare, Västvatten.			Länsstyrelsen
15 mars 2023	Pågående dödligt våld (PDV) föreläsning/utbildning	Öka kunskapen och medvetengörande för deltagande	Samtliga inom kultur- och utbildningsförvaltning.	Fortsatt planering och övning på respektive skola, arbetsplats.		Föreläsare, Säkerhetsstrateg

30 mars 2023	Sambandsutbildning	Utbildning på kommunens reservsambandsutrustning.	Munkedals kommun frivilliga resursgrupp (FRG)	Utvärdering genom fortsatt utbildning		Säkerhetsstrateg
19 april 2023	Table-topövning oljehändelse i samverkan	Öva på möjliga scenario för ett möjligt oljeutsläpp som berör kommunen.	Munkedal, Lysekil, Räddningstjänsten Mitt Bohuslän, kustbevakningen, miljöenheten.			Räddningstjänsten Mitt Bohuslän, Kustbevakningen
27 april 2023	Livsmedelkunskap	Utbildning och öka kunskap för att hantera livsmedel vid en extraordinärhändelse	Munkedals kommun Frivilliga resursgruppen (FRG)	Utvärdering genom uppföljning		Munkedals kommun-kostenhet
15 maj 2023	Pågående dödligt våld (PDV) föreläsning/utbildning	Öka kunskapen och medvetengörande för deltagande	Samtliga inom kultur- och utbildningsförvaltning, samt kost och städ ifrån SBF	Fortsatt planering och övning för respektive skola, enhet.		Föreläsare, Säkerhetsstrateg
22 maj 2023	Krisberedskap och civilt försvar	Kunskapshöjande kommunernas ansvar i freds och vid höjdberedskap.	Krisledningsnämnden	Utvärdering genom återkoppling och uppföljning		Säkerhetsstrateg
12 juni 2023 Kvartalsvis	Samverkansövning	Rapporteringsförmåga Rakel och WIS, handhavande signalskyddssystem	Kommunstyrelsens förvaltning: Säkerhetsstrateg, säkerhetsskyddschef, kommunikatör			Länsstyrelsen
4 sep Kvartalsvis 2023	Samverkansövning	Rapporteringsförmåga Rakel och WIS, handhavande signalskyddssystem	Kommunstyrelsens förvaltning: Säkerhetsstrateg, säkerhetsskyddschef, kommunikatör			Länsstyrelsen

14 sep 2023	HLR utbildning	Utbildning och övning för livräddning inom HLR	Munkedals kommun Frivilliga resursgrupp (FRG)	Utvärdering genom återkoppling och uppföljning		Säkerhetsstrateg, civilförsvarfsförbundet.
25–29 sep 2023	Övning beredskapsveckan	Kunskapshöjande bland annat hemberedskap och utställning i kommunhuset Forum	Civilbefolkningen	Mål: Ökad motståndskraft / försvarsvilja – följa upp genom insamlat underlag och utvärdera fortsatt behov.		MSB Säkerhetsstrateg Svenska Lottakåren FRG
6 oktober 2023	Utbildning och presentation Effektiv ledning genom Stab	Kunskapshöjande och underlag för beslut	Kommunledning med flera	Ökad förståelse för fortsatt utbildning och ledningsträningsövningar 2024		Säkerhetsstrategen i samarbete med Fyrbodals krissam
7 nov 2023	Pröva förmågan	Övning: rapportering, kommunikation och registrering	Kommunstyrelsens förvaltning: Säkerhetsstrateg, säkerhetsskyddschef, Kommunikatör.			Länsstyrelsen
28–29 nov 2023	Krissamverkan Fyrbodals	Kunskapshöjande och få en högre förståelse om totalförsvaret	KSO, oppositionsråd, Kommundirektör, Säkerhetsskyddschef, Säkerhetsstrateg och kommunikatör			Länsstyrelsen
4 dec 2023 Kvartalsvis	Samverkansövning	Rapporteringsförmåga Rakel och WIS, handhavande signalskyddssystem	Kommunstyrelsens förvaltning: Säkerhetsstrateg, säkerhetsskyddschef, kommunikatör			Länsstyrelsen
Okt 2023–mars 2024	Informationssäkerhets utbildning - Digital	Öka säkerhetsmedvetenheten hos anställda i kommunen	Alla anställda	Följa upp deltagande och möjligen göra punktinsatser där deltagandet är lågt.		Digitaliseringsstrateg/SML-IT

2024 Q1	Skredutbildning	Kunskapshöjande utbildning	Säkerhetsstrateg, samhällbyggnadschef			Räddningstjänsten Mitt Bohuslän.
2024 Q1	Säkerhetsskydds-analysutbildning	Utbildning och repetition inom säkerhetsskyddsarbete	Säkerhetsskyddschef och Säkerhetsstrateg	Fortsatt arbete inom Munkedals arbete med säkerhetsskydd.		Orust kommun
2024 Q1	Utbildningsdag om säkerhetsskydd, säkerhetsläget, planering för civilt försvar och höjd beredskap. Samt planering för Program skydd och beredskap. (KS-2023-304)	Kunskapshöjande utbildning och arbete med säkerhetsskydd inom kommunen	Kommunledning med kommunikatör	Återkoppling och utvärdering av kommunens förmåga.		Säkerhetsstrateg
2024 Kvartalsvis	Samverkansövning	Rapporteringsförmåga Rakel och WIS, handhavande signalskyddssystem	Kommunstyrelsens förvaltning: Säkerhetsstrateg, säkerhetsskyddschef, kommunikatör			Länsstyrelsen
2024 Q2	Grundkurs säkerhetsskydd	Kunskapshöjande om kommunernas ansvar enligt lag.	Nämnder	Återkoppling och utvärdering kommunens förmåga.		Säkerhetsskyddschef Säkerhetsstrateg
2024 Q2	Grundkurs säkerhetsskydd	Kunskapshöjande om kommunernas ansvar enligt lag.	Kommunens anställda tjänstepersoner med kunskapskrav.	Grundläggande kunskap		Säkerhetsskyddschef Säkerhetsstrateg
2024 Q2	Övning Handlingskraft Table-top	Kunskapshöjande civilt försvar	Krisledningsnämnden, kommundirektör	Öka förståelse samt höja prioriterade förmågor inom: <ul style="list-style-type: none"> • Samverkan och ledning • Resurshantering • Kommunikation 		Säkerhetsstrateg

2024 Q2	Utbilda inför EU val		Röstmottagare			Säkerhetsskydds- chef
2024 Q2	Övning cyberattack Table-top	Kunskapshöjande, utbildning.	Kommunledningen med systemansvariga på förvaltningarna.	Återkoppling och utvärdering.		Säkerhetsstrateg Informations- samordnare
2024 Q3	Beredskapsveckan MSB					MSB Säkerhetsstrateg Kommunikatör
2024 Q3	Informationssäkerhets veckan	Belysa informationssäkerhet				Informationssäke rhetsansvarig - ISA/LISA
2024 Q4	Informationssäkerhets utbildning	Öka säkerhetsmedveten heten hos förtroendevalda	Förtroendevalda	Följa upp deltagande och möjligen göra punktinsatser där deltagandet är lågt.		Digitaliseringsstra tegi/Informations säkerhetsansvarig
2024	Utbildning informationsklassning	Utbildning om ansvar och ägande samt hur informationsklassning och konsekvensbedömning genomförs	Kommunledning och informations- säkerhetsgrupp			Informationssäke rhetsansvarig - ISA/LISA SML-IT
2024	Utbildning stabsmetodik		KrO Stab K0-K9	Grundläggande färdighet Utveckla stabsinstruktion		Säkerhetsstrateg i samarbete med Fyrbodals krissam
2024	Utbildning funktioner och funktionsledning i och genom stab	Grundläggande funktionsutbildning K0-K9, funktionsledning förstå sin roll i stab.	KrO Stab K0-K9	Grundläggande färdighet Utveckla Stabsinstruktion		Säkerhetsstrateg i samarbete med Fyrbodals krissam

2024	Utbildning och övning effektiv ledning Table-top samt ledningsträning med motspel Scenario Handlingskraft	Prioriterade förmågor och aspekter inom: <ul style="list-style-type: none"> • Samverkan och ledning • Resurshantering • Kommunikation 	KrO Stab K0-K9 Externa aktörer (krisledningsnämnd)	Kris- och krigsorganisationsvärdering (stab) Utvärdera och utveckla Stående stabsorder.		Säkerhetsstrategi i samarbete med nätverk Fyrbodalen Krissamverkan
2024	Utbilda och öva ledningsplan/-er	Rapportering, lägesbild, prioritering, ge/ta emot stöd.	Förvaltningsledning	Grundläggande färdigheter		Säkerhetsstrategi
2024	Table-topövning Nödvattenförsörjning	Ökad kunskap kring kommunens ansvar. Ta fram nödvattenförsörjningsplan.	Krisledningsnämnd, KLG, Västvatten AB	Ta fram plan baserat på RSA och kontinuitetsanalysen		Säkerhetsstrategi Verksamhetsansvarig samhällsbyggnad
2024 Q4	Utbildning i personuppgiftsbehandling (GDPR)	Öka kunskapen kring behandlingen av personuppgifter och incidenthantering i koppling till GDPR	Alla anställda			Dataskyddsamordnare
2024	Uppdatering RSA	Genomgång av kommunens RSA och revidera vid behov	Förvaltningsledning	Medvetengöra och kolla över kommunens risker.		Säkerhetsstrategi
2025 Kvartalsvis	Samverkansövning	Rapporteringsförmåga Raket och WIS, handhavande signalskyddssystem	Kommunstyrelsens förvaltning: Säkerhetsstrateg, säkerhetsskyddschef, kommunikatör			Länsstyrelsen

2025	Grundkurs Säkerhetsskydd	Kunskapshöjande om kommunernas ansvar enligt lag.	Kommunens anställda tjänstepersoner med kunskapskrav	Grundläggande kunskap		Säkerhetsskydds- chef Säkerhetsstrateg
2025	Utbildning stabsmetodik		Kr0 Stab K0-K9	Grundläggande färdighet Utveckla stabsinstruktion		Säkerhetsstrateg i samarbete med Fyrbodals krissamverkan
2025 September	Beredskapsveckan MSB					Säkerhetsstrateg
2025	Övning Beredskapsplanering Krigsorganisation	Funktionsledning	KLG, (krisledningsnämnd) Sektionschefer ifrån Kr0			Säkerhetsstrateg
2025	Table-topövning Försörjningsberedskap		Sektionschefer stab, KLG, Krisledningsnämnd			Säkerhetsstrateg
2025	Nationell övning		Krisledningsnämnd, KLG, Stab K0-K9	Kris- och krigsorganisations- värdering		MSB, LST
2025 Q3- Q4	Informationssäkerhets utbildning	Öka säkerhetsmedveten- heten hos anställda och politiker i kommunen	Alla anställda och politiker	Följa upp deltagande och möjligen göra punktinsatser där deltagandet är lågt.		Digitaliserings- strateg/Informati- onssäkerhetsansv- arig
2026 Kvartals- vis	Samverkansövning	Rapporteringsförmåga a Rakel och WIS, handhavande signalskyddssystem	Kommunstyrelsens förvaltning: Säkerhetsstrateg, säkerhetsskyddschef, kommunikatör			Länsstyrelsen
2026	Grundkurs säkerhetsskydd	Kunskapshöjande om kommunernas ansvar enligt lag.	Kommunens anställda tjänstepersoner med kunskapskrav	Grundläggande kunskap		Säkerhetsskydds- chef Säkerhetsstrateg
2026	Utbildning stabsmetodik		Kr0 Stab K0-K9	Grundläggande färdighet Utveckla stabsinstruktion		Säkerhetsstrateg i samarbete med

						Fyrbodal krissamverkan
2026 September	Beredskapsveckan MSB					Säkerhetsstrateg
2026	Övning Ledningsträning med motspel	Prioriterade förmågor	Stab K0-K9	Krigsorganisations- värdering		Säkerhetsstrateg
2026	Utbilda/öva inför val 2026		Röstmottagare			Säkerhetsskydds- chef
2027 Kvartals- vis	Samverkansövning	Rapporteringsförmåga a Rakel och WIS, handhavande signalskyddssystem	Kommunstyrelsens förvaltning: Säkerhetsstrateg, säkerhetsskyddschef, kommunikatör			Länsstyrelsen
2027	Table-topövning Beredskapsplanering Krigsorganisation	Funktionsledning	KLG, Sektionschefer Stab			Säkerhetsstrateg
2027	Grundkurs säkerhetsskydd	Kunskapshöjande om kommunernas ansvar enligt lag.	Kommunens anställda tjänstepersoner med kunskapskrav	Grundläggande kunskap		Säkerhetsskydds- chef Säkerhetsstrateg
2027	Utbildning stabsmetodik		Kr0 stab K0-K9	Grundläggande färdighet		Säkerhetsstrateg
2027	Beredskapsveckan MSB					Säkerhetsstrateg

Planen är mer detaljerad avseende datum för aktiviteter i närtid, och mer opreciserad längre fram i planeringshorisonten i syfte att passa in utbildningar och övningar i tabellen med andra pågående aktiviteter i respektive verksamheters års-hjul.

Bilaga 2 Förkortningar och förklaringar

FV	Förvaltning
FRG	Frivilliga resursgruppen
KF	Kommunfullmäktige
KLG	Kommunledningsgruppen
KrO	Kris- och krigsorganisation, (stabsorganisation)
KS	Kommunstyrelsen
KSAU	Kommunstyrelsens arbetsutskott
K0-K9	Sektionsindelning i krisstab
MSB	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap
PDV	Pågående dödligt våld
Table-Top	Skrivbordsövning
RSA	Risk- och sårbarhetsanalys
WIS	Länsstyrelsens webbaserade informationssystem

Elin Hedlund
Digitaliseringsstrateg/
Dataskyddsamordnare

Dnr: KS-2024-000031

Revidering av kommunstyrelsens delegationsordning

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att anta revideringen av Kommunstyrelsens delegationsordning som ersätter tidigare version antagen 2024-01-15, §5 från och med 2024-05-01.

Sammanfattning

En revidering av kommunstyrelsens delegationsordning har genomförts och uppdateringar har gjorts efter behov. Den nya versionen föreslås gälla från månadskiftet eftersom delegationsbeslut redovisas månadsvis.

Delegationer som tillkommit:

- 1.18 Beslut om bedömning av om en personuppgiftsincident ska anmälas till IMY
- 1.19 Utnämna dataskyddsombud (DSO) åt nämnden.
- 1.20 Beslut om säkerhetsskyddad upphandling med säkerhetsskyddsavtal (SUA)
- 1.21 Beslut att ingå säkerhetsavtal

Delegationsbeslut som ändrats:

För punkt 1.15 "Teckna personuppgiftsavtal (PUB-avtal) med personuppgiftsbiträden som hanterar personuppgifter för nämndens räkning" förtydligas laghänvisningen till "Dataskyddsförordningen 2016/679 Art. 28".

Punkt 1.16 "Beslut om enskilds begäran om radering av sina personuppgifter "rätten att bli glömd"" förtydligas till "Beslut om enskilds begäran som framställs med stöd av dataskyddsförordningen kap 3 – Den registrerades rättigheter". Även notering och laghänvisning i punkten justeras.

Text som föreslås tas bort markeras med **röd text och är genomstruken**. Text som föreslås läggas till är markerad med **grön text och är understruken**.

Delegationsbeslut som tagits bort:

Inga delegationsbeslut är borttagna från föregående version.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-04-02

Förslag till ny delegationsordning för Kommunstyrelsen med revideringar

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Inga konsekvenser

Hållbar utveckling – Social dimension

Inga konsekvenser

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga konsekvenser

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:
Kommunsekreterare, för verkställande.

Kommunstyrelsens delegationsordning

FÖRSLAG

Dokumentbeskrivning

Typ	Beskrivning
Dokumenttyp:	Delegationsordning
Antaget av:	Kommunstyrelsen
Antagningsdatum:	2024-
Diarienummer:	2024-31
Gäller till och med:	2024-05-01 och tills vidare
Dokumentansvarig:	Kommunsekreterare
Revisionshistorik:	Ersätter delegationsordning antagen 2024-01-15 §5, Dnr KS-2024-31.

Kommunstyrelsen ansvarsområden framgår av kommunstyrelsen reglemente antaget 2022-11-28 (senast reviderad 2023-02-27).

Lednings- och styrfunktion

1§ Kommunstyrelsen är kommunens ledande politiska förvaltningsorgan. Den har ett helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning.

Kommunstyrelsen ska leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter och ha uppsiktsplikt över övriga nämnder, gemensamma nämnder, hel- eller delägda bolag och kommunalförbunds verksamhet. Styrelsen ska även bereda ärenden som ska behandlas i kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen har en styr och ledningsfunktion samt ansvar för ekonomisk förvaltning, personalpolitik och uppgifter som regleras i viss speciallagstiftning.

Kommunstyrelsen ansvarar för arbetsmiljön inom sin verksamhet och till denna gällande föreskrifter. Kommunstyrelsen ska vidare med uppmärksamhet följa det systematiska arbetsmiljöarbetet i kommunen, så att detta bedrivs i enlighet med gällande lagstiftning.

Kommunstyrelsen har därutöver ett samlat ansvar som personalmyndighet för kommunens personal. Dessutom ingår följande strategiska uppdrag;

- Koncernstyrelse
- Kollektivtrafikfrågor, inklusive närtrafik, färdtjänst, linjetrafik
- Strategiska infrastrukturfrågor
- Översiktsplanering och övrig strategisk samhällsplanering
- Mark och exploateringsfrågor
- Vatten- och avloppsfrågor
- Miljöstrategiskt arbete samt energi- och klimatfrågor
- Bostadsförsörjningsfrågor
- Näringslivs- och besöksnäring
- Strategiska arbetsmarknads- och sysselsättningsfrågor
- Digitaliseringsfrågor och utveckling av e-Samhället
- Integrations- och hälsofrågor
- Central informations- och kommunikationsverksamhet
- Konsumentverksamhet
- Samordning av kommunens säkerhetsarbete
- Brottsförebyggande råd (BRÅ)
- Hantering av inteckningar, pantbrev mm
- Tillstånd att använda kommunens vapen
- Föra kommunens talan i mål eller ärende som rör den egna verksamheten
- EU-frågor
- Avge yttrande på fullmäktiges vägnar i ej principiella frågor samt i brådska ärenden
- Utse dataskyddsbud
- Förvaltnings-/verkställighetsuppgifter som inte tilldelats annan nämnd
- Under höjd beredskap ansvarar kommunstyrelsen för ledningen av den del av det civila försvaret som kommunen skall bedriva i enlighet med Lag (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap.
- Renhållningsfrågor

Kommunstyrelsen ansvarar även för uppgifter som regleras i viss speciallagstiftning;

- Patientnämnd
- Pensionsnämnd för anställda och förtroendevalda
- Ansvarig enligt säkerhetsskyddslagen
- Arkivmyndighet
- Registeransvarig och ansvarig för kommunens anslagstavla

Se reglementet i sin helhet på kommunens hemsida för vidare information.

Kommunstyrelsens förvaltningsorganisation

Innehållsförteckning

Inledning	5
Lagförteckning	5
1. Övergripande delegation	6
2. Administrativa avdelningen	9
2.1 Allmänna handlingar	9
2.2 Folkhälsa	9
2.3 Arkiv	9
3. Ekonomi, upphandling och inköp	10
3.1 Ekonomi	10
3.2 Upphandling och inköp	11
4. Färdtjänst	12
5. HR-avdelning	13
6. Fastigheter/Verksamhetslokaler	15
7. Information – Delegationsordning	16
7.1 Delegater i kommunstyrelsens delegationsordning	15
7.2 Anmälning av delegationsbeslut	15
7.3 Återkallelse av delegation	15
7.4 Checklista för anmälan av delegationsbeslut till kommunstyrelsen	17
7.5 Historik – Revidering, ändring, tillägg	17

Inledning

Med delegering menas att Kommunstyrelsen överför självständig beslutanderätt åt delegaten. Detta innebär att delegaten ges i uppdrag att på kommunstyrelsens vägnar fatta beslut i vissa ärenden. Delegeringsärendena specificeras i det här dokumentet som är särskilt antagen av kommunstyrelsen. I delegationsordningen framgår vilken beslutanderätt som delegerats och vilka delegater som finns för olika ärenden eller ärendegrupper. Beslut som fattas utan delegering i ett ärende saknar laga verkan, det vill säga att beslutet inte gäller, om det inte är frågan om ren verkställighet. Kommunallagen (2017:725) reglerar möjligheten att delegera beslutsfattandet inom kommunens verksamhet.

Samtliga delegationsbeslut ska anmälas månadsvis till kommunstyrelsen nästa sammanträde.

Lagförteckning

FL	Förvaltningslagen
GDPR	Dataskyddsförordningen (General Data Protection Regulation) 2016:679
KL	Kommunallagen
OSL	Offentlighets- och sekretesslagen
TF	Tryckfrihetsförordningen
	Lag om färdtjänst
	Lag om riksfärdtjänst

1. Övergripande delegation

Nr.	Delegation	Laghänvisning	Delegat
1.1	Vid förfall för delegat beslutar närmsta chef		
1.2	Avge yttrande enligt lagen om övervakningskameror		Kommundirektör
1.3	Tillstånd att använda kommunens heraldiska vapen		Kommundirektör
1.4	Utfärda fullmakt för ombud att föra kommunens talan inför domstol och andra myndigheter samt vid förrättningar av skilda slag		Kommundirektör
1.5	Avge yttrande av politisk men inte principiell natur		Kommunstyrelsens presidium
1.6	Besluta om ledamot och ersättares deltagande i utbildning, kurser, seminarium och liknande a) besluta om ordförandens deltagande i utbildning, kurser seminarium och liknande		Kommunstyrelsens Ordförande a) Kommunstyrelsens 1:e vice ordförande
1.7	Avvisande av ombud/fullmakt	14 § 2 st. och 15 § FL	Förvaltningschef
1.8	Prövning av att överklagande skett i rätt tid och avvisning av överklagande som kommit in för sent	45 § FL	Delegaten i ursprungsbeslutet
1.9	Beslut huruvida omprövning skall ske	37 § och 38 § 46 § 2 st FL	Delegaten i ursprungsbeslutet
1.10	Omprövning av beslut i ärenden där ursprungsbeslutet fattas av delegat	37 § och 38 § 46 § 2 st FL	Delegaten i ursprungsbeslutet

1.11	Besluta i ärenden som nödvändigtvis måste avgöras och inte kan vänta till nästa sammanträde	39 § 6 kap KL	Kommunstyrelsens ordförande ersättare: förste vice ordförande, eller vid förfall av denne, andre vice ordförande
1.12	Besluta om instruktion för ombudet till bolags- och föreningsstämmor		Kommunstyrelsens ordförande ersättare: förste vice ordförande, eller vid förfall av denne, andre vice ordförande
1.13	Avge yttrande med anledning av besvär (överklagan) över delegats beslut		Kommundirektör
1.14	Avge yttrande på kommunstyrelsens vägnar med undantag för kommunens mål och riktlinjer		Kommundirektör
1.15	Teckna personuppgiftsbiträdesavtal (PUB-avtal) med personuppgiftsbiträden som hanterar personuppgifter för nämndens räkning	~~GDPR-~~ Dataskyddsförordningen 2016/679 Art. 28	Kommundirektör
1.16	<p>Beslut om enskilds begäran ~~om radering av sina personuppgifter "rätten att bli glömd"~~ <u>som framställs med stöd av dataskyddsförordningens kap 3 – Den registrerades rättigheter.</u></p> <p>~~Notering: Möjligheten att raderas enligt GDPR har inte så stor inverkan på kommunal verksamhet eftersom lagring och arkivering av personuppgifter ofta styrs av andra lagrum än GDPR. Förvaltningarna måste ändå gå igenom var uppgifterna finns och göra en bedömning. Kommunens hantering av personuppgifterna är sammanställda i dokumenthanteringsplanerna, så hänvisning sker dit. Har förvaltningen inga personuppgifter registrerade ska den sökande få ett intyg på att man har kontrollerat förekomsten.~~</p> <p>~~Intyget ska undertecknas av delegat. <u>Rörande kommunens behandling av enskildas personuppgifter så har den registrerade bland annat rätt till:</u>~~</p> <p>~~<u>Tillgång</u>~~ ~~<u>Rättelse</u>~~ ~~<u>Radering</u>~~ ~~<u>Begränsning</u>~~</p>	~~GDPR-~~ Dataskyddsförordningen 2016/679 Art. 12-23	Kommundirektör

	Dataportabilitet Göra invändningar		
1.17	Beslut om bedömning av om en personuppgiftsincident ska anmälas till IMY	Dataskyddsförordningen 2016/679 Art. 33	Kommundirektör
1.18	Utnämna dataskyddsombud (DSO) åt Kommunstyrelsen	Dataskyddsförordningen 2016/679 Art. 37	Kommundirektör
1.18	Beslut om säkerhetsskyddad upphandling med säkerhetsskyddsavtal (SUA)	Säkerhetsskyddslag (2018-585)	Kommundirektör
1.20	Beslut att ingå säkerhetsskyddsavtal	Säkerhetsskyddslag (2018-585) 4 kap. 1 §	Kommundirektör
1.21	Flaggning utöver vad Riktlinjer för Munkedals kommunala flaggstänger medger		Kommunstyrelsens ordförande

2. Administrativa avdelningen

2.1 Allmänna handlingar

Nr.	Delegation	Laghänvisning	Delegat
2.1.1	Beslut om avslag på begäran om utlämnande av allmän handling till enskild eller annan myndighet samt uppställande av förbehåll i samband med utlämnande till enskild inom kommunstyrelsens förvaltning.	14 § 2 kap TF, 2 och 3 §§ 6 kap och 14 § 10 kap OSL, 12 § 7 kap. KL.	Förvaltningschef

2.2 Folkhälsa

Nr.	Delegation	Laghänvisning	Delegat
2.2.1	Besluta om bidrag till föreningar och organisationer i folkhälsoärenden omfattande högst 1 basbelopp		Folkhälsostrateg

2.3 Arkiv

Nr.	Delegation	Laghänvisning	Delegat
2.3.1	Beslut om formerna för tillsyn		Administrativ chef
2.3.2	Beslut att överta arkivmaterial		Administrativ chef
2.3.3	Besluta att ensidigt överta arkiv i samband med tillsyn		Administrativ chef

3. Ekonomi, upphandling och inköp

3.1 Ekonomi

Nr.	Delegation	Laghänvisning	Delegat
3.1.1	Försäljning av inventarier för; a) högst 1 prisbasbelopp b) över 1 prisbasbelopp		a) Förvaltningschef b) Kommundirektör
3.1.2	Beslutsattestant för var och en av nämndens verksamheter Notering: Förteckning över dessa ska hållas aktuell och <u>ska årligen</u> anmälas till styrelsen/nämnden.		Kommundirektör
3.1.3	Utse personer som har rätt att utföra kommunens banktransaktioner såsom leverantörsbetalningar och kontoöverföringar.		Ekonomichef
3.1.4	Placera och utbetala donationsmedel		Ekonomichef
3.1.5	Besluta om anstånd med eller avbetalning av skuld till kommunen till ett högsta belopp av; a) ½ prisbasbelopp och högst 60 dagar b) ½ - 5 prisbasbelopp,		a) Handläggare b) Kommundirektör
3.1.6	Avskrivning av fordran mot kund till ett högsta belopp av; Upp till 5 prisbasbelopp		Ekonomichef
3.1.7	Besluta om långfristig upplåning enligt budgeterad anslagsram och av kommunfullmäktige antagna principer för upplåning		Ekonomichef
3.1.8	Besluta om kortfristig upplåning enligt av kommunfullmäktige antagna principer för upplåning		Ekonomichef

3.1.9	Besluta om konvertering av lån samt besluta om förtida inlösen av lån inom budgeterad anslagsram		Ekonomichef
3.1.10	Omfördelning av medel mellan investeringsobjekt upp till 10 prisbasbelopp		Kommundirektör
3.1.11	Besluta om undantag från bestämmelser om taxa eller annan avgift till ett belopp av högst 1 prisbasbelopp		Kommundirektör

3.2 Upphandling och inköp

Nr.	Delegation	Laghänvisning	Delegat
3.2.1	Genomförande av upphandling a) Beslut om att inköpscentral genomför upphandling och tecknar samt förlänger ramavtal. b) Beslut om att sluta avtal med ADDA Inköpscentral om att genomföra upphandling samt teckna och förlänga ramavtal som Munkedals kommun har möjlighet att ansluta sig till. c) Beslut om att delta i övriga externt samordnade upphandlingar.		a) Kommundirektör b) Ekonomichef c) Kommundirektör
3.2.2	Beslut att avbryta pågående upphandling		Kommundirektör
3.2.3	Anta leverantör för tilldelning (anbud)		Kommundirektör
3.2.4	Teckna och förlänga leasingavtal		Ekonomichef
3.2.5	Teckna/förlänga avtal i löpande verksamhet inom ramen för fastställd budget. Om inte annat anges i delegeringsordningen i övrigt. a) Upp till 20 prisbasbelopp b) Över 20 prisbasbelopp		a) Avdelningschef b) Kommundirektör

4. Färdtjänst

Nr.	Delegation	Laghänvisning	Delegat
4.1.1	Beslut om tillstånd till färdtjänst	6-9 §§ Lag om färdtjänst	Handläggare färd- och riksfärdtjänst
4.1.2	Beslut om riksfärdtjänst	4-7 §§ Lag om riksfärdtjänst	Handläggare färd- och riksfärdtjänst

5. HR-avdelning

Nr.	Delegation	Laghänvisning	Delegat
5.1	På kommunens vägnar med bindande verkan för kommunen genom kollektivavtal eller på annat sätt reglera frågor om förhållandet mellan kommunen som arbetsgivare och dess arbetstagare		HR-chef
5.2	Beslut om deltidarbete med oförändrad pensionsgrundande lön, särskild avtalspension samt pensionsförstärkning vid förtida uttag av tjänstepension enligt regler för pension avseende; a) förvaltningschef b) övriga anställda		a) kommundirektör b) lönechef
5.3	Beslut om tillsvidareanställning och lön, efter samråd med HR-chef, avseende; a) förvaltningschef b) chefsbefattningar c) övrig personal i respektive enhet/förvaltning	Regler för lönesättning	a) kommundirektör b) förvaltningschef c) närmaste chef
5.4	Beslut om utfall vid lönerevision, efter samråd med HR-chef avseende; a) kommundirektör b) förvaltningschef c) chefsbefattningar d) övrig personal i respektive enhet/förvaltning		a) kommunstyrelsens ordförande b) kommundirektör c) närmaste chef d) närmaste chef

5.5	<p>Beslut om avgångsvederlag</p> <p>a) förvaltningschef</p> <p>b) övriga anställda</p>		<p>a) kommundirektör</p> <p>b) HR-chef</p>
5.6	<p>Omplacering utanför ramen för anställningsavtal om oenighet finns mellan chefer</p>		HR-chef
5.7	<p>Förändring av tjänstemannaorganisation</p> <p>a) Besluta om kommunens övergripande förvaltningsorganisation</p> <p>b) Besluta om förändring inom avdelningsorganisationerna</p>		<p>a) kommundirektör</p> <p>b) Förvaltningschef</p>
5.8	<p>Förbud mot bisyssla.</p> <p>a) kommundirektör</p> <p>b) förvaltningschef</p> <p>c) avdelningschef</p> <p>d) övrig personal i respektive enhet/förvaltning</p> <p>Notering: Beviljande samt förbud görs i samråd med HR-chef.</p>		<p>a) kommunstyrelsens ordförande</p> <p>b) kommundirektör</p> <p>c) förvaltningschef</p> <p>d) närmaste chef</p>

6. Fastigheter/Verksamhetslokaler

Nr.	Delegation	Laghänvisning	Delegat
6.1	Uppsägning av hyresavtal för internt förhyrd verksamhetslokal för villkorsändring		Förvaltningschef
6.2	Uppsägning, slutlig, av hyresavtal för internt förhyrd verksamhetslokal		Förvaltningschef

7. Information – Delegationsordning

7.1 Delegater i kommunstyrelsens delegationsordning

Kommunstyrelsens ordförande, 1:e vice ordförande, 2:e vice ordförande
 Kommunstyrelsens presidium
 Kommundirektör (är tillika förvaltningschef för kommunstyrelsens förvaltning)
 Förvaltningschef
 Avdelningschef
 Ekonomichef
 HR-chef
 Lönechef
 Enhetschef
 Folkhälsostrateg
 Handläggare färd- och riksfärdtjänst
 Handläggare (ansvarig handläggare inom respektive arbetsområde)

7.2 Anmälning av delegationsbeslut

Kommunstyrelsen beslutade 2019-01-14 § 5 att samtliga beslut fattade enligt kommunstyrelsens delegationsordning ska redovisas vid det sammanträde som hålls närmast efter det att beslutet fattades.

Kommunstyrelsen beslutade 2019-01-14 § 5 att medge att förvaltningschefen har rätt att vidaredelegera beslutanderätten till annan anställd, som i sin tur ska återredovisa besluten till förvaltningschefen. Förvaltningschefen i sin tur ska redovisa vidaredelegerade beslut till kommunstyrelsen, vid det sammanträde som hålls närmast efter det att beslutet fattades.

7.3 Återkallelse av delegation

Kommunstyrelsen kan när som helst återkalla en delegation. Det kan göras generellt eller i ett särskilt ärende. Kommunstyrelsen kan också genom eget handlande föregripa ett beslut i ett särskilt ärende, genom att själv ta över ärendet och besluta.

Däremot kan kommunstyrelsen inte ändra ett beslut som redan fattats av en delegat. Delegationen innebär att beslutsfattaren beslutar i kommunstyrelsens ställe. Om kommunstyrelsen anser att en delegat inte fullgjort sina uppgifter enligt styrelsens intentioner, kan kommunstyrelsen däremot återkalla delegationen.

7.4 Checklista för anmälan av delegationsbeslut till kommunstyrelsen:

Delegationsanmälan ska innehålla:

1. Datum och § när kommunstyrelsen beslutat anta den aktuella delegationsordningen (anges på första sidan).
2. Nummerhänvisning i delegationsordningen.
3. Datum när beslutet fattades.
4. Vad beslutet gäller (man kan ange ärendemeningen i delegationsordningen).
5. Vem som fattat beslutet, delegaten.
6. Identifikation, till exempel diarienummer, egen löpnummerserie/år eller en sammanställning/månad (om en delegat fattar en stor mängd av samma typ av beslut), det går även bra att lämna kopia på beslutet.
7. Lämna redovisningen till kommunstyrelsens registrator omedelbart efter att beslutet fattats. Beslutet anmäls därmed vid kommunstyrelsens nästkommande möte.

Mallar för olika typer av redovisning finns i mallbiblioteket, sökväg: öppna Word /arkiv /nytt / mina mallar /välj fliken "gemensamma"/ delegationsbeslut - mall.

7.5 Historik – Revidering, ändring, tillägg

Nu gällande:

Kommunstyrelsens delegationsordning antagen 2024-01-15 § 5, Dnr KS-2024-31

Ersätter: Kommunstyrelsens delegationsordning antagen 2023-01-16 § 7, Dnr KS 2023-26

Tidigare versioner: 2020-05-11 § 84, 2019-01-14, § 5 (Dnr KS-2019-3).

Lars-Erik Hansson
Ekonomichef

Dnr: KS-2024-000001

Månadsrapport februari för Kommunstyrelsen

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen godkänner månadsrapporten för februari

Sammanfattning

Den totala prognosen per februari för kommunstyrelsen uppgår till 150 tkr.

För kommundirektörens ansvar prognostiseras ett överskott på 150 tkr. Kostnaden för arbete med översiktsplanen är beräknat att göra ett överskott på 130 tkr som för att återställa det egna kapitalet från 2023. Kommundirektörens gemensamma verksamhetskostnader prognostiseras till 220 tkr, näringslivsverksamheten, miljö och hälsoskydd prognostiserar ett +-0 resultat. Den politiska verksamheten prognostiserar ett underskott på -200 tkr.

Övriga avdelningar bedöms vara i nivå med budget.

Investeringsutgifter bedöms uppgå till 750 tkr. Ingen bedömning görs av digitaliseringsanslaget på 1 mnkr eftersom alla förvaltningar kan ta detta i anspråk.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-04-01
Månadsrapport februari för kommunstyrelsen

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Verksamheten kan bedrivas som planerat enligt budget för 2024

Hållbar utveckling – Social dimension

Inga särskilda konsekvenser

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga särskilda konsekvenser

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:
Ekonomiavdelningen, för kännedom

Månadsrapport februari 2024

Drift prognos - avvikelse från budget (tkr)

Kommunstyrelsen	Feb	Apr	Aug	Okt
11 - Kommundirektör	150			
13 - HR-avdelning	0			
14 - Ekonomiavdelning	0			
15 - Löneavdelning SML	0			
16 - Administrativa avdelningen	0			
Total Summa	150			

Den totala prognosen per februari för kommunstyrelsen uppgår till 150 tkr.

För kommundirektörens ansvar prognostiseras ett överskott på 150 tkr. Kostnaden för arbete med översiktsplanen är beräknat att göra ett överskott på 130 tkr som för att återställa det egna kapitalet från 2023. Kommundirektörens gemensamma verksamhetskostnader prognostiseras till 220 tkr, näringslivsverksamheten, miljö och hälsoskydd prognostiserar ett +0 resultat. Den politiska verksamheten prognostiserar ett underskott på -200 tkr.

HR-avdelningen arbetar aktivt med rehabiliterande åtgärder samt omställning, vilket innebär att budgeten för företagshälsovården kommer att förbrukas. Försäkringskassans bidrag på cirka 240 tkr

för höga sjuklönekostnader i kommunen finns medräknat i prognosen och bidrar till att avdelningen kan genomföra aktiveringskurs. Årsprognosen beräknas därmed till +-0 kr.

Ekonomiavdelningens prognostiserar ett resultat enligt budget vid årets slut.

Bilvårdsenheten beräknar ett +-0 resultat 2024. Under 2023 införskaffades flera elbilar vilket medförde högre leasingkostnader. Även högre räntor bidrog till kostnadsökningen. Inför 2024 har avdelningen sett över avgifterna ut till verksamheterna så dessa är reglerade utifrån bilvårdens kostnader.

Årsprognosen för Löneavdelningen per februari är ett +-0 resultat. Löneenheten fick 600 tkr extra i driftbudget inför 2023 för att täcka utökade kostnader i samband med införandet av det nya lönesystemet vilket är återtaget under 2024. Avdelningen har anpassat bemanningen och avslutat de tillfälliga projektanställningarna.

Administrativa avdelningen prognosticerar även de ett +-0 tkr.

Åtgärder

Inga åtgärder presenteras. Kommunstyrelsens prognos är enligt budget.

Investering -årsförbrukning (tkr)

	Feb	Apr	Aug	Okt	Budget 2024
1001 - Digitalisering	0				1 000
1005 - Uppföljningssystem	50				50
1082 - Nätverkskomp o dataserv	450				450
1306 - Förändrad dokumenthantering	250				250
Summa Alla projekt	750				1 750

Kommunstyrelsen prognostiserar att nyttja 750 tkr av den totala investeringsbudgeten på 1 750 tkr.

Per februari finns ingen plan för budgeten för projekt 1001 Digitalisering på 1 000 tkr, men det kan komma förändras under året då posten är övergripande för alla förvaltningar.

Projekt 1005 Uppföljningssystem, budgeten tillhör Administrativa avdelningen och förväntas nyttjas under 2024.

Projekt 1082 Nätverkskomponenter och dataserver används främst till inköp och utbyte av accesspunkter för WiFi. Några skolor har påtalat behov av förtätning samt kraftfullare accesspunkter för ökad kvalitet i den digitala undervisningen.

Projekt 1306 Förändrad dokumenthantering, Administrativa avdelningen planerar att nytta budgeten under 2024.

Lars-Erik Hansson
Ekonomichef

Dnr: KS-2024-000100

Uppsiktsplikt enligt 6 kap 9 § kommunallagen - Rambo AB

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att Rambo AB har under verksamhetsåret 2023, bedrivit sin verksamhet på ett sätt som är förenligt med det kommunala ändamålet för verksamheten och i enlighet med de kommunala befogenheter som gäller för verksamheten

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen en skyldighet att i dess uppsiktsplikt, årligen i beslut, pröva om kommunens aktiebolag bedrivit sin verksamhet på sätt som är förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för den kommunala befogenheten, se 6 kap 9 § KL.

Förvaltningen och kommunstyrelsen har löpande under verksamhetsåret 2023 haft kontakt med bolaget. Kontakterna som skett bland annat med regelbundna möten/samråd med förvaltningen, dialogmöten med kommunstyrelsen. Detta utgör en god grund för den prövning kommunstyrelsen har att göra enligt 6 kap. 9 § KL. Härtill kommer underlag såsom bolagets bolagsordning, ägardirektiv, årsredovisning, styrelseprotokoll.

Av det som framkommit kan det konstateras att Rambo AB under verksamhetsåret 2023, har bedrivit sin verksamhet på ett sätt som är förenligt med det kommunala ändamålet för verksamheten och i enlighet med de kommunala befogenheter som gäller för verksamheten.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-04-01

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Inga konsekvenser

Hållbar utveckling – Social dimension

Inga konsekvenser

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga konsekvenser

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:

VD, Rambo AB för kännedom
Ekonomiavdelning, för kännedom

Lars-Erik Hansson
Ekonomichef

Dnr: KS-2024-000101

Uppsiktsplikt enligt 6 kap 9 § kommunallagen - Munkbo AB

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att Munkedals Bostäder AB har under verksamhetsåret 2023, bedrivit sin verksamhet på ett sätt som är förenligt med det kommunala ändamålet för verksamheten och i enlighet med de kommunala befogenheter som gäller för verksamheten

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen en skyldighet att i dess uppsiktsplikt, årligen i beslut, pröva om kommunens aktiebolag bedrivit sin verksamhet på sätt som är förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för den kommunala befogenheten, se 6 kap 9 § KL.

Förvaltningen och kommunstyrelsen har löpande under verksamhetsåret 2023 haft kontakt med bolaget. Kontakterna som skett bland annat med regelbundna möten/samråd med förvaltningen, dialogmöten med kommunstyrelsen. Detta utgör en god grund för den prövning kommunstyrelsen har att göra enligt 6 kap. 9 § KL. Härtill kommer underlag såsom bolagets bolagsordning, ägardirektiv, årsredovisning, styrelseprotokoll.

Av det som framkommit kan det konstateras att Munkbo AB under verksamhetsåret 2023, har bedrivit sin verksamhet på ett sätt som är förenligt med det kommunala ändamålet för verksamheten och i enlighet med de kommunala befogenheter som gäller för verksamheten.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-04-01

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Inga konsekvenser

Hållbar utveckling – Social dimension

Inga konsekvenser

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga konsekvenser

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:

VD Munkedals Bostäder AB, för kännedom
Ekonomiavdelningen, för kännedom

Lars-Erik Hansson
Ekonomichef

Dnr: KS-2024-000102

Uppsiktsplikt enligt 6 kap 9 § kommunallagen - Munkedals Vatten AB

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att Munkedals Vatten AB har under verksamhetsåret 2023, bedrivit sin verksamhet på ett sätt som är förenligt med det kommunala ändamålet för verksamheten och i enlighet med de kommunala befogenheter som gäller för verksamheten

Att ge kommundirektören i uppdrag att inrätta särskilda samrådsmöten inriktade på uppföljning av verksamhet och ekonomi med bolaget.

Sammanfattning

Ekonomi Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen en skyldighet att i dess uppsiktsplikt, årligen i beslut, pröva om kommunens aktiebolag bedrivit sin verksamhet på sätt som är förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för den kommunala befogenheten, se 6 kap 9 § KL.

Förvaltningen och kommunstyrelsen har löpande under verksamhetsåret 2023 haft kontakt med bolaget. Kontakterna som skett bland annat med regelbundna möten/samråd med förvaltningen, dialogmöten med kommunstyrelsen. Detta utgör en god grund för den prövning kommunstyrelsen har att göra enligt 6 kap. 9 § KL. Härtill kommer underlag såsom bolagets bolagsordning, ägardirektiv, årsredovisning, styrelseprotokoll.

Av det som framkommit kan det konstateras att Munkedals vatten AB under verksamhetsåret 2023, har bedrivit sin verksamhet på ett sätt som är förenligt med det kommunala ändamålet för verksamheten och i enlighet med de kommunala befogenheter som gäller för verksamheten.

Det kan dock konstateras att det behövs särskilda samrådsmöten för uppföljning av bolagets verksamhet och ekonomi löpande under året.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-04-01

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Inrättande av särskilda samrådsmöten inriktade på bolagets ekonomi ger en ökad kontroll av bolaget.

Hållbar utveckling – Social dimension

Inga konsekvenser

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga konsekvenser

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:

VD, Munkedals vatten AB för kännedom
Ekonomiavdelningen, för kännedom

Lars-Erik Hansson
Ekonomichef

Dnr: KS-2024-000103

Uppsiktsplikt enligt 6 kap 9 § kommunallagen - Vadholmen Foss 2:81 m fl AB

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att Vadholmen Foss 2:81 mfl AB har under verksamhetsåret 2023, bedrivit sin verksamhet på ett sätt som är förenligt med det kommunala ändamålet för verksamheten och i enlighet med de kommunala befogenheter som gäller för verksamheten.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen en skyldighet att i dess uppsiktsplikt, årligen i beslut, pröva om kommunens aktiebolag bedrivit sin verksamhet på sätt som är förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för den kommunala befogenheten, se 6 kap 9 § KL.

Förvaltningen och kommunstyrelsen har löpande under verksamhetsåret 2023 haft kontakt med bolaget. Kontakterna som skett bland annat med regelbundna möten/samråd med förvaltningen, dialogmöten med kommunstyrelsen. Detta utgör en god grund för den prövning kommunstyrelsen har att göra enligt 6 kap. 9 § KL. Härtill kommer underlag såsom bolagets bolagsordning och styrelseprotokoll.

Av det som framkommit kan det konstateras att Vadholmen Foss 2:81 mfl AB under verksamhetsåret 2023, har bedrivit sin verksamhet på ett sätt som är förenligt med det kommunala ändamålet för verksamheten och i enlighet med de kommunala befogenheter som gäller för verksamheten.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-04-01

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Inga konsekvenser

Hållbar utveckling – Social dimension

Inga konsekvenser

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga konsekvenser

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:

Styrelsen Vadholmen Foss 2:81 m fl AB, för kännedom
Ekonomiavdelningen, för kännedom

Lars-Erik Hansson
Ekonomichef

Dnr: KS-2024-000104

Uppsiktsplikt enligt 6 kap 9 § kommunallagen - DILAB AB

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att Dilab AB har under verksamhetsåret 2023, bedrivit sin verksamhet på ett sätt som är förenligt med det kommunala ändamålet för verksamheten och i enlighet med de kommunala befogenheter som gäller för verksamheten.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har enligt kommunallagen en skyldighet att i dess uppsiktsplikt, årligen i beslut, pröva om kommunens aktiebolag bedrivit sin verksamhet på sätt som är förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för den kommunala befogenheten, se 6 kap 9 § KL.

Förvaltningen och kommunstyrelsen har löpande under verksamhetsåret 2023 haft kontakt med bolaget. Kontakterna som skett bland annat med regelbundna möten/samråd med förvaltningen, dialogmöten med kommunstyrelsen. Detta utgör en god grund för den prövning kommunstyrelsen har att göra enligt 6 kap. 9 § KL. Härtill kommer underlag såsom bolagets bolagsordning, ägardirektiv, årsredovisning och styrelseprotokoll.

Av det som framkommit kan det konstateras att Dilab AB under verksamhetsåret 2023, har bedrivit sin verksamhet på ett sätt som är förenligt med det kommunala ändamålet för verksamheten och i enlighet med de kommunala befogenheter som gäller för verksamheten.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-04-01

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Inga konsekvenser

Hållbar utveckling – Social dimension

Inga konsekvenser

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga konsekvenser

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:

Styrelsen Dilab AB, för kännedom
Ekonomiavdelningen, för kännedom

Pernilla Gustafsson
Kommunsekreterare

Dnr: KS-2024-000026

Val till kommunala förtroendeuppdrag – Folkhälsopolitiska rådet

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att efter Håkan Skenhede (SD) välja Mathias Johansson (SD) som ersättare i Folkhälsopolitiska rådet.

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har att efter Håkan Skenhede (SD) välja ersättare i Folkhälsopolitiska rådet.

Kommunfullmäktiges valberedning föreslår på sammanträde 2024-03-06 att Mathias Johansson (SD) väljs till uppdraget.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-03-28
Avsägelse från Håkan Skenhede (SD) Folkhälsopolitiska rådet
Protokoll från Kommunfullmäktiges valberedning 2024-03-06

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:

Berörd förtroendevald, för kännedom
Folkhälsopolitiska rådet, för kännedom
Förtroendemannaregistret, för registrering

Entledigande

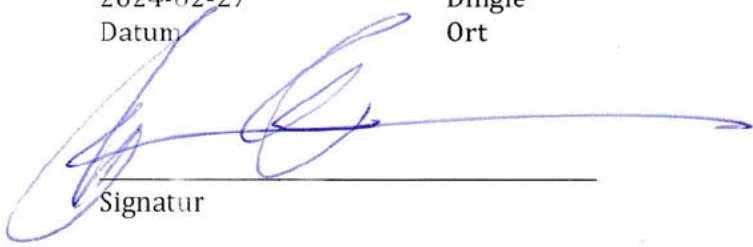
Härmed avsäger jag, Håkan Skenhede med

personnummer [REDACTED], mig min plats som ledamot i kommunstyrelsen och

jävsämnden samt Folkhälsopolitiska rådet för Sverigedemokraterna i Munkedal.

2024-02-27
Datum

Dingle
Ort

_____
Signatur

Håkan Skenhede
Namnförtydligande

§ 2

Dnr KS-2024-000027

Val till kommunala förtroendeuppdrag - KF 2024

Sammanfattning av ärendet

Inkomna handlingar att hantera:

Emma Utter Eckerdal har inkommit med avsägelse 2024-02-26 avseende ersättare i Valfärdsnämnden.

Håkan Skenhede har inkommit med avsägelse 2024-02-27 avseende ledamot i Kommunstyrelsen, ledamot och förste vice ordförande i Jävsnämnden samt ersättare i Folkhälsopolitiska rådet.

Sparbanken Tanum har 2024-02-06 inkommit med en uppmaning till Munkedals kommun att, på grund av ökade marknadsandelar för Sparbanken Tanum i Munkedals kommun, välja ytterligare två huvudmän för 2024, utöver de två som redan är valda.

Information

Peter Andersson (SD) har 2024-02-23 avsagt sig sitt uppdrag som ledamot i Kommunfullmäktige. Kommunfullmäktige behöver därför begära ny sammanräkning av Länsstyrelsen.

De föreslagna namnen för ovanstående val innebär att det även måste föreslås ersättare på deras tidigare roller.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse, 2024-02-28

Avsägelse från Emma Utter Eckerdal, 2024-02-26

Avsägelse från Håkan Skenhede, 2024-02-27

Brev från Sparbanken Tanum, 2024-02-06

Avsägelse från Peter Andersson, 2024-02-23

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att göra följande fyllnadsval:

Efter Emma Utter Eckerdal (S) välja XX som ersättare i Valfärdsnämnden.

Efter Håkan Skenhede (SD) välja XX som ledamot i Kommunstyrelsen.

Efter Håkan Skenhede (SD) välja XX som ledamot i Jävsnämnden samt förste vice ordförande i Jävsnämnden.

Efter Håkan Skenhede (SD) välja XX som ersättare i Folkhälsopolitiska rådet.

Till huvudmän i Sparbanken Tanum välja XX och XX.

Kommunfullmäktiges valberednings förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att göra följande fyllnadsval:

Efter Emma Utter Eckerdal (S) välja Adnan Shakhashiro (S) som ersättare i Valfärdsnämnden.

Efter Håkan Skenhede (SD) välja Anders Persson (SD) som ledamot i Kommunstyrelsen.

Efter Anders Persson (SD) välja Bo Ericsson som ersättare i Kommunstyrelsen.

Efter Håkan Skenhede (SD) välja Bo Ericsson (SD) som förste vice ordförande i Jävsnämnden.

Efter Håkan Skenhede (SD) välja Mathias Johansson (SD) som ledamot i Jävsnämnden.

Efter Mathias Johansson (SD) välja Fredrik Roos Fylksjö (SD) som ersättare i Jävsnämnden.

Efter Håkan Skenhede (SD) välja Mathias Johansson (SD) som ersättare i Folkhälsopolitiska rådet.

Till huvudmän i Sparbanken Tanum kommer namnförslag att presenteras på kommunfullmäktige.

Beslutet skickas till

Kommunfullmäktige

Ulrika Karlsson
Registrator

Dnr: KS-2024-000005

Anmälan om delegationsbeslut 2024

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna redovisningen av delegationsbesluten.

Sammanfattning

Redovisning över beslut fattade enligt Kommunstyrelsens delegationsordning 2024-01-15 § 5.

Förteckning redovisar beslut tagna 2024-03-01 – 2024-03-31.

Beslutsunderlag

Lista anmälan av delegationsbeslut för mars 2024
Tjänsteskrivelse 2024-04-02

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Inga ekonomiska konsekvenser

Hållbar utveckling – Social dimension

Inga sociala konsekvenser

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga miljömässiga konsekvenser

Ylva Morén
Kommundirektör

DELEGATIONSFÖRTECKNING

Datum
2024-03-01 – 2024-03-31

KS - Kommunstyrelsen

Delegationsförteckning

Datum	Dok.Id	Riktning	Avsändare/Mottagare	Beskrivning	Ansvarig	Diarienummer
2024-03-05	82131	I	Välfärdförvaltningen	Delegationsbeslut 2024-01-15 § 5 ppunkt 4.1.1- Beslut om tillstånd till färdtjänst och riksfärdtjänst för perioden 2024-02-01 -- 2024-02-29.	Inez Rossberg Andersson	
2024-03-01	82114	I	Kommunstyrelsen	Delegationsbeslut 2023-01-16 § 7 punkt 1.11 - Undersökning om betydande miljöpåverkan Vattentjänstplan för Munkedals kommun.	Peter Karlsson	KS-2023-000267

Ulrika Larsson
Näringslivsutvecklare

Dnr: KS-2024-000106

Revidering av torghandelsföreskrifter

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige godkänner reviderad upplaga av Torghandelsföreskrift för Munkedals kommun.

Sammanfattning

Torghandel är under ordnade former ett välkommet inslag i den offentliga miljön och bidrar till ett levande centrum. Torghandelsföreskrifterna redovisar hur och var torghandel får bedrivas. Ambitionen är att, med utgångspunkt från torghandelns positiva effekter, ska hantering och tillsyn ske så enkelt och effektivt som möjligt.

Det senaste året har en markant ökning av säljare av grönsaker och bär visat intresse för Centrumtorget. Med denna ökning görs ett tillägg för säsongsförsäljning av grönsaker och bär för att säkra att verksamhet bedrivs på rätt grunder.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-04-03

Av fullmäktige antagna torghandelsföreskrifter 2018-02-15

Förslag till reviderade torghandelsföreskrifter i Munkedals kommun med bilaga

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

En torghandel som bidrar till ett levande centrum är ett tillskott till näringslivet i Munkedals kommun.

Hållbar utveckling – Social dimension

En fungerande torghandel är en naturlig mötesplats för kommunens invånare och besökare.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Torghandel möjliggör för små lokala producenter att nå ut med närproducerade produkter till den lokala marknaden.

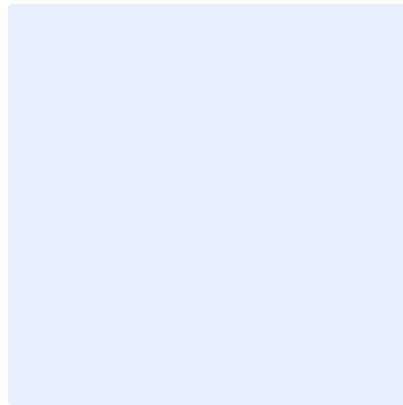
Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:
Näringslivsutvecklare, för vidare hantering

Torghandelsföreskrifter för Munkedals kommun

	Dnr: KS 2017-81
Typ av dokument: Föreskrifter	
Handläggare: Peter Berborn, administrativ chef	
Antagen av: Kommunfullmäktige	Antagningsdatum: 2018-02-15
Revisionshistorik:	Giltighet: Tills vidare

Lokala ordningsföreskrifter för torghandel i Munkedals kommun

Antagen av kommunfullmäktige 2018-02-15, § 8.

Munkedals kommun föreskriver följande med stöd av 1 § förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen (1993:1617).

Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde

§1

Utöver vad som föreskrivs i de grundläggande bestämmelserna om allmän ordning och säkerhet på offentlig plats i 3 kap ordningslagen (1993:1617) och i kommunens lokala ordningsföreskrifter gäller dessa ordningsföreskrifter för salutorg i Munkedals kommun. Syftet med föreskrifterna är upprätthålla den allmänna ordningen.

§2

Föreskrifterna är tillämpliga på Centrumtorget i Munkedal.

Saluplatser

§3

På torghandelsplatsen finns saluplatser enligt **bilaga**.

§4

Vid fördelning av saluplatserna gäller följande.

Kommunstyrelsen fördelar saluplatser genom Medborgarcentrum. Upplåtelse av saluplatser sker utan kostnad. Önskemål om saluplatser framförs till Medborgarcentrum.

Medborgarcentrum fördelar saluplatserna och håller en dagsaktuell loggbok över upplåtna platser. Fördelning av platser sker i den ordning anmälan inkommer. Fler än en saluplatser får tilldelas en person endast när det kan ske med hänsyn till tillgång på platser. Innehavarens rätt att använda saluplatserna får inte överlåtas på någon annan.

Näringslivsutvecklaren kontrollerar efterlevnaden av dessa föreskrifter.

Tider för försäljning

§5

Torghandel får ske alla dagar.

Försäljning får börja tidigast klockan 08.00 och sluta senast klockan 20.00 vardagar, lördagar och helgdagar.

Försäljare får inte börja lägga upp varor eller redskap på försäljningsplatsen tidigare än en timma före fastställd försäljningstid. Varor och redskap ska vara bortförda senast en timma efter försäljningstidens slut.

På begäran av polismyndigheten eller annan myndighet, eller om särskilda skäl föreligger, får kommunstyrelsen besluta att försäljning inskränks eller utökas i tid.

Innehavarens upplysningsskyldighet

§6

En innehavare av en saluplats är enligt 2 § lagen om tillfällig försäljning (1990:1183) skyldig att genom en väl synlig skylt eller på annat lämpligt sätt lämna upplysning om innehavarens namn, postadress och telefonnummer. Momsregistrering eller personlig legitimation ska kunna uppvisas.

Förbud mot försäljning av vissa varor

§7

Knivar, sprängmedel, skjutvapen och pyrotekniska varor samt varor med drogglorifierande eller kränkande anslag får inte säljas på de allmänna försäljningsplatserna.

Försäljning av livsmedel

§8

Vid försäljning av livsmedel på allmän försäljningsplats gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i livsmedelslagen (2006:804) och livsmedelsförordningen (2006:807) samt föreskrifter meddelade med stöd av dessa.

Miljöförvaltningen kan ge information om bestämmelserna.

Placering av varor, redskap och fordon

§9

Varor och redskap får endast placeras på utmärkta saluplatser enligt bifogad karta.

För uppställning av fordon eller släpvagn på saluplatsen krävs särskilt tillstånd.

Renhållning

§10

Innehavaren av en saluplats är skyldig att senast en timme efter försäljningstidens slut samla ihop avfall och annat skräp från rörelsen, samt att ta det med sig. Innehavaren ska se till att saluplatsen hålls ren och snygg.

Överträdelse av föreskrift

§11

Den som uppsåtligt eller av oaktsamhet bryter mot följande bestämmelser kan dömas till penningböter enligt 3 kap 22 § andra stycket ordningslagen.

- Olovlig överlåtelse av saluplats till annan (§4)
- Överträdelse av tidpunkt för försäljning (§5)
- Försäljning av förbjudna artiklar (§7)
- Otillåten placering av varor/redskap eller framförande/uppställning av fordon (§9)

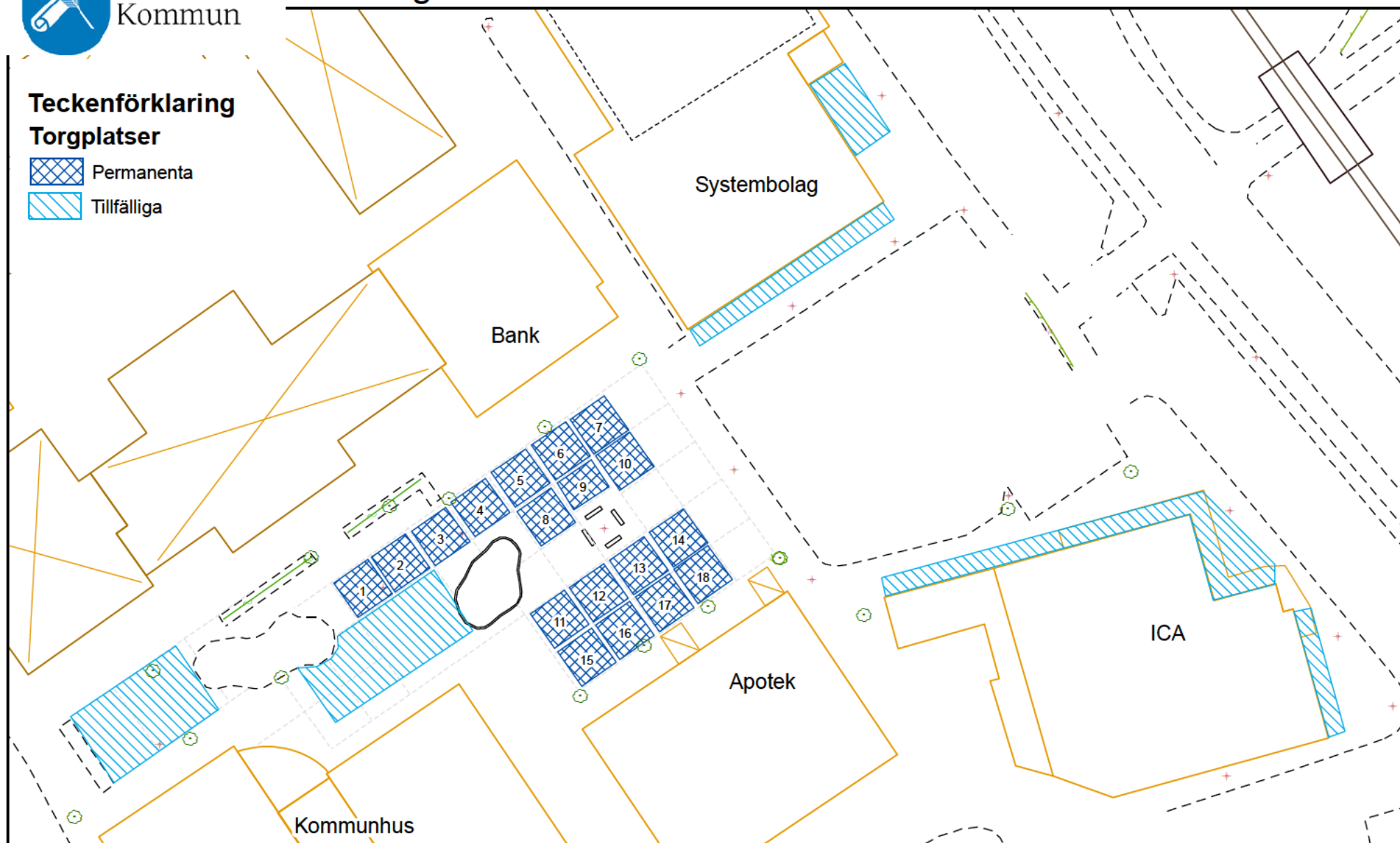
Munkedals
Kommun

Torghandel

Teckenförklaring

Torgplatser

- Permanenta
- Tillfälliga

0 5 10 20 Meter

Datum: 2017-11-30

Torghandelsföreskrifter i Munkedals kommun

Dokumentbeskrivning

Typ	Beskrivning
Dokumenttyp:	Föreskrifter
Antaget av:	Kommunfullmäktige
Antagningsdatum:	2024-04-29
Diarienummer:	KS 2024-106
Gäller till och med:	Gäller tillsvidare
Dokumentansvarig:	Näringslivsutvecklare
Revisionshistorik:	Uppdateras vid förändringar i dokument

Lokala ordningsföreskrifter för torghandel på Centrumtorget i Munkedal

Munkedals kommun föreskriver följande med stöd av 1 § förordningen (1993:1632) med bemyndigande för kommuner och länsstyrelser att meddela lokala föreskrifter enligt ordningslagen (1993:1617).

Föreskrifternas innehåll och tillämpningsområde

§1

Utöver vad som föreskrivs i de grundläggande bestämmelserna om allmän ordning och säkerhet på offentlig plats i 3 kap ordningslagen (1993:1617) och i kommunens lokala ordningsföreskrifter gäller dessa ordningsföreskrifter för torghandel i Munkedals kommun. Syftet med föreskrifterna är upprätthålla den allmänna ordningen.

§2

Föreskrifterna gäller för Centrumtorget i Munkedal.

Saluplatser

§3

På torghandelsplatsen finns saluplatser enligt bilaga *Torghandel*.

Bokning och fördelning av saluplats

§4

Vid bokning och fördelning av saluplatserna gäller följande.

Saluplats bokas via Medborgarcentrum i Munkedals kommun per telefon 0524-180 00, per e-post via mc@munkedal.se eller personligt besök. Vid bokning kan önskemål om saluplats framföras till Medborgarcentrum. Vid bokning ska följande uppgifter lämnas:

- Företagsnamn*
- För- och efternamn ansvarig person*
- Organisationsnummer*
- Adress*
- Telefonnummer*
- E-post
- Faktureringsadress*

*Obligatoriska uppgifter vid bokning av saluplats.

Kommunstyrelsen har delegerat rätten att fördela saluplatser till Medborgarcentrum.

Medborgarcentrum fördelar saluplatserna och håller en dagsaktuell loggbok över upplåtna platser. Fördelning av platser sker i den ordning anmälan inkommer. En person kan endast tilldelas flera saluplatser i mån av tillgång. Innehavarens rätt att använda saluplatsen får inte överlåtas till annan person.

Näringslivsutvecklaren samt representanter från Samhällsbyggnadsförvaltningen kontrollerar efterlevnaden av dessa föreskrifter.

§5

Upplåtelse av torghandelsplats sker utan kostnad.

§6

Enligt Skatteverkets regler krävs kassaregister om företaget har en försäljning som överstiger fyra prisbasbelopp. Mer information finns på www.skatteverket.se

Tider för försäljning

§7

Torghandel får ske alla dagar.

Försäljning får börja tidigast klockan 08.00 och ska upphöra senast klockan 20.00 vardagar, lördagar och helgdagar.

Säljare anmäler ankomst till Medborgarcentrum. Om försäljning ska ske under helg ska kontakt tas vardag innan försäljningstillfället.

På begäran av polismyndigheten eller annan myndighet, eller om särskilda skäl föreligger, får kommunstyrelsen besluta att försäljning inskränks eller utökas i tid.

Försäljare får inte börja lägga upp varor, redskap eller fordon på försäljningsplatsen tidigare än en timma före fastställd försäljningstid. Varor, redskap och eventuella fordon ska vara bortförda senast en timma efter försäljningstidens slut.

Placering av varor, redskap och fordon

§8

Varor och redskap får endast placeras på utmärkta saluplatser enligt bilaga *Torghandel*.

För uppställning av fordon eller släpvagn på saluplatsen krävs särskilt tillstånd. Tillåtna fordon är endast de som är nödvändiga för att bedriva verksamhet, exempelvis en FoodTruck. Fordon som inte är del av verksamheten parkeras på parkeringsplatser som angränsar till Centrumvägen.

Skyltning

§9

Skyltning med verksamhetens budskap får endast ske inom tilldelad saluplats.

Innehavarens upplysningsskyldighet

§10

En innehavare av en saluplats är enligt 2 § lagen om tillfällig försäljning (1990:1183) skyldig att genom en väl synlig skylt eller på annat lämpligt sätt lämna upplysning om innehavarens namn, postadress och telefonnummer. Momsregistrering eller personlig legitimation ska kunna uppvisas.

Förbud mot försäljning av vissa varor

§11

Knivar, sprängmedel, skjutvapen och pyrotekniska varor samt varor med drogglorifierande eller kränkande inslag får inte säljas på de allmänna försäljningsplatserna.

Försäljning av livsmedel

§12

Vid försäljning av livsmedel på allmän försäljningsplats gäller i tillämpliga delar bestämmelserna i livsmedelslagen (2006:804) och livsmedelsförordningen (2006:807) samt föreskrifter meddelade med stöd av dessa.

Miljöenheten i mellersta Bohuslän kan informera om bestämmelserna, kontakt via miljoenheten@sotenas.se

Renhållning

§13

Innehavaren av en saluplats är skyldig att senast en timme efter försäljningstidens slut samla ihop avfall och annat skräp från rörelsen, samt att ta det med sig. **Innehavaren är ansvarig för verksamhetens avfall enligt Avfallsförordningen (2020:614).** Innehavaren ska se till att saluplatsen hålls ren och snygg under tiden som försäljning sker.

Överträdelse av föreskrift

§14

Den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot följande bestämmelser kan dömas till penningböter enligt 3 kap 22 § andra stycket ordningslagen.

- Olovlig överlåtelse av saluplats till annan (§4)
- Överträdelse av tidpunkt för försäljning (§5)
- Försäljning av förbjudna artiklar (§7)
- Otillåten placering av varor/redskap eller framförande/uppställning av fordon (§9)

Försäljning av grönsaker och bär – tillägg till Torghandelsföreskrifter för Munkedals kommun

Vid försäljning av grönsaker och bär gäller Torghandelsföreskrifter för Munkedals kommun med följande tillägg.

För att sälja grönsaker och bär anmäler du ditt intresse till Medborgarcentrum i Munkedals kommun per telefon 0524-180 00, per e-post via mc@munkedal.se eller personligt besök.

Det är möjligt att boka plats för försäljning av grönsaker och bär under perioden maj till augusti. Försäljning får ske vardagar, lördagar och helgdagar under angiven period. Vid bokad plats och utebliven försäljning på grund av exempelvis tillgång av bär ska detta meddelas till Medborgarcentrum. Om detta inte görs makuleras hela bokningen.

För att få sälja grönsaker och bär på Centrumtorget i Munkedal gäller följande:

- Kommunen gör en kreditupplysning på ditt företag. Är ditt företag en enskild firma gör vi en personlig kreditupplysning på innehavaren av företaget.
- Du ska lämna in din årsredovisning eller balans- och resultatrapport i samband med anmälan.
- Du får inte sälja grönsaker och bär på Centrumtorget i Munkedal om ditt företag har obetalda skatteskulder eller om vi bedömer företaget oseriöst, exempelvis inte betalar arbetsgivaravgifter.

Kreditupplysning och granskning av årsredovisning eller balans- och resultatrapport görs av kommunens ekonomienhet.

Om Munkedals kommun bedömer att ditt företag inte uppfyller kraven meddelas detta.

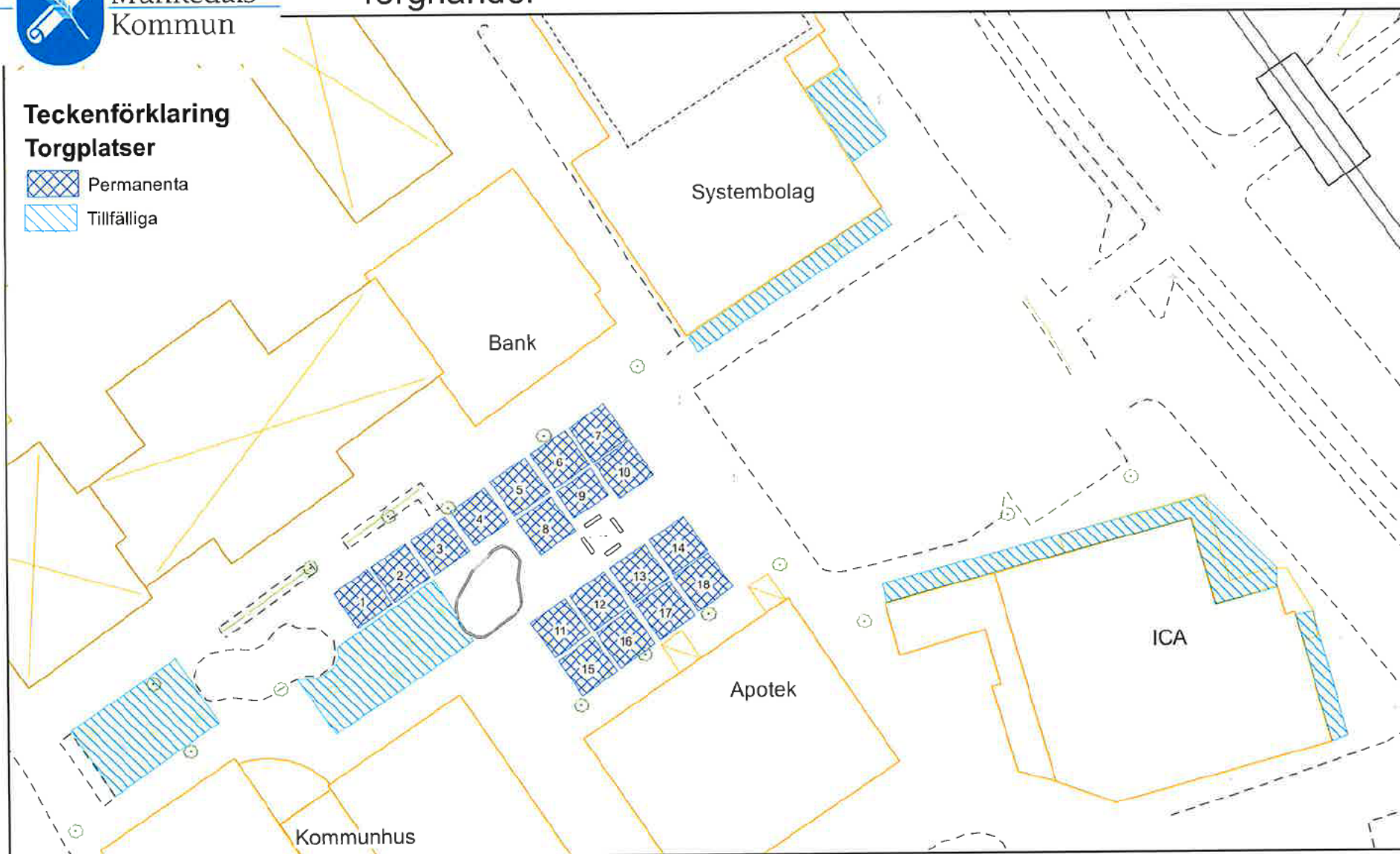

Munkedals
Kommun

Torghandel

Teckenförklaring Torgplatser

- Permanenta
- Tillfälliga

Datum: 2017-11-30

Peter Karlsson
Förvaltningschef

Dnr: KS-2023-000267

Vattentjänstplan för Munkedals kommun

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar, enligt Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster med ändring 2022:1249, att anta Vattentjänstplan för Munkedals kommun.

Sammanfattning

Under 2023 har samhällsbyggnadsförvaltningen, åt kommunstyrelsen, arbetat fram ett förslag till Vattentjänstplan för Munkedals kommun, i enlighet med Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster med ändring 2022:1249. Arbetet har genomförts i samverkan med Munkedal Vatten AB/Västvatten, samt miljöenheten.

Samråd genomfördes under tiden 2023-10-16 - - 2023-11-06, samrådsredogörelse publicerades 2023-12-28.

Granskning genomfördes under tiden 2024-01-02 - - 2024-01-30, granskningsutlåtandet publicerades 2024-03-01.

Vattentjänstplanen består av följande kapitel:

Inledning

Planeringsförutsättningar

- Kopplade styrdokument, lagstiftning och ansvarsfördelning inom VA)

Vatten och avlopp i Munkedals kommun

- Enskilda anläggningar, den allmänna VA-anläggningens nuläge och utveckling

Den allmänna VA-anläggningens funktion vid skyfall

- Ansvarsfördelning vid skyfall, skyfallskartläggning och bedömning av åtgärder

Utbyggnad av kommunalt VA

- Metodbeskrivning och bedömning av områden
- Beskrivning av utbyggnadsområden samt förslag på prioriteringsordning för beslut om verksamhetsområde

Efter antagande av vattentjänstplanen kommer förvaltningen i samarbete med Munkedal Vatten AB/Västvatten och miljöenheten att fortsätta arbeta med övriga styrdokument inom VA-området.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-02-28 (Denna handling)
Antagandehandling Vattentjänstplan 2024-XX-XX (Underlag)
Delegationsbeslut 2023-12-21, Dnr SBFV 2023-267, KS 2023-267
Protokoll kommunstyrelsen 2023-10-16, Dnr 2023-000258

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Hållbara resurser (ekonomisk hållbarhet) innebär att kommunen kan säkerställa sina uppgifter både nu och i framtiden. Att ledningsnät förnyas, anläggningar har den status och kapacitet som krävs och att organisationen har den personal som erfordras idag samtidigt som beredskap finns att trygga kompetensförsörjningen för framtidens utmaningar. Detta ska ske med en ekonomi i balans. Vattentjänstplanen förtydligar kommunens skyldigheter kring långsiktigt hållbarhetsarbete för VA. Planen kan utgöra ett underlag för prioriteringar och investeringar, fördjupad taxediskussion och VA-samverkan.

Hållbar utveckling – Social dimension

Social hållbarhet innebär att kunderna/brukarna skall känna sig trygga i att VA-verksamheten levererar ett hälsomässigt säkert dricksvatten med hög leveranssäkerhet och att verksamheten även klarar av att hantera kommande skyfallssituationer. Den långsiktiga hållbarheten upprätthålls med god VA-planering, som ser över vilka som har behov av tjänsterna, samt god kommunikation och därmed nöjda brukare/kunder.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Miljömässig hållbarhet (ekologisk hållbarhet) handlar om att uppfylla miljökrav, hantera näringsämnen och energi på ett hållbart sätt och långsiktigt skydda vattnet som resurs.

Åtgärder och strategier beskrivna i Vattentjänstplanen innebär en positiv påverkan på närmiljön, på grundvattenkvaliteten samt på recipienter.

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:
Kommunstyrelsen
Samhällsbyggnadsnämnden
Munkedal Vatten AB/Västvatten
Miljöenheten
Rambo AB

§ 161

Dnr KS-2023-000258

Vattentjänstplan för Munkedals kommun - information

Sammanfattning av ärendet

Vattentjänstplanen ska antas av kommunfullmäktige och sedan återaktualiseras var fjärde år. Det kommer bli ett lagkrav att alla kommuner ska ha en vattentjänstplan från årsskiftet. Vattentjänstplanen är ute på samråd och samrådshandlingarna finns på kommunens hemsida, www.Munkedal.se. Samrådsperioden är 2023-10-16 – 2023-11-06.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på att lägga informationen till handlingarna och finner att Kommunstyrelsen beslutar att lägga informationen till handlingarna.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att lägga informationen till handlingarna

Beslutet skickas till

Akten

Vattentjänstplan

Munkedals kommun

Dokumentbeskrivning

Typ	Beskrivning
Dokumenttyp:	Plan
Antaget av:	Kommunfullmäktige
Antagningsdatum:	2024-XX-XX
Diarienummer:	SBFV 2023–267
Gäller till och med:	Tillsvidare, aktualiseras vart fjärde år
Dokumentansvarig:	Förvaltningschef samhällsbyggnad
Revisionshistorik:	

Tabell 1 – Tabell med information och beskrivning av dokumentet.

Innehåll

1. Inledning	5
Bakgrund	5
Syfte	5
2. Planeringsförutsättningar	6
Vattentjänstplanen och kommunala styrdokument	6
Översiktsplan 2018	6
VA-översikt	6
VA-strategi	6
Kommande styrdokument	6
Lagstiftning och miljö kvalitetsmål	6
Lagen om allmänna vattentjänster (LAV)	7
Miljöbalken (MB)	7
Plan- och bygglagen (PBL)	7
Sveriges miljömål	7
Organisation och ansvarsfördelning inom VA	8
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden	8
Munkedal Vatten AB	9
3. Vatten och avlopp i Munkedals kommun	10
Enskilda vatten- och avloppsanläggningar	11
Kommunalt VA	11
Dricksvatten	12
Spillvatten	12
Ledningsnätet	13
Dagvatten	14
4. Den allmänna VA-anläggningens funktion vid skyfall	16
Ansvarsfördelning vid skyfallshanteringen	16
Skyfallskartläggning med riskanalys	17
Bedömning av skyfallspåverkan	17
Skyfallsåtgärder	19
Genomförande av skyfallsåtgärder	19
5. Utbyggnad av kommunalt VA	21
Verksamhetsområde	21
Metodbeskrivning och bedömningsgrunder	22

Bedömningsprocess.....	22
Bedömningsmatris	24
Områdeskategorier.....	24
Bedömning av områden	25
Bevakningsområden	26
Utredningsområden	28
Enskilda anläggningar.....	30
Utbyggnadsområden	31
Utbyggnadsplan 2024–2032.....	33
Beskrivning av utbyggnadsområden - befintlig bebyggelse	34
Beskrivning av utbyggnadsområden – blivande bebyggelse	38
Utbyggnadsområdenas recipient och MKN	41
Bilagor och referensunderlag.....	42

1. Inledning

En vattentjänstplan beskriver hur kommunen ska tillgodose invånarnas behov av allmänna vattentjänster och är ett underlag för en hållbar långsiktig utveckling av den allmänna VA-anläggningen. För att kunna tillgodose allmänna vattentjänster behöver kommunen underhålla och förnya befintlig anläggning, planera för utbyggnad och utföra åtgärder för att anläggningen ska klara belastningar på grund av skyfall.

Till vattentjänstplanen har en undersökning om betydande miljöpåverkan utförts, då planen omfattas av bestämmelserna om strategiska miljöbedömningar, enligt miljöbalken.

Framtagandet av planen har utförts av Samhällsbyggnadsförvaltningen i samverkan med miljöenheten i mellersta Bohuslän och Västvatten AB. Vattentjänstplanen antas av kommunfullmäktige och ska aktualitetsprövas vart fjärde år.

Bakgrund

Det övergripande syftet med lag (2006:412) om allmänna vattentjänster (LAV) är att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang, om det behövs med hänsyn till människors hälsa och miljön.

2023-01-01 infördes ändringar i LAV. Ändringarna innebär bland annat att varje kommun ska ha en aktuell vattentjänstplan som ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses, samt en bedömning av vilka åtgärder som kommunen behöver vidta för att den allmänna VA-anläggningen ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

Syfte

Syftet med vattentjänstplanen är att ge förutsättningar för en god planering av kommunens skyldighet att ordna allmänna vattentjänster, där allmänheten ges möjlighet till insyn och påverkan.

2. Planeringsförutsättningar

Vattentjänstplanen och kommunala styrdokument

Översiktsplan 2018

Översiktsplan 2018 är kommunens gällande översiktsplan och innehåller information om kommunens vatten och avlopp och redogör för förslag på fortsatt arbete.

VA-översikt

VA-översikten beskriver nuläge, omvärldsfaktorer och förutsättningar för VA-försörjningen i Munkedals kommun. VA-översikten innehåller identifierade behov och utmaningar för att upprätthålla en hållbar långsiktig utveckling av kommunens VA-försörjning.

VA-översikten är ett underlag för kommunens fortsatta VA-planering.

VA-strategi

VA-strategin innehåller Munkedal kommuns generella ställningstaganden för hur arbetet med att upprätthålla en hållbar långsiktig utveckling VA-försörjning ska bedrivas i kommunen.

Kommande styrdokument

Översiktsplan 2040

Munkedals kommun arbetar med att ta fram en ny översiktsplan, Översiktsplan 2040. Översiktsplanen har vart ute på samråd. Granskning och antagande är planerat att ske under 2024. I förslaget finns beskrivning och ställningstagande kring vatten och avlopp.

VA-plan

En VA-plan är kommunens planering för att uppnå en hållbar och välfungerande VA-försörjning. En VA-plan handlar om hela kommunens vatten- och avloppsförsörjning och kan därför utgöras av flera olika VA-dokument.

Munkedals kommun avser att slutföra framtagandet av en VA-plan efter att vattentjänstplanen antagits.

Lagstiftning och miljökvalitetsmål

Tre lagar reglerar i huvudsak kommunens ansvar att planera för försörjningen av allmänna vattentjänster; lag om allmänna vattentjänster, miljöbalken och

plan- och bygglagen. Utöver dessa finns det andra förordningar, direktiv och program som vägleder och sätter ramar för kommunens VA-planering.

Lag om allmänna vattentjänster (LAV)

Lagen syftar till att säkerställa att vattenförsörjning och avlopp ordnas i ett större sammanhang, om det behövs med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön.

Av lagen beskrivs kommunens skyldighet att ordna vattentjänster om det behövs i ett större sammanhang med hänsyn till skyddet för människors hälsa eller miljön. Vid bedömningen av behovet ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas.

Vattentjänstplanen ska innehålla kommunens långsiktiga planering av hur behovet av allmänna vattentjänster ska tillgodoses samt innehålla kommunens bedömning av vilka åtgärder som behöver vidtas för att de allmänna va-anläggningarna ska fungera vid en ökad belastning på grund av skyfall.

Miljöbalken (MB)

Lagen syftar till att främja en hållbar utveckling som innebär att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö samt människans ansvar för att förvalta naturen väl. Lagen omfattar bland annat bestämmelser om långsiktig god hushållning av vatten, allmän och enskild avloppsförsörjning samt bestämmelser om miljöbedömningar.

Plan- och bygglagen (PBL)

Lagen innehåller bestämmelser om planläggning av mark och vatten och om byggande. Lagen syftar till att främja en samhällsutveckling med goda sociala levnadsförhållanden och en långsiktigt hållbar livsmiljö för människorna i dagens samhälle och för kommande generationer. Bestämmelser finns bland annat om lämplig markanvändning kopplat till vattenförsörjning, avlopp och dagvatten samt att hänsyn ska tas till grundvatten.

Sveriges miljömål

Miljömålssystemet är grunden för regeringens miljöpolitik och är vägledande för miljöarbetet på alla nivåer i samhället. Miljömålssystemet består av ett generationsmål, 16 miljö kvalitetsmål samt ett antal etappmål. Målen visar vägen mot en hållbar utveckling och utgör den miljömässiga dimensionen av Agenda 2030.

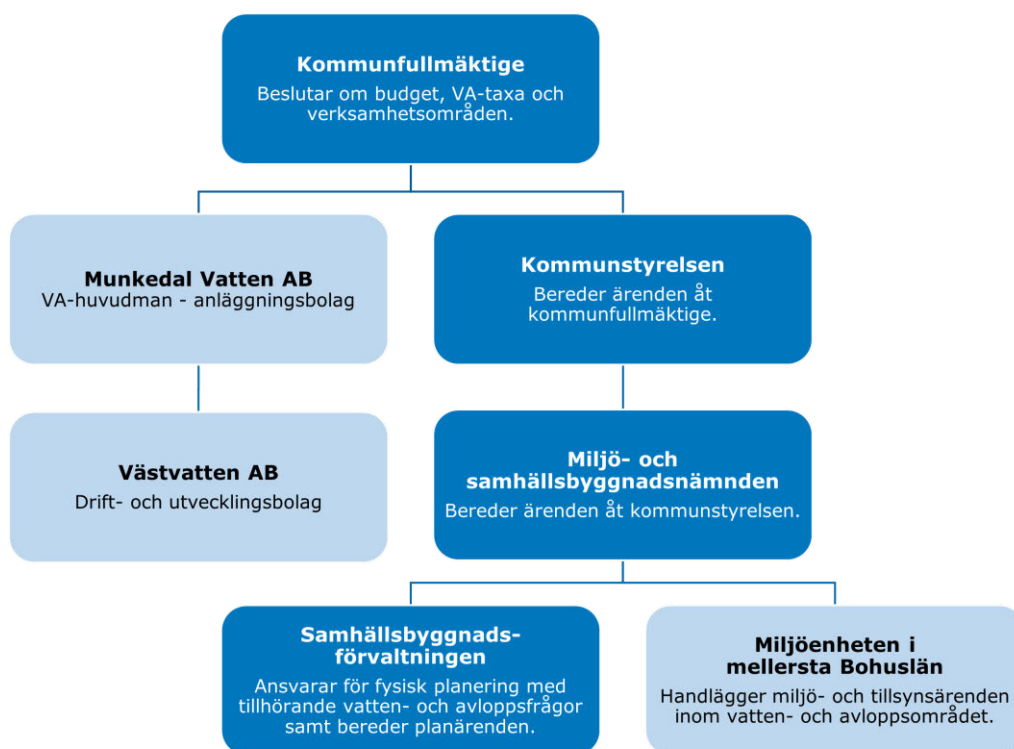
Vattentjänstplanen berör följande miljö kvalitetsmål:

- Levande sjöar och vattendrag

- Grundvatten av god kvalitet
- Ingen övergödning
- Hav i balans och levande kust och skärgård
- God bebyggd miljö
- Ett rikt växt – och djurliv

Organisation och ansvarsfördelning inom VA

Det är kommunen som har det yttersta ansvaret för att utreda om det finns behov av att ordna vattentjänster i ett större sammanhang. Kommunstyrelsen är koncernstyrelse och har det samlade ansvaret för kommunens vatten- och avloppsfrågor och bereder ärenden åt kommunfullmäktige. VA-huvudmannen, som i Munkedals kommun är det kommunalägda anläggningsbolaget Munkedal Vatten AB, styrs av kommunstyrelsen genom bolagsordning och ägardirektiv. Ägarsamråd hålls mellan bolag och ägare för att gemensamt arbeta mot uppsatta mål. Kommunfullmäktige beslutar om verksamhetsområde, VA-taxa, budget och allmänna bestämmelser för vatten och avlopp (ABVA).

Figur 1. Bild över VA-organisationen i Munkedals kommun.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden bereder ärenden åt kommunstyrelsen samt beslutar bland annat om planbesked och exploateringsavtal.

Samhällsbyggnadsförvaltningen

Samhällsbyggnadsförvaltningen håller samman arbetet med framtagande av vattentjänstplanen på uppdrag av Kommunstyrelsen.

Förvaltningen svarar för all fysisk planering, och inom ramen för detta, även för bevakning av vatten- och avloppsfrågor. Förvaltningen bereder kommunens översiktsplan, handlägger egna och exploatörsdrivna detaljplaner, handlägger planbesked och upprättar exploatörsavtal som beslutas i nämnd.

Miljöenheten i mellersta Bohuslän

Miljöenheten i mellersta Bohuslän handlägger ärenden inom vatten- och avloppsområdet på uppdrag av nämnd. Miljöenheten svarar för tillsyn av vatten- och avloppsanläggningar och bistår Samhällsbyggnadsförvaltningen i framtagandet av vattentjänstplanen och vid behovsbedömning enligt 6§ LAV.

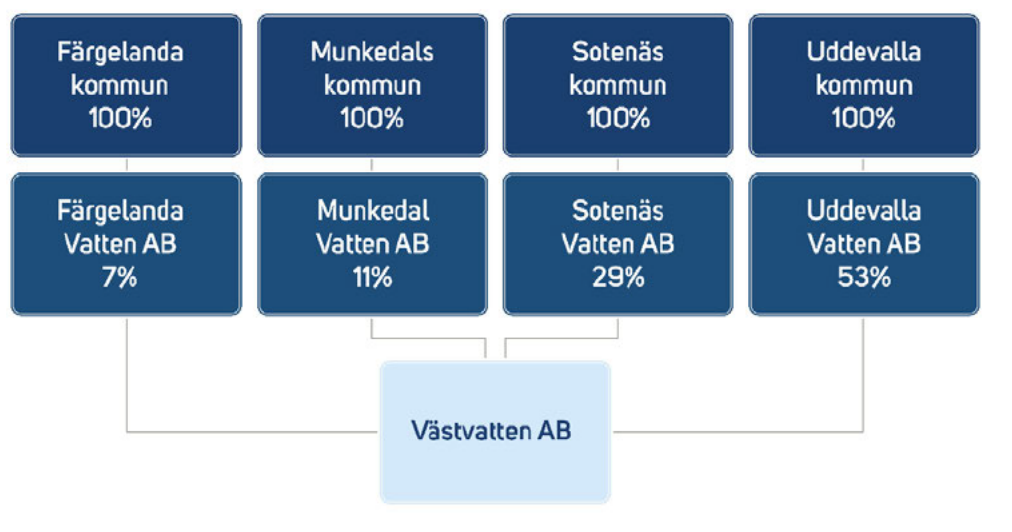
Munkedal Vatten AB

I Munkedals kommun är Munkedal Vatten AB utsedd att vara VA-huvudman. Munkedal Vatten AB är ett kommunalägt anläggningsbolag som äger, underhåller och utvecklar kommunens ledningsnät och VA-anläggningar. Munkedal Vatten AB tar beslut om budget samt lägger fram förslag till beslut om taxenivå till kommunfullmäktige.

VA-huvudmannen ansvarar för att underhålla och förnya den allmänna va-anläggningen, leverera dricksvatten till sina abonnenter, ta emot spillvatten och avleda dagvatten inom verksamhetsområdet. När ett beslut om verksamhetsområde fattats i kommunfullmäktige får Munkedal Vatten AB i uppdrag att verkställa åtgärden.

Västvatten AB

Västvatten AB är ett drift- och utvecklingsbolag som gemensamt ägs av Munkedal Vatten AB, Färgelanda Vatten AB, Uddevalla Vatten AB och Sotenäs Vatten AB.

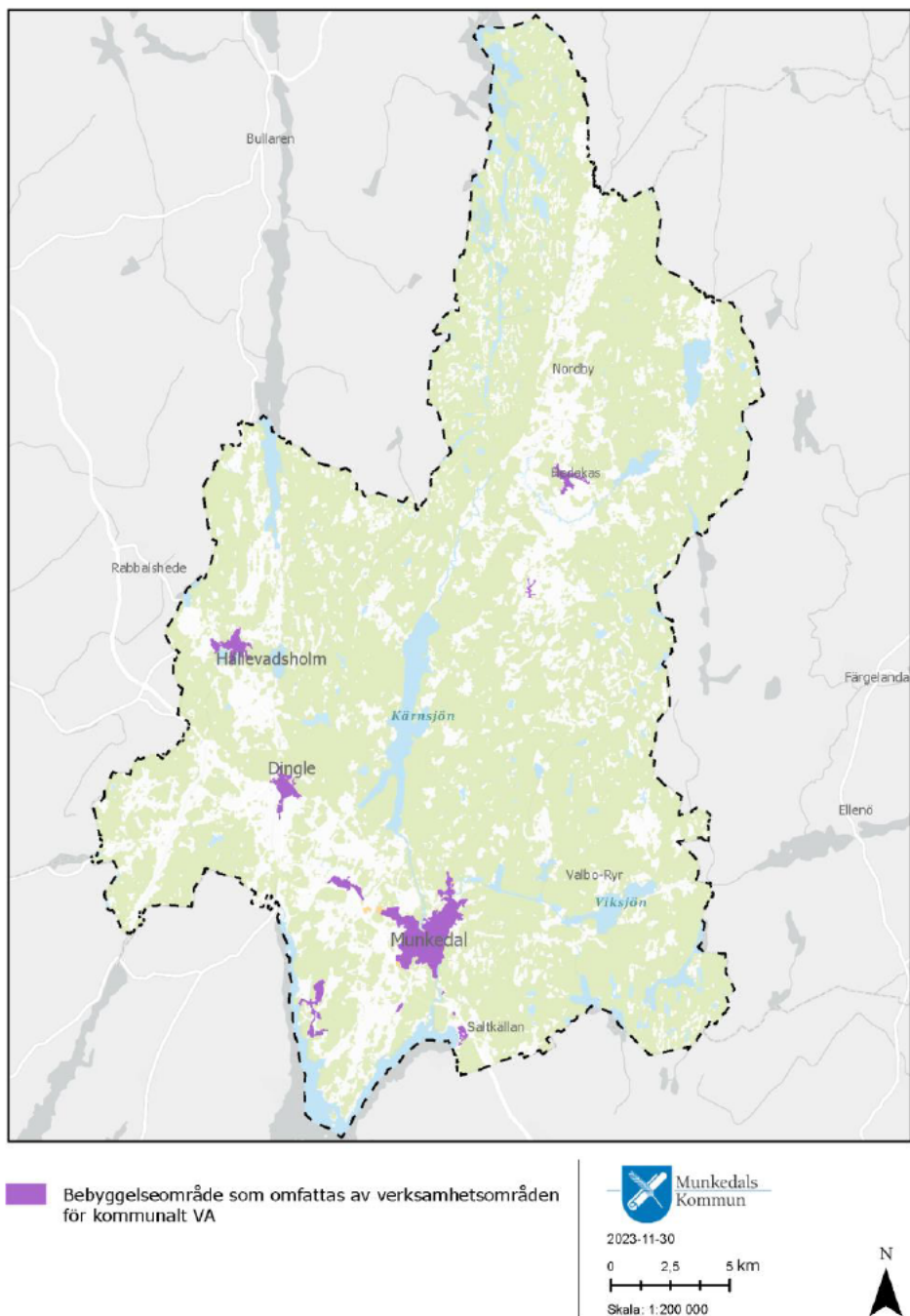

Figur 2. Bild över ägarfördelningen för Västvatten AB.

3. Vatten och avlopp i Munkedals kommun

I följande kapitel beskrivs hur försörjningen av vatten och avlopp ser ut i Munkedals kommun. I kommunen finns det ca 5000 hushåll varav ca 3000 har enskilda anläggningar och ca 2000 är anslutna till kommunalt VA.

Figur 3 - Karta som visar bebyggelseområden som omfattas av verksamhetsområden för kommunalt VA.

Enskilda vatten- och avloppsanläggningar

I de drygt 3000 enskilda anläggningar som finns i kommunen, kommer dricksvattnet från egna små grundvattentäkter (brunnar), grävda eller borrade. Förhållandena inom tätbebyggda områden som ligger utanför det kommunala verksamhetsområdet, är ofta bristfälliga. Grundvattnet i vissa av dessa områden riskerar att påverkas av bakterier från kringliggande enskilda avlopp då fastigheterna ligger tätt och vattenförbrukningen är stor, framför allt sommartid. Borrade brunnar i närheten av havet riskerar dessutom saltvatteninträngning.

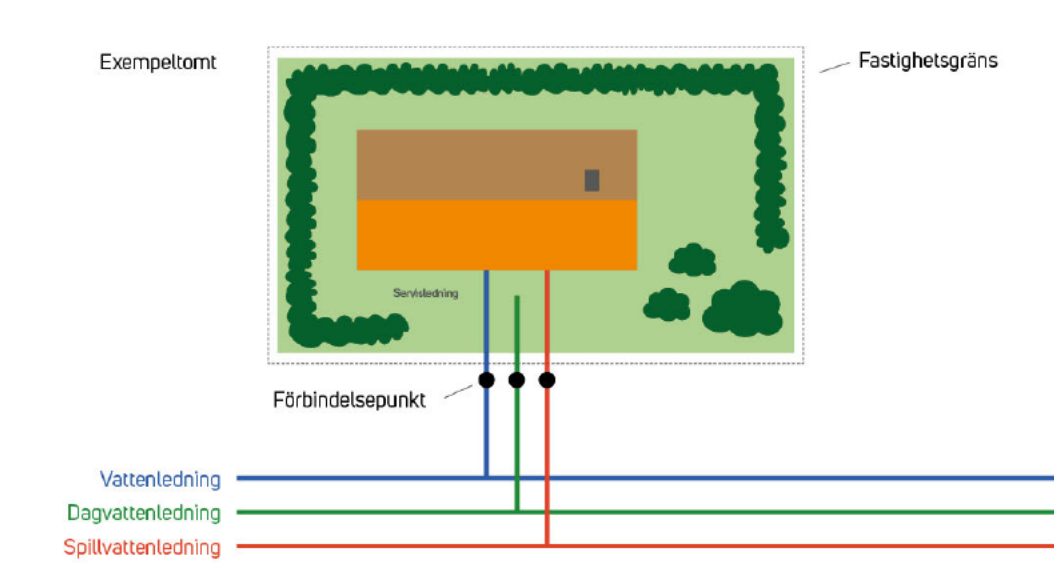
För hushållen med enskilda avloppsanläggningar uppskattats ungefär hälften av anläggningarna ha brister som behöver åtgärdas.

I Munkedals kommun finns sju gemensamhetsanläggningar för vatten och avlopp.

Kommunalt VA

Den allmänna VA-anläggningen är den vatten- och avloppsanläggning som kommunen har ett rättsligt bestämmande och inflytande över och som har ordnats för att uppfylla kommunen skyldigheter, enligt LAV.

I den allmänna VA-anläggningen ingår vattenverk, avloppsreningsverk, ledningsnät, reservoarer och pumpstationer samt andra anordningar som krävs för att VA-anläggningen ska fungera på avsett sätt. Den allmänna VA-anläggningen sträcker sig fram till den förbindelsepunkt som VA-huvudmannen har bestämt för fastigheten.

Figur 4 - Bild över gränsdragning mellan allmän VA-anläggning och en fastighets VA-installation.

Verksamhetsområden för kommunalt vatten- och avlopp finns i Munkedal tätort, Torreby, Saltkällan, Dingle, Hedekas, Håby, Hällevadsholm och Fisketorp.

I ett verksamhetsområde ingår de vattentjänster som behöver lösas i ett större sammanhang. Vattentjänsterna som kan ingå i ett verksamhetsområde är dricksvatten, spillvatten och dagvatten. Dagvatten kan vara uppdelat på dagvatten från gata och dagvatten från fastigheter.

VA-huvudmannen Munkedal Vatten AB ansvarar för underhåll, utbyggnad och förnyelse av den allmänna VA anläggningen.

Dricksvatten

I Munkedals kommun finns sju allmänna dricksvattentäkter, Kärnsjön, Öbbön, Hällevadsholm, Hedekas, Håby och Dingle. Kommunen har förklarat vattenskyddsområde och meddelat skyddsföreskrifter för samtliga dricksvattentäkter.

För att säkerställa dricksvattenförsörjningen vid störningar i den normala distributionskedjan finns för de flesta tätorter reservvattentäkt som kan användas i vissa delar av nätet. VA-huvudmannen har en krisberedskapsplan för att säkerställa distribution av nödvatten till samhällsviktiga funktioner vid större störningar.

Munkedals kommun har sex vattenverk. Vattenverken renar eller behandlar råvattnet (obehandlat vatten) som kommer från vattentäkterna.

Dricksvattentäkten Kärnsjön delas med Lysekils kommun och hanteras som ett mellankommunalt intresse.

Åtgärder och framtida behov

Vattenverken underhålls löpande och verkens kapacitet beräknas och bedöms årligen. Utifrån prognoser av nya abonnenter och kommunens befolkningsmål utreds behovet av utbyggnad.

Dricksvattenverkens kapacitet bedöms räcka under nuvarande planeringsperiod.

Spillvatten

I Munkedals kommun finns det fyra allmänna avloppsreningsverk (ARV), varav det största ligger i Munkedals tätort.

För att spillvattnet från anslutna områden skall kunna transporteras till reningsverket krävs ett stort antal pumpstationer. Totalt finns 37 pumpstationer i Munkedals kommun som pumpar spillvatten till de olika reningsverken.

De allmänna avloppsreningsverken i Munkedals kommun har sina utlopp i närliggande vattendrag eller kustvatten. Hantering av avloppsvatten betraktas, enligt miljöbalken, som miljöfarlig verksamhet för vilket det krävs miljötillstånd. I miljötillstånden regleras maximalt tillåten inkommande belastning samt tillåtna utsläppsvärden. Värdena kontrolleras genom provtagning på utgående avloppsvatten. Program för hur provtagningen ska gå till inne på avloppsreningsverket samt i recipienterna finns och är godkända av tillsynsmyndighet.

Tillsynsmyndighet för Munkedals ARV och Dingles ARV är Länsstyrelsen Västra Götaland. För Hedekas ARV och Torreby ARV är det kommunens Miljö- och samhällsbyggnadsnämnd.

Åtgärder och framtida behov

Kapaciteten för verken beräknas och bedöms årligen i samband med miljörapportering. Utifrån prognoser av nya abonnenter och kommunens befolkningsmål planeras utredningar och eventuellt behov av utbyggnad av respektive verk.

Avloppsreningsverken underhålls löpande för att upprätthålla en god rening och följa kraven som ställs i miljötillstånden.

Enligt beräkningar och idag kända inkopplingar till samtliga avloppsreningsverk bedöms kapacitetsutrymmet räcka fram till 2040, inklusive omvandlingen av Tungenäset.

Ledningsnätet

I Munkedals kommun finns det äldre ledningar som behöver åtgärdas och ett flertal områden behöver kompletteras med dagvattenlösning. Andelen kombinerade ledningar (spillvatten + dagvatten) är relativt hög och arbete pågår kontinuerligt med att separera dagvatten från spillvattenledningarna. Avloppsledningarna kan, i stället för att bytas ut, i vissa fall renoveras på insidan genom så kallad relining vilket ger ledningarna längre teknisk livslängd.

I Munkedals kommun är förnyelsetakten låg och bör öka. En förnyelseplan för ledningsnät kan utgöra ett underlag för beslut och prioritering om förnyelsetakt för kommunens ledningsnät. Det är Munkedal Vatten AB som tar fram underlag för en förnyelseplan och som sedan beslutas av kommunfullmäktige.

Åtgärder och framtida behov

I Munkedal är andelen kombinerade ledningar för spill- och dagvatten hög, vilket ökar risken för översvämningar vid skyfall. Arbetet med separering av ledningsnätet har inletts och kommer att fortsätta.

Tillskottsvatten

Tillskottsvatten är ett samlingsbegrepp för vatten som inte behöver renas via ett avloppsreningsverk men som kommer in i spillvattenledningsnätet på olika sätt. Tillskottsvatten kan vara dagvatten, dränvatten, inläckande sjö- och havsvatten eller dricksvatten.

Kommunens avloppsreningsverk får till sig höga andelar tillskottsvatten. För Dingle ARV, Munkedal ARV och Torreby ARV är mer än hälften av det inkommande vattnet tillskottsvatten.

Det krävs insatser på ledningsnätet, inklusive tillhörande brunnar och utloppsledningar, både punktinsatser och ledningsförnyelse. Bortkoppling av drän- och dagvatten från spillvattenledningar behöver också göras för att minska andelen tillskottsvatten.

Dagvatten

Behov av allmän dagvattenhantering finns normalt i områden med låga infiltrationsmöjligheter eller där fastigheterna är små och ligger tätt. Särskilt behov av kommunalt omhändertagande av dagvatten kan också finnas i vissa bostadsområden vid Gullmarn, intill Örekilsälven, eller på andra platser där recipienten kräver särskilt skydd.

Allmänna dagvattenledningar dimensioneras enligt rekommendationer från branschorganisationen Svenskt Vatten. Vanligen innebär detta att anläggningarnas storlek dimensioneras för att klara ett 10, 20 eller 30-årsregn beroende på var dagvattenhanteringen sker.

Vid kraftigt regn, som inte ledningsnätet har kapacitet för, ska dagvatten avledas ytligt via vägar och diken till recipient eller områden där infiltration och fördröjning kan ske, exempelvis parker, gräsmattor m.m.

Ansvarsfördelning inom dagvattenhantering

VA-huvudman Munkedal vatten AB ansvarar för den allmänna dagvattenanläggningen inom verksamhetsområde för dagvatten.

För Munkedals kommun har tekniska enheten ansvar för kommunens vägar, fastigheter och parker och därmed ansvar för omhändertagande av dagvatten från dessa områden. Tekniska enheten har skötselansvar över rännstensbrunnar på kommunala gator och öppna allmänna dagvattenanläggningar, så som diken och dammar.

I Munkedals kommun ansvarar ofta vägsamfälligheter och Trafikverket, i egenskap av väghållare, för omhändertagande av dagvatten.

Munkedals kommun, Plan-, bygg och MEX-enheten, är kommunens samhällsplanerare och ansvarar för utformningen av nya detaljplaner så att det inom planområdet finns möjlighet att omhänderta dagvatten.

Munkedals kommun, Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden, är tillsynsmyndighet för kommunala och privata dagvattenanläggningar.

Fastighetsägare inom verksamhetsområde ansvarar för omhändertagande av dagvatten inom den egna fastigheten. Det dagvatten som inte kan infiltreras på tomten ska avvattnas till anvisad förbindelsepunkt. Förbindelsepunkten kan exempelvis vara en dagvattenbrunn eller ett öppet dike. Dagvatten får inte avledas till annan bostadsfastighet så att olägenhet uppstår.

Åtgärder och framtida behov

I detaljplanering ska dagvatten i första hand infiltreras och fördröjas inom grönområden. Där naturlig infiltration inte är möjlig eller tillräcklig krävs dagvattenanläggningar för att säkerställa att dagvatten inte orsakar översvämning på byggnader eller vägar. Detaljplaner ska även utformas så att det finns tillräcklig yta att tillfälligt omhänderta skyfallsregn utan negativ påverkan på byggnader.

I samband med planläggningen tar kommunen ställning till om området som ska planläggas ska ingå verksamhetsområde för dagvatten, det vill säga kommunalt omhändertagande, eller om det kan ske genom enskilt omhändertagande.

Kommunen avser att utveckla arbetet med hållbar dagvattenhantering i samhällsplaneringen.

4. Den allmänna VA-anläggningens funktion vid skyfall

För att säkerställa att den allmänna VA-anläggningen kan tillgodose behovet av allmänna vattentjänster även vid skyfall, ska kommunen bedöma vilka åtgärder som krävs för att anläggningen ska klara en ökad belastning på grund av skyfall. Tillsammans med VA-huvudmannen tar kommunen fram en åtgärdslista som presenteras i vattentjänstplanen.

Ett skyfall innebär att det faller stora mängder regn på kort tid. SMHI:s definition av skyfall är att det kommer minst 50 mm nederbörd på en timme eller minst 1 mm på en minut. Förutom denna beskrivning av skyfall kan även begreppet återkomsttid användas för att beskriva kraftiga regn. Återkomsttiden talar om hur sannolikt det är att ett regn av en viss storlek inträffar. Ett värde som har en återkomsttid på 100 år uppnås eller överträffas i genomsnitt en gång på 100 år. Det innebär att sannolikheten är 1 procent varje enskilt år.

Skyfall och dagvattenhantering hänger tätt ihop, vid ett skyfall kan dagvatten uppstå i så stor mängd att befintliga system inte klarar av att hantera det. Risken är då att vattnet söker andra vägar och kan förorsaka problem för samhället i stort eller för enskilda fastighetsägare.

Ansvarsfördelning vid skyfallshanteringen

Att ta hand om och göra plats för det vatten som uppstår vid extrema regn är ett ansvar för så väl kommun, VA-huvudman och fastighetsägare.

VA-huvudmannen ansvarar för att ta hand om dagvattnet som kommer från fastigheterna inom verksamhetsområdet och att ordna de tekniska installationer som krävs. Ledningsnätet är dock inte anpassat för att ta hand om regnvatten vid skyfall. Skyfallsvatten bör inte belasta ledningsnätet utan bör ledas bort på ett sådant sätt att vattnet inte orsakar skador på bebyggelsen.

Kommunen ansvarar för att planera för ett samhälle som kan hantera stora mängder regn. Ny bebyggelse ska planeras så att den inte tar skada eller orsakar skada vid ett 100-årsregn. Vid detaljplaneläggning bedöms risk för översvämning och kommunen ska säkerställa att dagvattenhanteringen går att lösa. I en detaljplan kan kommunen exempelvis reglera markens höjd, hur stor del av tomten som får hårdgöras och var avvattning ska ske.

För bebyggelse som inte ingår i verksamhetsområde regleras ansvarsförhållandena för dagvatten genom miljöbalkens regler.

Fastighetsägare inom ett verksamhetsområde för kommunalt VA, ansvarar för avvattningen inom sina egna fastigheter. Det innebär att den enskilde fastighetsägaren ska se till att dagvatten, som inte kan infiltrera i marken på den egna fastigheten, leds till den förbindelsepunkt som verksamhetsområdets huvudman har anvisat. Förbindelsepunkten kan exempelvis vara en dagvattenbrunn eller ett öppet dike. Inom kvartermark kan fastighetsägare förebygga översvämningsrisker genom att se till att marken lutar bort från bostadshuset samt kontinuerligt se över hängrännor, dräneringsrör, diken med mera. Vegetation, gröna tak och mindre andel hårdgjorda ytor kan bidra till minskad dagvattenmängd inom fastigheten.

Skryfallskartläggning med riskanalys

Munkedals kommun har låtit utföra en översiktlig skyfallskartering under våren 2023 i samband med framtagande av kommunens översiktsplan. Karteringen är framtagen av konsult genom ett verktyg som används för att analysera höjddata och som identifierat områden där det potentiellt kan samlas vattenmassor vid nederbörd. Verktöget ger en uppskattning av de områden som idag riskerar att drabbas av en översvämning vid ett skyfall och som i ett framtida klimat kan tänkas bli mer utsatta.

Förväntad påverkan från klimatförändringar skiljer sig något mellan olika landskapstyper i Munkedals kommun. För kustområdet är den största utmaningen påverkan från havsnivåhöjning. I andra delar av kommunen kan höga flöden och vattenbrist i sjöar och vattendrag uppstå till följd av klimatförändringar. Höga flöden i vattendrag kan leda till översvämningsrisker samt spridning av föroreningar till yt- och grundvattentäkter.

Enligt beräkningar kommer årsmedelnederbörden ha ökat med 10–12 mm/månad år 2100 i kommunen. Störst ökning av nederbörd förväntas ske under vintern. I och med ett varmare klimat blir det även vanligare att nederbörden kommer i form av regn i stället för snö under vintertid. För medelnederbörden under sommaren förväntas enbart en svag ökning.

Genom karteringen har den allmänna VA-anläggningen riskbedömts på en övergripande nivå för att identifiera områden inom anläggningen som kan påverkas och ge konsekvenser på miljö, hälsa och säkerhet.

Inledningsvis kommer bedömningen av åtgärder för att skydda den allmänna anläggningen vara av generell karaktär. Vid aktualisering av vattentjänstplanen kommer åtgärderna att utvecklas.

Bedömning av skyfallspåverkan

Utifrån skyfallskartläggningen beskrivs nedan den påverkan som ett skyfall kan ha på de allmänna vattentjänsterna samt bedömning av åtgärder som behöver vidtas.

Dricksvatten

Risker i dricksvattenförsörjningen kan delas upp i påverkan på vattentäkter samt påverkan på distributionssystemet. Om ett skyfall faller i eller runt Munkedal kommuns vattentäkter kan det innebära en försämrad råvattenkvalitet under en begränsad period.

För vattenverk, reservoarer och tryckstegringsstationer innebär eventuella översvämningar en risk för elavbrott som kan störa produktionen och distributionen. Översvämningar kan också innebära framkomlighetsproblem om vägar inte kan trafikeras.

Kartläggningen visar att reservoarerna inte påverkas av ett skyfall. Däremot finns det ett fåtal tryckstegringsstationer som ligger lågt i terrängen och därmed riskerar att sluta fungera vid ett skyfall. Ett vattenverk bedöms också ligga i översvänningsbenäget område vilket behöver analyseras ytterligare.

Spillvatten

Reningen av spillvatten påverkas främst av att mängden ovidkommande vatten ökar in i otäta ledningar, samt att reningsverk, fastigheter och pumpstationer riskerar att översvämmas vilket sannolikt leder till ökad bräddning av orenat avloppsvatten.

I Munkedals kommun är risken låg att befintliga reningsverk ska översvämmas vid ett skyfall. Munkedals reningsverk kan dock påverkas av höga flöden i Örekilsälven.

Kartläggningen visar att det finns ett antal pumpstationer som ligger på översvänningskänsliga platser. Mängden vatten som kommer till pumpstationer och reningsverk påverkas också av att dag- eller dränvatten är felkopplade eller att spillvattenledningarna är kombinerade med dagvatten. Översvämningar kan också innebära framkomlighetsproblem som kan innebära att vägar och järnvägar inte kan trafikeras.

VA-huvudmannen följer upp funktion, övervakning och styrning inom ramen för respektive verks kontrollprogram. Eventuella bräddningar rapporteras till tillsynsmyndighet.

Ledningsnätet

I kommunen finns både separata dagvattenledningar och kombinerade ledningar för spill- och dagvatten i verksamhetsområden för avlopp. Det föreligger risk för översvämning både i enskilda hushåll och bräddning av spillvatten vid kraftiga regn. Ledningsnätet är till stor del åldrat och kan vid skyfall påverkas av ovidkommande vatten. Det pågår kontinuerligt förnyelsearbete inom det kommunala verksamhetsområdet med utbyte av dricksvatten-, spillvatten-, och dagvattenledningar. Områden med kombinerade avloppsledningar kompletteras med dagvattenledning. Vid skyfall finns risk att VA-ledningarna påverkas och blottläggs eller havererar.

Dagvatten

Ledningssystemet för dagvatten är inte anpassat för att kunna ta emot skyfall. Kommunen behöver därför planera för hur vattnet ska avledas med minsta möjliga risk för hälsa, miljö och säkerhet.

Skyfallsåtgärder

Utifrån genomförd kartering och riskanalys har följande behov av åtgärder identifierats. Kommunen och VA-huvudmannen ska:

- Undersöka hur ett skyfall påverkar vattenkvalitén i grundvattentäkter samt hur eventuellt ökade föroreningar påverkar möjligheten att rena vattnet.
- Utredda risker och ta fram åtgärder för att säkerställa funktionen på dricksvattenverk som kan vara beläget inom riskområde för eventuellt skred, höga flöden eller översvämning.
- Utredda risker och ta fram åtgärder för att säkra funktionen på tryckstegringsstationerna vid ett skyfall.
- Utredda risker och ta fram åtgärder för att säkerställa funktionen på avloppsreningsverk som kan vara beläget inom riskområde för eventuellt skred, höga flöden eller översvämning.
- Utredda risker och ta fram åtgärder för att säkra funktionen på pumpstationer vid ett skyfall.
- Fortsätta att bedriva och utveckla det systematiska arbetet för att minska inläckage av ovidkommande vatten.
- Fortsätta arbetet med att separera kombinerade ledningar för spill- och dagvatten samt säkerställa att ledningarna uppfyller gällande krav.
- Säkerställa framkomligheten till anläggningarna i händelse av ett skyfall.
- Utarbeta en tydlig process för hur förebyggande skyfallshantering integreras i detaljplaner samt vid ny- och ombyggnation av bebyggelse, gator och allmänna platser.
- Utarbeta en tydlig process för hur samverkan med VA-huvudman ska ske.
- Utredda övriga styrdokument inom VA-området, och vid behov upprätta och revidera befintlig dokumentation.

Genomförande av skyfallsåtgärder

Genomförandet av åtgärder sker fortlöpande och i den takt som är möjlig för organisationen att hantera, organisatoriskt och ekonomiskt.

Samhällsbyggnadsförvaltningen och Munkedal Vatten AB genomför årligen en gemensam verksamhetsplanering för att prioritera vilka åtgärder som ska genomföras och samordna arbetet med andra projekt.

VA-huvudmannen är ansvarig för åtgärder enligt ovan som berör den allmänna VA-anläggningen inom verksamhetsområde, och Munkedals

kommun ansvarar för åtgärder i planeringsskedet samt utanför verksamhetsområde.

I områden med stor risk för klimatrelaterade skador på den byggda miljön önskar kommunen samverka med berörda fastighetsägare.

I områden med stor risk för klimatrelaterade skador på befintlig infrastruktur eller risk för negativt påverkad framkomlighet på grund av skyfall/stigande vatten, önskar kommunen samverka med berörda huvudmän.

5. Utbyggnad av kommunalt VA

Vattentjänsteplanens del två innehåller kommunens planering för utbyggnad av kommunalt vatten och avlopp och beskriver kommunens arbete med att bevaka och utreda behov av ordnade vattentjänster för befintlig och blivande bebyggelse.

Planeringen är endast en prognos som är framtagen utifrån en nulägesbild över förutsättningar och behov. Vart fjärde år kommer Vattentjänstplanen att aktualitetsprövas och planeringen kan då justeras.

Enligt 6§ LAV ska kommunen, med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön, bedöma vilka områden, med viss befintlig eller blivande bebyggelse, som i ett större sammanhang behöver ordnade vattentjänster.

Kommunen ska då:

1. besluta om verksamhetsområde, där behov av vattentjänsten eller vattentjänsterna behöver ordnas i ett större sammanhang
2. se till att behovet snarast, och så länge behovet finns kvar, tillgodoses i verksamhetsområdet genom en allmän va-anläggning.

Vid bedömningen av behovet ska särskild hänsyn tas till förutsättningarna att tillgodose behovet av en vattentjänst genom en enskild anläggning som kan godtas med hänsyn till skyddet för människors hälsa och miljön.

Genom att planera och identifiera potentiella §6-områden i god tid skapar kommunen förutsättningar för en långsiktigt hållbar utveckling och utbyggnad av den allmänna VA-anläggningen. Planeringen utgör också ett stöd för kommunikering av förväntad utbyggnad och prioriteringar gentemot kommunens verksamheter och fastighetsägare.

Bedömningen för att ordna vattentjänster i ett större sammanhang baseras på ett åttaårsperspektiv och kommer att aktualiseras vart fjärde år.

Verksamhetsområde

Ett verksamhetsområde är ett geografiskt avgränsat område inom vilket kommunen har ansvar att tillhandahålla vattentjänster och där lag om allmänna vattentjänsters bestämmelser gäller. Inom verksamhetsområdet gäller kommunens VA-taxa och allmänna bestämmelser (ABVA). Det finns olika verksamhetsområden för de olika vattentjänsterna dricksvatten, spillvatten och dagvatten. Man kan alltså ingå i ett område med kommunalt dricksvatten fast med egen avloppslösning och tvärtom.

När nya områden tillkommer, t.ex. via nya detaljplaner, bestäms det hur VA-försörjning skall ordnas, antingen genom ett kommunalt ansvar eller ett enskilt ansvar för fastighetsägare. Ansvaret kan fördelas per fastighet eller

genom en gemensamhetsanläggning. Förändring och utbyggnad av verksamhetsområden sker fortlöpande och beslut om verksamhetsområde tas i kommunfullmäktige. I Munkedals kommun finns verksamhetsområden för dricks-, spill- och dagvatten främst i tätorterna.

Metodbeskrivning och bedömningsgrunder

För att bedöma behovet av utbyggnad av kommunalt VA har samhällsbyggnadsförvaltningen, Miljöenheten i mellersta Bohuslän och Västvatten AB i ett inledande skede granskat ett antal bebyggelseområden som tidigare pekats ut av länsstyrelsen som potentiella 6§ områden. Områdena har undersökts, bedömts och fördelats in i kategorier utifrån en bedömningsprocess och en bedömningsmatris. Processens steg och matrisens innehåll beskrivs nedan.

Bedömningsprocess

1 - Inventering av bebyggelse

I första steget inventeras bebyggelsen i kommunen genom olika parametrar. Inventeringen identifierar vilka bebyggelseområden som har förutsättningar för en vidare undersökning av behovet av ordnade vattentjänster. Inventeringen identifierar även bebyggelse som bedöms att inte ha behov av ordnade vattentjänster i ett större sammanhang, enligt 6§ LAV.

2 - Undersökning av identifierad bebyggelse

I nästa steg undersöker kommunen den befintliga bebyggelsens som i första steget hade förutsättningar som pekar på ett behov av ordnade vattentjänster samt områden för blivande bebyggelse. Undersökningen utförs genom att bebyggelseområdena analyseras genom en bedömningsmatris med olika faktorer. Matrisen resulterar i ett antal poäng som indikerar hur stort behovet är, med hänsyn till människors hälsa och miljön.

Utifrån poängresultatet och matrisens faktorer kan bebyggelseområdena fördelas in i två olika kategorier, "Bevakningsområden" eller "Utredningsområden".

3 - Bedömning av typ av ordnad lösning

När inventering och undersökning är utförd och bebyggelse med behov enligt 6§ är identifierad utreder och bedömer kommunen hur områdets behov av ordnade vattentjänster ska lösas, antingen genom utbyggnad av kommunalt VA eller om behovet kan tillgodoses genom enskilda anläggningar. Områdena fördelas in i två kategorier, "Enskild anläggning (behov enligt 6§)" eller "Utbyggnadsområden".

För att en enskild anläggning ska godtas måste det finnas förutsättningar att tillgodose behovet genom en sådan anläggning. Kravet för en enskild anläggning är att den ska ge ett godtagbart skydd utifrån lokala förhållandena

och bedömningen görs utifrån behovet av skydd för människors hälsa och miljön. Effekterna av påverkan från enskilda anläggningar behöver analyseras och miljökvalitetsnormer för vatten ska kunna uppfyllas för att enskild anläggning ska kunna godtas.

Efter att ett område har kategoriserats till "Utbyggnadsområden" påbörjas ett arbete med att identifiera vilka tekniska förutsättningar de olika områdena har, vilka vattentjänster som är aktuella och vilka fastigheter som ska ingå i verksamhetsområdet. Arbetet leder fram till beslut om verksamhetsområde samt en prioriteringsordning och en tidsplan för utbyggnad.

Figur 1. Bild över bedömningsprocessens steg i ett flödesschema.

Bedömningsmatris

För att undersöka om befintlig bebyggelse har behov enligt 6§ har kommunen använt sig av en bedömningsmatris med olika faktorer utifrån grupperna "Bebyggelse" samt "Hälsa och miljö". Matrisens faktorer och poängresultat indikerar hur stort behov av ordnade vattentjänster bebyggelseområdena har.

Bebyggelsefaktorer:

- Antal bostäder
- Bebyggelsetäthet
- Bebyggelsetryck
- Påverkan av kommande exploateringar

Hälsa- och miljöfaktorer:

- Vattenkvalité
- Tillgång till vatten
- Påverkan på recipienten
- Utsläpp av spillvatten
- Potentiellt förorenade områden
- Dagvattenproblem
- Geografisk placering
- Markförhållanden i proportion till känslig recipient
- Risk för att påverka miljö kvalitetsnormer
- Markens förutsättningar för att ordna enskilda anläggningar
- Möjligheter och risker för enskild dricksvattenförsörjning
- Bedömning av påverkan på den allmänna dricksvattenförsörjningen

Områdeskategorier

Bebyggelseområden i Munkedals kommun delas in i olika kategorier utifrån identifierat behov och bedömningsresultat. Kategorierna är färgindelade och utpekade på en översiktlig karta tillsammans med vilken eller vilka typer av allmänna vattentjänsterna som finns eller föreslås i området.

Befintliga verksamhetsområden

Bebyggelse inom redan gällande verksamhetsområden presenteras på en kartbild i Vattentjänstplanen.

Bevakningsområden

I kategorin *Bevakningsområden* hamnar den bebyggelse som idag har fungerande VA-lösningar, men där kommunen behöver bevaka eventuellt ändrade förutsättningar, som kan leda till att området har behov av ordnade vattentjänster i ett större sammanhang, enligt 6§ LAV.

Utredningsområden

I kategorin *Utredningsområden* hamnar den bebyggelse där kommunen ser ett behov av att ordna vattentjänster i ett större sammanhang. Dessa

områden behöver utredas närmare för att ta reda på om förutsättningar finns för att lösa vattentjänsterna med enskild anläggning. Efter undersökningen framgår om områdena ska få kommunalt VA eller om det finns förutsättningar för att lösa en eller flera vattentjänsterna med enskild anläggning.

Enskild anläggning (behov enligt 6§)

I kategorin *Enskild anläggning (behov enligt 6§)* hamnar den bebyggelse som har ett behov av ordnade vattentjänster och som, enligt kommunens bedömning, har förutsättningar för att tillgodose behovet med enskild anläggning. Enskild anläggning kan utgöras såväl av separata VA-lösningar på respektive fastighet som av gemensamma VA-lösningar för två eller flera fastigheter.

Utbyggnadsområden

I kategorin *Utbyggnadsområden* hamnar områden med befintlig och blivande bebyggelse som har behov av ordnade vattentjänster och där kommunen bedömer att behovet ska tillgodoses genom utbyggnad av kommunalt VA.

Bedömning av områden

Utifrån bedömningsprocessens steg och bedömningsmatrixens faktorer och poängresultat har kommunen undersökt, utrett och bedömt befintliga bebyggelseområden utifrån deras behov av ordnade vattentjänster i ett större sammanhang. För blivande bebyggelse har även andra aspekter vägts in för att kunna bedöma behov och prioritering för VA-utbyggnad, så som detaljplaners status, områdets läge och genom dialog med exploatörer.

Kommunen har bedömt att nio områden har behov av att få utbyggnad av kommunalt VA. Resterade tolv områden behöver utredas vidare för att kunna ta ställning till om områdena har förutsättningar för att behovet av ordnade vattentjänster kan tillgodoses med enskild anläggning eller om utbyggnad av kommunalt VA är aktuellt. Alla områden presenteras utan inbördes ordning.

Förutom de bebyggelseområden som bedömts finns behov av att identifiera fastigheter som angränsar till befintliga verksamhetsområden och som kan ha behov av kommunalt VA. Arbetet med att identifiera dessa kommer att ske under 2024-2032.

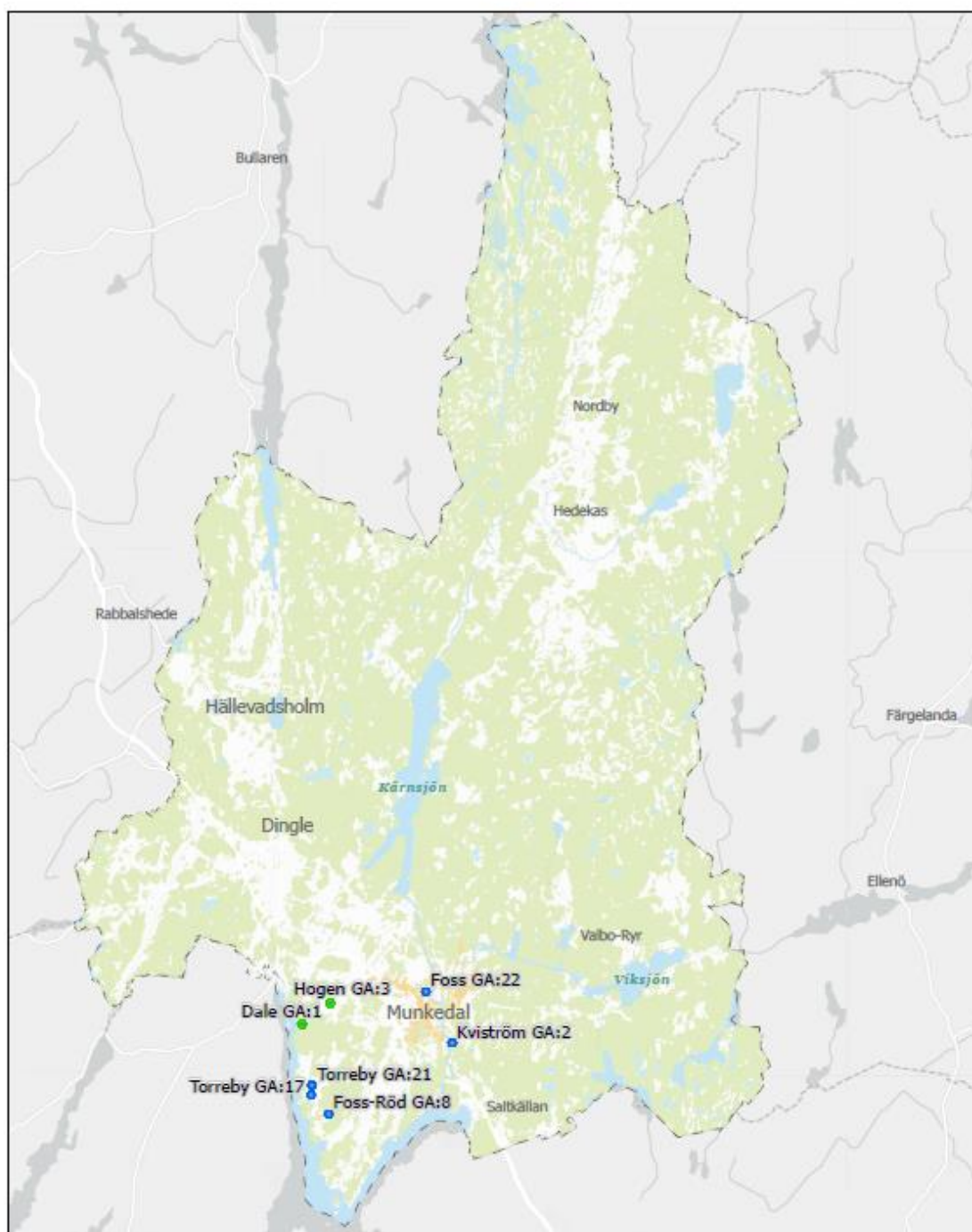

Bevakningsområden

I bevakningsområden har kommunens nuvarande gemensamhetsanläggningar för vatten och avlopp kategoriserats då dessa vid förändrade förhållanden kan komma att bedömas som framtida VA-utbyggnadsområden.

Bevakningsområden	
Område	Allmän vattentjänst
Dale GA:1	Dricksvatten
Foss GA:22	Dricksvatten och spillvatten
Foss-Röd GA:8	Dricksvatten och spillvatten
Hogen GA:3	Dricksvatten
Kviström GA:2	Dricksvatten och spillvatten
Torreby GA:17	Dricksvatten och spillvatten
Torreby GA:21	Dricksvatten och spillvatten

Tabell 2 - Tabell med en lista över bevakningsområden utan inbördes ordning.

Gemensamhetsanläggningar för VA

- Allmänt dricksvatten
- Allmänt dricksvatten och spillvatten

0 2,5 5 km
Skala: 1:200 000

Figur 2. Kommunkarta med utpekade gemensamhetsanläggningar för vatten och avlopp.

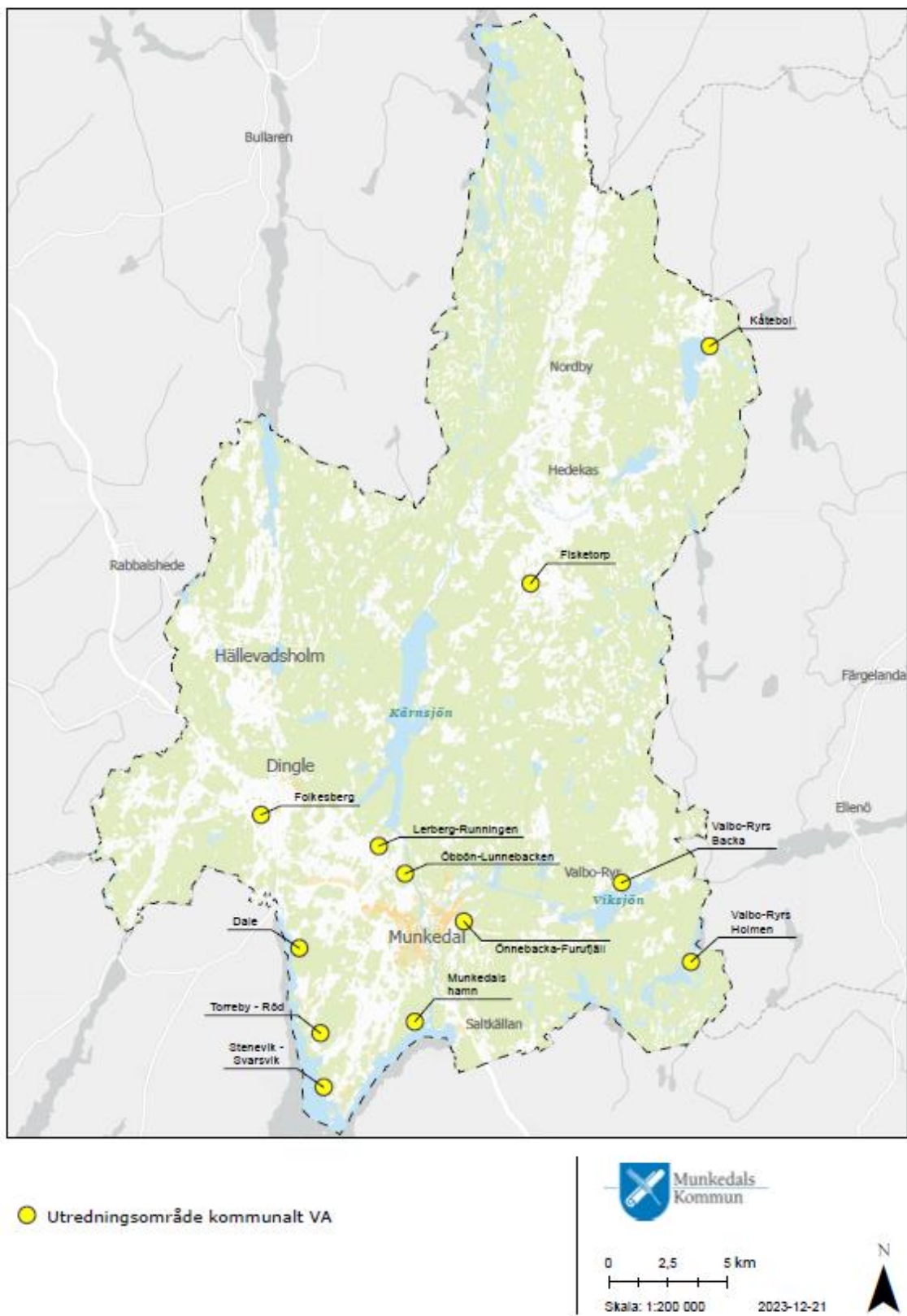
Utredningsområden

I utredningsområden har kommunen kategoriserat områden där det kan finnas behov i ett större sammanhang men där kommunen ännu inte utrett om behovet kan lösas genom enskilda anläggningar/ gemensamhetsanläggningar eller genom kommunalt VA.

Munkedals kommun avser att utreda nedan utredningsområden under perioden 2024–2032.

Utredningsområden
Område
Dale
Fisketorp
Folkesberg
Kåtebol
Lerberg-Runningen
Munkedals Hamn
Stenevik/Svarsvik
Torreby-Röd
Valbo-Ryrs Backa (Kleven och Backåkra)
Valbo-Ryrs Holmen
Öbbön-Lunnebacken
Önnebacka-Furufjäll

Tabell 3 - Tabell med en lista över utredningsområden utan inbördes ordning.

Figur 3. Kommunkarta med utpekade utredningsområden.

Enskilda anläggningar

I kategorin *enskilda anläggningar* har kommunen kategoriserat områden med behov av vattentjänster i ett större sammanhang och där kommunen bedömer att behovet kan lösas genom en enskild anläggning/ gemensamhetsanläggning.

Identifiering av ytterligare områden görs i samband med kommande arbete med områden i kategorin *utredningsområden* under 2024-2032.

Enskilda anläggningar – behov enligt 6§		
Område	Allmän vattentjänst	Motivering
Gärvik Östra	Dagvatten	Området Gärvik Östra har ny detaljplan där frågan om enskilt eller kommunalt omhändertagande har utretts. Kommunen bedömer att dagvattenfrågan kan lösas på ett miljömässigt godtagbart sätt och att enskilt omhändertagande är mer fördelaktigt för fastighetsägarna ur ett ekonomiskt perspektiv. Ca 120 m ³ föreslås fördröjas inom området och av dessa kommer ca 80 m ³ fördröjas inom den kommunala parkeringen, där kommunen ansvarar för drift och skötsel. Kommunen anser att anläggningslagens rekvisit för bildande av gemensamhetsanläggning är uppfyllda. Kommunen avser att initiera förrättning för bildande av gemensamhetsanläggning.

Tabell 4 - Tabell över områden som fördelats till kategorin "Enskilda anläggningar (behov enligt 6§)". Utan inbördes ordning.

Utbyggnadsområden

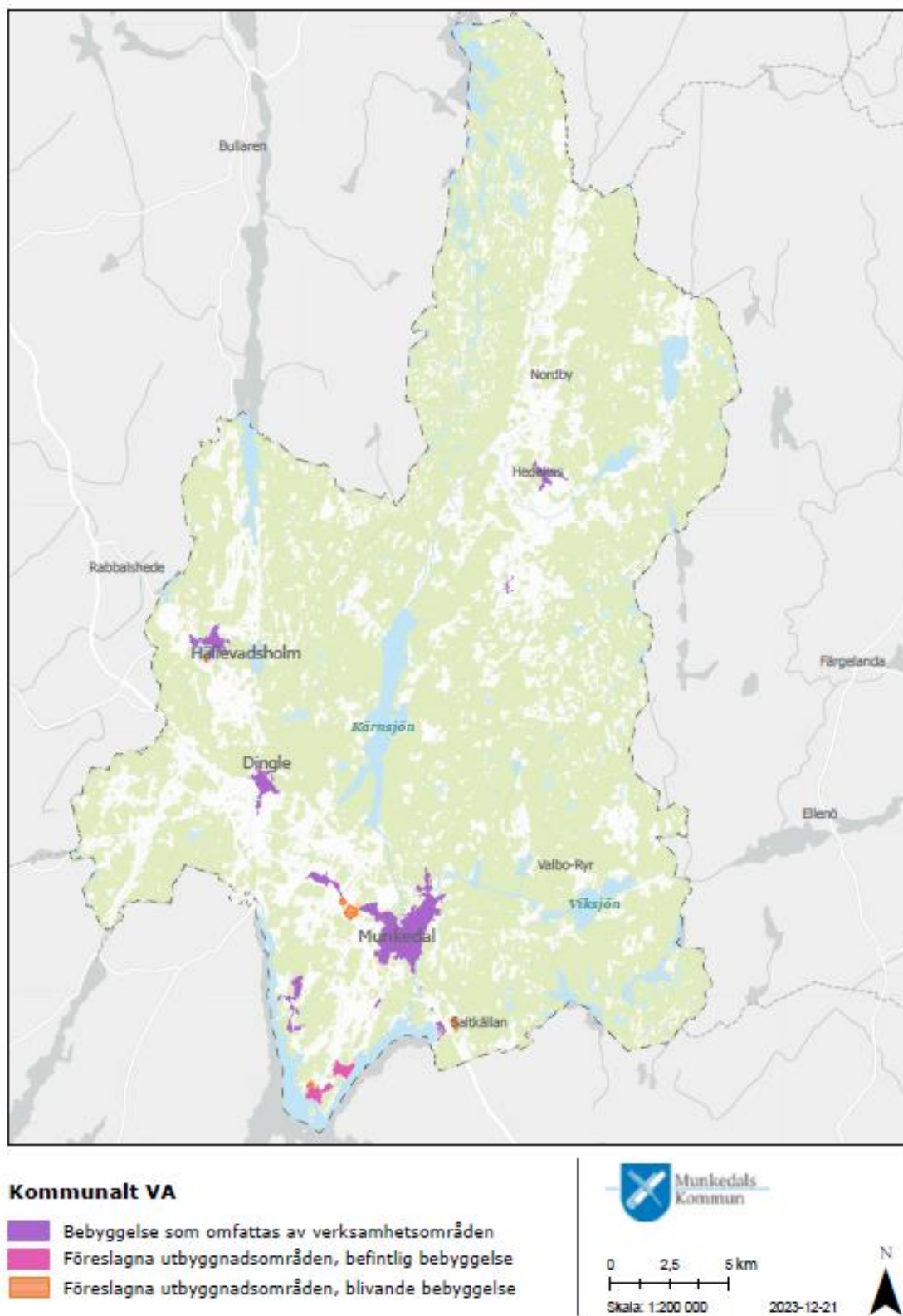
Utbyggnadsområdena nedan har kommunen bedömt ha ett behov av att lösa vattentjänster i ett större sammanhang. De föreslagna utbyggnadsområdena är belägna i olika delar av kommunen och områdena utgörs av både befintlig och blivande bebyggelse. Områdena presenteras i denna tabell utan inbördes ordning.

I vissa av områden är tillgången på dricksvatten begränsad och flera av områden har en känslig recipient. Kommunalt VA bedöms leda till bättre förutsättningar för människors hälsa och miljön och främja en hållbar utveckling.

Utbyggnadsområden
Område
Bergsvik
Gårvik Lökeberg
Gårvik Sydvästra
Gårvik Västra
Gårvik Östra
Hällevadsholm Vässje
Smedberget (Hensbacka)
Säleby Norra
Säleby Södra

Tabell 5 - Tabell med en lista över utbyggnadsområden utan inbördes ordning.

Figur 4. Kommunkarta med markerade områden över befintliga verksamhetsområden och föreslagna utbyggnadsområden för befintlig och blivande bebyggelse.

Utbyggnadsplan 2024–2032

Munkedal kommuns utbyggnadsplan innefattar i nuläget en prioritering för i vilken ordning områdena ska få beslut om verksamhetsområde. Områdena planeras att få beslut inom perioden 2024–2032. Prioriteringsordningen mellan områdena kan komma att ändras vid eventuella förändrade förutsättningar.

Direkt efter beslut om verksamhetsområde avser kommunen att utbyggnad av kommunalt VA ska ske.

Områden på Tungenäset är exempelvis beroende av att projektet avseende ny överföringsledning avslutas, innan en fortsatt utbyggnad kan ske, varför en mer exakt tidplan är svår att ange.

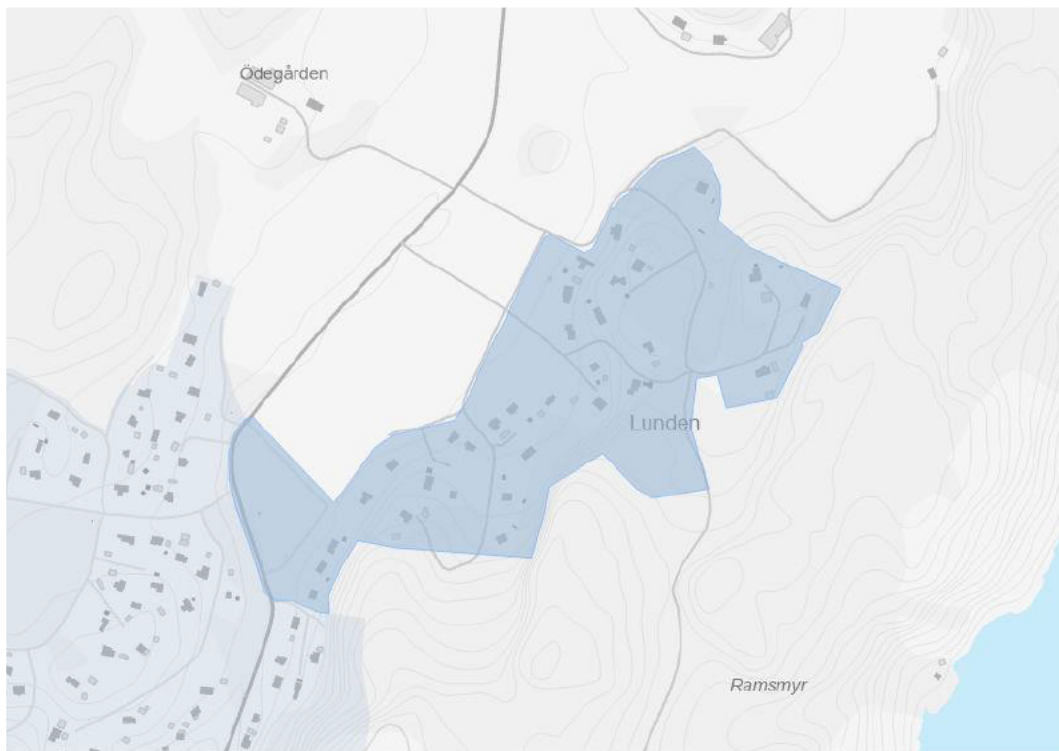
Utbyggnadsområden – prioriteringsordning för beslut om verksamhetsområde			
Prio.	Område	Motivering till prioritering	Typ av område
1	Gårvik Östra	Beroende av överföringsledning. Ny detaljplan framtagen 2022.	Befintlig bebyggelse
2	Hällevadsholm Vässje	Detaljplan i granskningskedet.	Blivande bebyggelse
3	Gårvik Lökeberg	Beroende av överföringsledning. Ny detaljplan framtagen, 2023. Angelägen exploatör. Ansluter till Gårvik västra.	Blivande bebyggelse
4	Gårvik Västra	Beroende av överföringsledning. Teknisk möjlighet underlättas när detaljplan vinner laga kraft.	Främst befintlig bebyggelse
5	Gårvik Sydvästra	Beroende av överföringsledning. Teknisk möjlighet underlättas när detaljplan vinner laga kraft.	Befintlig bebyggelse
6	Bergsvik	Beroende av överföringsledning. Teknisk möjlighet underlättas när detaljplan vinner laga kraft.	Främst befintlig bebyggelse
7	Smedberget (Hensbacka)	Ny detaljplan framtagen, 2011. Angelägen exploatör. Beroende av överföringsledning från Saltkällan.	Blivande bebyggelse
8	Säleby Södra	Ny detaljplan framtagen, 2019. Berguttag pågår. Därefter kan industritomter färdigställas.	Blivande bebyggelse
9	Säleby Norra	Berguttag pågår. Detaljplanearbete planeras att inledas 2024.	Blivande bebyggelse

Tabell 6 - Tabell med lista över områden som kommunen bedömt ska byggas ut med kommunalt VA och i vilken ordning beslut om verksamhetsområde ska prioriteras.

Beskrivning av utbyggnadsområden - befintlig bebyggelse

Gårvik Östra

Figur 5 - Karta som visar ungefärligt område över Gårvik Östra som avses få kommunalt VA.

Området ligger på Tungenäset och består idag av ca 30 bebyggda fastigheter. En ny detaljplan finns framtagen för området, vilket innebär att ytterligare ca 20 bostadsfastigheter möjliggörs. Området består till största del av ett fritidshusområde med privata trädgårdar omgivet av lövskogsmark och svårtillgänglig terräng med berg i dagen. Marken består av berg eller glacial lera inom stora delar av området och postglacial sand i söder.

Dagvattenutredning är framtagen och dagvatten föreslås att avledas och i de vägdiken som pekas ut i detaljplanen. Dagvatten inom området föreslås att omhändertas av fastigheterna gemensamt. Rening och fördröjning av dagvatten kommer ske i de diken som är planerade i området samt inom kommunens parkering. Huvudmannaskapet för allmän plats inom planen är delat. Kommunen kommer anlägga de diken som behövs inom planen. Dikena inom allmän plats med enskilt huvudmannaskap kommer sedan att skötas av den samfällighetsförening som bildas för att sköta allmän plats med enskilt huvudmannaskap.

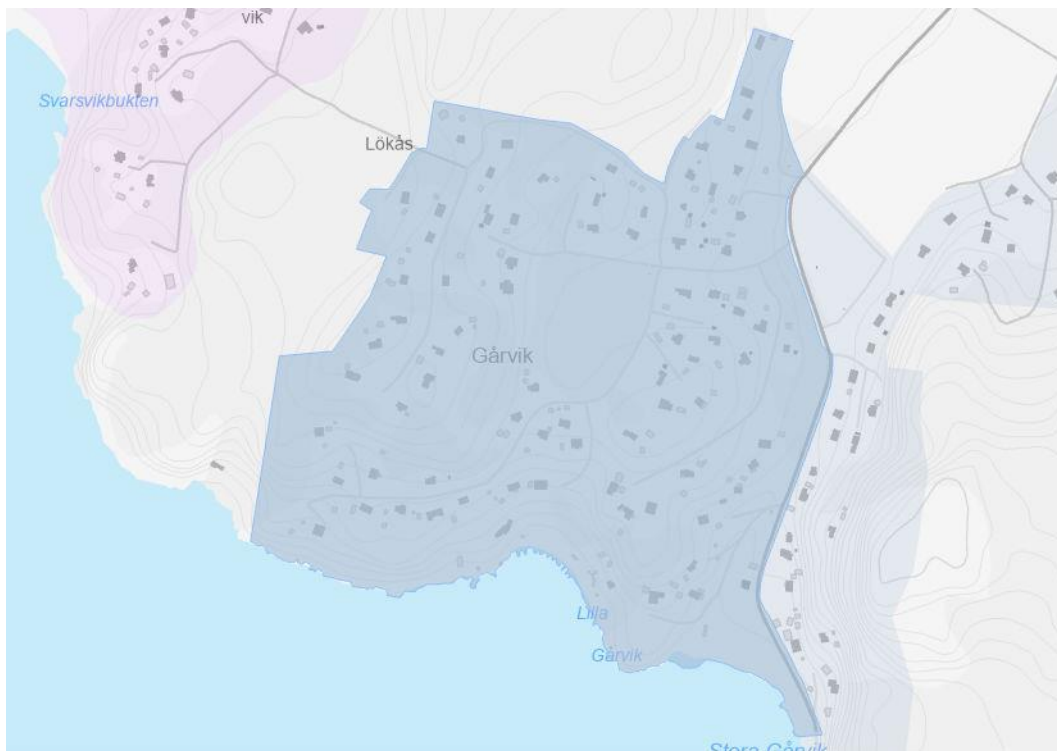
Motivering till kommunalt VA

Grundvattentillgången i området är begränsad och befintliga avloppslösningar har låg standard på många ställen. Om enskilda avlopp kvarstår finns det risk att detta orsakar miljö och hälsoproblem. Platsens komplexa förutsättningar ökar riskerna för utsläpp av otillräckligt renat avloppsvatten. Kommunen

bedömer att området uppfyller §6 och att kommunalt dricks- och spillvatten behövs för området i sin helhet.

Allmänna vattentjänster (dricks - och spillvatten) och iordningsställande av de dagvattenlösningar som föreslås i dagvattenutredningen bedöms leda till bättre förutsättningar för människors hälsa och miljön och bidrar till ökade förutsättningar för att uppfylla de nationella miljökvalitetsmålen. En utbyggnad av kommunalt VA bedöms främja en hållbar utveckling. Gullmarn som recipient kommer påverkas positivt. Kommunen bedömer att risk för betydande miljöpåverkan inte föreligger.

Gårvik Västra

Figur 6 - Karta som visar ungefärligt område över Gårvik Västra som avses få kommunalt VA.

Området ligger på Tungenäset och består idag av ca 80 bebyggda fastigheter. Gårvik Västra utgörs främst av fritidshusbebyggelse. Planläggning pågår i området, som är relativt tätbebyggt. Detaljplanen innebär att ca 15 ytterligare bostadshus kan uppföras och att befintliga hus får större byggrätt, vilket kan leda till en större andel permanentboende.

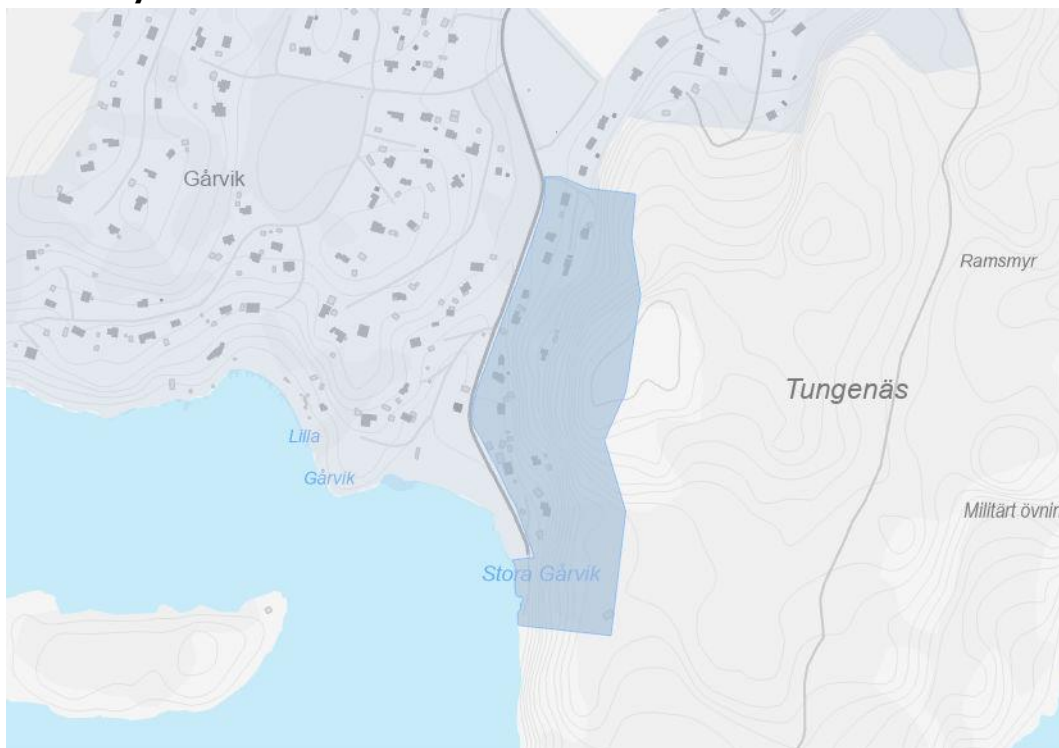
Topografin är varierad och marken består främst av berg, men även av morän, sand och lera. Dagvattenutredning har utförts och kommunalt omhändertagande av dagvatten föreslås. Dagvatten behöver renas och fördröjas inom området, då Gårviksbäcken, som leder dagvattnet till Gullmarn, är erosionskänslig. Damm och fördröjningsdiken planeras inom området.

Motivering till kommunalt VA

Grundvattentillgången i området är begränsad och befintliga avloppslösningar har en låg standard på många ställen. Om enskilda avlopp kvarstår finns det risk att detta orsakar miljö och hälsoproblem. Platsens komplexa förutsättningar ökar riskerna för utsläpp av otillräckligt renat avloppsvatten. Kommunen bedömer att området uppfyller §6 och att kommunalt VA behövs för området i sin helhet.

Allmänna vattentjänster inom området bör omfatta dricksvatten, spillvatten och dagvatten. Kommunalt VA bedöms leda till bättre förutsättningar för människors hälsa och miljön och bidrar till ökade förutsättningar för att uppfylla de nationella miljökvalitetsmålen. En utbyggnad av kommunalt VA bedöms främja en hållbar utveckling. Gullmarn som recipient kommer påverkas positivt, då enskilda avlopp har en betydande påverkan för vattenförekomsten.

Gårvik Sydöstra

Figur 7 - Karta som visar ungefärligt område över Gårvik Sydöstra som avses få kommunalt VA.

Området ligger på Tungenäset i anslutning till Gårvik Västra och består idag av 14 bebyggda fastigheter. Merparten av bostadsfastigheterna utgörs av fritidshus. Detaljplanen innebär att befintliga hus får större byggrätt, vilket kan leda till en större andel permanentboende. Inga nya tomter föreslås inom planen.

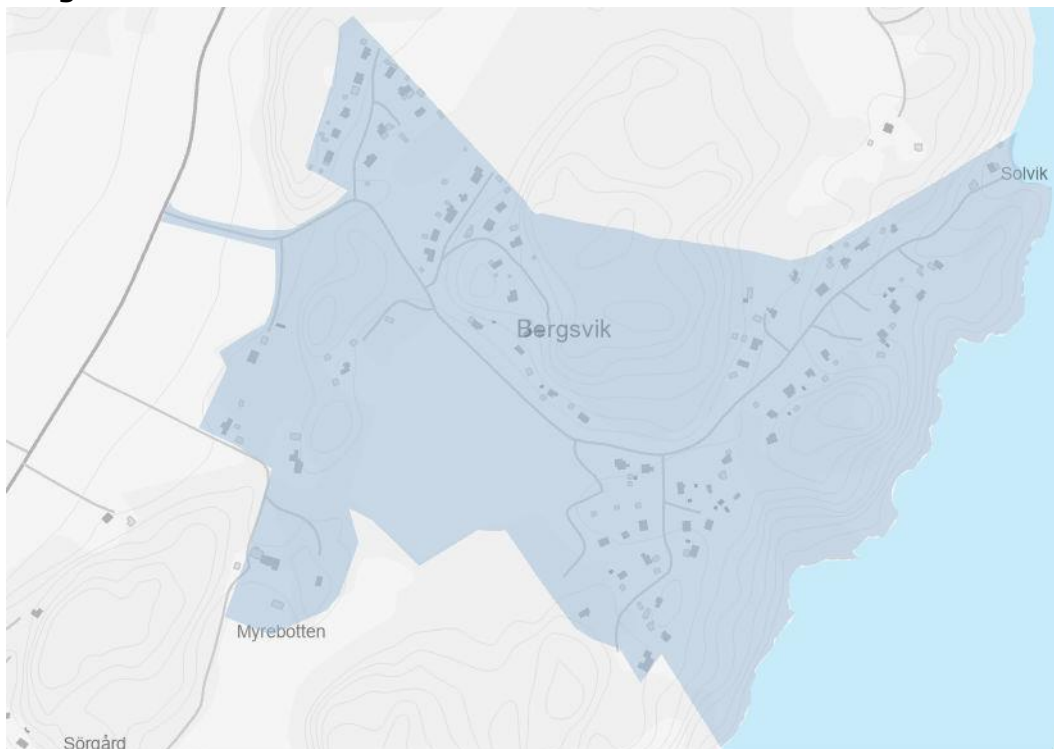
Marken består främst av berg, men även av morän och sand. Dagvattenutredning pågår och kommunalt omhändertagande av dagvatten föreslås. Gullmarn är recipient.

Motivering till kommunalt VA

Grundvattentillgången i området är begränsad och befintliga avloppslösningar har en låg standard på många ställen. Om enskilda avlopp kvarstår finns det risk att detta orsakar miljö och hälsoproblem. Platsens komplexa förutsättningar ökar riskerna för utsläpp av otillräckligt renat avloppsvatten. Kommunen bedömer att området uppfyller §6 och att kommunalt VA behövs för området i sin helhet.

Allmänna vattentjänster inom området bör omfatta dricksvatten, spillvatten och eventuellt dagvatten (dagvattenutredning pågår). Kommunalt VA bedöms leda till bättre förutsättningar för människors hälsa och miljön och bidrar till ökade förutsättningar för att uppfylla de nationella miljökvalitetsmålen. En utbyggnad av kommunalt VA bedöms främja en hållbar utveckling. Gullmarn som recipient kommer påverkas positivt, då enskilda avlopp har en betydande påverkan för vattenförekomsten.

Bergsvik

Figur 8 - Karta som visar ungefärligt område över Bergsvik som avses få kommunalt VA.

Området som ligger på Tungenäset består av ca 70 fastigheter. Idag utgörs området främst av fritidshusbebyggelse. Planläggning pågår i området, som är relativt tätbebyggt. Detaljplanen innebär att ca 30 ytterligare bostadshus

kan uppföras och att befintliga hus får större byggrätt, vilket kan leda till en större andel permanentboende.

Marken inom området är stark kuperad och består av berg, skog och ett flackare öppet område. Höjdskillnader inom området är ca 70 meter. Dagvattenutredning har tagits fram och fördröjning av dagvatten i damm och diken föreslås inom området. Utifrån områdets komplexitet föreslås kommunalt omhändertagande av dagvatten. Gullmarn är recipient.

Motivering till kommunalt VA

Grundvattentillgången i området är begränsad och befintliga avloppslösningar har en låg standard på många ställen. Om enskilda avlopp kvarstår finns det risk att detta orsakar miljö och hälsoproblem. Platsens komplexa förutsättningar ökar riskerna för utsläpp av otillräckligt renat avloppsvatten. Kommunen bedömer att området uppfyller §6 och att kommunalt VA behövs för området i sin helhet.

Allmänna vattentjänster inom området bör omfatta dricksvatten, spillvatten och dagvatten. Kommunalt vatten- och avlopp bedöms leda till bättre förutsättningar för människors hälsa och miljön och bidrar till ökade förutsättningar för att uppfylla de nationella miljö kvalitetsmålen. Kommunalt VA kommer förbättra förutsättningarna för att motverka översvämningsrisker inom området och dricksvattenkvalitén kommer säkerställas. En VA-utbyggnad i området bidrar till ökade förutsättningar för att uppfylla miljö kvalitetsmålen och främjar en hållbar utveckling. Gullmarn som recipient kommer påverkas positivt.

Beskrivning av utbyggnadsområden – blivande bebyggelse

Hällevadsholm Vässsje

Området ligger i Hällevadsholm mellan sjöarna Kolstorpevattnet och Vässsjevattnet. Området ansluter till befintlig bebyggelse som idag har kommunalt VA. Planläggning pågår och planen bedöms kunna antas i början av 2024. Syftet med detaljplanen är att möjliggöra ett attraktivt bostadsområde som tillåter olika typer av bostäder. Detaljplanen möjliggör för cirka 20 bostadshus, både småhus och mindre flerbostadshus.

Området utgörs idag av ett obebyggt skogsområde samt ett befintligt bostadshus i planområdets södra del. Inom området föreslås öppna diken och en dagvattendamm som kan omhänderta och fördröja dagvatten från området. Vässsjevattnet, som är ett så kallat "övrigt vatten" är recipient. Dagvattendammens kapacitet bedöms kunna fördröja både ett 20- och 100-årsregn.

Motivering till kommunalt VA

Kommunen bedömer att området uppfyller §6 och att kommunalt VA behövs för området i sin helhet. Allmänna vattentjänster inom området bör omfatta dricksvatten, spillvatten och dagvatten.

Gårvik Lökeberg

Det blivande bostadsområdet är beläget nordväst om Gårvik västra, på Tungenäset. Detaljplanens syfte är att möjliggöra för bostadsbebyggelse med hänsyn till de naturvärden, friluftsliv, kulturmiljö och Lökebergsristningen. Planen vann laga kraft 2022 och innebär att ca 27 bostadshus kan uppföras.

Området består av ett kuperat skogsparti med främst gran som delvis har avverkats. Inom den västra delen är marken beväxt med sly. I mitten av området reser sig ett högre bergsparti.

Av planbeskrivningen framgår att kommunalt VA är en förutsättning för nytt bostadsområde. Dagvattenutredning har utförts i samband med planläggning och kommunalt omhändertagande av dagvatten föreslås. Inom området anläggs två torra dammar dit regnvatten från naturmark och fastigheter kan ledas via väg och diken och sedan vidare ut ur området. Dagvatten från planområdet kommer att fördröjas till motsvarande befintlig avrinning och flöden kommer inte att öka.

Motivering till kommunalt VA

Kommunen bedömer att området uppfyller §6 och att kommunalt VA behövs för området i sin helhet. Allmänna vattentjänster inom området bör omfatta dricksvatten, spillvatten och dagvatten

Hensbacka Smedberget

Området ligger söder om Munkedal strax öster om Väg E6 och Bohusbanan vid Saltkällan. Området är obebyggt och utgörs av skogsmark och bergmark. För området gäller detaljplan för bostäder, där ca 70 bostadshus tillåts.

Dagvatten ska renas och fördröjas inom området innan det leds till Saltkällebacken, som leder dagvattnet till Gullmarn. Gullmarn som recipient bedöms inte påverkas negativt.

Motivering till kommunalt VA

Kommunen bedömer att området uppfyller §6 och att kommunalt VA behövs för området i sin helhet. Allmänna vattentjänster inom området bör omfatta dricksvatten, spillvatten och dagvatten. Kommunalt VA bedöms vara en förutsättning i området med hänsyn till människors hälsa och miljön.

Säleby Södra

Området ligger norr om Munkedal mellan väg E6 och väg 932, direkt söder om Säleby verksamhetsområde. Området är obebyggt och utgörs dels av

åkermark och dels av bergmark. Över området gäller detaljplan för verksamheter, Detaljplan för Säleby södra, del av Säleby 2:3 m.fl.

Dagvatten ska renas och fördröjas inom området innan det leds till Sälebybäcken, som leder dagvattnet till Gullmarn via Färlevsfjorden. Gullmarn som recipient bedöms inte påverkas negativt om området förses med kommunalt VA.

Motivering till kommunalt VA

Kommunen bedömer att området uppfyller §6 och att kommunalt VA behövs för området i sin helhet. Allmänna vattentjänster inom området bör omfatta dricksvatten, spillvatten och dagvatten. Kommunalt VA bedöms vara en förutsättning i området med hänsyn till människors hälsa och miljön.

Säleby Norra

Området ligger norr om Munkedal mellan väg E6 och väg 932, direkt norr om Säleby verksamhetsområde. Området är obebyggt och utgörs till största delen plansprängt berg. Markägaren har inkommit med ansökan om plantillstånd för verksamheter, vilket stämmer väl överens med intentionen i kommunens pågående översiktsplanearbete ÖP 40.

Dagvattenutredning kommer att utföras och lösningar presenteras inom ramen för planarbetet. Dagvatten behöver renas och fördröjas inom området innan det leds till Sälebybäcken, som leder dagvattnet till Gullmarn, via Färlevsfjorden. Gullmarn som recipient bedöms inte påverkas negativt om området förses med kommunalt VA.

Motivering till kommunalt VA

Kommunen bedömer att området uppfyller §6 och att kommunalt VA behövs för området i sin helhet. Allmänna vattentjänster inom området bör omfatta dricksvatten, spillvatten och dagvatten. Kommunalt VA bedöms vara en förutsättning i området med hänsyn till människors hälsa och miljön.

Utbyggnadsområdenas recipient och MKN

I tabellen nedan beskrivs respektive utbyggnadsområdes recipient, recipientens miljö kvalitetsnormer, miljö kvalitetsnormernas kvalitetskrav och åtgärdsförslag för att nå kvalitetskraven.

Utbyggnadsområden - recipienter och miljö kvalitetsnormer (MKN)				
Område	Recipient	MKN (ekologisk)	MKN-kvalitetskrav (ekologisk)	Åtgärdsförslag
Gårvik Östra	Gullmarn	Måttlig	God ekologisk status 2027	Minska påverkan från små avlopp
Hällevadsholm Vässje	Vässjevattnet, vidare till vattenförekomsterna:	Ej vattenförekomst		
	Långevalsbäcken	Måttlig	God ekologisk status 2033	Inga åtgärder kopplade till vatten och avlopp.
	Enningdalsälven	Måttlig	God ekologisk status 2027	Inga åtgärder kopplade till vatten och avlopp.
Gårvik Lökeberg	Gullmarn	Måttlig	God ekologisk status 2027	Minska påverkan från små avlopp
Gårvik Västra	Gullmarn	Måttlig	God ekologisk status 2027	Minska påverkan från små avlopp
Gårvik Sydöstra	Gullmarn	Måttlig	God ekologisk status 2027	Minska påverkan från små avlopp
Bergsvik	Gullmarn	Måttlig	God ekologisk status 2027	Minska påverkan från små avlopp
Smedberget (Hensbacka)	Saltkällefjorden	Måttlig	God ekologisk status 2027	Öka kväverening i avloppsreningsverk Minska påverkan från små avlopp
Säleby södra	Färlevsfjorden	Måttlig	God ekologisk status 2039	Minska påverkan från Dingle ARV Minska påverkan från Torreby ARV Minska påverkan från små avlopp
Säleby norra	Färlevsfjorden	Måttlig	God ekologisk status 2039	Minska påverkan från Dingle ARV Minska påverkan från Torreby ARV Minska påverkan från små avlopp

Tabell 7. Tabell med beskrivning av utbyggnadsområdenas recipienter, MKN, MKN-kvalitetskrav och åtgärdsförslag.

Bilagor och referensunderlag

Bilagor

- Bilaga 1 – Undersökning om betydande miljöpåverkan
- Bilaga 2 – Begreppsförklaring inom vatten och avlopp

Referensunderlag

SKR (2023) *Cirkulär 23:13 Nya regler om kommunens ansvar att ordna allmänna vattentjänster och om vattentjänstplaner.*
<https://skr.se/skr/tjanster/cirkular/cirkular/2023/nyaregleromkommunensansvarattordnaallmannavattentjansterochomvattentjanstplaner.70532.html>.
(2023-10-13)

Svenskt Vatten (2023) *M152 - Vägledning vid framtagande av vattentjänstplan – komplettering av VA-plan.*
https://vattenbokhandeln.svensktvatten.se/wp-content/uploads/2022/12/M152-SV-PM-Vattentjanstplan_komplettering_VA-plan-reviderad-version.pdf. (2023-10-13)

Översiktsplan 2040 - samrådsversion med tillhörande underlag.
<https://www.munkedal.se/bygga-bo-och-miljo/oversiktsplan/oversiktsplan-2040>. (2023-10-13)

Boverket (2023) *Dagvatten vid detaljplaneläggning.*
<https://www.boverket.se/sv/PBL-kunskapsbanken/planering/detaljplan/temadelar-detaljplan/dagvatten-i-detaljplan/dagvatten-vid-detaljplanelagging/>. (2023-10-13)

SMHI (2021) *Återkomsttider.*
<https://www.smhi.se/kunskapsbanken/klimat/extremer/aterkomsttider-1.89085> (2023-10-13)

VISS – *Recipienter, MKN, MKN-kvalitetskrav och åtgärdsförslag.*
<https://viss.lansstyrelsen.se/Maps.aspx>

Diarienummer: SBFV 2023-267, KS 2023-267

Datum: 2023-12-21

Beslut med stöd av kommunstyrelsens delegationsordning 2023-01-16, §7

Ärende/nr i delegationsordningen: 1.11

Delegationsbeslut

Beslut om att Vattentjänstplanen inte antas medföra en betydande miljöpåverkan, enligt miljöbalken (1998:808) 6 kap. 7§.

Ärendet

Vid framtagande av Vattentjänstplan har samhällsbyggnadsförvaltningen utfört en undersökning om betydande miljöpåverkan för att identifiera omständigheter som talar för eller emot att planen medför en betydande miljöpåverkan.

Undersökningssamråd med Länsstyrelsen har utförts i samband med samrådet för Vattentjänstplanen, vilket Länsstyrelsen godkände.

Underlag för bedömningen och beslutet om att planen inte kommer medföra en betydande miljöpåverkan redovisas i bilaga.

Bilaga

- Undersökning om betydande miljöpåverkan – Vattentjänstplan Munkedals kommun

Louise Skaarnes
Kommunstyrelsens ordförande
Kommunstyrelsen

Beslutet ska anmälas till nämnd enligt de regler som framgår av delegationsordningen. Anmälan sker genom att beslutet skickas till registrator.

Peter Karlsson
Förvaltningschef

Dnr: KS-2024-000091

Vattentjänstplan för Lysekils kommun

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att överlämna yttrande till Lysekils kommun, enligt följande:

- Munkedals kommun inte har något att erinra då samrådshandling för Lysekils kommuns vattentjänstplan inte innehåller åtgärder som påverkar kommunernas gemensamma vattentäkt eller andra mellankommunala intressen.

Sammanfattning

Lysekils kommun har tagit fram ett förslag på vattentjänstplan.

Samråd pågår från och med den 18 mars 2024 till den 14 april 2024.

Syftet med vattentjänstplanen är att presentera kommunens långsiktiga strategier för att möta behovet av hållbara vatten- och avloppslösningar. Den beskriver också de åtgärder som krävs för att säkerställa att den allmänna infrastrukturen fungerar under skyfall och vid översvämningar.

Anledningen till samråd är dels att förbättra beslutsunderlaget genom att få tillgång till den kunskap och synpunkter som finns, dels att ge berörda möjlighet till insyn och påverkan.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-03-28. (Denna handling)

Underrättelse om samråd, Lysekils kommun, daterad 2024-03-13.

Samrådshandling Vattentjänstplan Lysekils kommun, daterad 2024-03-13.

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Inga konsekvenser.

Hållbar utveckling – Social dimension

Inga konsekvenser.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga konsekvenser.

Ylva Morén

Kommundirektör

Beslutet skickas till:

Lysekils kommun

Slutarkiv

Dnr: KS 2024-026

Underrättelse om samråd

Lysekils kommuns vattentjänstplan

Lysekils kommun har tagit fram ett förslag på vattentjänstplan. Samråd pågår från och med den **18 mars 2024** till den **14 april 2024**.

Syftet med vattentjänstplanen är att presentera kommunens långsiktiga strategier för att möta behovet av hållbara vatten- och avloppslösningar. Den beskriver också de åtgärder som krävs för att säkerställa att den allmänna infrastrukturen fungerar under skyfall och vid översvämningar.

Under samrådet finns det möjlighet att ta del av förslaget och lämna synpunkter **senast den 2024-04-14**.

Anledningen till samråd är dels att förbättra beslutsunderlaget genom att få tillgång till den kunskap och synpunkter som finns, dels att ge berörda möjlighet till insyn och påverkan.

Samrådshandlingar finns att ta del av på Lysekils kommuns hemsida, www.lysekil.se och i Kontaktcenter i Lysekils kommunhus, Kungsgatan 44, Lysekil. Kontaktcenter har öppet vardagar kl. 09.00-16.00.

Skicka synpunkter till kommun@lysekil.se eller via post till: Lysekils kommun, Hållbarutveckling och Kvalitet, Kungsgatan 44 453 80 Lysekil.

Ange ditt namn, fastighet, adress, mailadress och diarienummer KS 2024-026.

Samråd _Vattentjänstplan Lysekils kommun

Rodrigo Baraona Vargas <Rodrigo.BaraonaVargas@lysekil.se>

Mån 2024 03 18 09:46

Till:vastragotaland@lansstyrelsen.se <vastragotaland@lansstyrelsen.se>;kommunen@uddevalla.se <kommunen@uddevalla.se>;Munkedals Kommun <Kommun@munkedal.se>;Info - Sotenäs kommun <Info@sotenas.se>;nsf.lysekilmunkedal@gmail.com <nsf.lysekilmunkedal@gmail.com>;info@lrf.se <info@lrf.se>;kundservice@rambo.se <kundservice@rambo.se>;raddningstjansten@mittbohuslan.se <raddningstjansten@mittbohuslan.se>;Jan-Olof Johansson <Jan-Olof.Johansson@politik.lysekil.se>;Ulf Hanstål <Ulf.Hanstal@politik.lysekil.se>;Lars Björneld <Lars.Bjorneld@politik.lysekil.se>;Monica Andersson Nielsen <Monica.AnderssonNielsen@politik.lysekil.se>;Aira Elfström <Aira.Elfstrom@politik.lysekil.se>;Maria Granberg <Maria.Granberg@politik.lysekil.se>;Yngve Berlin <Yngve.Berlin@politik.lysekil.se>;Ronald Rombrant <Ronald.Rombrant@politik.lysekil.se>;Christoffer Zakariasson <Christoffer.Zakariasson@politik.lysekil.se>
Kopia:Linnea Lämås <Linnea.Lamas@lysekil.se>;Kristina Norén <Kristina.Noren@lysekil.se>;Margareta Govik <Margareta.Govik@lysekil.se>;Maria Bylund <Maria.Bylund@sotenas.se>;Johanna Bagge <johanna.bagge@levailysekil.se>;Frida Mellgren <Frida.Mellgren@lysekil.se>;André Gustavsson <andre.gustavsson@levailysekil.se>

📎 1 bifogade filer (80 kB)

Underrättelse om samråd gällande Lysekils kommuns vattentjänstplan.pdf;

Hej,

Bifogar underrättelse om samråd av Lysekils kommuns vattentjänstplan.
Bifogar länk till handlingar.

[Vattentjänstplan](#)
[Undersökning av betydande miljöpåverkan](#)

Vänligen meddela om ni behöver handlingarna i annat format.

Med vänlig hälsning

Rodrigo Baraona
Planarkitekt

Stadsbyggnadsavdelningen, samhällsbyggnadsförvaltningen
Tel: 0523-61 30 00 | Adress: Kungsgatan 44, Lysekil

www.lysekil.se

Din integritet är viktig för oss och vi är noggranna med att bara hantera de personuppgifter vi behöver för att kunna fullgöra våra skyldigheter gentemot dig, eller den tjänsten berör. Om du vill veta mer om hur vi behandlar personuppgifter, vänligen besök kommunens hemsida på:
[Så här hanterar Lysekils kommun dina personuppgifter](#)

§ 34

Dnr MSBN-2024-000066

Tillsyn sprängämnesprekursorer

Sammanfattning av ärendet

I Lag 2014:799 Lagen om sprängämnesprekursorer finns bestämmelser som kompletterar Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1148 av den 20 juni 2019 om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer. Sprängämnesprekursorer är kemiska produkter som innehåller ämnen vilka skulle kunna användas för att exempelvis tillverka hemgjorda sprängämnen. En kommun ska ansvara för tillsynen över att bestämmelserna i artiklarna 5 och 7-9 i EU:s förordning om sprängämnesprekursorer följs inom kommunen, i de delar tillsynen avser ekonomiska aktörer, professionella användare och enskilda.

En kommun ska också ansvara för tillsynen över att enskilda inom kommunen har de tillstånd som krävs och att, om tillstånd har meddelats, villkoren för tillstånd är uppfyllda enligt artikel 6.3 i EU:s förordning om sprängämnesprekursorer.

Tillsynsansvaret är idag oreglerat.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-03-05

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att utöka Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens uppdrag inom miljö- och strandskyddsärenden, till att även omfatta tillsyn av sprängämnesprekursorer.

Kommunfullmäktige beslutar därvid att revidera miljö- och samhällsbyggnadsnämndens reglemente.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att utöka Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens uppdrag inom miljö- och strandskyddsärenden, till att även omfatta tillsyn av sprängämnesprekursorer.

Kommunfullmäktige beslutar därvid att revidera miljö- och samhällsbyggnadsnämndens reglemente.

Beslutet skickas till

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut skickas till:
Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges beslut skickas till:
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
Administrativa enheten för åtgärd

Peter Karlsson
Förvaltningschef

Dnr: MSBN-2024-000066

Tillsyn sprängämnesprekursorer

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att utöka Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens uppdrag enligt nämndens reglemente, antaget 2023-11-27, § 157, med att utföra det kommunala ansvaret enligt Lag 2014:799 Lagen om sprängämnesprekursorer, och att nämnden i sin tur ges möjlighet att i sin tur delegera det vidare.

Sammanfattning

I Lag 2014:799 Lagen om sprängämnesprekursorer finns bestämmelser som kompletterar [Europaparlamentets och rådets förordning \(EU\) 2019/1148 av den 20 juni 2019](#) om saluföring och användning av sprängämnesprekursorer.

Sprängämnesprekursorer är kemiska produkter som innehåller ämnen vilka skulle kunna användas för att exempelvis tillverka hemgjorda sprängämnen.

En kommun ska ansvara för tillsynen över att bestämmelserna i artiklarna 5 och 7-9 i EU:s förordning om sprängämnesprekursorer följs inom kommunen, i de delar tillsynen avser ekonomiska aktörer, professionella användare och enskilda.

En kommun ska också ansvara för tillsynen över att enskilda inom kommunen har de tillstånd som krävs och att, om tillstånd har meddelats, villkoren för tillstånd är uppfyllda enligt artikel 6.3 i EU:s förordning om sprängämnesprekursorer.

Tillsynsansvaret är idag oreglerat.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-03-05 /(Denna handling).

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Eventuella driftkostnader för tillsynsansvaret är beroende av omfattningen, vilket i nuläget inte är klarlagt i sin helhet.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden behöver i sin utredning av var ansvaret mest lämpligt bör läggas inom förvaltningen, även utreda eventuella konsekvenser sett ur driftekonomiskt perspektiv.

Hållbar utveckling – Social dimension

Beslutet innebär en ökad kontroll över var sprängämnesprekursorer handhas och förrådshålls, vilket kan ge en positiv effekt på upplevelsen av trygghet i samhället.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga konsekvenser.

Peter Karlsson
Förvaltningschef

Beslutet skickas till:

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden
Administrativa enheten, för åtgärd vid nästa revidering av reglemente

Peter Berborn
Administrativ chef

Dnr: KS-2023-160

Ungdomars möjligheter till inflytande

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att ge demokratiberedningen i uppdrag att fortsatt arbeta för olika sätt att öka ungdomarnas delaktighet och inflytande.

Sammanfattning

Liza Kettil inkom 2022-03-31 med en motion om att inrätta ett ungdomsfullmäktige i Munkedals kommun. Kommunfullmäktige beslutade 2022-11-28, § 177, att genom en minoritetsåterremiss återremittera ärendet till Demokratiberedningen för att efterhöra ungdomarnas åsikter kring motionen.

Demokratiberedningen har beslutat att ställa en enkät till ungdomarna. Enkäten har riktats till elever på högstadiet, gymnasiet samt ungdomar på fritidsgården. Det har sammanlagt inkommit 207 enkätsvar. Enkäten visar att 25% av de som svarat på enkäten är intresserade av att på något sätt engagera sig i samhällsfrågor.

Demokratiberedningen ser mot bakgrund av enkätsvaren ett behov av att frågan tas vidare och bedömer att följande tre delar är bärande för att öka ungdomarnas delaktighet och inflytande,

- *Kunskap* – hjälpa att förstå hur man påverka det demokratiska arbetet (medborgarbudget, medborgarförslag, broschyr eller liknande)
- *Dialog/forum* – politiker-ungdomar möts minst 2ggr/år på plats i exempelvis skola eller fritidsgård.
- *Enskilda frågor* - nämnderna uppmanas att oftare möta ungdomar i sakfrågor.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-03-26
Demokratiberedningens förslag 2024-03-06
Resultat av enkätundersökning

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

De kostnader som kan bedömas hänga samman med ökat ungdomsinflytande är i nuläget svårbedömda. Alternativkostnaden till att ungdomar inte får möjlighet till inflytande kan dock vara hög i form av skadegörelse m m.

Hållbar utveckling – Social dimension

Ungdomar möjligheter till påverkan är viktigt för att etablera ett demokratiskt hållbart samhälle för kommande generationer.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Miljö- och klimatfrågor är viktigt för framtida generationer och är sannolikt högt prioriterat.

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:

Demokratiberedningens ordförande
Administrativ chef

2024-03-24

Demokratiberedningens förslag till ökad delaktighet för ungdomar

Bakgrund

Demokratiberedningen har fått kommunfullmäktiges uppdrag att bedöma på vilket sätt ungdomars inflytande kan öka.

Beredningen har beslutat att ställa en enkät till ungdomar. Enkäten har riktats till elever på högstadiet, gymnasiet samt ungdomar på fritidsgården. Det har sammanlagt inkommit 207 enkätsvar. Enkäten visar att 25% av de som svarat på enkäten är intresserade av att på något sätt engagera sig i samhällsfrågor.

Mot bakgrund av enkätsvaren ser demokratiberedningen ett behov av att frågan tas vidare och bedömer att följande tre delar är bärande för att öka ungdomarnas delaktighet och inflytande,

- *Kunskap* – hjälpa att förstå hur man påverka det demokratiska arbetet (medborgarbudget, medborgarförslag, broschyr eller liknande)
- *Dialog/forum* – politiker-ungdomar möts minst 2ggr/år på plats i exempelvis skola eller fritidsgård.
- *Enskilda frågor* - nämnderna uppmanas att oftare möta ungdomar i sakfrågor.

Förslag

Kommunfullmäktige beslutar

att ge demokratiberedningen i uppdrag att fortsatt arbeta för olika sätt att öka ungdomarnas delaktighet och inflytande.

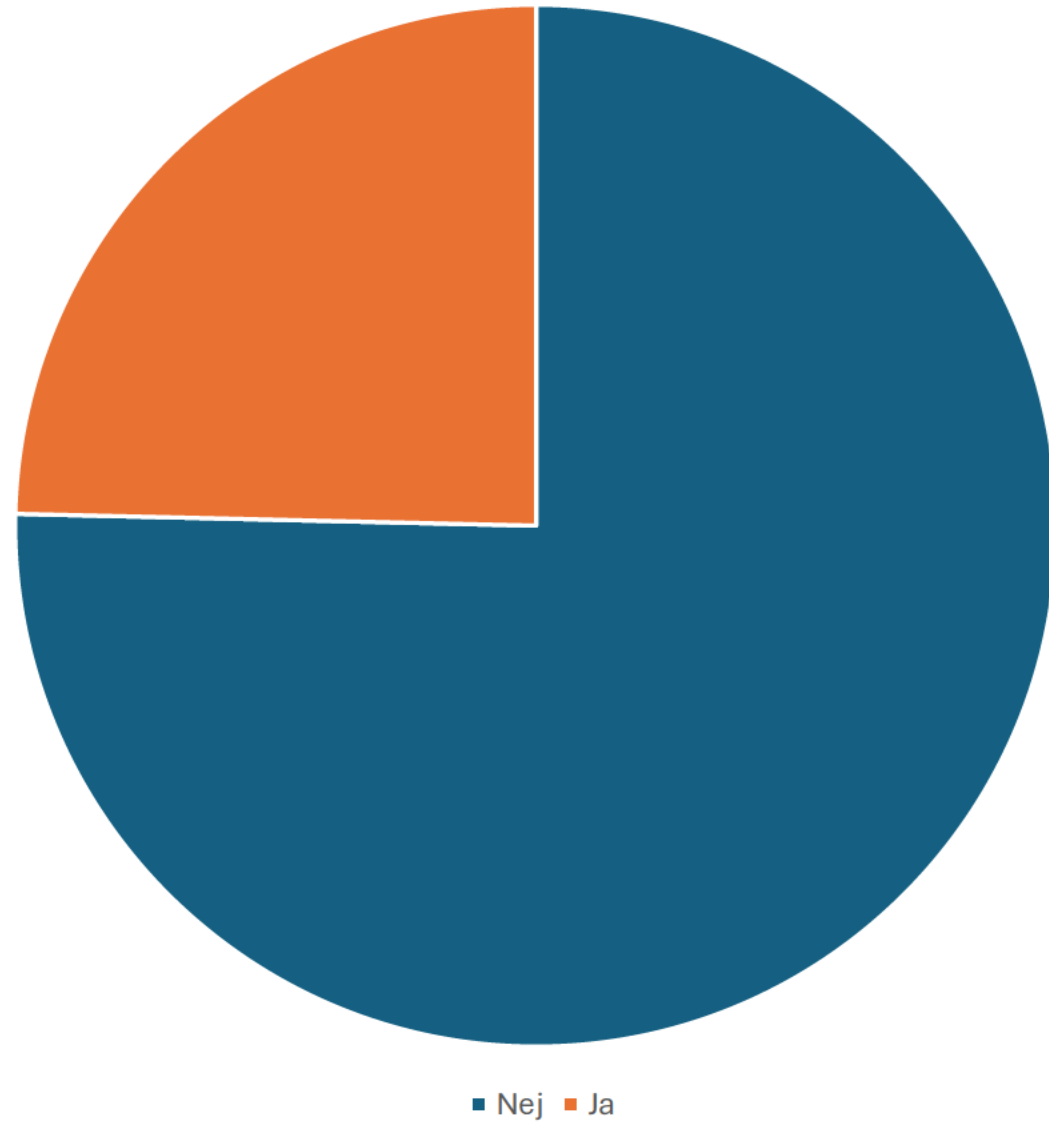
Undersökning hur unga vill engagera sig politiskt

207 ungdomars syn på lokalt politiskt engagemang

Vill du vara med och påverka i kommunen?

- Nej: 156
- Ja: 51

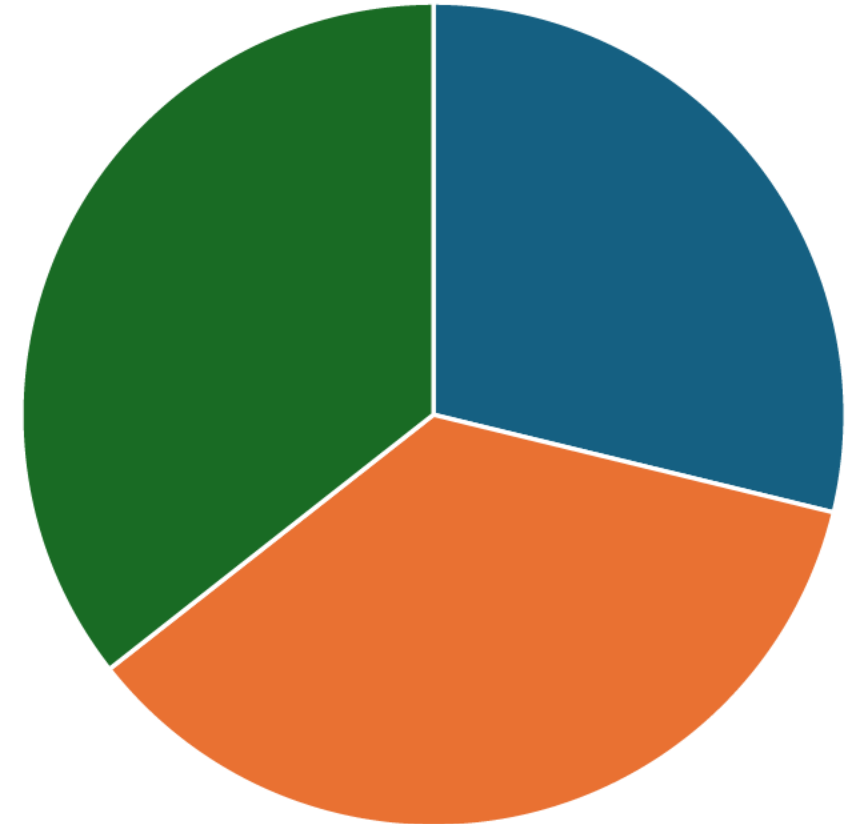
Varför är du inte intresserad av att vara med och påverka i kommunen?

- Exempel på svar:
  - *"Jag vill inte bo kvar i Munkedal"*
  - *"Därför att det inte hjälper om någon ambitiös sätts i kommunen, saker kommer fortfarande styras på ett särskilt sätt"*
  - *"Jag har mycket plugg"*
  - *"Jag vet inte vad jag kan vara med och påverka"*
  - *"Det är as tråkigt då det ändå inte händer något"*
  - *"Jag hade gärna varit med att påverka det jag tycker är dåligt med kommunen, men jag vet inte hur. Jag vet inte riktigt vad jag tycker behöver förändras. Plus jag kollade på alternativen när man trycker ja och jag gillade ingen av dom valen"*

Hur vill du vara med och påverka?

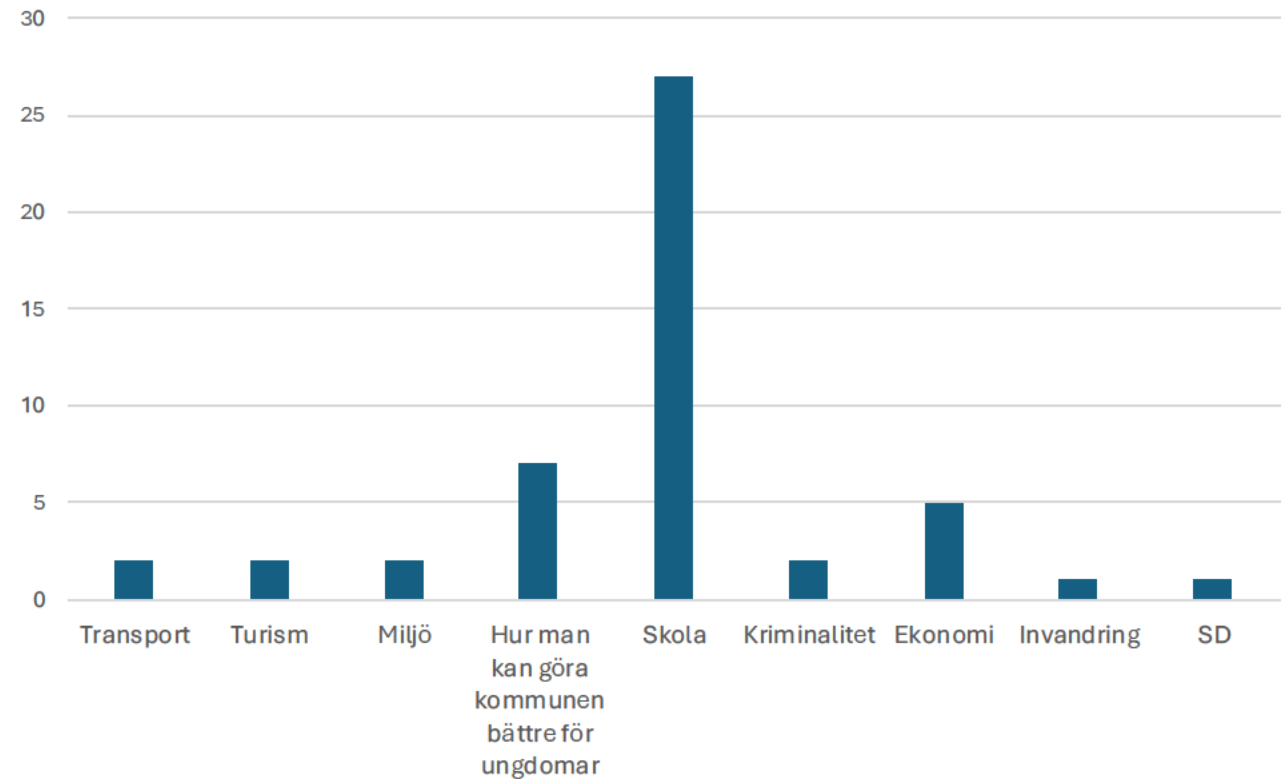
- Förslag från de som svarade "Annat"
  - "Rösta på förslag"
  - "Inte intresset för något möte"
  - "Skriva förslag på lappar"
  - "En påverkan kan göras genom att bara göra det man ska (Betala räkningar, skatt), jag tror inte jag behöver ha några möten eftersom jag inte har något jag vill påverka. Dessutom tror jag inte min åsikt spelar så mycket roll för andra, i alla fall inte tillräckligt mycket för att ha en påverkan"
  - "Lämna åsikter"
  - "Vill diskutera vad man kan göra för att det ska bli roligare för ungdomar i denna kommunen"

- Vill du ha möten med kommunens politiker för att diskutera frågor
- Vill du ha egna möten med andra ungdomar och diskutera frågor
- Annat

Vilka frågor/ämnen skulle du tycka är intressant att diskutera?

- Transport
  - Bli en cykelvänlig kommun
  - Vägarbeten
- Hur man kan göra kommunen bättre för ungdomar
  - Basketkorg i Ung Fritid
- Ekonomi
  - Hur pengarna fördelas inom kommunen
- Skola
  - Raster
  - Bedömningssystemet
  - Skolmat
  - Mensskydd i skolan
  - Renovering av skolan
  - Skolbuss

§ 42

Dnr KUN-2024-000004

Redovisning av motioner och medborgarförslag som ej beretts färdigt 2024 - Kultur- och utbildningsnämnden - våren 2024

Sammanfattning av ärendet

Enligt Kommunfullmäktiges arbetsordning §§ 30–31 ska kommunstyrelsen och nämnderna två gånger per år till fullmäktige redovisa de medborgarförslag och motioner som ej har beretts färdigt samt ej verkställts. Kultur- och utbildningsnämnden har inga motioner eller medborgarförslag som ej ännu verkställts.

Kultur- och utbildningsnämnden har inga medborgarförslag som ännu ej beretts färdigt.

Kultur- och utbildningsnämnden har en motion som ännu ej beretts färdigt. - Kultur- och utbildningsnämnden har en motion från Regina Johansson (S) om tillfälliga åtgärder på Munkedalsskolan och Bruksskolan i väntan på nya lokaler att bereda. Kommunfullmäktige beslutade 2024-02-26 § 19 att sända motionen till Kultur- och utbildningsnämnden för beredning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-03-08.

Sammanställning av motioner och medborgarförslag våren 2024.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna redovisning av motioner och medborgarförslag för Kultur- och utbildningsnämnden våren 2024.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på förvaltningens förslag till beslut och finner att nämnden beslutar enligt förslaget.

Kultur- och utbildningsnämndens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna redovisning av motioner och medborgarförslag för Kultur- och utbildningsnämnden våren 2024.

Beslutet skickas till

Kultur- och utbildningsnämndens beslut skickas till:

Kommunstyrelsen/Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges beslut skickas till:

Förvaltningschef Kultur- och utbildningsförvaltningen, för kännedom.

Nämndsekreterare KUN, för kännedom eller hantering.

Sabina Trohne
Nämndsekreterare

Dnr: KUN-2024-000004

Redovisning av motioner och medborgarförslag våren 2024 - Kultur- och utbildningsnämnden

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna redovisning av motioner och medborgarförslag för Kultur- och utbildningsnämnden våren 2024.

Sammanfattning

Enligt Kommunfullmäktiges arbetsordning §§ 30–31 ska kommunstyrelsen och nämnderna två gånger per år till fullmäktige redovisa de medborgarförslag och motioner som ej har beretts färdigt samt ej verkställts.

Kultur- och utbildningsnämnden har inga motioner eller medborgarförslag som ej ännu verkställts.

Kultur- och utbildningsnämnden har inga medborgarförslag som ännu ej beretts färdigt.

Kultur- och utbildningsnämnden har en motion som ännu ej beretts färdigt.

- Kultur- och utbildningsnämnden har en motion från Regina Johansson (S) om tillfälliga åtgärder på Munkedalsskolan och Bruksskolan i väntan på nya lokaler att bereda. Kommunfullmäktige beslutade 2024-02-26 § 19 att sända motionen till Kultur- och utbildningsnämnden för beredning.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-03-08.
Sammanställning av motioner och medborgarförslag våren 2024.

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Inga ekonomiska konsekvenser.

Hållbar utveckling – Social dimension

Inga sociala konsekvenser.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga miljömässiga konsekvenser.

Liselott Sörensen-Ringi
Förvaltningschef
Kultur- och utbildningsnämnden

Beslutet skickas till:

Kultur- och utbildningsnämndens beslut skickas till:
Kommunstyrelsen/Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges beslut skickas till:

Förvaltningschef Kultur- och utbildningsförvaltningen, för kännedom.
Nämndsekreterare KUN, för kännedom eller hantering.

FÖRTECKNINGDatum
2024-03-08**KUN - Kultur- och utbildningsnämnden****Sammanställning av motioner och medborgarförslag våren 2024**

Datum	Dok. ID	Riktning	Avsändare/Mottagare	Beskrivning	Ansvarig	Diarienummer
2024-03-07	761	I	Regina Johansson (S)	Motion om tillfälliga åtgärder på Munkedalsskolan och Bruksskolan i väntan på nya lokaler	Liselott Sörensen-Ringi	KUN-2024-000117

§ 38

Dnr MSBN-2024-000071

Redovisning av ej verkställda motioner och medborgarförslag som ej beretts färdigt 2024

Sammanfattning av ärendet

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden redovisar nedan medborgarförslag som ej beretts färdigt.

- Medborgarförslag Bengt Blomberg om kostnadsbesparing för vägbelysningen i kommunen (Kf 2024-02-26, § 4) vilket inkom till nämnden 2024-03-04.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har påbörjat arbetet med att ta fram underlag för att besvara medborgarförslaget.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2024-03-06.

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna miljö- och samhällsbyggnadsnämndens redovisning av ej verkställda motioner och medborgarförslag som ej beretts färdigt 2024.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna miljö- och samhällsbyggnadsnämndens redovisning av ej verkställda motioner och medborgarförslag som ej beretts färdigt 2024.

Beslutet skickas till

Miljö- och samhällsbyggnadsnämndens beslut skickas till:
Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktiges beslut skicks till:
Slutarkiv

Peter Karlsson
Förvaltningschef

Dnr: MSBN-2024-000071

Redovisning av ej verkställda motioner och medborgarförslag som ej beretts färdigt 2024

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna miljö- och samhällsbyggnadsnämndens redovisning av ej verkställda motioner och medborgarförslag som ej beretts färdigt 2024.

Sammanfattning

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden redovisar nedan medborgarförslag som ej beretts färdigt.

- Medborgarförslag Bengt Blomberg om kostnadsbesparing för vägbelysningen i kommunen (Kf 2024-02-26, § 4) vilket inkom till nämnden 2024-03-04.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har påbörjat arbetet med att ta fram underlag för att besvara medborgarförslaget.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse daterad 2024-03-06 (Denna Handling).

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Inga konsekvenser.

Hållbar utveckling – Social dimension

Inga konsekvenser.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga konsekvenser.

Peter Karlsson
Förvaltningschef

Beslutet skickas till:

Slutarkiv

§ 30

Dnr VFN-2024-000004

Redovisning av motioner och medborgarförslag som inte beretts färdigt eller verkstälts.

Sammanfattning av ärendet

Kommunfullmäktige beslutade 2022-11-28 att i samband med redovisning av obesvarade motioner och medborgarförslag, årligen i april och november, ska även redovisning ske av de motioner och medborgarförslag som är bifallna av Kommunfullmäktige men inte verkställda.

Förvaltningen redovisar i bilagor de pågående medborgarförslag och motioner som inte beretts färdigt av Välfrädsnämnden eller att slutligt beslut av Kommunfullmäktige ännu inte har fattats.

Välfrädsnämnden har inga bifallna motioner eller medborgarförslag som inte är verkställda.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-03-08

Bilaga 1 -Redovisning av motioner 2024-03-08

Bilaga 2 -Redovisning av medborgarförslag 2024-03-08

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna redovisningen.

Propositionsordning

Ordförande ställer frågan om nämnden kan besluta enligt förvaltningens förslag och finner att Välfrädsnämnden beslutar enligt förslaget.

Välfrädsnämndens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna redovisningen.

Kommunfullmäktiges beslut skickas till

Förslagsställaren

Förvaltningschef Valfärd, för kännedom

Nämndsekreterare VFN, för kännedom

Monica Nordqvist
Nämndsekreterare

Dnr: VFN-2024-000004

Redovisning av pågående motioner och medborgarförslag som inte beretts färdigt eller beslut som inte verkställts.

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att godkänna redovisningen.

Sammanfattning

Kommunfullmäktige beslutade 2022-11-28 att i samband med redovisning av obesvarade motioner och medborgarförslag, årligen i april och november, ska även redovisning ske av de motioner och medborgarförslag som är bifallna av Kommunfullmäktige men inte verkställda.

Förvaltningen redovisar i två bilagor de pågående medborgarförslag och motioner som inte beretts färdigt av Valfärdsnämnden eller att slutligt beslut av Kommunfullmäktige ännu inte har fattats.

Valfärdsnämnden har inga bifallna motioner eller medborgarförslag som inte är verkställda.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-03-08
Bilaga 1 -Redovisning av motioner
Bilaga 2 -Redovisning av medborgarförslag

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk/social/miljömässig dimension

Medborgarförslag ska stimulera medborgarna till att aktivt delta i arbetet för en trivsamt och väl fungerande kommun, med möjlighet till förändring. Motioner är en viktig del av den kommunala politiska processen. Gynnande beslut ska därför verkställas snarast möjligt.

Johanna Eklöf
Förvaltningschef

Kommunfullmäktiges beslut skickas till:

Förvaltningschef välfärd
Nämndsekreterare Valfärdsnämnden

ÄRENDESAMMANSTÄLLNING

Datum
2024-03-08

197 Sida
1(1)

Bilaga 2 Sammanställning - pågående medborgarförslag

KF=kommunfullmäktige KS=Kommunstyrelsen VFN=Välfärdsnämnden
Dnr VFN 2024-4

Inkom	Ärendetyp	Avsändare	Ärende	Handläggare	Dnr
2023-12-05	Medborgarförslag	Medborgare	Medborgarförslag från Dick Feldt om att alla 65 år eller äldre bör få halkbroddar gratis. KF beslutar 2023-11-27 överlämna förslaget till VFN för beredning. VFN behandlar ärendet 2024-03-21 enligt upprättad tidsplan.	Medicinskt ansvarig sjuksköterska	VFN-2023-000194
2023-04-05	Medborgarförslag	Medborgare	Medborgarförslag från Annette Olausson om stärkt brandskydd till särskilt riskutsatta invånare i kommunen. KF beslutar 2023-03-27 överlämna förslaget till välfärdsnämnden för beredning. VFN behandlade ärendet 2023-10-19 som expedierades till KS/KF. KS beslutade 2023-11-13 att återremittera ärendet till VFN för vidare utredning. VFN behandlar ärendet 2024-03-21.	Verksamhetsutvecklare	VFN-2023-000061

ÄRENDESAMMANSTÄLLNING

Datum
2024-03-08

198 Sida
1(1)

Bilaga 1 Sammanställning – Pågående motioner

KF=kommunfullmäktige KS=Kommunstyrelsen VFN=Välståndsnämnden
Dnr VFN 2024-4

Inkom	Ärendetyp	Avsändare	Ärende	Handläggare	Dnr
2023-12-05	Motion	Rolf Jakobsson (KD)	Motion från Rolf Jakobsson (KD) om att utreda införande av servicepersonal inom vård och omsorg. KF beslutar 2023-11-27 överlämna förslaget till VFN för beredning. VFN kommer enligt upprättad tidsplan att behandla ärendet 2024-04-25.	Medicinskt ansvarig sjuksköterska	VFN-2023-000195
2023-11-06	Motion	Rolf Jakobsson (KD)	Motion från Rolf Jakobsson (KD) om att införskaffa terränggående rullstolar för utlåning. VFN behandlade 2024-02-22 § 19 motionen som expedierats till KS möte 2024-03-11.	Medicinskt ansvarig sjuksköterska	VFN-2023-000181

Lars-Erik Hansson
Ekonomichef

Dnr: KS-2023-000022

Årsredovisning 2023 Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar godkänna Årsredovisning 2023 för räddningstjänstförbundet mitt Bohuslän samt bevilja förbundsdirectionen ansvarsfrihet för verksamhetsåret.

Sammanfattning

Det redovisade resultatet är -3 360 tkr. Detta härleds till den hyreskostnad förbundet haft under september-december för Uddevallas nya brandstation. Förbundet har inte fått någon utökad ram för ökade hyreskostnader 2023.

Hyreskostnaden för den nya stationen september till december uppgår till 3 285 tkr. Utöver detta så har förbundet fakturerats för den gamla stationen september till december, 568 tkr, vilket innebär att förbundet haft dubbla hyror under denna period.

Under sommaren 2023 färdigställdes Uddevallas nya brandstation. Invigning skedde den 12 september. All operativ verksamhet utgick då från den nya stationen och övriga verksamheter flyttade successivt under september.

Under inledningen av året fattade directionerna i RMB och NÄRF, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, beslut om att uppmana respektive medlems-kommuner att fatta ett inriktningsbeslut om att verka för ett gemensamt kommunalförbund.

Under året har gällande kollektivavtal förhandlats om. De nya reglerna i Allmänna Bestämmelser om dygnsvila trädde i kraft 1 oktober 2023 som påverkar samtlig dagtidspersonal samt för skiftpersonal under Bilaga R träder det i kraft den 1 februari 2024.

Behovet av en utvecklad samverkan inom den svenska räddningstjänsten har blivit tydlig under de senaste åren i samband med större händelser. Mot bakgrund av detta har sex räddningstjänster, verksamma i 29 kommuner i Västra Götaland och med en befolkning på omkring 750 000 invånare, ingått avtal om samverkan i syfte att skapa kvalitet och robusthet vid ledning av räddningsinsatser

För 2023 når förbundet 11 av 19 verksamhetsmål medan inget av de fyra finansiella målen uppnås. Den sammanvägda bedömningen är att förbundet inte uppfyller kravet på god ekonomisk hushållning.

Beslutsunderlag

Årsredovisning 2023 för räddningstjänstförbundet mitt Bohuslän

Tjänsteskrivelse 2024-04-01

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

God ekonomisk hushållning uppnås inte. Medlemmarna måste tillse att åtgärder vidtas så att en ekonomisk balans säkras på sikt. Det egna kapitalet kommer förbrukas om nuvarande ekonomiska obalanser kvarstår

Hållbar utveckling – Social dimension

Inga särskilda konsekvenser

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga särskilda konsekvenser

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:

Förbundsdirektionen, Räddningstjänstförbundet mitt Bohuslän, För kännedom
Kommunstyrelsen, för kännedom och handläggning

ÅRSREDOVISNING 2023

RÄDDNINGSTJÄNSTFÖRBUNDET MITT BOHUSLÄN
Lysekil - Munkedal - Uddevalla

Antagen av direktionen 2024-02-20

RÄDDNINGSSINSATSER	2023	2022
Automattalarm	369	356
Brand i byggnad	87	90
Brand i skog och mark	27	57
Brand i fordon	42	42
Brand i avfall/återvinning	23	14
Trafikolycka	121	131
Sjukvårdslarm	81	86
Utsläpp av farligt ämne	36	37
Nödställd person	32	27
Övriga händelser	204	150
Ej utryckning	512	409
Totalt antal räddningsinsatser	1022	990
<i>Inklusive hjälp till annan räddningstjänst</i>		

RÄDDNINGSSINSATSER INOM RMB:S OMRÅDE

	2023	2022
Munkedal	199	197
Lysekil	222	190
Uddevalla	576	581
	997	968

Produktion och foto:
Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän
om inget annat anges.

INNEHÅLL

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE— 4

- Översikt över verksamhetens utveckling— 5
- Den kommunala koncernen— 6
- Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning— 7
- Händelser av väsentlig betydelse— 9
- Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten— 10
- God ekonomisk hushållning och ekonomisk ställning— 12
- Balanskravresultat— 17
- Väsentliga personalförhållanden— 18
- Förväntad utveckling— 20

EKONOMISK REDOVISNING — 21

- Finansiella rapporter— 22
- Notförteckning— 25
- Driftsredovisning— 31
- Investeringsredovisning— 38

REVISIONSBERÄTTELSE — 39

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

I denna förvaltningsberättelse lämnar Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän (RMB) information om förvaltningen av kommunalförbundet i enlighet med 11 kap. Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning. Förvaltningsberättelsen syftar till att ge en övergripande och tydlig bild av RMB:s verksamhet det gångna året.

ÖVERSIKT ÖVER VERKSAMHETENS UTVECKLING

Förbundets finansiella utveckling har de senaste fem åren varit god över lag. För att få en bild av förbundets ekonomiska ställning, redovisas över en femårsperiod mått från resultaträkning, kassaflödesanalys samt balansräkning.

TSEK	2023	2022	2021	2020	2019
Folkmängd					
<i>Uddevalla</i>	57 203	57 259	57 011	56 821	56 700
<i>Lysekil</i>	14 010	14 209	14 331	14 438	14 623
<i>Munkedal</i>	10 564	10 591	10 574	10 588	10 544
Kommunal skattesats					
<i>Uddevalla</i>	22,16%	22,16%	22,16%	22,16%	22,16%
<i>Lysekil</i>	22,46%	22,46%	22,46%	22,46%	22,46%
<i>Munkedal</i>	23,38%	23,38%	23,63%	23,63%	23,63%
Verksamhetens intäkter	99 301	90 937	89 746	85 217	95 933
Verksamhetens kostnader	-102 661	-91 083	-89 035	-83 868	-94 816
Årets resultat	-3 360	-146	710	1 349	1 117
Soliditet	22,5%	32,9%	36,1%	32,3%	26,7%
Soliditet inkl totala pensionsförpliktelser	22,5%	32,9%	36,1%	32,3%	26,7%
Investeringar (netto)	9 734	5 019	5 248	4 584	3 152
Självfinansieringsgrad	0%	100%	41%	100%	100%
Långfristig låneskuld	928	1 531	2 134	3 232	4 379
Antal anställda	211	208	199	194	203

Det redovisade resultatet är -3 360 tkr. Detta härleds till den hyreskostnad förbundet haft under september-december för Uddevallas nya brandstation. Förbundet har inte fått någon utökad ram för ökade hyreskostnader 2023.

Hyreskostnaden för den nya stationen september till december uppgår till 3 285 tkr. Utöver detta så har förbundet fakturerats för den gamla stationen september till december, 568 tkr, vilket innebär att förbundet haft dubbla hyror under denna period.

DEN KOMMUNALA KONCERNEN

RMB är ett kommunalförbund som genom myndighetsutövning, förebyggande arbete, information, utbildning och räddningsinsatser medverkar till att skapa en trygg och säker miljö för människor att vistas i. Förbundet ansvarar för att tillhandahålla en effektiv räddningstjänst i de tre medlemskommunerna, Lysekil, Munkedal och Uddevalla.

Styrande lagstiftningar är lag om skydd mot olyckor (LSO), lag om brandfarliga och explosiva varor (LBE) och övriga bestämmelser för kommunal verksamhet.

Verksamheten styrs av en förbundsledning vars medlemmar är tillsatta av de tre medlemskommunerna. Direktionen består av två ledamöter och två

ersättare från varje kommun. Verksamheten leds av förbundschefen som är verkställande tjänsteperson och tillika räddningschef. Förbundet är organiserat i en räddningschefsstab, förebyggandeavdelning, operativa enheter och en förbundsstab.

Förbundets säte är i Uddevalla där förbundsledning, förbundsstab och service samt förbundets heltidsstyrka är placerade på brandstationen.

I Munkedal och Lysekil finns teknisk personal som sköter bilvård åt kommunerna under dagtid. Utryckningsstyrkor med räddningstjänstpersonal i beredskap, RiB (deltidsbrandmän), finns i Uddevalla, Ljungskile, Lysekil, Brastad, Skaftö, Munkedal och Hedekas.

FÖRBUNDS-/RÄDDNINGSCHEF

Verkställande tjänsteperson och tillika räddningschef, ytterst ansvarig för förbundets verksamhet. Bereder och verkställer direktionens beslut och följer löpande upp förbundets verksamhet.

STF. RÄDDNINGSCHEF

Stödjer förbundschefen genom samordning, uppföljning och utveckling av förbundets verksamhet.

FÖRBUNDSSTAB

Stödjer förbundsledningen och verksamheten inom ekonomi, personal och verksamhetsutveckling.

FÖREBYGGANDEAVDELNING

Ansvarar för den olycksförebyggande verksamheten genom information och utbildning kring brandskydd och säkerhet, genomför tillsyn, hanterar tillstånd och remisser samt stödjer medlemskommunerna i plan- och byggprocessen.

ENHET STATION UDDEVALLA

Ansvarar för den utryckande verksamheten vilken består av en heltidsstyrka. Arbetet inom avdelningen består av räddningsinsatser vid olyckor och förberedelser genom utbildning och övning.

ENHET RiB

Ansvarar för den utryckande beredskapsverksamheten som samtliga RiB-anställda tillhör, fördelat på sju deltidsstationer.

ENHET TEKNIK

Ansvarar för underhåll och driftsfrågor av förbundets teknik- och IT-utveckling liksom underhåll av materiel, fordon och lokaler.

VIKTIGA FÖRHÅLLANDEN FÖR RESULTAT OCH EKONOMISK STÄLLNING

RISKMATRIS

Förbundet har valt att övergripande presentera de mest väsentliga riskerna som identifierats för förbundet i följande tabell.

Identifierad risk	Beskrivning	Organisatorisk enhet	Hantering av risk
Omvärldsrisk			
Krig	Kriget i Ukraina är omvälvande för hela rikets säkerhetsordning och påverkar även förbundets arbete.	Förbundsövergripande	Identifiering av resursbehov som framställs i inledningen av 2024. Omvärldsbevakning och anpassning till de riktlinjer och direktiv som väntas från MSB och andra myndigheter.
Bemanning/ Brist på arbetskraft	Svårigheter att rekrytera och behålla personal.	Förbundövergripande	Utredning om samarbetsformerna med NÄRF. Organisationsförändring/ anpassning. Ökad samverkan med medlemskommunerna.
Verksamhetsrisk			
Fordon	Långa leveranstider vid nyanskaffning.	Förbundsövergripande Teknisk avdelning Operativa avdelningen	Reviderad fordonsplan. Planera investeringarna långsiktigt.
ELS och ledningscentralen LC Fyrbodal	Utökade krav på systemledning samt på stab och ledning vid räddningsinsatser.	Förbundsövergripande	Utbildning och övning. Teknikutveckling. Samverkan genom avtal.
Miljömässig utveckling	Efterlevnad av miljökrav.	Förbundsövergripande	Utbildning och övning. Teknisk anpassning. Samverkan med medlemskommunerna.

PENSIONSFRÖPLIKTELSER

RMB följer rekommendation 10 från Rådet för kommunal redovisning gällande värdering och upplysningar om förbundets pensionsförpliktelser. Förbundets pensionsåtagande täcks fullt ut av medlemskommunerna enligt upprättad pensionsöverenskommelse. Förbundets pensionskostnader och pensionsavsättning är således inte resultatpåverkande för förbundet.

	2023	2022
Total pensionsförpliktelse i balansräkningen		
a) Avsättning inkl. särskild löneskatt	10 920	9 602
b) Ansvarsförbindelse inkl. särskild löneskatt	482	593
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsförsäkring	8 669	5 464
Pensionsförpliktelse som tryggats i pensionsstiftelse		
Summa pensionsförpliktelser (inkl. försäkring och stiftelser)	20 071	15 658
Förvaltade pensioner - marknadsvärde		
Totalt pensionsförsäkringskapital	7 759	7 480
-varav överskottsmedel		0
Totalt kapital pensionsstiftelse		
Finansiella placeringar avseende pensionsmedel (egen förvaltning)		
Summa förvaltade pensionsmedel	7 759	7 480
Finansiering		
Återlånade medel, medlemsavgift	12 312	8 178
Konsolideringsgrad	38,7%	47,8%

HÄNDELSER AV VÄSENTLIG BETYDELSE

Under sommaren 2023 färdigställdes Uddevallas nya brandstation. Invigning skedde den 12 september. All operativ verksamhet utgick då från den nya stationen och övriga verksamheter flyttade successivt under september. Under hösten färdigställdes de sista delarna av övningsfältet som är samlokaliserat med brandstationen. I och med flytten till den nya brandstationen och övningsfältet kommer hela förbundets övningsverksamhet förändras och moderniseras för att uppnå nivå med andra räddningstjänsters verksamhet. Flytten till de nya lokalerna är en av de största händelserna för förbundet sedan dess bildande.

Under inledningen av året fattade direktionerna i RMB och NÄRF, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, beslut om att uppmana respektive medlemskommuner att fatta ett inriktningsbeslut om att verka för ett gemensamt kommunalförbund. Genom ett sådant inriktningsbeslut skapades förutsättningar att initiera arbetet med att bilda en gemensam organisation i form av en ny förbundsbyggnad. Ett antal utredningar, internt och externt, har tidigare slagit fast att det effektivaste sättet att möta framtida utmaningar är att skapa en robustare organisation. Samtliga medlemskommuner beslutade gemensamt om en inriktning att verka för ett gemensamt kommunalförbund med start 1 januari 2025. Under året har arbete genomförts av direktionerna tillsammans med en anlitad konsultfirma (Prospero AB) med att ta fram de beslutsunderlag som krävs för att formalisera processen under hösten. Under inledningen av hösten gick förbundschefen i NÄRF i pension. NÄRF:s direktion tog då beslut att tillförordna förbundschefen i RMB att vara förbundschef i NÄRF. Genom det skapas goda förutsättningar för att skapa det gemensamma kommunalförbundet.

Under året har gällande kollektivavtal förhandlats om. De nya reglerna i Allmänna Bestämmelser om dygnsvila trädde i kraft 1 oktober 2023 som påverkar samlig dagtidspersonal samt för skiftpersonal under Bilaga R träder det i kraft den 1 februari 2024. Under året har en tät dialog och samarbete, både lokalt med fackliga representanter och nationellt mellan mer än 20 räddningstjänster över hela Sverige, genomförts för att hitta effektiva lösningar på implementeringen av reglerna. Våra nu gällande avtal har gett oss en väldigt god flexibilitet som skapat en effektiv verksamhet. Den

riskerar nu att falla på grund av strikta avtal och begränsningar som inte är anpassade för vår verksamhet där det vissa stunder är lugnt och vissa stunder har hög belastning vid omfattande räddningsinsatser. Under slutet av året tog direktionen beslut om att söka dispens från reglerna om dygnsvila för att säkerställa verksamheten. Om dispens ges under inledningen av 2024 och upp till 12 månader enligt reglerna kan verksamheten bedrivas på samma sätt under 2024. Inför 2025 krävs däremot en högre personaltäthet för att kunna upprätthålla verksamheten. Arbeta pågår att identifiera behovet av ekonomiska tillskott.

Behovet av en utvecklad samverkan inom den svenska räddningstjänsten har blivit tydlig under de senaste åren i samband med större händelser. Mot bakgrund av detta har sex räddningstjänster, verksamma i 29 kommuner i Västra Götaland och med en befolkning på omkring 750 000 invånare, ingått avtal om samverkan i syfte att skapa kvalitet och robusthet vid ledning av räddningsinsatser. I Räddningsregion Västra Götaland finns fyra räddningsledningssystem med ledningscentraler i Borås, Falköping, Skövde och Trollhättan. Tillsammans utgör organisationerna en ny gemensam operativ ledningsorganisation. Det innebär i praktiken att ett ledningssystem bistår en annan del av räddningsregionen vid behov. Samverkansmodellen ger en ökad samlad förmåga för att klara större händelser och komplexa räddningsinsatser med en ökad uthållighet. För den som lärmar 112 i någon av de samverkande kommunerna kommer ingen skillnad att märkas. Varje räddningstjänst finns kvar som juridisk organisation inom respektive geografiska område med eget myndighetsansvar. Samverkan berör förutom systemledning även områden som utbildnings- och övningsverksamhet liksom tekniska lösningar.

Förbundet har skapat och rekryterat nya chefs-tjänster på enhetsnivå. Dessa nyfyllsättningar innebär att ny organisation bemannats och startats upp 1 februari 2023. Det har inneburit arbete med att utveckla processer och arbetssätt inom den operativa verksamheten.

STYRNING OCH UPPFÖLJNING AV FÖRBUNDETS VERKSAMHET

RMB är en politiskt styrd organisation där ekonomi och verksamhetsplanering går hand i hand. De förtroendevalda anger vad som ska utföras genom att i direktionen utfärda riktlinjer, regler, föreskrifter och bestämmelser mm för verksamheten, fastställa handlingsprogram, verksamhetsplaner med budget och ekonomiska resurser. Direktionen behandlar frågor av principiell beskaffenhet eller av större vikt.

De anställda verkställer de politiska besluten och RMB fastställer instruktioner och anvisningar som ska ha stöd i riktlinjer, regler och bestämmelser mm.

Förbundets modell för styrning, ledning, uppföljning, kontroll och utveckling av förbundets verksamhet beskrivs i *Riktlinjer för styrning och ledning 2021-000375*. Styr- och ledningsmodellen ska säkerställa att styrning, ledning, uppföljning och analys sker med god ekonomisk hushållning där prestationer, resultat och effekter beskrivs i förhållande till resurser. Ledningsfunktionerna på alla nivåer ska styra och samordna planering och uppföljning av både verksamhet och ekonomi. Varje avdelning har fullt ansvar för sina respektive ansvarsområdens verksamhet och ekonomi.

Förbundets ekonomimodell (decentraliserat arbetssätt med en central styrning av gemensamma utgångspunkter för vissa delar av den ekonomiska förvaltningen) och ekonomistyrningsprinciper utgör verktyg för styrningen och ledningen av RMB. Direktionen har det yttersta ansvaret för förbundets ekonomiska planering och uppföljning och fastställer riktlinjer för den ekonomiska styrningen.

Direktionen beslutar om mål, fastställer verksamhetsplan med budget, beslutar om delårsrapporter och årsredovisning samt tar ställning till frågor av principiell beskaffenhet eller av större vikt för förbundet.

För att styr- och ledningssystemet ska fungera måste verksamheten (ekonomi, verksamhetsmål med tillhörande aktiviteter) systematiskt och regelbundet följas upp. Syftet med uppföljningen är att ge återkoppling av genomfört arbete och visa graden av måluppfyllelse men även som ett underlag för förbättring och utveckling av verksamhet och arbetsmetoder.

Direktion, förbundschef och ekonomiskt ansvariga chefer följer kontinuerligt under året upp utvecklingen av ekonomi och verksamhet, direktion och förbundschef för helheten och ekonomiskt ansvariga

chefer för sina respektive ansvarsområden. Särskilda anvisningar för uppföljning, bokslut och årsredovisning tas fram av ekonomifunktionen.

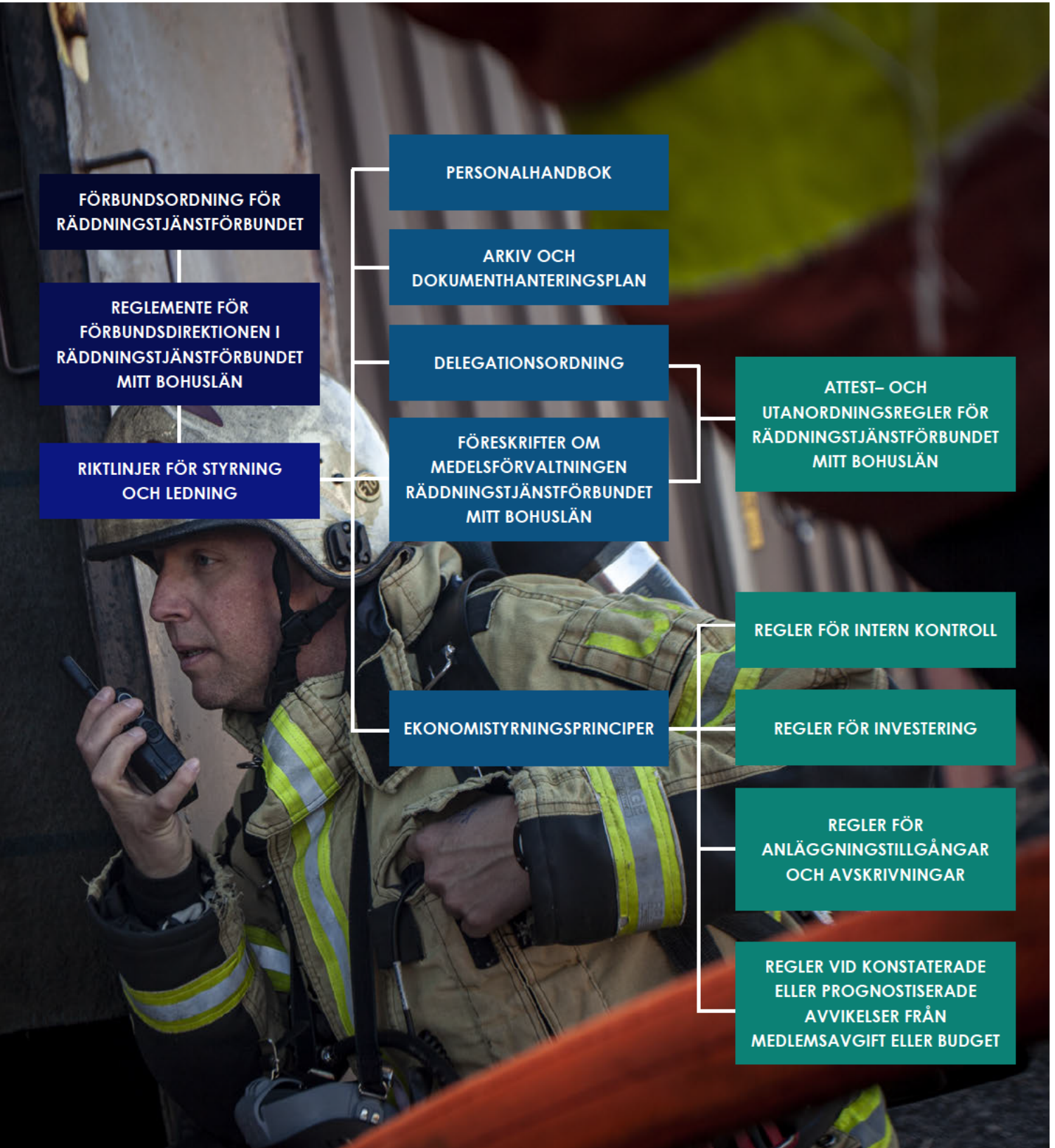
Den interna kontrollen är en viktig del av RMB:s styrsystem. I begreppet intern kontroll innefattas hela organisationen och alla de rutiner, processer, system och olika samverkande aktiviteter som bland annat syftar till att säkerställa effektiva arbetssätt och tydliga roll- och ansvarsfördelningar inom alla nivåer i organisationen, att lagar, riktlinjer, planer, regler med mera följs, en riktig och fullständig ekonomisk redovisning, samt att resurser disponeras i enlighet med direktionens intentioner.

RMB ska årligen fastställa en intern kontrollplan som ska överlämnas till direktionen och föregående års kontrollplan avrapporterats till direktionen. Varje moment i kontrollplanen ska bedömas och kommenteras. Om brister eller avvikelser har konstaterats så ska förslag på korrigerande åtgärder lämnas.

STRUKTUR FÖR STYRNING OCH UPPFÖLJNING

FÖRBUNDSORDNING FÖR RÄDDNINGSTJÄNSTFÖRBUNDET

REGLEMENTE FÖR FÖRBUNDSREKTORATEN I RÄDDNINGSTJÄNSTFÖRBUNDET MITT BOHUSLÄN

RIKTLINJER FÖR STYRNING OCH LEDNING

PERSONALHANDBOK

ARKIV OCH DOKUMENTHANTERINGSPLAN

DELEGATIONSORDNING

FÖRESKRIFTER OM MEDELSFÖRVALTNINGEN RÄDDNINGSTJÄNSTFÖRBUNDET MITT BOHUSLÄN

EKONOMISTYRNINGSPRINCIPER

ATTEST- OCH UTANORDNINGSREGLER FÖR RÄDDNINGSTJÄNSTFÖRBUNDET MITT BOHUSLÄN

REGLER FÖR INTERN KONTROLL

REGLER FÖR INVESTERING

REGLER FÖR ANLÄGGNINGSTILLGÅNGAR OCH AVSKRIVNINGAR

REGLER VID KONSTATERADE ELLER PROGNOTISERADE AVVIKELSER FRÅN MEDLEMSAVGIFT ELLER BUDGET

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING OCH EKONOMISK STÄLLNING

Mål och riktlinjer behövs för att främja en kostnads-effektiv och ändamålsenlig verksamhet samt för att göra uppdraget gentemot medborgarna tydligt och visa hur mycket av de olika verksamheterna som ryms inom de finansiella målen, dvs kopplingen mellan ekonomi och verksamhet. Förbundet har god ekonomisk hushållning när såväl förbundets finansiella som verksamhetsmässiga mål uppvisar god måluppfyllelse. Verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt. Ekonomiska aktiviteter sker i enlighet med lagar, regler och etablerade normer.

Ur ett finansiellt perspektiv innebär god ekonomisk hushållning att ha kontroll över sin ekonomi på såväl kort som lång sikt. För 2023 har förbundet följande fyra finansiella mål: att resultatet ska vara positivt, att soliditeten ska vara god, betalningsförmågan på kort sikt ska vara hög och att investeringar ska vara självfinansierade.

För 2023 når förbundet 11 av 19 verksamhetsmål medan inget av de fyra finansiella målen uppnås. Den sammanvägda bedömningen är att förbundet inte uppfyller kravet på god ekonomisk hushållning.

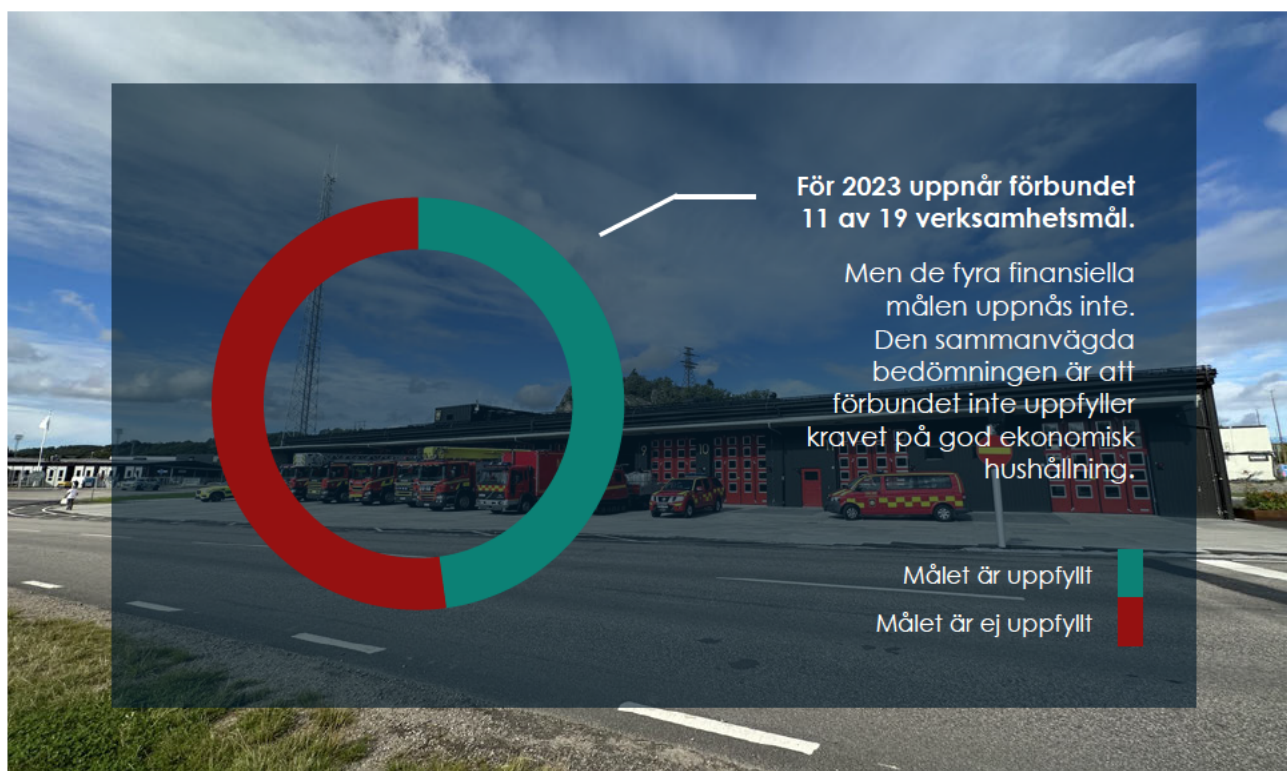
Resultatet för året uppgår till -3 360 tkr.

Verksamhetens intäkter är 11 805 tkr vilket är en ökning med 684 tkr jämfört med 2022. Verksamhetens kostnader uppgår till 89 186 tkr vilket är en ökning med 5 835 tkr jämfört med föregående år. Personalkostnaderna är den största kostnadsgruppen och uppgår till 65 780 tkr och antalet anställda har ökat från 208 till 211.

Kontrollen över ekonomin är god och budgetföljsamheten är i de flesta fall god. Förbundet arbetar med att komma till rätta med större negativa budgetavvikelser.

Ett antal faktorer påverkar hur förbundets ekonomi kommer att utvecklas i framtiden. Vissa av dem kan förbundet påverka genom egna beslut, andra inte. De senare kan exempelvis vara konjunktursvängningar eller förändrade lagar och förordningar.

Möjligheten att öka intäkterna genom höjda taxor och avgifter är begränsade eftersom kommuner inte får ta ut högre avgifter än som svarar mot kostnaderna för de tjänster eller nyttigheter som de tillhandahåller, självkostnadsprincipen 2 kap. 6 § Kommunallagen (2017:725). Den största finansiella påverkan har skatteunderlagsutvecklingen i riket.

INRIKTNINGSMÅL 1

OLYCKSFÖREBYGGANDE VERKSAMHET OCH RÄDDNINGSTJÄNST

Förbundets mål för den förebyggande verksamheten och räddningstjänst finns i handlingsprogram, enligt lagen om skydd mot olyckor, som direktionen beslutat om. Den verksamhet som beskrivs i handlingsprogrammet ska kunna fungera i såväl fred, höjd beredskap som krig.

VERKSAMHETSMÅL	MÅLUPPFYLLELSE
Rengöring och brandskyddskontroll, över 90 % genomförda.	Sotning och brandskyddskontroll har genomförts enligt planerat utfall för året.
Anspänningstid, ska bibehållas enligt handlingsprogram, över 95 %.	För heltidsstationen i Uddevalla är andelen larm med anspänningstid under 90 sekunder 52 %. Medelvärdet för de händelser som heltid Uddevalla larmats till är 105,75 sek. För RiB-stationerna är antalet larm där anspänningstiden hålls under 5 min 48 %. Medelvärdet är på 302 sekunder gentemot målet på max 300 sekunder.
Lagstadgade övningar genomförs av berörd personal, 100 %.	Övningarna har genomförts enligt plan.
Övningstillfällen/övningstimmar enligt övningsplan, över 90 %.	Heltidsorganisationen i Uddevalla uppnår inte uppsatt mål på grund av hög belastning i och med flytt till ny brandstation samt bristfällig övningsregistrering. RiB-personalen uppnår målet.
Tillståndsärenden och remisser hantearas inom beslutad handläggningstid.	De ärenden och remisser som hanterats under året är hanterade inom beslutad handläggningstid. Stickprovskontroll ligger till grund för bedömningen.
Tillsyn enligt tillsynsplan, över 90 %.	158 av 190 tillsyner är genomförda under året – Utfallet motsvarar 83 % av planerat. Avvikelsen kan förklaras med att när detta mål sattes var de planerade verksamheterna inte värderade utifrån tillsynsfrist eller hur många verksamheter som fortfarande var aktiva. En stor del av arbetet under 2023 har därför inneburit en värdering av varje enskilt objekt utifrån relevant tillsynsfrist enligt de nya rutinerna för hur tillsynsverksamheten ska planeras. Efter ny fristsättning och värdering av de planerade 230 tillsynerna enligt tillsynsplanen visade det sig att 190 tillsyner var en mer relevant volym som skulle genomföras under året. 32 av dessa tillsyner har inte hunnits med utan flyttats över till 2024.
Externutbildning: 90 % av de utbildningar som efterfrågas ska erbjudas.	Under året har externa utbildningar genomförts för omkring 4 400 personer, vilket innebär att mål och budget för dessa aktiviteter överstiger planerat utfall. Förutom dessa utbildningar har det genomförts säsongsrelaterade informationsinsatser vid olika evenemang där vi mött mer än 1 700 besökare som fått brandskyddsinformation.

INRIKTNINGSMÅL 2

SAMVERKAN

Genom en väl organiserad samverkan kan förbundet tillsammans med externa organisationer och aktörer använda sina resurser på ett mer effektivt sätt.

VERKSAMHETSMÅL	MÅLUPPFYLLELSE
Förbundet deltar aktivt i medlemskommunernas planering för det civila försvaret.	Förbundet har deltagit i de efterfrågade aktiviteterna från medlemskommunerna.
RMB ska samverka med medlemskommunerna kring social oro.	RMB samarbetar med medlemskommunerna i befintliga samverkansstrukturer för social oro m.fl. samverkansforum.
RMB samarbetar kontinuerligt med NÄRF och andra räddningstjänstorganisationer.	RMB har samarbetat med NÄRF och andra räddningstjänstorganisationer under året.

INRIKTNINGSMÅL 3

PROCESSUTVECKLING

Förbundet ska kontinuerligt utveckla och effektivisera interna processer.

VERKSAMHETSMÅL	MÅLUPPFYLLELSE
Fortsatt anpassning och utveckling av tillsynsprocessen för att möta föreskriftens krav.	Anpassning har pågått under året, rutiner är framtagna för att säkerställa att vårt tillsynsarbete går i takt med föreskriftskravet och MSB:s handbok. Arbetssätt och metoder analyseras löpande och bedöms ha övergått till ett rutinartat och fastställt arbetssätt under året.
Implementering av elektronisk signering av dokument och avtal.	Målet ej relevant eller möjligt att uppfylla tills dess att medlemskommunerna möjliggör för RMB medverkar i nästkommande upphandling av elektronisk signering samt E-arkiv.
En kompetensförsörjningsstrategi ska tas fram.	Ingen kompetensförsörjningsstrategi har kunnat ta fram på grund av resursbrist inom HR-området. Nya arbetssätt har tagits fram för att rekrytera räddningstjänstpersonal i beredskap, RiB, vilket har genomförts i Munkedals kommun under 2023.

INRIKTNINGSMÅL 4

MILJÖANSVAR

Förbundet ska i all sin verksamhetsutövning verka för en miljömässig hållbar utveckling och bidra till att minska vår klimatpåverkan.

VERKSAMHETSMÅL	MÅLUPPFYLLELSE
Införa avfallssortering enligt respektive medlemskommuns riktlinjer på alla arbetsplatser i förbundet.	RMB uppfyller de olika kommunernas riktlinjer för avfallssortering. I Lysekil och Munkedal ansvarar Stationschefen för att intyg och transport sker på korrekt sätt. I Uddevalla köps den tjänsten via Stena Recycling.
Utveckla resepolicy för att minimera användandet av fossila bränslen.	Arbetet nedprioriterat under 2023.
Kemikaliehanteringen ska organiseras digitalt.	Arbetet är påbörjat. Saneringen av 3 huvudstationer är gjord men förbundet har inte hunnit med att få in alla ämnen digitalt i kemikalieprogrammet. Arbetet fortsätter under 2024.

INRIKTNINGSMÅL 5

SYSTEMATISKT ARBETSMILJÖARBETE

En god fysisk, psykosocial och organisatorisk arbetsmiljö ska bibehållas och utvecklas.

VERKSAMHETSMÅL	MÅLUPPFYLLELSE
Hälsokontroller genomförs, 100 %.	Berörd personal har genomfört hälsokontrollerna.
Utbildning/information till alla anställda avseende arbetsmiljö.	Utbildning har skett för ledningsgruppen under året. Information om arbetsmiljö har skett på samtliga enheter/avdelningar.
Medarbetarenkät för alla anställda ska erbjudas.	Medarbetarenkät har inte genomförts.

INRIKTNINGSMÅL 6

GOD EKONOMISK HUSHÅLLNING

Förbundet ska arbeta för en god ekonomisk hushållning genom att verksamheten bedrivs långsiktigt, ändamålsenligt och effektivt. Förbundet ska åstadkomma en sund ekonomi genom ekonomisk medvetenhet och helhetssyn över verksamheten.

VERKSAMHETSMÅL	MÅLBESKRIVNING
Kostnadstäckning 100%	Förbundet når inte målet utan kostnadstäckningen uppgår till 96,7%
God soliditet, minst 30%.	Förbundet når inte upp till målnivån utan har en soliditet på 22,5%.
Betalningsförmåga på kort sikt, 100%.	Förbundet har under hösten nyttjat checkkrediten och vid årets slut uppgår betalningsförmågan till 63,4%.
Hög självfinansieringsgrad av investeringar, 100%	Självfinansieringsgraden visar i vilken omfattning nya investeringar finansierats med egna medel. Förbundet når inte målet.

*Soliditeten beskriver förbundets ekonomiska styrka på lång sikt och visar hur stor del av tillgångarna som förbundet själv finansierat, det vill säga eget kapital i förhållande till det bokförda värdet på tillgångarna. Faktorer som påverkar soliditeten är resultatutvecklingen samt tillgångarnas och skuldernas värdeökning/värdeminskning. Vid bedömning av den ekonomiska situationen är det soliditetens utveckling snarare än den absoluta nivån som är mest intressant.

MÅLUPPFÖLJNING KOMMENTARER

Tabellerna visar på inriktningsmål och verksamhetsmål för året. Inriktningsmålen sträcker sig över flera år och uppdateras vid behov. Årligen beslutas om underliggande verksamhetsmål och aktiviteter som har koppling till inriktningsmålen, vilka följs upp och värderas. Merparten av målen för 2023 (11 av 19) är helt uppfyllda. De mål som inte uppfyllts har sin förklaring i den genomförda flytt som tagit resurser i anspråk från den ordinarie verksamheten vilket medfört att fyra av målen helt eller delvis prioriterats

ner. Målet med e-signering var inte genomförbart då upphandlingen av e-arkiv dragit ut på tiden och antalet tillsyner baserades på de gamla riktlinjerna.

Den ofinansierade hyreshöjningen påverkar de finansiella målen negativt. Hade förbundet fått täckning för hyran hade måluppfyllelsen varit - balanskravet 99,9%, soliditet 27,9%, betalningsförmågan på kort sikt 79,9% och en självfinansieringsgrad på 12,9%.

BALANSKRAVSRESULTAT

Balanskravsresultatet är ett resultat där poster som inte härrör till den ordinarie verksamheten har rensats bort. Förbundet har inte några ekonomiska händelser som exempelvis värdepappershantering, fastighetsförsäljning eller någon resultatutjämningsreserv att ta hänsyn till. Årets balanskravsresultat är det samma som årets resultat.

TKR	Not	2023	2022	2021
Årets resultat enligt resultaträkningen		-3 360	-146	710
- Samtliga realisationsvinster				
+ Realisationsvinster enligt undantagsmöjlighet				
+ Realisationsförluster enligt undantagsmöjlighet				
-/+ Orealiserade vinster och förluster i värdepapper				
+/- Återföring av orealiserade vinster och förluster i värdepapper				
= Årets resultat efter balanskravsjusteringar		-3 360	-146	710
- Reservering av medel till resultatutjämningsreserv				
+ Användning av medel från resultatutjämningsreserv				
= Årets balanskravsresultat		-3 360	-146	710

Förbundet har ett underskott om – 146 tkr från 2022 att återställa. Årets balanskravsresultat är negativt och uppgår till - 3 360 tkr. I budget 2023 fanns inte den ökade hyreskostnaden för Uddevalla brandstation med då hyran var okänd vid äskandet av medlemsbidraget. Den ökade hyreskostnaden är 3 285 tkr och förbundet åberopar synnerliga skäl att inte återställa det negativa resultatet som kan härledas till hyreskostnaden för året då hyreskostnaden inte kunnat räknats fram innan projektet var avslutat.

I tabellen nedan redovisas ackumulerade negativa resultat.

TKR	2023	2022	2021
IB ackumulerade ej återställda negativa resultat	-146	0	0
- Varav från 2022	-146	0	0
Årets balanskravsresultat enligt balanskravsutredningen	-3 360	-146	0
+ Synnerliga skäl att inte återställa	3 285		0
+ Synnerliga skäl för att återställa över längre tid			0
UB ackumulerade negativa resultat att återställa inom tre år	-221	-146	0
UB Synnerliga skäl som ska återställas över längre tid	0	0	0
UB ackumulerade ej återställda negativa resultat	-221	-146	
- Varav från 2022, återställs senast 2025	-146	-146	0
- Varav från 2023, återställs senast 2026	-76		

VÄSENTLIGA PERSONALFÖRHÅLLANDEN

PERSONAL- OCH ÅLDERSSTRUKTUR

Den 31 december 2023 har förbundet 211 anställda. Av de anställda är 140 RiB-personal varav 3 är kvinnor. Av det totala antalet anställda är 9 kvinnor. Förbundets medelålder för brandmän i heltidsstyrka är 41,6 år, RiB-personal 44,4 år och dagtids-personal 47,7 år. Pensionsavtal för brandmän i heltidsstyrka ger för närvarande möjligheten att ta ut avtalspension vid 58 års ålder.

I tabellen nedan redovisas åldersfördelning samt en uppdelning mellan heltidsanställd personal och RiB-personal.

Ålder	Antal Totalt	% av total	Antal heltid	Antal deltid	Antal Totalt 2022
- 29	22	10,4%	5	17	24
30 - 39	50	23,7%	20	30	46
40 - 49	62	29,4%	21	41	64
50 - 59	61	28,9%	20	41	55
60 -	16	7,6%	5	11	19
Totalt	211	100%	71	140	208

SJUKFRÅNVARO

I tabellen redovisas total sjukfrånvaro, hur stor andel av sjukfrånvaron som var långtidssjukskrivning, sjukfrånvaro fördelat per kön och per åldersgrupp under året.

Andelen sammanhängande sjukfrånvaro mer än 60 dagar har minskat sedan 2022 men det finns några medarbetare som är långtidssjukskrivna i förbundet. Den totala sjukfrånvaron har dock minskat jämfört med föregående år.

	2023	2022
Total sjukfrånvaro i procent av de anställdas sammanlagda ordinarie arbetstid	1,86%	2,80%
Andel av sjukfrånvaro som avser frånvaro under en sammanhängande tid av 60 dagar eller mer	24,92%	37,50%
Kvinnor	2,5%	2,75%
Män	1,8%	3,75%
29 år eller yngre	0,05%	1,20%
30 - 49 år	1,94%	2,17%
50 år eller äldre	1,93%	3,80%

PERSONALRÖRLIGHET

Under året har 28 personer avslutat sina tjänster, en brandinspektör, en projektsamordnare, en serviceman, en drifttekniker och en verksamhetsutvecklare på dagtid, tre heltidsbrandmän samt 17 RiB-personal. I Uddevalla har en brandingenjörspraktikant arbetat under sommaren, en visstidsanställning på enhet Teknik samt en timanställd kommunikatör löpt ut.

Förbundet har nyanställt 31 personer under året, tio personer dagtid varav en enhetschef Station Uddevalla, en enhetschef Teknik, två brandingenjörer, en servicetekniker, en drifttekniker, en ekonomiadministratör, en projektsamordnare och en timanställd kommunikatör och en brandingenjörspraktikant med visstidsanställning och åtta personer som brandman heltid. Övriga nyanställda är 13 RiB-personal.

Foto: Uddevalla kommun

PERSONALKOSTNADER

Räddningstjänsten är en personalintensiv verksamhet och den största andelen av förbundets kostnader är därmed personalrelaterade kostnader som 2023 uppgick till 75% av förbundets totala kostnader.

Skulden till de anställda avseende inarbetad ej uttagen semesterersättning, inarbetad ej uttagen retroaktiv ersättning samt ej kompenserad övertid minskade med 135 tkr vid 2023 års slut.

Utöver nedanstående redovisade kostnader har förbundet ytterligare 1 516 tkr i personalrelaterade kostnader för företagshälsövård och kompetensutvecklingskostnader.

TKR	2023	2022
Heltid, inklusive semesterlön	43 921	40 693
Räddningstjänstpersonal i beredskap	15 815	15 509
Övertid, fyllnadstid	1 226	1 596
OB, beredskap	2 746	2 643
Arvode/Förtroendevalda	398	342
Förändring semester- & löneskuld	135	362
Pensionskostnader & avsättning inkl. skatt	11 040	5 462
Totalt	75 280	66 607

FÖRVÄNTAD UTVECKLING

Arbetet med att förändra teknik och metod på stationerna i Brastad, Hedekas och Skaffö kommer slutföras under 2024. Det innebär att inköp av nya fordon kommer ske under 2024 men trolig leverans sker längre fram. Anledningen till förändringen är att leva upp till lagstiftningens krav på förmåga i mindre tätorter och landsbygd där resursuppbyggnad är långsam.

Under inledningen av 2024 behöver de slutliga besluten om ett nytt gemensamt förbund tillsammans med Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund att fattas. Det för att skapa rätt förutsättningar för att kunna leva upp till reformerad lag om skydd mot olyckor och nuvarande krav enligt arbetsmiljöföreskrifter. Om dessa beslut inte fattas kommer RMB behöva omfattande tillskott för att kunna upprätthålla verksamheten.

Under 2024 kommer utbildnings- och övningsverksamheten för operativa verksamheten att reformeras för att leva upp till nutida krav på kvalitetssäkring. I och med det nya övningsfältet ges förutsättningar för att kunna genomföra det på ett effektivt och kvalitativt sätt som annars inneburit omfattande tjänsteköp från annan räddningstjänst.

I inledningen av 2024 reformeras kollektivavtalet för kommunal räddningstjänst vilket medför ökade behov av heltidsanställd personal. Den heltidsanställda personalen syftar till att upprätthålla specialfunktioner för hela förbundets område samt möjliggöra utbildnings- och övningsverksamheten för hela operativa verksamheten. Behoven kommer tas fram under början av 2024 för att kunna tas med i budgetprocessen inför 2025.

Under inledningen av 2024 aktiveras civilplikten för hela Sverige med anledning av det förändrade säkerhetsläget. Det kommer medföra ökade krav på RMB att planera för höjd beredskap och krig samt möjligheten att ta emot civilpliktiga i den operativa verksamheten.

EKONOMISK REDOVISNING

Resultaträkning—22

Balansräkning—23

Kassaflödesanalys—24

Notförteckning -25

Driftsredovisning—31

RESULTATRÄKNING

TKR 1 januari - 31 december	Not	Budget 2023	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Verksamhetens intäkter	1	9 651	11 805	11 121
Medlemsavgifter (drift)		76 456	76 456	74 302
Medlemsavgift (pension)		9 902	9 721	4 701
Uppräkning medlemsavgift (avsättning pensioner)		1 314	1 318	814
Verksamhetens kostnader	2	-82 904	-89 186	-83 351
Pensionskostnader		-9 902	-9 721	-4 701
Avsättning pensioner		-1 314	-1 318	-814
Avskrivningar	3	-3 135	-2 402	-2 185
Jämförelsestörande poster				
Verksamhetens nettokostnader		68	-3 326	-114
Skatteintäkter				0
Generella statsbidrag och utjämning				0
Verksamhetens resultat		68	-3 326	-114
Finansiella intäkter	4		32	2
Finansiella kostnader	5	-67	-66	-34
Resultat efter finansiella poster		1	-3 360	-146
Extraordinära poster				
Årets resultat		1	-3 360	-146

BALANSRÄKNING

TKR per 31 december	Not	Budget 2023	Bokslut 2023	Bokslut 2022
TILLGÅNGAR				
Anläggningstillgångar				
Immateriella anläggningstillgångar				
Materiella anläggningstillgångar				
Mark, byggnader, tekniska anläggningar				
Maskiner och inventarier	6	26 940	32 186	24 854
Övriga materiella anläggningstillgångar				
Finansiella anläggningstillgångar	7	1 531	1 531	2 134
Långfristig fordran, medlemsavgift pensionsavsättning	8	11 185	10 920	9 602
<i>Summa anläggningstillgångar</i>		39 657	44 638	36 590
Bidrag till infrastruktur				
Omsättningstillgångar				
Förråd				
Fordringar	10	5 800	16 960	11 301
Kortfristiga placeringar				0
Kassa och bank	11	8 212	0	4 552
<i>Summa bidrag infrastruktur o omsättningstillgångar</i>		14 012	16 960	15 853
SUMMA TILLGÅNGAR		53 669	61 597	52 443
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER				
Eget kapital		-17 387	-17 241	-17 387
Årets resultat		-1	3 360	146
Resultatutjämningsreserv				
Övrigt eget kapital				
<i>Summa eget kapital</i>		-17 388	-13 881	-17 241
Avsättningar				
Avsättning för pensioner	9	-11 185	-10 920	-9 602
Andra avsättningar				
<i>Summa Avsättningar</i>		-11 185	-10 920	-9 602
Skulder				
Långfristiga skulder	12	-928	-928	-1 531
Kortfristiga skulder	13	-24 168	-35 868	-24 069
<i>Summa skulder</i>		-25 096	-36 797	-25 600
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER		-53 669	-61 597	-52 443
PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSE				
Panter och därmed jämförliga säkerheter				
Ansvarsförbindelser				
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulder eller avsättningar		737	482	593
Övriga ansvarsförbindelser				
SUMMA PANTER OCH ANSVARSFÖRBINDELSE		737	482	593

KASSAFLÖDESANALYS

TKR per 31 december	Not	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Den löpande verksamheten			
Årets resultat		-3 360	-146
Justering för av- och nedskrivningar, materiella anläggningstillgångar	3	2 402	2 185
Justering för av- och nedskrivningar, leasing	7	603	603
Justering för gjorda avsättningar	9	-1 318	-814
Justering för försäljning/utrangering		0	0
Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital		-1 674	1 828
Ökning/minskning av kortfristiga fordringar		-5 659	668
Ökning/minskning av kortfristiga skulder		4 586	4 180
Kassaflöde från den löpande verksamheten		-2 747	6 677
Investeringsverksamheten			
Investering i materiella anläggningstillgångar	6	-9 734	-5 019
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-9 734	-5 019
Finansieringsverksamheten			
Nyupptagna lån			
Amortering av skuld	12	-603	-603
Ökning/Minskning av långfristiga fordringar	8	1 318	814
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		715	211
Årets kassaflöde/förändring av likvida medel		-11 766	1 870
Likvida medel vid årets början	11	4 552	2 683
Likvida medel vid årets slut	11	-7 213	4 552

NOTFÖRTECKNING

REDOVISNINGSPRINCIPER

Förbundets redovisning upprättas enligt Kommunal lag (2017:725) och enligt Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning, LKBR, samt följer anvisningar och rekommendationer från Rådet för kommunal redovisning, RKR.

Anläggningstillgångar

Anläggningstillgångarna är upptagna i balansräkningen till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar.

Avskrivningar beräknas på anskaffningsvärdet. Avskrivningstiden baseras på anläggningstillgångarnas beräknade nyttjandeperiod och sker med rak nominell metod, d.v.s. linjär avskrivning. Avskrivning av färdiginvesterade anläggningstillgångar påbörjas då anläggningen tas i bruk.

Förbundet följer rekommendationen enligt R4 men har valt att anskaffningsvärdet ska överstiga ett prisbasbelopp istället för ett halvt prisbasbelopp som är det normala. Tillämpningen om anskaffningsvärdet ett prisbasbelopp började gälla från och med 2017-01-01. För investeringar gjorda före detta datum tillämpas ett halvt prisbasbelopp, vilket betyder att investeringar som ännu ej uttrangerats finns i balansräkningen till ett lägre värde.

Leasing

Förbundet har leasingavtal för två tunga fordon som klassificeras som finansiella. En tillrättalagd redovisning tillämpas på ett förenklat sätt då det inte utgör ett väsentligt värde.

Osäkra kundfordringar

Kundfordringar bedöms och bokförs som osäkra när de har passerat förfallodatum med fler än 90 dagar. Undantag är de kundfakturer som har en pågående åtgärd i form av till exempel en avbetalningsplan.

Pensioner

Förbundets pensionsåtagande redovisas enligt blandmodellen, vilket innebär att pensionsåtagande intjänade före 1998-01-01 redovisas som en ansvarsförbindelse. En finansiell överenskommelse är gjord mellan förbundet och medlemskommunerna som innebär att förbundet får ersättning för pensionskostnaderna fullt ut. Avsättningar för pensionskulden upptas i förbundets balansräkning på skuld-sidan och med en lika stor post på tillgångssidan avseende fordran på medlemskommunerna. För pensionskostnader/avsättning tillkommer särskild löneskatt (f.n. 24,26 %).

Periodisering

För att ge en rättvisande bild av förbundets resultat periodiseras intäkter och kostnader, samtliga kända belopp periodiseras. Personalkostnaderna periodiseras genom att arbetad men ej utbetald övertid och andra ersättningar avseende december skuldförs. Detsamma gäller intjänad ej uttagen semester.

Redovisning av jämförelsestörande poster

Jämförelsestörande poster är ett resultat av händelser eller transaktioner som stör jämförelser med andra perioder. Upplýsning om resultateffekten av jämförelsestörande poster lämnas i not till berörda poster i resultaträkningen.

Semesterlöneskuld

Årets förändring av semesterlöneskuld, uppehållslön, ferielön och okompenserad övertid redovisas som verksamhetskostnad i resultaträkningen och som kortfristig skuld i balansräkningen.

NOT 1 VERKSAMHETENS INTÄKTER

TKR	2023	2022
Myndighetsutövning	901	529
Årsavgift automatiska larm	1 760	1 659
Obefogade automatiska brandlarm, sanering/restvärde efter räddning, IVPA	2 433	2 288
Ersättning för utbildning	1 330	946
Övriga bidrag (Försäkringskassa, MSB, Arbetsförmedlingen)	100	350
Lokalhyror, tillfälliga lokalupplåtelser	327	314
Försäljning av produkter, material	106	210
Övriga intäkter och ersättningar	2 979	3 008
Bilvårdsersättning från Lysekils och Munkedals kommun	1 870	1 817
Summa	11 805	11 121

NOT 2 VERKSAMHETENS KOSTNADER EXKL. AV- & NEDSKRIVNINGAR, AVSÄTTNINGAR PENSIONER

TKR	2023	2022
Fastighetskostnader	10 688	7 886
Transportmedel	2 770	3 068
Administrativt stödköp från Uddevalla Kommun	1 457	1 401
Övriga kostnader	8 490	8 006
Löner och personalomkostnader	64 241	61 145
Övriga personalkostnader (företagshälsovård, utbildning)	1 539	1 846
Summa	89 186	83 351
Total kostnad för räkenskapsrevision*	286	289
varav kostnad för sakkunnigas granskning av räkenskaperna	251	255

* Kostnaderna för räkenskapsrevisionen avser kostnader för granskning av bokföring, delårsrapport samt årsredovisning för räkenskapsår 2023. Den totala kostnaden för revisionen uppgår till 285 962 kronor för år 2023, varav kostnaden för sakkunnigt biträde uppgår till 251 060 kronor.

NOT 3 AVSKRIVNINGAR

TKR	2023	2022
Maskiner	478	431
Inventarier	255	133
Byggnadsinventarier	26	64
Fordon och transportmedel	1 642	1 557
Summa	2 402	2 185

NOT 4 FINANSIELLA INTÄKTER

TKR	2023	2022
Räntor likvida medel	32,0	2,5
Summa	32,0	2,5

NOT 5 FINANSIELLA KOSTNADER

TKR	2023	2022
Räntekostnader	57,3	22,7
Bankkostnader	8,4	11,4
Summa	65,8	34,1

NOT 6 MASKINER, INVENTARIER, BYGGNADSinVENTARIER, BILAR OCH TRANSPORTMEDEL

TKR	2023	2022
Maskiner		
Ingående anskaffningsvärde	8 737	869
Investeringar	2 639	0
Försäljning/utrangering	0	0
Omklassificeringar		7 868
<i>Utgående anskaffningsvärde</i>	<i>11 376</i>	<i>8 737</i>
Ingående av- och nedskrivningar	-4 103	-427
Återförda av- och nedskrivningar/försälj. o utrangering		
Av- och nedskrivningar omklassificering		-3 245
Årets av- och nedskrivningar	-478	-431
<i>Utgående av- och nedskrivningsvärde</i>	<i>-4 582</i>	<i>-4 103</i>
Utgående bokfört värde	6 794	4 634
Inventarier		
Ingående anskaffningsvärde	6 815	7 326
Investeringar	7 096	
Försäljning/utrangering	-529	
Omklassificeringar		-511
<i>Utgående anskaffningsvärde</i>	<i>13 381</i>	<i>6 815</i>
Ingående av- och nedskrivningar	-6 467	-6 781
Återförda av- och nedskrivningar/försälj. o utrangering	529	0
Av- och nedskrivningar omklassificering		447
Årets av- och nedskrivningar	-255	-133
<i>Utgående av- o nedskrivningsvärde</i>	<i>-6 193</i>	<i>-6 467</i>
Utgående bokfört värde	7 189	348

Byggnadsinventarier

Ingående anskaffningsvärde	532	532
Investeringar	0	0
Försäljning/utrangering	-213	0
Omklassificeringar	0	0
<i>Utgående anskaffningsvärde</i>	319	532
Ingående av- och nedskrivningar	-506	-442
Återförda av- och nedskrivningar/försälj. o utrangering	213	0
Årets av- och nedskrivningar	-26	-64
<i>Utgående av- och nedskrivningsvärde</i>	-319	-506
Utgående bokfört värde	0	26

Bilar och transportmedel

Ingående anskaffningsvärde	35 994	38 332
Investeringar		5 019
Försäljning/utrangering		
Omklassificeringar		-7 357
<i>Utgående anskaffningsvärde</i>	35 994	35 994
Ingående av- och nedskrivningar	-16 148	-17 389
Återförda av- och nedskrivningar/försälj. o utrangering		
Av- och nedskrivningar omklassificering		2 798
Årets av- och nedskrivningar	-1 642	-1 557
<i>Utgående av- och nedskrivningsvärde</i>	-17 790	-16 148
Utgående bokfört värde	18 204	19 846

NOT 7 FINANSIELLA LEASINGAVTAL

TKR	2023	2022
Ingående anskaffningsvärde leasing	9 044	9 044
Investeringar leasing	0	0
Försäljning/utrangering	0	0
Omklassificeringar	0	0
Utgående anskaffningsvärde	9 044	9 044
Ingående av- och nedskrivningar	-6 910	-6 307
Återförda av- och nedskrivningar/försälj. o utrangering	0	0
Årets av- och nedskrivningar	-603	-603
Utgående av- och nedskrivningsvärde	-7 513	-6 910
Utgående bokfört värde	1 531	2 134

Leasingfordonen redovisas som en anläggningstillgång i balansräkningen. Tillgångens värde är beräknad genom en summering av återstående leasingavgifter exklusive moms. I noten redovisas värdet vid årets början som leasingfordon och som avskrivning redovisas de leasingavgifter som betalats under året. Leasingskulden är beräknad av samtliga återstående leasingavgifter uppdelat på kortfristig respektive långfristig del.

NOT 8 LÅNGFRISTIGA FORDRINGAR, MEDLEMSKOMMUNER

TKR	2023	2022
Ingående fordran (pensionsavsättning)	9 602	8 788
Årets förändring av fordran (pensionsavsättning)	1 318	814
Utgående balans	10 920	9 602

NOT 9 AVSÄTTNING PENSIONER

TKR	2023	2022
Ingående värde avsättning pensioner	9 602	8 788
Avsättning pensioner	1 318	814
Utgående värde avsättning pensioner	10 920	9 602

Den totala pensionsavsättningen uppgår till 10 920 tkr varav periodens är 1 318 tkr. Enligt finansiell överenskommelse mellan förbundet och medlemskommunerna angående pensionsåtagande kvarstår personalens intjänade pensionsrätt t.o.m. 2014 som avsättning hos medlemskommunerna. Intjänad pensionsrätt fr. o. m 2015 belastar RMB som en direkt pensionsavsättning och indirekt medlemskommunerna i form av långfristig fordring för pensionsåtagande.

NOT 10 FORDRINGAR

TKR	2023	2022
Kundfordringar	9 132	8 100
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	5 629	2 460
Fordran moms	1 771	728
Övriga fordringar	428	12
Utgående balans	16 960	11 301

NOT 11 KASSA & BANK

TKR	2023	2022
Ingående värde	4 552	2 683
Förändring perioden	-4 552	1 870
Utgående balans	0	4 552

NOT 12 LÅNGFRISTIGA SKULDER

TKR	2023	2022
Kostnadsersättning investeringsbidrag		
Årets förändring, avskrivning		
Leasingskuld, långfristig del	1 531	2 134
Årets förändring, amortering av lån	-603	-603
Utgående balans	928	1 531

NOT 13 KORTFRISTIGA SKULDER

TKR	2023	2022
Checkkredit, kortfristig del	7 213	0
Leasingskuld, kortfristig del	603	603
Leverantörsskulder	10 851	3 492
Löneskuld	4 436	3 396
Skuld till staten	2 548	2 397
Övriga kortfristiga skulder	10 218	14 180
Utgående balans	35 868	24 069

DRIFTSREDOVISNING

Förbundet redovisar nedan hur utfallet för verksamhetsåret förhåller sig till den budget som fastställts för den löpande verksamheten.

TKR	Bokslut 2023					Bokslut 2022		
	Intäkt	Uffall Kostnad	Netto	Budget Netto	Avvikelse Netto	Uffall Intäkt	Kostnad	Netto
Förbundsövergripande	102 750	-41 793	60 957	60 424	533	74 302	-2 203	72 098
Direktion		-484	-484	-570	86		-417	-417
Revision		-297	-297	-245	-52		-299	-299
Förbundsledning	554	-6 706	-6 152	-5 818	-334		-1 487	-1 487
Förbundsstab	14 700	-23 266	-8 567	-9 399	832	14 210	-22 711	-8 501
Medlemsavgift, drift	76 456		76 456	76 456	0	74 302		74 302
Pensioner	11 040	-11 040	0	0	0	5 462	-5 462	0
Sif räddningschefsstab	3 337	-10 273	-6 935	-6 748	-187	20 203	-32 189	-11 986
Räddningschefsstab	69	-4 347	-4 278	-4 644	366			
Övningsfält		-337	-337	-285	-52		-394	-394
Utryckning	2 657	-1 545	1 112	1 273	-161	2	-1 664	-1 662
Försäljning av operativa utbildningar	153	-46	107	15	92	65	-36	29
LC54	459	-3 999	-3 539	-3 107	-432	531	-4 017	-3 485
Enhet teknik	3 864	-21 046	-17 182	-15 528	-1 654	4 437	-18 907	-14 470
Brandstationer	1 646	-11 258	-9 612	-5 820	-3 792	2 048	-8 229	-6 180
Teknik och stödavdelning	2 170	-4 274	-2 105	-3 694	1 589	2 348	-5 380	-3 032
IT/Telefoni		-2 345	-2 345	-2 432	87		-2 189	-2 189
Transportmedel	48	-2 809	-2 760	-3 273	513	40	-3 110	-3 069
Beklädnad	0	-360	-360	-309	-51	0	-347	-347
Enhet station Uddevalla	5	-18 325	-18 321	-18 232	-89	2 830	-46 450	-43 620
Operativt Helfid	5	-18 325	-18 321	-18 323	-89	2 619	-22 389	-19 769
Enhet RiB	153	-21 713	-21 560	-21 215	-345	2 830	-46 450	-43 620
Operativt Deltid	153	-21 713	-21 560	-21 215	-345	144	-21 620	-21 476
Förebyggandeavdelning	3 857	-4 176	-308	-338	19	3 106	-5 274	-2 168
Förebyggande avdelning	3 857	-4 176	-308	-338	19	3 106	-5 274	-2 168
Resultat			- 3 360					-146

FÖRBUNDSÖVERGRIPANDE

Förbundsövergripande har en positiv budgetavvikelse om 533 tkr. Detta härleds till lägre kostnader för avskrivningar och personal på förbundsstaben samt ökade kostnader för personal på förbundsledning.

En medarbetare i förbundsstaben har varit föräldraledig under året och en vikarie anställts. Under perioden januari-juli har även en projektanställning utöver ordinarie personal gjorts och en konsult anlätts via visstidsanställning. HR-stöd från NÄRF har anlätts motsvarande 20 % tjänst.

Nya arbetstidsregler för heltidsanställd utryckningspersonal har varit i fokus avseende arbete med tjänstgöringsscheman och personalplanering.

Samverkan med NÄRF har intensifierats avseende funktionerna i förbundsstaberna där arbete med att synka rutiner och arbetssätt i de olika funktionerna påbörjats.

Ett konsultföretag har upphandlats för att genomföra arbetet med att ta fram förslag på ny förbundsordning för ett gemensamt kommunalförbund mellan RMB och NÄRF.

STF RÄDDNINGSCHEFSSTAB OCH LC FYRBODAL

STF RÄDDNINGSCHEFSSTAB

Stf räddningschefsstab har en negativ budgetavvikelse om -187 tkr vilket härleds till lägre kostnader på personalsidan. Efter en omorganisation fick en av verksamhetsutvecklarna tjänsten som chef på den nya tekniska enheten. Den ursprungliga tjänsten ersattes med en brandingenjör.

Under året har fokus handlat om att färdigställa ny brandstation och övningsfält. Personalen har deltagit i olika grupper beroende på vilken roll man har. Även jobbet med att flytta ur gamla stationen har medfört arbete. Viss utrustning har gått till försäljning eller återanvänts på någon av förbundets övriga stationer.

Övningsfältet i hamnen har avvecklats under hösten. En ny gasoltank har införskaffats då den gamla var uttjänt. Det nya övningsfältet har inte tagits i drift under året som planerat på grund av komponentbrist, därför driftsattes det inte förrän januari 2024.

Personalen har arbetat med att göra omstruktureringar enligt det nya handlingsprogrammet. Ett projekt har genomförts med att ta fram underlag till

fordon och utrustning på stationer som framledes inte ska ha ett BAS fordon utan en mindre släckenhets. Planering av övningsverksamheten är omfattande. Det innefattar att planera övningar för all utryckande personal och se till att det finns instruktörer eller ansvariga för varje övning. För att få kvalitetshöjande övningar har det gjorts prov på heldagsövningar för RiB-personal och utfallet var mycket positivt.

Vid genomförandet av preparandutbildningarna för RiB-personal har förbundet mot ersättning även utbildat personal från närliggande räddningstjänster.

LC FYRBODAL

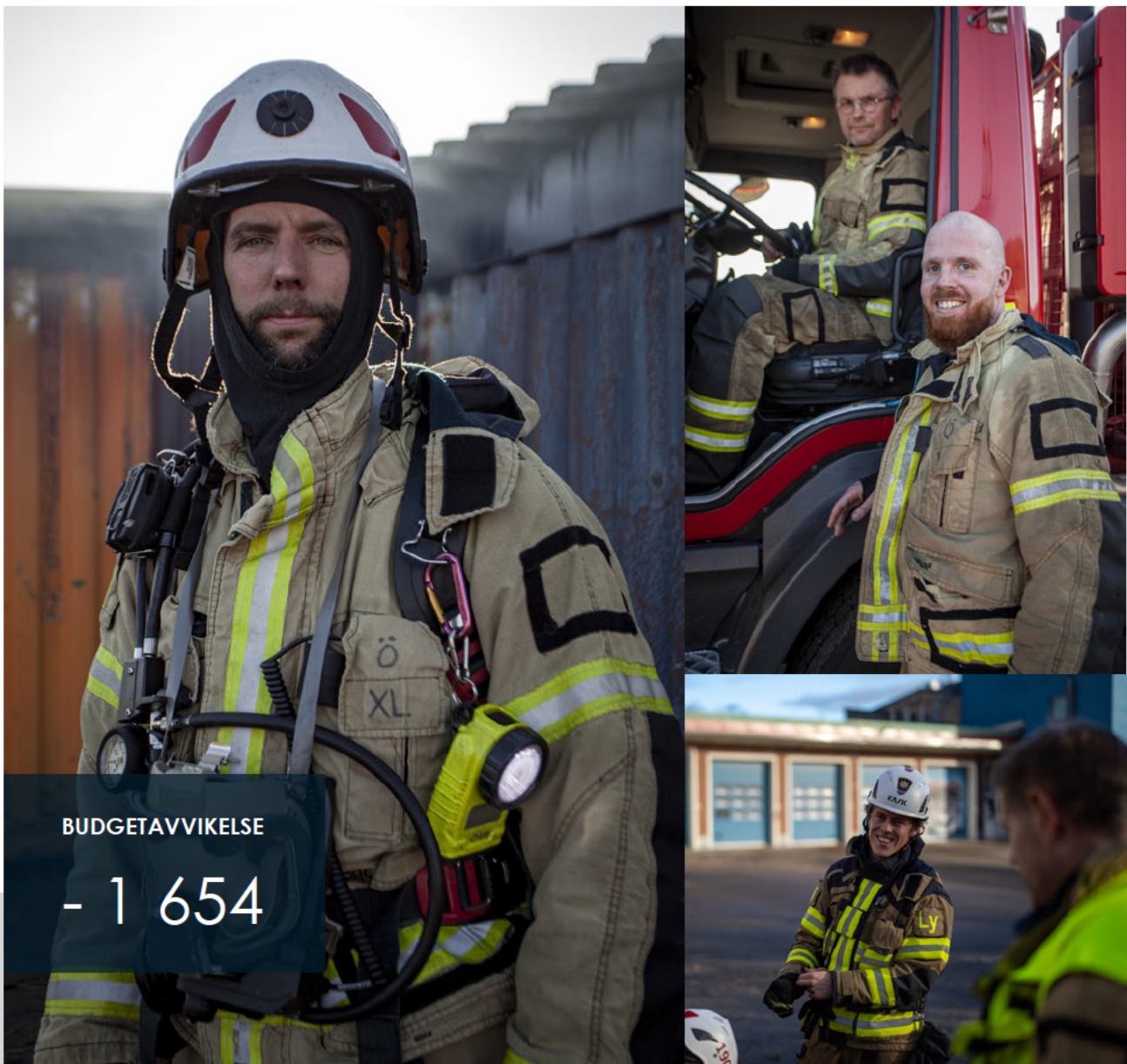
LC Fyrbodal har en negativ budgetavvikelse om -432 tkr, detta härleds till högre personalkostnader än beräknat på grund av förändrade lagkrav på ledningscentralverksamheten. Personalen har testat redundansen i samverkande räddningsledningssystem. Under året har berörd personal i förbunden utbildats och övats för att kunna ingå i räddningsledningssystemets stabsverksamhet.

ENHET TEKNIK

Enhet teknik har en negativ budgetavvikelse om 1 654 tkr, detta härleds till stor del av utebliven kompensati-
on för ökade hyreskostnader för Uddevallas nya brandstation. Även hyreshöjning för Munkedals brandstation
påverkar resultatet. Utöver det är elpriserna fortsatt höga, förbundets möjligheter att påverka elkostnaden är
små då kommunerna står för upphandlingen.

ENHET STATION UDDEVALLA

Enhet station Uddevalla har en negativ budgetavvikelse om -89 tkr .

Trots en vakant tjänst under våren så är det personalkostnader som skapar underskottet. Det beror på att 2023 års lönerevision resulterade i högre löneökning än budgeterat. Även personalomkostnadspålägget är högre än budgeterat.

Verksamhetsåret startade med en omorganisation där det tillsattes en enhetschef för den nybildade enheten station Uddevalla. Enheten har 22 brandmän, fyra biträdande styrkedare och fyra ordinarie styrkedare.

Under första delen av verksamhetsåret hade enheten en vakant tjänst som efter semesterperioden ersattes av en vikarie.

Från och med 1 oktober har en ordinarie styrkedare varit dagtidsplacerad för att effektivisera enheten med arbetsuppgifter som till exempel anpassning av rutiner till nya brandstationen, täcka för övriga skiftgående styrkedare vid befälsövningar och vara instruktör vid övningar för RiB-personal.

Sjukfrånvaro och VAB i juli var ovanligt hög vilket genererade cirka 330 timmars övertid.

Under hösten har rekrytering av fem timvikarier från egen RiB-organisation genomförts för att minska behovet av övertidspass.

Tidigare år har övertidskostnaden för heltidspersonalen varit hög på grund av att de varit instruktörer vid RiB-personalens övningar på tid utöver sin ordinarie arbetstid. Under verksamhetsåret har strategin varit att flytta personal från operativa pass för att agera instruktörer och detta har resulterat i en lägre övertidskostnad för enheten.

Flytten till den nya brandstationen har tagit mycket tid och resurser under större delen av året. Befälsövningsdag med extern föreläsare har genomförts för samtliga befäl.

Kamratstödsutbildning har genomförts för samtliga ordinarie styrkedare.

Samtliga fyra skiftlag har genomfört samverkansövning tillsammans med ambulanspersonal – ORM, omhändertagande i riskfylld miljö.

Personal från enheten har utbildat och övat brandmän från angränsande räddningstjänster i fallskydd, höjdarbete, rökdykning och preparandutbildning för RiB. Personalen har vid dessa aktiviteter varit inkallad på övertid. Intäkterna från utbildnings- och övningsaktiviteterna har täckt dessa lönekostnader.

Enhetschefen har under hösten genomfört MSB:s Gender Coach Program.

ENHET RiB

Enhet RiB har en negativ budgetavvikelse om -345 tkr.

Ett lyckat rekryteringsarbete har inneburit att kostnaderna för utbildning av nyanställd RiB-personal ökat. Avtalsrörelsen för RiB-personalen innebar en större löneökning än budgeterat. Med anledning av brist på RiB -personal på några stationer har de vakanta beredskapspassen, med en beredskapsersättning på 1,5 gånger grundersättningen, tillsatts med ytterligare ökade kostnader som följd.

Enhet RiB hade vid årsskiftet 140 anställda fördelade på 7 brandstationer. De största utmaningarna och prioriterade områden har varit att minska personalomsättningen och öka rekryteringen av RiB-personal. Genom ett aktivt arbete med att rekrytera ny personal och erbjuda individuella schemalösningar kan en fortsatt positiv utveckling noteras.

Övningsverksamheten har genomgått en förändring under hösten 2023. Övningsaktiviteter har

genomförts på dagtid i stället för kvällstid som varit brukligt. Dagtidsövningar innebär en ökad kostnad då fler får ersättning för förlorad arbetsinkomst istället för övningsersättning.

Under året har det genomförts rekryteringskampanjer med "prova på dagar" på de flesta av förbundets stationer. Stor vikt har också lagts vid att vara synliga vid evenemang i de olika stationsområdena med fokus på rekrytering. Kostnaderna för rekryteringsarbetet har ökat i och med aktiviteterna.

För att underlätta rekrytering till våra RiB-stationer har ett projekt pågått några år med att få könsneutrala dusch- och omklädningsmöjligheter. Ombyggnaderna på stationerna i Hedekas och Brastad har färdigställts och på Skaftö har arbetet påbörjats. Det innebär att man har ett omklädningsrum som innehåller ett antal duschbås där var och en kan duscha enskilt.

FÖREBYGGANDEAVDELNING

Förebyggandeavdelningen har en positiv budgetavvikelse om 19 tkr.

Förebyggandeavdelningens uppdrag under året har hanterats av avdelningschef, fyra brandinspektörer och en brandingenjör samt en timanställd brandinspektör motsvarande 40 % tjänst. Därutöver har två brandingenjörer, tillhörande Räddningschefsstaben, stöttat avdelningen med 50 % tjänst vardera. Heltidsanställd brandpersonal har utfört viss extern brandutbildning.

Under första halvan av året har avdelningen haft en vakant inspektörstjänst på grund av uppsägning. Tjänsten ersattes med en brandingenjör från och med juni.

Under året har avdelningschefen varit utlånad till Bohus Räddningstjänst som chefsstöd till den förebyggande enheten. Uppdraget som motsvarar en 30 % tjänst avslutades under december.

En vakant inspektörstjänst, introduktion av ny medarbetare samt utlåning av avdelningschef till annan organisation motsvarar tillsammans en vakant tjänst på årsbasis för avdelningen. Detta har föranlett en omfördelning av arbetsuppgifter och minskad produktion av tillsynsärenden.

Avdelningen har sett över förbundets taxa för myndighetsutövning och anpassat den strukturellt enligt anvisningar och rekommendationer från SKR. Grunden och syftet med den nya taxekonstruktionen är att ersättningen för den faktiska tiden som läggs på ett ärende framgår på ett bättre och tydligare sätt. Den nya taxan beslutades under hösten av medlemskommunerna och gäller från och med 2024.

Avdelningen har uppdaterat förbundets verksamhetsregister avseende fristsättning av tillsynsobjekt. 2023 års tillsynsplan är anpassad utifrån styrdokumentet "Rutiner för planering av tillsyn" vilket tagits fram för att möta nya föreskriftskrav om kommunal tillsyn enligt LSO. Nya typer av verksamheter och anläggningar, där vi tidigare inte utfört tillsyn, har tillkommit. Därutöver har alla befintliga tillsynsobjekt identifierats och fristsatts.

En medarbetare på avdelningen har under året varit delaktig i projektet "Stärkt brandskydd för särskilt riskutsatta". Projektet har varit finansierat av Brandforsk och initierat av Räddsam VG.

BUDGETAVVIKELSE

+ 19

INVESTERINGSREDOVISNING

TKR	Budget 2023	Bokslut 2023	Bokslut 2022
Materiella anläggningstillgångar			
Maskiner, inventarier och byggnadsinventarier	2 000	9 734	
Fordon och transportmedel	7 500		5 019
Summa	9 500	9 734	5 019

Fordonsinvesteringar har inte genomförts enligt plan. Det beror delvis på att arbetet med förmågebeskrivningen på Brastad, Hedekas och Skaffö stationer har skjutits fram. Arbetet med att flytta ur den gamla stationen i Uddevalla och att ta en ny i besittning har varit prioriterat. Ursprungsförslaget att fastighetsägaren står för all investering i maskiner och utrustning har ändrats. För att ha samma hyresunderlag hela avtalstiden tar förbundet investeringskostnaderna redan från början. Därav den obudgeterade investeringen.

Förbundet har också investerat i en värmekamera, hydraul verktyg, gasolcistern och inventarier till den nya brandstationen. Fortsatt arbete med nödvändiga investeringar för räddningsfordon sker under 2024.

REVISIONSBERÄTTELSE

Till fullmäktige i respektive medlemskommun

REVISIONSBERÄTTELSE FÖR ÅR 2023

Vi, av fullmäktige utsedda revisorer, har granskat den verksamhet som bedrivits i Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän (organisationsnummer 222000-2808) av dess direktion.

Direktionen ansvarar för att verksamheten bedrivs enligt gällande mål, beslut och riktlinjer samt de lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten. Den ansvarar också för att det finns en tillräcklig intern kontroll.

Revisorerna ansvarar för att granska verksamhet, intern kontroll och räkenskaper och pröva om verksamheten bedrivits enligt de uppdrag, mål, lagar och föreskrifter som gäller för verksamheten.

Granskningen har utförts enligt kommunallagen, god revisionssed i kommunal verksamhet, förbundsordningen och revisionsreglementet. Granskningen har genomförts med den inriktning och omfattning som behövs för att ge rimlig grund för bedömning och ansvarsprövning.

Förbundet gör 2023 ett underskott om 3,36 mkr. Så sent som i delårsbokslutet per augusti var prognosen ett underskott om 375 tkr. Vi revisorer konstaterar att prognostiseringen under 2023 jämfört med det utfall som blev klart i samband med att årsredovisningen sammanställts i februari 2024 inte varit rättvisande. Vi noterar att det i budget, delåruppföljning och årsredovisning saknas en fullödlig beskrivning av situationen. Det är därför inte möjligt att via den

ordinarie rapporteringen bilda sig en klar bild av det uppkomna underskottet och dess orsaker vilket vi ser allvarligt på. Detta mot bakgrund av att det rör sig om ett i sammanhanget stort underskott som konstateras mycket nära inpå sammanställningen av årsbokslutet. Vi kommer med anledning av detta att särskilt följa hanteringen av förbundets ekonomi och förbundets åtgärder för att uppnå målen under 2024.

Vi bedömer sammantaget att direktionen i Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän har bedrivit verksamheten på ett ändamålsenligt sätt, men att direktionen bedrivit verksamheten på ett från ekonomisk synpunkt endast delvis tillfredsställande sätt.

Vi bedömer i enlighet med det sakkunniga biträdet att räkenskaperna i allt väsentligt är rättvisande.

Vi bedömer att direktionens interna kontroll har varit tillräcklig.

Vi bedömer sammantaget att resultatet enligt årsredovisningen inte är förenligt med de finansiella mål och verksamhetsmål som direktionen uppställt.

Vi tillstyrker att respektive fullmäktige beviljar ansvarsfrihet för direktionen samt de enskilda ledamöterna i densamma.

Datum enligt digital underskrift.

Claes Ingvar Hedlund

Undertecknare 1

Serienummer: 19451104xxxx

IP: 188.151.xxx.xxx

2024-02-21 16:06:37 UTC

Karl-Olof Krischansson

Undertecknare 1

Serienummer: 19430831xxxx

IP: 78.70.xxx.xxx

2024-02-21 17:21:15 UTC

Penneo dokumentnyckel: C14SH-06V7P-Q45T8-00HJJ-25XI2-TB53P

RÄDDNINGSTJÄNSTFÖRBUNDET MITT BOHUSLÄN

Besök | Larmgatan 4, 451 63 Uddevalla
Post | Larmgatan 6, 451 81 Uddevalla

Tel | 010-161 55 00
E-post | raddningstjansten@mittbohuslan.se

Lars-Erik Hansson
Ekonomichef

Dnr: KS-2024-000096

Årsredovisning 2023 Munkedals kommun

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige fastställer 2023 års bokslut med redovisad resultaträkning, kassaflödesanalys och balansräkning för Munkedals kommun samt Munkedals kommunkoncern.

Kommunfullmäktige beslutar överföra 31,1 mnkr av ej utnyttjade investeringsmedel till budget 2024.

Kommunfullmäktige beslutar överföra -1 255 tkr av Barn- och utbildningsnämndens underskott till det egna kapitalet enligt nämndens förslag.

Kommunfullmäktige beslutar överföra -122 tkr av kommunstyrelsen underskott inom driftsbudgeten till det egna kapitalet enligt kommunstyrelsens förslag.

Kommunfullmäktige beslutar skriva av samhällsbyggnadsnämndens underskott inom driftsbudgeten enligt nämndens förslag.

Kommunfullmäktige beslutar att överföra 2 418 tkr av Valförändningsnämndens överskott inom driftsbudgeten till det egna kapitalet enligt nämndens förslag.

Kommunfullmäktige beslutar överföra 90 tkr av Kultur och fritidsnämndens överskott inom driftsbudgeten till det egna kapitalet enligt nämndens förslag.

Sammanfattning

Året 2023 sammanfattas med ett positivt resultat som är högre än budgeterat samt en måluppfyllelse som delvis pekar i positiv riktning.

Årets resultat för 2023 uppgår till 25,0 mnkr vilket är högre än det budgeterade resultatet på 8,0 mnkr. Årets resultat i relation till skatter och generella statsbidrag är 3,1 procent vilket är över resultatmålet för året på 1,0 procent.

Det senaste året har ökningen av nettokostnader varit högre än ökning av skatteintäkter och generella statsbidrag. Den genomsnittliga ökningen av nettokostnader de senaste tre åren är 5,0 procent, vilket är högre än motsvarande ökning av skatte- och bidragsintäkter som uppgår till 4,3 procent.

Trots årets resultat försämras kommunens soliditet med en procentenhet till 48 procent. Att soliditeten inte förstärkts beror på att skulderna och därmed balansomslutningen ökat mer. Inklusive alla pensionsåtaganden är kommunens soliditet 26,3 procent.

Investeringsvolymen under året, inklusive exploateringsverksamheten, uppgår till 110,2 mnkr vilket är lägre jämfört med föregående år men fortsatt högt. Investeringsstakten de senaste tre åren ligger på 114,4 mnkr per år. Den relativt höga investeringsvolymen medför att självfinansieringsgraden hamnar under 100 procent och uppgår till 54 procent.

Invånarantalet minskade under 2023. Antalet invånare uppgick vid årsskiftet till 10 502 vilket är en minskning med 76 personer.

Måluppfyllelsen för 2023 visar att två av de tre finansiella målen för god ekonomisk hushållning inte är uppfyllda och att av de fyra inriktningsmålen är två i hög grad uppfyllda och två delvis uppfyllt.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-04-01
Årsredovisning 2023 Munkedals kommun

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Resultatet är högre än budgeterat och nämnderna visar på en bra budgetföljsamhet. Det stärker kommunens finansiella ställning inför kommande utmaningar. Investeringsnivån är hög och måluppfyllelsen kan bli bättre. Det är viktigt att fortsatt nogsamt följa kommunens ekonomiska utveckling samt att förbättra måluppfyllelsen.

Hållbar utveckling – Social dimension

Bokslutet innebär att kommunen kan fortsatt bedriva en verksamhet med god kvalitet och hög servicenivå

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Kommunen kommer kunna fortsätta med insatser inom miljöområdet så att de klimatlöften kommunen tagit kan uppnås

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:
Ekonomiavdelningen
Nämnderna

Årsredovisning 2023

Munkedals
Kommun

Årsredovisning 2023

Munkedals kommun

Version: 2024-03-27

Omslagsfoto: Leif Fredriksson

Innehåll

Kommunstyrelsens ordförande har ordet	4
Sammanfattning	6
Demokrati och inflytande.....	7
Vision och mål	8
Miljöredovisning	13
Kommunala jämförelser	166
FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE	18
Översikt över verksamhetens utveckling	18
Den kommunala koncernen	19
Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning.....	20
Händelser av väsentlig betydelse.....	24
Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten	26
God ekonomisk hushållning	28
Resultat och ekonomisk ställning	29
Balanskravsutredning	32
Förväntad utveckling	33
Väsentliga personalförhållanden	34
EKONOMISK REDOVISNING	37
Redovisningsprinciper och redovisningsmodell	37
Resultaträkning.....	39
Kassaflödesrapport.....	40
Balansräkning.....	41
Noter.....	43
Investeringsredovisning	48
Driftredovisning	49
Driftredovisning per nämnd	50
KOMMUNENS VERKSAMHET	52
Kommunledning	52
Utbildning	54
Kultur och fritid.....	57
Välfärd	578
Arbetsmarknad och integration.....	61
Folkhälsa	62
Samhällsbyggnad och teknisk service.....	63
Samverkan, IT, Mijö, Lön	65
KOMMUNALA FÖRETAG – EKONOMI OCH VERKSAMHET	666
Munkedals Bostäder AB (Munkbo).....	666
Munkedal Vatten AB	677
Rambo AB.....	677
Vadholmen Foss 2:81 mfl AB	688
Dingle Industrilokaler AB	688
KHRF Sörby- Dinglegården	688
Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän	688
REVISIONSBERÄTTELSE	69

Kommunstyrelsens ordförande har ordet

År 2023 inleddes med en politisk förändring i Munkedals kommun då en ny majoritet tog över styret vilket ledde till omval och nya inval av ledamöter i kommunens nämnder och styrelser. Majoriteten, bestående av Sverigedemokraterna, Moderaterna och Kristdemokraterna, innebär inte bara en ny politisk riktning utan också en förstärkt möjlighet att effektivt genomföra fattade beslut inom rimlig tid.

Året som gått har bjudit på en rad utmaningar i en alltmer komplex omvärld. Vi har konfronterats med orosmoment såsom krig, ett högt ränteläge, stigande driftskostnader, ökad arbetslöshet och en påtaglig inflation. Dessa faktorer har tvingat oss att noggrant omvärdera våra verksamheter för att identifiera möjligheter till effektivisering, allt i syfte att bibehålla hög kvalitet på de som vi erbjuder våra invånare.

En annan viktig aspekt av årets arbete har varit att stärka civilberedskapen, särskilt med tanke på Sveriges inträde i NATO. Denna förberedelse för en höjd beredskapsnivå har varit och kommer fortsätta vara en prioritet i vårt arbete, vilket speglas i de åtgärder vi vidtagit och planerar för det kommande året.

Trots de utmaningar vi stått inför, antog kommunfullmäktige en ansvarsfull budget för 2024, vilken inkluderar plan för framtida investeringar och metoder för att stärka kommunens ekonomiska ställning. Vi är tacksamma för det extra stöd som regeringen tilldelat oss under hösten 2023, vilket kommer att spela en avgörande roll för genomförandet av en rad extra satsningar.

Bland dessa satsningar återfinns betydande förbättringar inom skolan, inklusive investeringar i fysiska läromedel för F-9 i kombination med en minskning av datoranvändningen för elever i årskurs F-3, införandet av språktester vid nyanställningar samt språkinventering och språkförstärkande insatser för befintlig personal. Vi har också satsat på arbetsskor till personalen inom vård och omsorg, medel till att höja beredskapen och bekämpa droganvändning samt resurser för en MEX-anställd bland annat. Vi satsar även på friluftsliv och turism genom att bygga en utomhusscen i Örekilsälven samt påbörja arbetet med en bro över Öreskilsälven ihop med vandringsled som förbinder Munkedals tätort med maltes stig.

2023 genomfördes Munkedals första Näringslivsgala, en viktig milstolpe som symboliserar vårt engagemang för och uppskattning av det lokala näringslivet. Detta evenemang, tillsammans med andra initiativ såsom företagsbesök och frukostträffar, är avsedda att stärka banden med och mellan företagare i vår kommun, vilket är avgörande för Munkedals ekonomiska tillväxt och samhällsutveckling.

Louise Skaarnes, kommunstyrelsens ordförande.

Vi är stolta över att vår position i näringslivsrankingen stadigt förbättras, vilket är ett lovande tecken på en positiv långsiktig förändring. Detta, tillsammans med våra insatser för att marknadsföra Munkedal både inom och utanför kommunens gränser utgör en stabil grund för tillväxt.

Ett antal nya skolenheter har invigts under året, inklusive Skogsbackens förskola i Munkedal, Dingle Förskola och Hedekas förskola, vilket tydligt visar på vårt engagemang för att tillhandahålla högkvalitativ utbildning och omsorg för våra unga. Dessutom har Hedekas skola fått en ny idrottshall. Viktiga och efterlängtade satsningar som varit prioriterade för oss som kommer barn och personal till stort gagn.

Vidare har kommunens förvärv av Stationshuset i Munkedal möjliggjort skapandet av en öppen vänthall under de kalla vintermånaderna, ett initiativ som förbättrar tillgängligheten och bekvämligheten för våra invånare. Planeringen för en ny skola i tätorten, där platsen kommer att beslutas om under våren 2024, är ytterligare ett exempel på vårt åtagande att investera i framtiden för Munkedals barn och ungdomar.

Från och med den 1 januari 2024 har vi även tagit hem den politiska delen av vår gemensamma miljönämnd, vilket innebär en övergång till en avtalsamverkan med Lysekil och Sotenäs som liknar vårt nuvarande samarbete inom IT och löneadministration. Detta steg mot effektivisering,

tillsammans med sammanslagningen av Barn- och utbildningsnämnden och Kultur- och utbildningsnämnden till en gemensam nämnd, speglar vårt kontinuerliga arbete med att förbättra och effektivisera kommunen för att bättre tjäna våra medborgare där varje krona räknas.

Projektet Skagerackbanan har avslutats för att vi ska kunna fokusera mer effektivt på de områden där vi har störst möjlighet att göra en skillnad, såsom Bohusbanan. Vår nyligen antagna policy för att motverka social dumpning, tillsammans med stadiga förbättringar i skolresultaten och framstegen med kommunens översiktsplan 2040, är bevis på vårt engagemang för en långsiktig och hållbar utveckling av Munkedal.

Trots de utmaningar som den omvärlden för med sig, med ökade kostnader för allt från livsmedel till bränsle och energi, har Munkedals kommun lyckats uppnå ett positivt ekonomiskt resultat. Detta är ett tydligt tecken på att de beslut vi fattat och de åtgärder vi vidtagit har burit frukt. Speciellt värt att nämna är Valfärdsnämndens framgångar, som efter att ha brottats med ekonomiska svårigheter nu kan visa upp ett positivt resultat och därmed återställa budgetbalansen.

När vi nu ser på 2024 och de kommande åren, gör vi det med en känsla av tillförsikt och en stark tro på att vi genom ansvarsfull förvaltning och fokus på kärnverksamheten kan fortsätta att skapa en ljus framtid för Munkedal. Jag vill avsluta med att uttrycka min tacksamhet till alla som arbetar inom våra kommunala bolag, verksamheter och förvaltningar. Det är tack vare er insats som vi kan säkerställa välfärden och ett väl fungerande Munkedal. Ett stort tack till också till alla politiker som engagerar sig för vår kommun. Tillsammans gör vi Munkedal till en kommun vi kan vara stolta över.

Med varma hälsningar,
Louise Skaarnes, kommunstyrelsens ordförande

Sammanfattning

Året 2023 sammanfattas med ett positivt resultat som är högre än budgeterat samt en måluppfyllelse som delvis pekar i positiv riktning.

Årets resultat för 2023 uppgår till 25,0 mnkr vilket är högre än det budgeterade resultatet på 8,0 mnkr. Årets resultat i relation till skatter och generella statsbidrag är 3,1 procent vilket är över resultatmålet för året på 1,0 procent.

Det senaste året har ökningen av nettokostnader varit högre än ökning av skatteintäkter och generella statsbidrag. Den genomsnittliga ökningen av nettokostnader de senaste tre åren är 5,0 procent, vilket är högre än motsvarande ökning av skatte- och bidragsintäkter som uppgår till 4,3 procent.

Trots årets resultat försämras kommunens soliditet med en procentenhet till 48 procent. Att soliditeten inte förstärkts beror på att skulderna och därmed balansomslutningen ökat mer. Inklusivt alla pensionsåtaganden är kommunens soliditet 26,3 procent.

Investeringsvolymen under året, inklusive exploateringsverksamheten, uppgår till 110,2 mnkr vilket är lägre jämfört med föregående år men fortsatt högt. Investeringsstakten de senaste tre åren ligger på 114,4 mnkr per år. Den relativt höga investeringsvolymen medför att självfinansieringsgraden hamnar under 100 procent och uppgår till 54 procent.

Invånarantalet minskade under 2023. Antalet invånare uppgick vid årsskiftet till 10 502 vilket är en minskning med 76 personer.

Måluppfyllelsen för 2023 visar att två av de tre finansiella målen för god ekonomisk hushållning inte är uppfyllda och att av de fyra inriktningmålen är två i hög grad uppfyllda och två delvis uppfyllt.

Skogsbackens nya förskola stod klar sommaren 2023. Foto: Erland Pålsson

Demokrati och inflytande

Kommunfullmäktige är den högsta beslutande instansen. I fullmäktige finns 35 ledamöter vilka väljs i allmänna val vart fjärde år. Efter valet 2022 bildade Sverigedemokraterna (SD), Moderaterna (M) och Kristdemokraterna (KD) majoritetsstyre i Munkedals kommun. De innehar tillsammans 20 av kommunfullmäktiges 35 mandat. Fullmäktige har letts av ett presidium som består av ordförande Heikki Klaavuniemi (SD), en 1:e vice ordförande Fredrik Olsson (KD) och 2:e vice ordförande Sten-Ove Niklasson (S).

Under 2023 har Kommunfullmäktige haft 8 möten och behandlat 176 (f år 224) ärenden. Kommunfullmäktiges sammanträden är öppna för allmänheten och har annonserats via kommunens hemsida och kommunens officiella anslagstavla i kommunhuset Forum. Via medborgarförslag har kommuninvånare möjlighet väcka ärenden i fullmäktige. Under 2023 inkom 12 (f år 8) stycken medborgarförslag. Fullmäktiges ledamöter kan även själva ta initiativ och väcka ärenden via en motion. Under 2023 inkom 12 (f år 19) stycken motioner.

Sammanträdena har sänts i realtid över webben.

Vision och mål

Vår vision

Visionen beskriver ett önskat framtida tillstånd för Munkedals kommun.

Munkedal – mer av livet. En hållbart växande kommun med engagerade invånare. Här tar vi oss an framtidens utmaningar tillsammans!

Inriktningsmål för verksamheten

Kommunfullmäktige har beslutat om fyra inriktningsmål för verksamheten för att uppnå god ekonomisk hushållning. Till varje inriktningsmål kopplas verksamhetsmål. Varje nämnd ska fördela resurser samt föreslå verksamhetsmål inom de ekonomiska ramarna.

1. Alla ska vara anställningsbara
2. Skapa förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen
3. Alla ska känna sig trygga i att få det stöd som behövs utifrån behov
4. Munkedal ska bidra till minskad klimatpåverkan

Måluppfyllelse

Alla ska vara anställningsbara

Inom Barn- och

utbildningsförvaltningen har verksamheterna under året fokuserat på språkutvecklande och språkstärkande insatser inom förskolan och skolan. Kompetensutveckling av personal, språkresan, bokstartsprojekt och språkpedagoger på lågstadiet är några exempel.

Samtliga skolverksamheter har även fokuserat på det trygghetskapande arbetet för att skapa en god grundförutsättning för lärande.

Fritidshemmen har genomfört teman ihop med skolan för att öka kompetensen och skapa en röd tråd i elevernas lärande. Rastaktiviteter har startats upp och utvecklats men behöver finnas på samtliga enheter.

Kraftsamling gällande skolnärvaro har intensifierats men behöver fortsatt jobbas med.

Kompetensutvecklingsinsatser för personal inom anpassad grundskola har genomförts.

Implementering ny läroplan och nya kursplaner har pågått under året med speciellt fokus kopplat till bedömning och undervisningskvalitet.

Utbildning i Teams har genomförts för personal inom förskolan och ingår i introduktionsupplägget. Arbetet med att förbereda genomförande av digitala nationella prov har pågått i samarbete med SML-IT.

Ny lärplattform, Meitner är upphandlad för skolan och implementeringsprocess är i gång.

Pilotprojektet i Svarteborg med testning av Android platta föll väl ut och det finns en framtagen plan för att utrusta lågstadiet på samtliga enheter med plattor i stället för datorer.

Välfärdsförvaltningen ska vara en attraktiv arbetsgivare för alla förvaltningens anställda och

blivande medarbetare. Förvaltningen mäter huruvida anställda rekommenderar välfärdsförvaltningen som arbetsgivare och ifall medarbetarna upplever att närmsta chef visar uppskattning för utfört arbete i samband med OSA enkäten som gick ut till alla medarbetare i slutet av hösten 2023. En attraktiv arbetsgivare förutsätter utveckling, både när det gäller kompetens och på ett personligt plan, medarbetarna vill kunna växa som personer även på arbetet. Att erbjuda medarbetare möjlighet till både person- och kompetensutveckling gynnar hela förvaltningen. Medarbetarna har under året haft möjlighet att träffa fysioterapeuten på HR för tips och råd kring arbete och fritid i balans, detta genom medel sökta genom återhämtningsbonusen. Flera enheter har återkommande intern och extern handledning med möjlighet till reflektion.

För att vara en attraktiv arbetsgivare så ligger fokus på att fortbilda personalen löpande så att de har möjlighet att utvecklas i arbetet samt tillgodose brukarnas behov. Avdelning Vård och Omsorg har under året genomfört ett flertal utbildningar för personalen bland annat Demensdagarna i Örebro, BPSD, Senior Alert samt nätverksträff för palliativ vård.

Flera enheter har under året arbetat med att se över sitt introduktionsmaterial för praktikanter och nyanställda för att möjliggöra en bra och trygg start på arbetsplatsen.

Välfärdsförvaltningen arbetar med att de verksamheter som har möjlighet erbjuder praktikplatser under utbildning, detta för att skapa bra förutsättningar för framtida arbetstagare. Under året har verksamheten tagit emot praktikanter på avdelning Stöd och Vård och omsorg. Förvaltningen har erbjudit fler platser på Praktikplatsen.se än vad som kunnat fyllas med praktikanter.

För att personer ska komma i egen försörjning eller på sikt öka möjligheten till anställningsbarhet på den reguljära arbetsmarknaden så arbetar förvaltningen med att öka antalet arbetsmarknadspolitiska anställningar. Antalet arbetsmarknadspolitiska anställningar har likvärligt varit relativt konstanta under året inom den egna förvaltningen. IFO barn och unga arbetar för att de barn och ungdomar som är hemmasittare ska öka sin skolnärvaro, detta bland annat genom att utreda behov av individuellt anpassade insatser riktade till ungdomar och föräldrar. Vidare arbetar IFO med att placerade barn ska ha en fungerande skolgång, exempelvis via samarbete genom Sisam (modellen ska säkerställa att de placerades skolgång, så långt det är möjligt, ska löpa på utan avbrott före, under och efter en placering).

Samhällsbyggnadsförvaltningen har haft 29 praktikanter under året.

Under året har kultur och fritid arbetat genom att sprida information om kunskapsturism i kanaler som riktar sig till invånare och besökare. Genom framtagande av Boken om Munkedal kommer

arbetet med att integrera kulturarvet i grundskolan förstärkas ytterligare. Samarbetet med förskola, skola och bibliotek har varit mycket aktivt, till exempel har biblioteket på Munkedalsskolan blivit ett riktigt och välbesökt skolbibliotek. Arbetet med att skapa förutsättningar för anslutning av bredband fortsätter via SML´s projekt med gemensam fibersamordnare. Det sker bland annat med samordning av fiberföreningar. Strategier/samordnare har deltagit vid mobil företagsarena och företagsbesök med fokus kring samhällssäkerhet, attraktivt och service. Andelen som vid avslut i kommunen arbetsmarknadsverksamhet, som börjar arbeta eller studera har ökat från 46 % till 47 % i jämförelse med föregående år

Verksamhetsmål	Utfall
Fler elever ska nå gymnasiebehörighet och fullfölja sina gymnasiestudier	Delvis uppfyllt
Bli mer digitaliserade i syfte att effektivisera	I hög grad uppfyllt
Välfärdsförvaltningen ska vara en attraktiv arbetsgivare	I hög grad uppfyllt
Alla ska vara anställningsbara inom Välfärdsförvaltningen	Delvis uppfyllt
Varje verksamhet/enhet ska ökat antalet praktikanter under året	Helt uppfyllt
Vi ska verka för att egen personal utvecklas och utbildas under året	I hög grad uppfyllt
Vi ska arbeta för ökad folkbildning	Helt uppfyllt
Munkedals kommun ska rusta för samhällssäkerhet, attraktivitet och service	I hög grad uppfyllt
Ökad inkludering genom att fler har sysselsättning	Delvis uppfyllt

Skapa förutsättningar för en god hälsa på lika villkor för hela befolkningen

Enkätundersökningar visar på hög trivsel hos barnen på förskolorna. Samtliga avdelningar har genomfört trygghetsvandringar. Trygghetsvandring är en strukturerad metod för att möjliggöra för alla barn i förskolan att tillsammans med pedagoger berätta eller visa hur man upplever och kan förbättra olika områden i förskolans miljö för att det ska kännas tryggare, säkrare och mer trivsamt. Det är också en metod att få vetskap om och bevara det som fungerar väl. I barnintervjuer beskriver barnen hur du upplever att vara i förskolan och uttrycker i hög grad trivsel. Arbetet med trygghet och trivsel är ett prioriterat målarbete på samtliga fritidshem och pågår under hela läsåret, men med allra störst fokus under höstterminen. Det handlar om att skapa trygga grupper, gå trygghetsvandringar, öka elevernas

inflytande och medskapande samt träna elever i konflikthantering.

Personalen har tagit hjälp av elevhälsan för att arbeta med barngrupperna i teman om kamratskap, integritet samt värdegrund, vilket både personal och barngrupp uppskattat. Personalen har fortsatt att arbeta med rutiner och strukturer utifrån den barngrupp de har för att öka både trygghet och trivsel. De trycker på vikten av att personalen har samsyn och står fast för regler och rutiner för att skapa en så trygg barngrupp som möjligt. På Kungsmarksskolan gjordes ett omtag eftersom en egen enkät under höstterminen 2022 samt Skolinspektionens enkät som genomfördes i januari 2023 visade låga resultat. I slutet av 2023 genomfördes en ny mätning med mycket goda resultat. Det aktiva arbetet som genomförts på skolan har således haft god effekt. Dock är detta hela tiden ett prioriterat område och hänger nära samman med personalens trivsel och trygghet. Eleverna känner sig trygga inom anpassad grundskola, det finns någon elev som kan vara otrygg i vissa situationer. Det görs inga enkäter för elever i anpassad grundskola som går på Snäckan, utan elevernas trygghet visas i hur de trivs i skolan och hög närvaro.

Enligt genomförda utvärderingar upplever en hög andel av eleverna på Processtekniska gymnasiet trygghet och trivsel.

Under året har det upplevts vara en mer orolig miljö på individuella programmet. Här har verksamheten förstärkt med schemalagd personalnärvaro på rasterna, med gott resultat.

Trivseln och tryggheten inom elevgruppen är i allmänhet hög inom vuxenutbildningen. På frågan "Jag känner mig trygg i skolan" är snittet 5,35 av 6, där 6 betyder "Stämmer helt" och på frågan "Jag mår bra när jag är i skolan" var snittet 5,11 på hela enheten. På OSA-enkäten var snittet 3,6 av fem på frågan "På min arbetsplats är vi bra på att tala med, lyssna och lära av varandra".

Det som är utmärkande för perioden är att sjukfrånvaron har sjunkit inom hela förvaltningen. Totalt sett med de åtgärder som är på gång där det krävs är att trenden framåt pekar i positiv riktning. Finns fortsatt utmaningar inom vissa delar av avdelning förskola när det gäller sjukfrånvaron där trenden är mer negativ.

Avdelning förskola har hög andel utbildad personal vilket påverkar rekrytering av nya förskollärare positivt. Att vara en närvarande och tillgänglig rektor för personal bidrar till positivare känsla. I OSA-enkäten uppger 4 av 5 att de kan rekommendera Munkedals kommun som arbetsgivare till en vän. I utvärdering lyfter medarbetare rektors tillgänglighet som en viktig och bidragande orsak till ökad måluppfyllelse. Utvecklingssamtal samt lönesamtal genomförs regelbundet.

Medarbetare uttrycker sig positivt om fortbildningsdagar, arbetskläder, pedagogiska måltider och friskvårdsinsatser. Välfärdsförvaltningen arbetar aktivt för att minska sjukfrånvaron och för att anställda som nyttjar friskvårdsbidraget ska öka. Förvaltningen ska utgöra en god och trygg arbetsplats för personal och brukare i enlighet med värdegrunden och öka

kunskapen kring hur personal kan arbeta förebyggande och agera vid hot och våldssituationer. För att förvaltningen ska kunna skapa sig en bild av hur brukarna upplever de beviljade insatserna och höja kvalitén så är brukarenkäten en viktig del. Undersökningar visar att de flesta som har hemtjänst tycker det är tryggare att få stöd och hjälp av personal som de känner igen och har en relation till. En fast omsorgskontakt i hemtjänsten kan bidra till att öka delaktighet och självbestämmande för de personer som har hemtjänst. Funktionshinderområdet har höjt sina resultat i 2023 års undersökning efter att under året bland annat arbetat aktivt med alternativ kommunikation.

För att minska risken för utanförskap och öka chansen till förankring bland annat på arbets- och bostadsmarknaden så är det viktigt att personer som uppstår försörjningsstöd kommer ut i rätt försörjning långsiktigt. Vuxenheten på IFO arbetar med projektet "tidigt stöd". Tidigt stöd handlar om att fånga upp missbruk och samsjuklighet hos personer som uppstår ekonomiskt bistånd. Projektet har visat på mycket goda resultat och arbetssättet har implementerats i ordinarie verksamhet.

För att öka tryggheten för förvaltningens brukare så har personalen under året fått kompetensutveckling inom metoden IBIC och i verksamhetssystemet Combine. Fokus ligger även på utformandet av och arbetet med genomförandeplaner. Från den 1 juli 2023 är undersköterska en skyddad yrkestitel.

För att höja kvaliteten så har tvärprofessionella team införts på samtliga enheter, dessa träffas regelbundet och arbetar med kvalitetsförbättringar och personcentrerad vård. Teamen består av rehab, sjuksköterskor, undersköterskor och enhetschef. Under året har utbildning i SoL och HSL avvikelser för kvalitetsteam, samtliga grupper kommer att ha genomgått utbildning vid årsskiftet.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har genomfört åtgärder för att kartlägga trygga/otrygga platser. Även genomfört trygghetsvandring in- och utvändigt på skolorna.

Samhällsmöten för allmänheten har genomförts. Barnperspektivet har varit i fokus genom arbete med inflytande i ÅK 5 vid kommunens skolor. Haft barnperspektiv vid ÖP Samråd. Rutin kommer att utarbetas med erfarenhet från dessa.

Matråd finns på alla skolenheter. Enkätundersökning är genomförd på varje skolenhet angående barnens upplevelser av lokalvården

Killgruppen hade svårigheter att komma i gång då lämplig lokal saknades inledningsvis. När gruppen var i gång drabbades personal av sjukdom och verksamheten fick sättas på paus. Aktiviteten kom emellertid i gång under hösten.

Genom olika event har offentliga miljöer synliggjorts och ett rikligt utbud av lovaktiviteter har skapat tillhörighet och sammanhang för många ungdomar. Fritidsgård i Svarteborg har kommit i gång.

Besöksnäringen har upplevt ett bra år med många besökare.

Tre aktiviteter genomförda; Två medborgardialoger/trygghetsdialoger tillsammans

med flertalet aktörer och en näringslivsdialog kring trygghet tillsammans med polisen

Verksamhetsmål	Utfall
I våra verksamheter ska alla känna trygghet och trivsel	I hög grad uppfyllt
Barn- och utbildningsförvaltningen ska aktivt arbeta för högre skolnärvaro och minska sjukfrånvaron hos personalen	Delvis uppfyllt
Välfärdsförvaltningen ska arbeta för ökad trygghet/god hälsa hos brukare och personal	Delvis uppfyllt
Vi ska skapa tillgänglighet och trygghet inom våra verksamheter och områden	I hög grad uppfyllt
Vi ska öka barnens inflytande i våra verksamheter i enlighet med barnkonventionen	I hög grad uppfyllt
Våra aktiviteter ska vara tillgängliga för alla	Delvis uppfyllt
Invånarnas upplevda känsla av trygghet på offentliga platser ska vara hög	Delvis uppfyllt

Alla ska känna sig trygga i att få det stöd som behövs utifrån behov

Det har under läsåret genomförts en samverkansdag för rektorer, central barn- och elevhälsa samt personal från IFO. Träffarna syftar till att öka kännedomen om varandras verksamheter och underlätta samverkan. Förskolorna har nära samarbete med IFO och andra aktörer bland annat Centrala barnhälsan. Konsultationsträffarna med IFO har inte nyttjats under våren och ett omtag togs under hösten. Familjebehandlare från IFO har under hösten funnits på förskolorna på torsdagar för samtal med personal och föräldrar, vilket förklarar att det inte funnits samma behov av konsultationsträffar.

Fritidsverksamheten samverkar vid behov och IFO har deltagit vid föräldramöte. Har även haft ett gott samarbete med litteraturpedagog och biblioteket på samtliga enheter.

Hela grundskoleverksamheten upplever en god och nära samverkan med IFO, ett nära samarbete som gynnat båda instanser. En del enheter har haft besök av UPH och all personal har erbjudits workshops på gemensam kompetensdag där många valde att besöka BUP och IFO för information och samverkan.

Förskolorna fördelar sina resurser för att skapa förutsättningar för alla barn. Centrala barnhälsan kopplas in för handledning till personalen vid uppmärksammade behov hos enskilda barn.

Handledning till arbetslagen har ökat inom ett rektorsområde. Genom SIM projektet har det skapats förutsättningar för närmare samarbete med BVC och barnhälsan. Särskilda överlämningar har genomförts inför övergång till förskoleklass.

Förskolorna samverkar med Centrala barnhälsan, IFO, BVC, familjecentralen, biblioteket m.fl. för att tidigare fånga upp barn med behov av olika insatser.

Överlämnande från förskolan till förskoleklassen lägger grunden för resurser och andra stödsatser för f-klass. Eleverna som börjar i f-klass, skolas in på fritidshemmet redan innan skolan börjar.

Speciallärarna är delaktiga i kartläggningarna i f-klass och åk 1 för att tidigt upptäcka eventuella behov av stödsatser. Man har satt in åtgärder på

grupp och individnivå redan i förskoleklass. Anpassningarna ska gälla även på fritidshemmet.

Välfrädförvaltningen arbetar med att samverka dels förvaltningsinternt, dels att stärka samverkan med andra viktiga kommunala och fristående aktörer. Avdelning IFO/Stöd ser över sitt behov av intern och extern samverkan och arbetar med att under året ta fram en rutin för samverkan som syftar till att ytterligare förtydliga vikten av samverkan. För att stärka kvaliteten ytterligare så har Rehab och Hemsjukvården slagits samman till en enhet som leds av en enhetschef i ett steg mot omställningen till god och nära vård.

Två gånger per år ska IFO barn och unga delta i samverkansdagar med barn- och utbildningsförvaltningen.

Ett av tillfällena ställdes in till följd av det så förlängdes det andra tillfället. Enheten är här även varit ute och informerat hos flertalet andra anmälningsskyldiga verksamheter. Avdelning Stöd har ett stort behov av extern samverkan, framför allt arbetsmarknadsenheten arbetar aktivt med att skapa avtal och rutiner för alla deras samarbetspartners så som Arbetsförmedling, Försäkringskassan och regionen.

Välfrädförvaltningens satsning på tvärprofessionella team har ökat samverkan kring brukarna väsentligt. Detta då olika yrkesgrupper träffas och samverkar för individens bästa. Denna interna samverka ska bidra till omställningen till nära vård.

Förvaltningen ska även verka för att de ungdomar som har ett behov av stöd från Mini-Maria får möjlighet till det, tyvärr dröjde uppstarten av verksamheten i Munkedal tills i augusti.

Systemet Infracontrol används i högre grad för felanmälan, Samhällsbyggnadsförvaltningen fortsätter informera att det skall användas vid all felanmälan.

Ett digitalt system för SBA och energiuppföljning har införts.

I samband med "Mötesplats samhällsbyggnad" har informationen via sociala medier skett och samarbetet har utvecklats än mer och många inlägg på hemsidan och Facebook. Förvaltningen har även genomfört medborgardialoger och företagsbesök.

"Grejen med Munkedal" har haft en strykande åtgång och kommuntidningen samt sociala kanaler har lyft fram mötesplatser.

Flera publika evenemang har genomförts under året. Ung Fritid har haft ett välbesökt garage och flera föreningar har besökt fritidsgården.

Lägerverksamhet: Ung Fritid har genomfört friluftsläger i Modalen och kulturläger på Örekilsgården med fokus på relationsbyggande och samtal kring friluftsliv och ungdomskulturer.

Kulturaktiviteter med närliggande kommuner: Kulturskolan har haft ett samarbete med Tanums kommun kring stråkinstrument. Biblioteket har haft samverkan med Tanum kommun och Sotenäs kommun kring "sommarboken" där "väsenvandring" varit en kulturaktivitet

Samtliga chefer har fått uppdraget samt påminnelse att gå igenom riktlinjer för service och bemötande. Nano utbildning finns på intranätet.

Kundnöjdheten har ökat i SKR:s mätning HR-avdelningen arbetar med tidiga insatser i form av individuella hälsosamtal, gruppinriktat via metoden fokusgrupper kring de åtta friskfaktorerna. Ny omgång av rehab- och aktiveringskursen genomfördes under våren och som riktade sig till medarbetare med hög risk för långtidssjukskrivning. Arbetet fortsätter med att följa upp hur rutinen för sjuk- och frisk anmälan fungerar i verksamheterna och ser över förutsättningarna för cheferna

Verksamhetsmål	Utfall
Barn- och utbildningsförvaltningen ska samverka med IFO och andra viktiga aktörer	Delvis uppfyllt
Tidiga insatser till barn och elever ska prioriteras	Delvis uppfyllt
Välfrädförvaltningen ska arbeta för samverkan internt och externt	Delvis uppfyllt
Vi ska bli mer digitalt tillgängliga	Delvis uppfyllt
Vi ska jobba närmare våra invånare och besökare via externa dialoger	I hög grad uppfyllt
Vi ska sprida kunskap om mötesplatser och forum för gemenskap	Helt uppfyllt
Vi ska stödja och inspirera invånarnas engagemang i att skapa en aktiv fritid	Helt uppfyllt
God tillgänglighet, service och bemötande	Helt uppfyllt
Kommunen ska vara en attraktiv arbetsgivare	Delvis uppfyllt

Munkedal ska bidra till minskad klimatpåverkan

Hållbar utveckling är ett övergripande område utifrån olika perspektiv. Man pratar om social, ekonomisk och miljömässig hållbarhet. På förskolorna har personalen under de senaste åren arbetat mycket med rörelse och måltidspedagogik som har fokuserat utifrån ett hållbarhetsperspektiv. Inom dessa områden har förskolorna fokuserat på tex matsvinn och pratat om vad som händer med mat vi slänger och hur vi kan minska matsvinnet. Barnens delaktighet har varit en viktig del i detta arbete. De olika förskolorna har vägt mat, tagit bilder eller gjort tallrikar med hur mycket mat varje avdelning slänger.

I lärgrupperna har boken Rörelseglädje för hållbara barn varit fokus under hösten 22 och våren 23. Här har personalen fått uppdrag att genomföra rörelseaktiviteter med barnen.

En förskola har en utemiljögrupp som arbetar för att utveckla gården. De har påbörjat olika aktiviteter på gården som lockar barnen till olika former av rörelse.

På Munkedalsskolan fritidshem har arbete med grön-flagg påbörjats. I verksamheten har olika aktiviteter genomförts exempelvis har eleverna byggt insiktshotell och genom skapande aktiviteter fört samtal om viktiga världshändelser så som exempelvis kriget i Ukraina. Verksamheten har börjat källsortera.

I samtliga verksamheter förs samtal och lärande kring hälsa och välmående och om vikten av att bibehålla en god miljö

De flesta källsorterar men på någon enhet kan det påbörjas först HT 23, då kärlen kommer på plats. Drog och alkoholförebyggande insatser har genomförts i grundskolan inom ordinarie undervisning och delvis på gymnasiet och vuxenutbildningen, men inte på samtliga av utbildningarna.

Välfärdsförvaltningens enheter har kartlagt på vilket sätt förvaltningen kan bidra till minskad klimatpåverkan. Enheterna har fått i uppdrag att genomföra tre aktiviteter vardera för att minska klimatpåverkan. Samtliga enheter har identifierat och kommit i gång med sina aktiviteter för minskad klimatpåverkan.

Hemtjänsten arbetar till exempel med att minska antalet engångsartiklar och har köpt in tofflor till personal i stället för att använda sig av engångstossor.

De brukare som inte har någon annan insats i samband med nattbesök får sin tillsyn digitalt, i dagsläget handlar det om sex brukare.

Samtliga verksamheter använder digitala möten där så är möjligt samt ser till att inte skriva ut papper om det inte är nödvändigt.

Inom samhällsbyggnadsförvaltningen har arbete pågått för att minska klimatavtrycket. Ökad digitalisering av utskick/kommuniceringar. Energirådgivare har varit med på "Mötesplats samhällsbyggnad". Information på hemsidan om möjligheter att minska klimatavtryck i samband med byggnation. Källsortering inom verksamheterna kost och städ har införts.

Kultur och fritidsförvaltningen har arbetet med Event hållbar livsstil och drogförebyggande insatser. Arbetet med hållbarhet behöver växlas upp och fortsätta utvecklas. Arbetet med drogförebyggande insatser har påverkats av situationen på högstadiet och även på Örekilsgården har det periodvis varit ansträngt och fokus har varit på att arbeta med de akut uppkomna situationerna.

Miljöstrateg har deltagit på två näringslivsaktiviteter i samråd med näringslivsutvecklare och energi /klimatrådgivarna. Miljöstrateg finns med i arbetet med den mobila företagsarenan i samråd med näringslivsutvecklare. Workshop är genomförd för näringslivet tillsammans med näringslivsrådet och miljöstrateg gällande den kommunala Avfallsplanen. Andelen fossilberoende fordon ökar jämfört med föregående år.

Verksamhetsmål	Utfall
I våra verksamheter ska vi arbeta för att alla utvecklar en hållbar livsstil	I hög grad uppfyllt
Välfärdsförvaltningen ska bidra till att sprida kunskap om att göra medvetna val som bidrar till minskad klimatpåverkan	Helt uppfyllt
Vi ska skapa förutsättningar för våra verksamheter och invånare att öka andelen fossilfria transporter	I hög grad uppfyllt
Vi ska skapa förutsättningar för våra verksamheter och invånare att minska sitt klimatavtryck	Helt uppfyllt
Vi ska sprida kunskap om en hållbar livsstil	Delvis uppfyllt
Kunskapsnivån för hur Munkedal kan minska sin klimatpåverkan ska öka	Helt uppfyllt
Munkedal ska minska sitt fossila beroende	I hög grad uppfyllt

Miljöredovisning

Styrdokument

I Miljöpolicyen för SML-kommunerna och som antogs av kommunfullmäktige 2016-06-08 framgår att:

- Vårt gemensamma arbete i kommunerna skall präglas av kretsloppstänkande som därmed skall leda till minskad miljöbelastning och förebygga föroreningar.
- Vi arbetar kontinuerligt och systematiskt med tydliga mål och söker ständigt förbättra vårt miljöarbete.
- Vi tar hänsyn till organisationens miljöpåverkan i alla led – från val av såväl leverantör som till inköp, användning och service.
- Vi följer den miljölagstiftning, de föreskrifter och övriga krav som vi berörs av.
- Vi inspirerar de som bor och verkar i kommunerna för en fortsatt hållbar miljö.
- Vi verkar för att varje anställd aktivt ska bidra till hög kvalitet, bra yttre miljö och god arbetsmiljö. Det sker genom att följa rutiner och instruktioner, uppmärksamma, rapportera och medverka till att brister avhjälps.
- Vi redovisar öppet och informerar om kommunernas miljöarbete.

Kommunfullmäktige fattade 2023-09-11 beslut om följande klimatlöften för perioden 2024–2026:

- Nr 1. Vi har en årlig uppföljning av klimatarbetet
- Nr 3. Vi involverar invånare i alla åldrar i klimatarbetet
- Nr 5. Vi minskar utsläppen tillsammans med näringslivet
- Nr 6. Vi inkluderar lantbruket som samarbetspart i kommunens klimatomställning
- Nr 8. Vi arbetar aktivt med vår energiplan
- Nr 21. Vi minskar matsvinnet i offentliga måltider och når mål.
- Nr 23. Vi ökar livslängden på elektronik och möjliggör cirkulära flöden.
- Nr 25. Vi använder cirkulära möbler.
- Nr 28. Vi energieffektiviserar vårt fastighetsbestånd.
- Nr 30. Vi arbetar med återbruk av byggmaterial.

Miljömål

Munkedals kommun har under det gångna året fortsatt att arbeta efter de lokala miljömål som antogs 2022-03-28, där det övergripande miljömålet är definierat som att:

* Utsläppen av koldioxid från kommun-organisationens egna verksamheter har minskat med 80 procent, jämfört med 1990.

I Klimat- och Miljöstrategin anges dessutom fyra **fokusområden**, som vardera har koppling till de nationella hållbarhetsmålen.

- Resa miljövänligt
- Äta hälsosamt
- Förbruka sparsamt, förnybart och cirkulärt
- Klimatsmarta byggnader.

De kommunala bolagen har uppdraget att liksom förvaltningen följa dessa miljömål.

Miljömålsarbetet ska integreras i nämndernas årsplanering, och aktiviteter som konkretiseras skall följas upp regelbundet och avrapporteras i samband med års- och miljöredovisning.

Miljöredovisning

Redovisning av aktiviteter som genomförts inom respektive fokusområde:

Resa miljövänligt

- Inköp av nya elfordon har genomförts, så att fordonsflottan nu består av 58 miljöklassade tjänstefordon av totalt 84 tjänstebilar, vilket utgör ca 69 % av den totala fordonsflottan.
- Ytterligare 24 laddpunkter för verksamhetens fordon har installerats, och totalt antal uppgår nu till 52.
- Diskussion med flera aktörer på den privata marknaden har inletts och pågår, varav den första för lastbilsaddning (Nima Energy/Håby) invigdes 2023-12-12.
- Samtal pågår med flera aktörer inom laddinfrastruktur för transportsektorn.
- Upphandling av överordnat system för laddinfrastruktur är igångsatt.
- Under året har arbetet med ny vattentjänstplan enligt lagen om Hållbara Vattentjänster inletts, och varit ute på samråd.
- Arbetet med en Energiplan har inletts.
- Kommunen har medverkat i Region Västra Götaland och Fyrbodals kommunalförbunds initiativ - "Elektrifieringsresan".

Äta hälsosamt

- Projekt "Frukt till skolelever" har permanentats genom särskild budget.

Förbruka sparsamt, förnybart och cirkulärt

- Arbeta med utökad materialåtervinning vid kommunens återvinningscentraler har skett.
- Punkten införd som en del i förslaget till reviderad avfallsplan som kommer upp för politisk behandling under 2024.
- Möjlighet att omhänderta matavfall finns installerad i ett av köken.
- Arbeta med att minska matsvinn i alla kök och matsalar.

Klimatsmarta byggnader och gator

- LED-konvertering av gatubelysning har påbörjats enligt särskild plan.
- Fortsatt utbyggnad av uppföljningssystem för energiförbrukning har genomförts.
- Installation av solcellspaneler på Forum, Hedekas skola/förskola samt Dingle förskola har genomförts i samband med andra underhållsprojekt.
- Under året har åtgärder vidtagits för att minska energiförbrukningen i flera av kommunens byggnader, bl. a genom att ventilationsaggregat bytts ut mot FTX.
- Kylaggregat har bytts ut för att spara energi och att följa EU-direktiv (F-gasförordningen) om att användningen av bl. a R22 ska upphöra.
- Tre ytterligare solcellsanläggningar, Skogsbackens förskola, Hedekas skola samt Dingle förskola har tagits i bruk.
- Förbereda ytterligare cirka 60 parkeringsplatser för framtida laddinfrastruktur
- Genomföra större underhållsinvesteringar avseende ventilation inom flera fastigheter i syfte att säkra ett gott inomhusklimat och förbruka mindre energi
- Påbörja ROT (Reparation, Ombyggnad, Tillbyggnad) av området Brudås.

Nyckeltal

Notera att nyckeltal för 2019 – 2021 har förändrats mot tidigare redovisning vad gäller fjärrvärme, då det saknas spårbarhet kring hur dessa beräknats. Miljöredovisningen har också kompletterats med antal belysningspunkter och därmed förbrukning el/belysningspunkt som ett nytt nyckeltal från 2022. Från och med 2023 redovisas även årets elproduktion från kommunens egna solcellsanläggningar.

Munkedals Bostäder AB har:

- VA effektivisering och läcksökningsprogram
- LED-konverteringar av belysning i allmänna ytor.
- Inventerat undercentraler vilket inneburit mindre justeringar/effektiviseringar i befintligt bostadsbestånd samt förslag på mer omfattande energieffektiviseringar
- Förberett ca. 50 parkeringsplatser för framtida laddinfrastruktur (elbil)
- Projekterat kommande ROT renovering av Brudås med en vision om att projektet ska uppnå nivå "Bron" avseende "Miljöbyggnad i drift 2.0"

Framtid

Förvaltningen kommer under det kommande året att:

- arbeta med Energiplan, Lagen om kommunal energiplanering (1977:439), som ett underlag till framtida översyner av ÖP 2040.
- arbeta fram ett utkast till energieffektiviseringsplan i vilket kommer att prioriteras fastigheter och åtgärder för perioden 2025–2030.
- i samverkan med RAMBO AB arbeta fram en ny avfallsplan för Munkedals kommun.
- fortsätta LED-konvertering av inomhus-, utomhus- och gatubelysning.
- konvertera äldre ventilationsaggregat mot FTX-aggregat, d v s med värmeåtervinning, i samband med planerade underhållsprojekt.
- påbörja samtal med Energikontor Väst/Innovatum om ev. uppstart av förstudie avseende energi i befintligt byggnader på Utvecklingscentrum Munkedal i Dingle.

Munkedals bostäder AB kommer under det kommande året att:

- Fortsätta arbetet med LED-konverteringar

Elförbrukning MWh	2019	2020	2021	2022	2023
Kommunala fastigheter	4 646	4 013	4 244	4 736	3 976
- varav Forum	341	274	246	249	157
Utvecklingscentrum	660	684	715	711	688
Munkbo	1 546	1 289	1 265	1 183	947
Gatubelysning	800	800	780	770	654
Antal belysningspunkter	2 588	2 612	2 642	2 752	2 765
Förbrukning per armatur	0,309	0,306	0,295	0,280	0,237
Totalt	7 652	6 785	7 004	7 400	6 265

Eldningsolja m3*	2019	2020	2021	2022	2023
Kommunala fastigheter	18	21	8	1	1
Utvecklingscentrum	33	12	8	13	25
Munkbo	0	0	0	0	0
Totalt	51	33	16	14	26

*1 m3 motsvarar ca 9,77 MWh. Källa Energimyndigheten, avser eldningsolja typ 1.

Total energiförbrukning i kommunen och Munkbo (exkl. fordon) MWh	2019	2020	2021	2022	2023
Oljeförbrukning	509	335	160	139	254
Elförbrukning	7 652	6 785	7 004	7 400	6 265
Fjärrvärme	6003	5 509	6 729	6 228	6 503
Pellets	1 016	850	991	1 066	921
Pellets Utv. centrum	337	413	547	658	494
Fils Utv. centrum	1 686	1 163	1 600	2 002	2 535
Totalt	17253	15005	17031	17493	16972

Elproduktion, MWh	2023
Hällevadsholms skola	18
Inspiratörens förskola	13
Centrumskolan	30
Forum	58
Önnebacka förskola	11
Munkedals Bollhall	70
Skogsbackens förskola	16
Hedekas skola/förskola	1
Dingle förskola	62
Totalt	279

Sotenäs, Munkedals och Lysekils kommuner i en ceremoni med anledning av certifieringen i Vård- och omsorgscollege Fyrbodals- Möteslokalen Sporren, januari 2023. Foto: Erland Pålsson.

Kommunala jämförelser

Kommunerna i norra Bohuslän; Munkedal, Tanum, Sotenäs, Strömstad och Lysekil, sedan år 2000 systematiskt använt sig av kommunala jämförelser. Syftet med arbetet är att genom jämförelser förklara likheter och olikheter mellan kommunerna och att detta arbete ska leda till ett erfarenhetsutbyte och lärande mellan kommunerna.

Befolkning

Antal invånare	2021	2022	2023
Lysekil	14 266	14 170	13 969
Munkedal	10 588	10 578	10 502
Sotenäs	9 125	9 160	9 082
Strömstad	13 277	13 290	13 476
Tanum	12 965	13 013	12 865

Samtliga kommuner utom Strömstad har haft en negativ befolkningsutveckling de senaste åren.

Finansiella jämförelser

Utdebitering

Kommunalskatt %	2021	2022	2023
Lysekil	22,46	22,46	22,46
Munkedal	23,63	23,38	23,38
Sotenäs	21,99	21,99	21,99
Strömstad	21,91	21,91	21,91
Tanum	21,56	21,56	21,56

Skattesatsen skiljer sig åt mellan kommunerna i norra Bohuslän. I samtliga kommuner är skattesatsen oförändrad 2023. Munkedal har högsta utdebiteringen men samtliga kommuner ligger högt i jämförelse med Västra Götalandsregionen 21,37 och riket 20,67.

Årets resultat

Årets resultat mnkr	2019	2020	2021	2022	2023
Lysekil	13,5	47,5	27,1	68,6	51,3
Munkedal	28,9	29,0	34,8	10,3	25,0
Sotenäs	6,4	18,1	16,0	28,9	14,6
Strömstad	71,9	52,7	80,1	55,2	76,9
Tanum	4,1	32,9	73,6	56,5	25,8

Samtliga kommuner visar positiva resultat de senaste fem åren. Munkedal och Strömstad har förbättrat resultaten 2023 medan övriga kommuner försämrat sitt resultat 2023.

Soliditet

Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser %	2021	2022	2023
Lysekil	5,1	10,8	13,4
Munkedal	27,0	25,5	26,3
Sotenäs	42,3	44,9	43,0
Strömstad	32,0	33,7	33,0
Tanum	17,3	19,7	18,5

Den långsiktiga finansiella styrkan, soliditeten, skiljer sig väsentligt åt mellan kommunerna. Sotenäs och Strömstad har högst soliditet.

Personal

Sjukfrånvaro %	2021	2022	2023
Lysekil	10,6	10,4	8,9
Munkedal	9,6	9,6	8,2
Sotenäs	9,9	9,7	9,3
Strömstad	7,8	8,5	8,2
Tanum	8,3	8,4	8,1

Samtliga kommuner redovisar hög sjukfrånvaro. Samtliga kommuner har sänkt sin sjukfrånvaro under 2023.

Barn och utbildning

Grundskola

Elever i åk 9 som uppnått kunskapskraven i alla ämnen, kommunala skolor %	2021	2022	2023
Lysekil	76	71	72
Munkedal	63	53	67
Sotenäs	87	76	76
Strömstad	83	66	74
Tanum	75	64	63
Riket	74	74	73

När det gäller godkända betyg har Munkedal sämre resultat än övriga kommuner men har förbättrat sitt resultat från föregående år. Tanum har tappat i resultat från 2021.

Gymnasieskola

Gymnasieelever med examen eller studiebevis inom 4 år %	2021	2022	2023
Lysekil	79	81	78
Munkedal	77	78	73
Sotenäs	79	76	75
Strömstad	79	70	65
Tanum	77	80	76
Riket	77	80	80

Resultaten i gymnasieskolan följs upp genom att mäta hur stor andel av eleverna som fullföljer gymnasiestudierna inom fyra år. Samtliga kommuner har försämrat sin andel jämfört med föregående år.

Omsorgsverksamhet

Äldreomsorg

Väntetid i antal dagar från ansökningsdatum till erbjudet inflyttningsdatum till särskilt boende, medelvärde	2021	2022	2023
Lysekil	19	44	31
Munkedal	43	37	43
Sotenäs	27	-	26
Strömstad	57	63	60
Tanum	34	24	75

Antalet dagar från att en person ansöker om en särskild boendeplats till erbjudande om inflyttning skiljer sig åt mellan kommunerna. I Sotenäs är väntetiden lägst och i Tanum längst.

Personalkontinuitet, antal personal som en hemtjänsttagare möter under 14 dagar, medelvärde	2021			2022			2023		
	2021	2022	2023	2021	2022	2023	2021	2022	2023
Lysekil	16	14	16						
Munkedal	16	16	18						
Sotenäs	21	15	16						
Strömstad	17	18	12						
Tanum	15	13	13						

Personalkontinuitet mäter hur många olika anställda som en vårdtagare inom hemtjänsten möter under en 14-dagarsperiod. I Munkedal möter en hemtjänsttagare betydligt fler anställda än i jämförelse med övriga kommuner.

Försörjningsstöd

Försörjningsstöd kostnad/invånare kr	2021	2022	2023
Lysekil	1 193	-	-
Munkedal	1 135	1 044	1 231
Sotenäs	722	658	594
Strömstad	556	441	-
Tanum	683	509	506

Kostnaden för försörjningsstöd skiljer sig mycket åt mellan kommunerna. Munkedal har högst kostnad för försörjningsstöd medan både Tanum och Sotenäs har låga kostnader för försörjningsstöd.

Det tidigare äldreboendet Ekebacken i Munkedal anpassades för att inhysa flera olika enheter – däribland korttidsboende, hemtjänst Munkedal / Centrum, hemsjukvård, dagverksamhet, nattpatrull och ledningsfunktioner – januari 2023. Foto: Erland Pålsson.

FÖRVALTNINGSBERÄTTELSE

Förvaltningsberättelsen syftar till att ge bild över Munkedals kommuns verksamhet under det gångna året.

Översikt över verksamhetens utveckling

Nedan presenteras en femårsöversikt över den kommunala koncernens samt kommunens utveckling de senaste fem åren.

Den kommunala koncernen	2019	2020	2021	2022	2023
Verksamhetens intäkter, mnkr	250	246	247	249	269
Verksamhetens kostnader, mnkr	-855	-868	-908	-953	-982
Årets resultat, mnkr	29	30	37	11	29
Soliditet, procent	30	33	34	31	32
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser	12	15	18	17	18
Investeringar (netto), mnkr	92	91	108	195	138
Självfinansieringsgrad, procent	77	81	74	29	60
Långfristig låneskuld, mnkr	550	533	535	609	563

Årets resultat i kommunkoncernen uppgår till 29 mnkr för verksamhetsåret 2023. Resultatet i koncernen har under åren ett starkt samband men kommunens resultat då de övriga enheterna redovisar resultat i närheten av noll. Soliditeten har ökat under perioden. De senaste fem åren har investeringarna i koncernen varit höga vilket till stor del utgörs av kommunens ökande investeringsvolym. Låneskulden i kommunkoncernen har ökat under femårsperioden. Framst för att klara av investeringarna som under perioden varit högre än summan av årets resultat och avskrivningar.

Kommunen	2019	2020	2021	2022	2023
Folkmängd 31 dec	10 513	10 582	10 588	10 578	10 502
Kommunal skattesats, procent	23,63	23,63	23,63	23,38	23,38
Verksamhetens intäkter, mnkr	160	154	147	138	145
Verksamhetens kostnader, mnkr	-790	-803	-833	-868	-890
Årets resultat, mnkr	29	29	35	10	25
Balanskravsresultat	21	28	34	10	23
Soliditet, procent	45	53	55	49	48
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser	16	23	27	26	26
Investeringar (netto), mnkr	57	79	82	151	110
Självfinansieringsgrad, procent	93	67	74	25	54
Långfristig låneskuld, mnkr	193	112	110	168	207
Antal anställda	1 015	984	975	932	859

Trenden med den ökade folkmängden mellan 2019–2021 har vänt och antalet invånare har minskat under 2022 och 2023. Kommunens skattesats höjdes 2017 och har sedan dess legat bland de högsta i riket, 2022 sänktes skatten med 0,25 procentenheter. Kommunen redovisar 2023 ett positivt resultat på 25 mnkr. Under hela femårsperioden har det redovisats positiva resultat. Verksamhetens intäkter har minskat under de senaste fem åren med 15 mnkr vilket till stor del beror på minskade riktade statsbidrag från i första hand Migrationsverket. Kostnaderna har ökat med 100 mnkr under perioden. Stor del av detta är löneökningar och ökade kostnader för köp av huvudverksamhet.

Den kommunala koncernen

Kommunens verksamhet bedrivs till största delen i förvaltningsform via de kommunala nämnderna. Till det kommer kommunens koncernföretag; Munkedals Bostäder AB, Munkedal Vatten AB, Dingle industrilokaler AB och Vadholmen Foss 2:81 m.fl. AB samt kommunens uppdragsföretag; Rambo AB, Kooperativa Hyresrättsförening Grönskan och Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän. IT-, Miljö- och Löneverksamheten bedrivs tillsammans med Sotenäs och Lysekils kommuner.

Kommunstyrelsen leder och samordnar förvaltningen av kommunens angelägenheter och har uppsiktsplikt över övriga nämnder, gemensamma nämnder, kommunalförbund och hel- eller delägda bolag. Kommunstyrelsen har därutöver ett samlat ansvar som personalmyndighet och ansvarar för den egna förvaltningens ekonomi, personal och verksamhet.

Välståndsnämnden ansvarar för avdelningarna vård- och äldreomsorg, individ- och familjeomsorg samt stöd och särskild service.

Samhällsbyggnadsnämnden ansvarar för teknisk förvaltning och ärenden inom plan- och byggområdet. Samhällsbyggnadsförvaltningen innehåller enheterna plan- och bygg, fastighet, park och skog, mark/exploatering, städ samt kostenheten.

Barn- och utbildningsnämnden ansvarar för kommunens förskolor, grund-, sär- och gymnasieskolor, vuxenutbildningar och fritidsverksamhet. Nämnden ansvarar också för elevhälsovård, tillsyn av friförskola samt skolskjutsverksamhet.

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för fritidsverksamhet, kulturverksamhet, kulturskola, Ung fritid, Turism och Bibliotek.

Munkedals Bostäder AB är ett allmännyttigt bostadsbolag som ägs av Munkedals kommun till 100 procent. Bolaget äger och förvaltar bostadslägenheter och lokaler på tre orter i kommunen; Munkedal, Hedekas och Dingle

Munkedal Vatten AB är ett anläggningsbolag som till 100 procent ägs av Munkedal kommun. Bolaget äger och förvaltar de allmänna VA-anläggningarna i Munkedals kommun samt tillhandahåller tjänster som har anknytning till denna verksamhet.

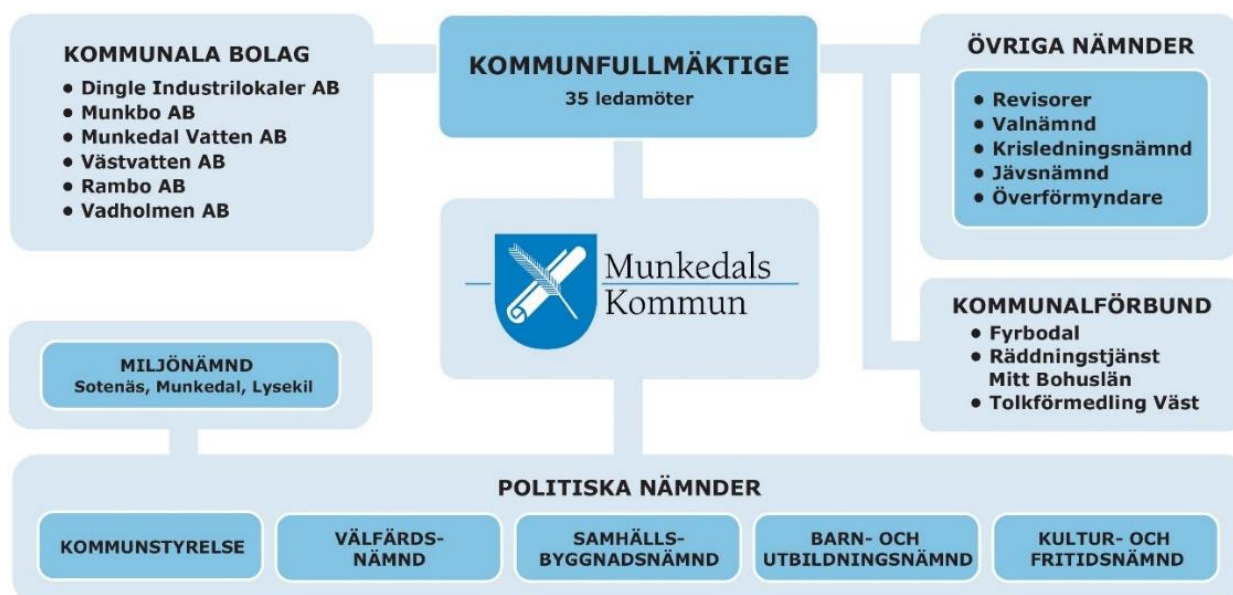
Rambo AB ägs gemensamt av kommunerna Lysekil, Munkedal, Sotenäs och Tanum. Munkedals ägarandel uppgår till 25 procent. Rambos uppdrag är att skapa en långsiktigt hållbar och miljöriktig avfallshantering åt sina ägarkommuner genom att samla in och omhänderta avfall samt att driva annan därmed sammanhängande verksamhet.

Vadholmen Foss 2:81 m.fl. AB förvärvades i december 2015. Bolaget ägs till 100 procent av Munkedals kommun.

Riksbyggens Kooperativa hyresrättsförening Sörby- och Dinglegården omfattar två omsorgsfastigheter.

Dingle industrilokaler AB äger, förvaltar samt hyr ut industrilokaler i Dingle. Bolaget ägs av Munkedals kommun tillsammans med New Wave Group AB. Kommunens ägarandel är 51 procent.

Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän är ett kommunalförbund som bildats av Munkedal, Lysekil och Uddevalla. Förbundet ska som genom myndighetsutövning, förebyggande arbete, information, utbildning och räddningsinsatser medverka till att skapa trygghet i samhället.

Viktiga förhållanden för resultat och ekonomisk ställning

Kommunernas ekonomi

Sveriges kommuner och regioner (SKR) gör bedömningar av den svenska konjunkturen och dess effekter på kommunernas ekonomi. Detta avsnitt baseras på deras bedömningar och prognoser för kommunernas ekonomi.

Till följd av förbättrade skatteunderlagsprognoser och ett bra börsår blev kommunernas resultat betydligt bättre än det som befarades under våren, sammantaget 25 miljarder enligt de preliminära boksluten.

Tack vare relativt kraftiga upprevideringar av skatteunderlagsprognoserna under året var det fler kommuner som fick överskott i bokslutet än vad kommunernas egna prognoser från första tertialet 2023 visade. Under våren var det 126 kommuner som räknade med underskott för året. Trots förbättringen av skatteintäkterna fick ändå 69 underskott, senast så många kommuner hade underskott var 2008.

Den positiva börsutvecklingen har också påverkat kommunernas resultat positivt. De orealiserade finansiella placeringarna har kraftigt stärkt de finansiella intäkterna, som ökade med nästan 13 miljarder jämfört med 2022. 81 kommuner hade negativt resultat i verksamheten.

Investeringarna i kommunerna ökade från 83 till drygt 90 miljarder, vilket bidrag till en ökning av det långfristiga skulderna. De ökade från 461 till 518 miljarder.

Den långsamma befolkningsökningen kan ha påverkat resultatet i någon kommun som kanske inte fått de skatteintäkter de räknat med 2023. Det låga bostadsbyggandet kan också ha gjort att vissa kommuner inte fått de exploateringsintäkter och reavinster som de hade budgeterat.

Framåtblick 2024

Svensk industri och export har utvecklats hyfsat starkt i år, trots en svag omvärldskonjunktur, och i kontrast till fallande inhemsk efterfrågan i Sverige. Världshandeln har sjunkit en tid och ledande indikatorer pekar på en fortsatt svag utveckling för global industri och handel. Den konjunkturedgång som de senaste årens höga inflation och höga räntor har medfört syns nu i tjänstesektorn i flertalet länder samt på arbetsmarknaden, som hittills visat sig oväntat motståndskraftig på flera håll. Många ekonomier uppvisar låg BNP-tillväxt och endast USA avviker tydligt bland utvecklade länder, med en relativt hög tillväxt i år. Även där väntas dock de senaste årens uppgång för inflation och räntor slutligen ge ett mer tydligt avtryck i ekonomin. Nästa år dämpas således konjunkturen också i USA. Fallet i inflationen beräknas fortsätta

under 2024, såväl i USA som i Europa (och Sverige), vilket i sig ger en viss lättnad. Men att centralbankerna, inklusive Riksbanken, nästa år sänker sina styrräntor blir en viktigare stimulans. Redan nu syns betydande nedgångar för långräntorna. SKR räknar med en fortsatt försvagning av sysselsättningen 2024, där en svag utveckling för arbetade timmar bromsar tillväxten för lönesumman. Därigenom dämpas såväl hushållens konsumtionsefterfrågan som det kommunala skatteunderlaget. Skatteunderlaget ökar ovanligt svagt nästa år. Då väntar ett andra år på rad av ett reallt sett minskande skatteunderlag. Tappet 2024 beräknas nu bli än större än den minskning i reala termer för skatteunderlaget som beräknas ske i år. Såväl i Sverige som i vår omvärld antas en konjunkturuppgång vänta 2025.

Stort behov av investeringar

För Munkedals är investeringsvolymen på 377 mnkr för perioden 2024–2026 enligt beslutad investeringsplan. Det är viktigt att kommunen framöver tar höjd för ökade avskrivningarna kommer att innebära att en allt mindre del av de tillgängliga resurserna som kan användas till den löpande verksamheten. I dagsläget är räntorna höga medan 2024–2025 förväntas minska räntenivåer. Investeringsbehovet kommer dock att öka låneskulden samt påverka kommunens finansiella ställning under lång tid.

Diskussioner om kommunens mål för god ekonomisk hushållning behöver ses över om investeringstakten skruvas upp. Om de kraftigt ökade investeringarna framöver blir verklighet kommer det att krävas att det budgeterade resultatet höjs från 2 procent för att bibehålla soliditeten. I planeringsförutsättningarna för 2025 ligger det budgeterade resultatet på 4,5%

Befolkningsutveckling

Befolkningsökningen från tidigare år har avstannat och nu ligger invånarantalet på 10 502 invånare. Det innebär en minskning jämfört med 2022. Nedanstående tabell visar på utvecklingen för det senaste året. Små förändringarna i de olika åldersgrupperna men ökningen av äldre fortsätter. Invånarna i de yngsta åldrarna minskar.

Antal invånare	dec 22	dec 23
0–5 år	667	613
6–15 år	1 225	1 264
16–19 år	485	482
20–64 år	5 514	5 458
65–79 år	1 932	1 879
80+	755	806
Totalt	10 578	10 502

Födelsenettet är negativt vilket beror till store del på att färre har fötts under året jämfört med 2022.

Inrikes flyttningar visar en försämring jämfört med 2022. Färre har flyttat till kommunen. Under 2024 ska mer marknadsföring av kommunen genomföras. Invandringen ökar befolkningen med 14 invånare. Tabellen nedan visar en översikt över befolkningsförändringar under perioden.

Översikt		
Befolkningsförändringar	dec 22	dec 23
Födelseetal	100	80
Dödsfall	-140	-130
Summa födelsenetto	-40	-50
Inflyttning	543	495
Utflyttning	-545	-535
Summa inrikes flyttningsförändring	-2	-40
Invandring	57	46
Utvandring	-23	-32
Summa in- och utvandringsskillnad	34	14
Summa flyttningsförändring	32	-26
Summa folkmängdsförändring	-8	-76

Bostadsförsörjning

Som boendekommun har Munkedal ett varierat utbud, allt från ett kustnära boende på Tungenäset till ett boende för dem som föredrar att bo på landsbygden.

Kommunen har i dagsläget för få nya bostäder vilket är en utmaning framöver. För Munkedals del är det viktigt att "flyttkedjan" fungerar dvs att äldre kan lämna sin villa för att flytta till en lägenhet i ett centralt läge och sälja villan till en ung familj. Bostadsbolaget har i dagsläget få lediga lägenheter.

Det finns lediga villatomter till försäljning i alla kommunens tätorter. Det kan bidra till en fortsatt inflyttning av barnfamiljer.

Byggandet av bostäder på Vadholmen har inte kommit igång utan senarelagts på grund av rådande marknadsläge.

VA-ledningen till Tungenäset/Gårvik är ännu inte färdigställd. När den är klar kommer möjligheterna till exploatering av flera områden med många villatomter bli verklighet.

Arbetsmarknad

Arbetsmarknaden förbättrades betydligt mer än förväntat under stora delar av året, många ekonomer pratade under året om "labor-hoarding", dvs att företag behöll sina anställda trots att ekonomin försämrats under året. Först under årets sista månader började antalet sysselsatta att minska.

Arbetslösa inkl i program med aktivitetsstöd	dec 22	dec 23
Munkedal	5,1%	5,5%
Västra Götaland	5,7%	5,8%
Riket	6,5%	6,6%

Tabellen ovan beskriver öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, andel av den registerbaserade arbetskraften 16–64 år. Arbetslösheten i kommunen ökar något och ligger nu på 5,5 procent. Vilket är under riket och länet. Antalet öppet arbetslösa uppgår till 149 vilket är en ökning med 38 jämfört med 2022.

Arbetslösa inkl i program med aktivitetsstöd 18–24 år	dec 22	dec 23
Munkedal	9,4%	10,9%
Västra Götaland	6,1%	6,6%
Riket	7,2%	7,7%

Tabellen ovan visar öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, andel av den registerbaserade arbetskraften 18–24 år. Arbetslösheten ökar inom denna grupp och är högre än riket och länet. Antalet öppet arbetslösa i Munkedal uppgår till 29 vilket är 10 fler jämfört med 2022.

Arbetslösa inkl i program med aktivitetsstöd, utrikesfödda	dec 22	dec 23
Munkedal	13,2%	14,6%
Västra Götaland	14,1%	13,3%
Riket	15,8%	15,2%

Tabellen ovan visar öppet arbetslösa och sökande i program med aktivitetsstöd, andel av den registerbaserade arbetskraften 16–64 år (endast utrikesfödda). Bland utrikesfödda minskar arbetslösheten, men inte i Munkedal. Det är viktigt att kommunen fortsatt fokuserar sina insatser inom området så att fler av de utrikesfödda kommer i arbete. Antalet öppet arbetslösa uppgår till 50 i kommunen vilket är en ökning med 23 jämfört med 2022.

Näringsliv och landsbygdsutveckling

Munkedals kommun ligger i tillväxtzonen mellan Göteborg och Oslo med E6 motorväg som en länk mellan dessa storstadsregioner. Trafikflödet på E6 är i dygnsmedeltal på året cirka 20 000 fordon. Ett strategiskt läge som erbjuder närhet till både stad, kust och land för så väl boende, besökare som näringsliv. Kommunen tillhör en större arbetsmarknadsregion där Uddevalla, Vänersborg och Trollhättan ingår samt flera av kustkommunerna i norra Bohuslän.

Pendlingskommun

Munkedals kommun är en pendlingskommun. Det betyder att man har valt att bosätta sig i kommunen av andra skäl än att arbetsplatsen finns där. Cirka 2 500 kommuninvånare pendlar dagligen till en anställning i en annan kommun. Cirka 1 500 personer pendlar dagligen in till kommunen från en annan kommun i vårt närområde. Vanligaste är att pendling sker både till och ifrån Uddevalla.

Som boendekommun har Munkedal ett varierat utbud med kustnära boende på Tungenäset samt boende i jordbrukslandskap eller skogslandskap för dem som föredrar en annan miljö. I kommunen finns centralorten Munkedal samt tre mindre orter - Dingle, Hällevadsholm och Hedekas. Här erbjuds grundläggande kommersiell service som post- och paketutlämning och övriga ombudstjänster. Denna goda service är möjlig tack vare att varje ort har sin dagligvarubutik och drivmedelsstation.

Företagande

Näringslivet i Munkedals kommun är varierat med drygt 1 450 aktiva företag. Näringslivet har en stor geografisk spridning och präglas av en stark entreprenörsanda och 80 procent av företagen har färre än 10 anställda. Arctic Paper är det största företaget med drygt 330 anställda följt av New Wave med 120 anställda och Bohus Bergsprängning med drygt 60 anställda. Näringslivet i Munkedals kommun domineras av fåmansföretag inom flertalet branscher. Störst är bygg och handeln utifrån antalet aktiva företag och tillverkning utifrån antalet anställda.

Det finns cirka 520 000 kvadratmeter detaljplanerad industri/handelsmark ledig i Munkedals kommun. Cirka 38 procent av ytan är kommunal mark och resterande ägs av privata aktörer.

Näringslivsgala

Under 2023 genomfördes Munkedals första näringslivsgala i samverkan med föreningen Företagarna. Det blev en lyckad kväll med nätverkande.

Samverkan skola och näringsliv

Det finns en tydlig samverkan mellan skola och näringsliv där flera aktiviteter genomförts, bland annat gymnasieämbass, yrkesmässa, Yrkescafé på Kungsmarksskolan och feriepraktik för KAA ungdomar.

Lokalt företagsklimat

Svenskt Näringslivs ranking av företagsklimatet visade en ökning med 16 placeringar jämfört med 2022. Tillhörande enkätundersökning visar företagens önskemål om fokus på följande; Minskad brottslighet och ökad trygghet, lägre kommunala avgifter, kortare handläggningstider och fler bostäder.

Rankingutveckling 2014-2023

Källa: Svensk Näringsliv

Även Insikts mätningen genomfördes 2023. Mätningen visar företagets nöjdhet med myndighetsutövningen hos företag som har ett avslutat ärende 2023 hos kommunen inom områdena brandskydd, bygglov, miljö- och hälsoskydd, livsmedelskontroll och upphandling. Mätningen redovisas i NKI, nöjd kundindex med undantag för upphandling som redovisas i NUI, nöjd upphandlingsindex. Jämfört med 2022 har resultatet av samlat NKI ökat något. Livsmedel och bygg visar en ökning medan miljö- och hälsoskydd går ner. Upphandling mäts separat och har för 2023 inte tillräckligt med svar för att få ett NUI resultat.

Under året har även Rysslands krig mot Ukraina, energisituationen och en ökad inflation påverkat näringslivet negativt med ökade kostnader. Kompetensförsörjningen är fortfarande en utmaning för vissa branscher bland annat besöksnäringen och elektriker.

Väsentliga risker och osäkerhetsfaktorer

Identifierad risk	Beskrivning	Organisatorisk enhet	Hantering
Omvärldsrisk			
Bostadsförsörjning	Kommunen har i dagsläget för få nya bostäder i attraktiva områden.	Kommunen Munkbo	Nya bostadstomter, Öka planläggning och exploatering av nya områden.
Finansiering	Stor förändring av kommunens skatte- och bidragsintäkter.	Kommunen	Bra ekonomistyrning, lev upp till de finansiella målen, Öka kostnadseffektiviteten.
	Hög kommunalskatt gör att möjligheten till finansiering via höjd skatt är mycket begränsad.	Kommunen	Sänk skatten när kommunens ekonomi har ett utrymme för detta.
Verksamhetsrisk			
Personalförsörjning	Kommunen får svårt att rekrytera den kompetens som behövs. Allmän arbetskraftsbrist.	Kommunen	Ta fram en kompetensförsörjningsplattform, Var en attraktiv arbetsgivare. Utbilda för bristyrken, Validera utländska utbildningar
Finansiell risk			
Ränterisk	Stort investeringsbehov kan leda till ökad skuldsättning	Koncernen	Prövning av investeringar. Prioritera de investeringar som gör det möjligt att sänka driftskostnader.
Borgensåtagande	Relativt högt borgensåtagande gentemot Munkbo som har låg soliditet och svaga resultat.	Koncernen	Stöd till Munkbo för att utöka fastighetsbeståndet med fler lönsamma fastigheter.
	Stora investeringsbehov inom VA-verksamhetens. Kommer kräva utökad borgen.		Långsiktig plan för hur mycket som ska finansieras via taxan.
Pensionskostnader	Kommunens kostnader för pensioner ökar stadigt.	Kommunen	Prioritera dessa kostnader i budgeten.

Invigning av nyrenoverade och tillbyggda Dingle förskola – maj 2023. Foto: Erland Pålsson.

Händelser av väsentlig betydelse

Kommunen

En näringslivsgala genomfördes i mars och var mycket uppskattad av alla parter. Det är en aktivitet som kommer vara årligt återkommande. Näringslivsrådet har sett över sin funktion och kommit fram till att vara råd mot politiken ur ett näringslivsperspektiv. Aktuellt är arbetet med en ny Avfallsplan och ÖP 2040. Aktiviteten mobil företagsarena har genomförts på ett flertal ställen under perioden.

Arbetet med att stärka kommunens beredskap och robusthet vid kriser har pågått under perioden.

Arbetet med att ta fram en ny vision och inriktningsmål har genomförts under året. Den kommer vara en styrande del i kommunens mål- och resursplan som beslutades av kommunfullmäktige i juni.

Förstudier kopplat till investeringar inom skola och äldreomsorg har pågått och godkändes i juni.

Projektet med byte av HR-/Lönesystem avbröts i slutet av året. Ett förlängningsavtal med det befintliga systemet tecknades.

Uppsägning av avtalet om konsumentvägledning gjordes i juni som en del i besparingarna för 2024. Avtalet upphörde att gälla vid årsskiftet.

Under perioden har ett arbete med att ta fram strategiska fokusområden kopplat till kommunens vision fortsatt. Det kommer präglade inriktningen på kommunledningsgruppen arbete framöver

Barn och utbildning

Under läsåret var det flera av förskolorna som fick nya lokaler. Under våren flyttade Dingle förskola tillbaka till nyrenoverade och tillbyggda lokaler. Gården har utökats och innehåller olika zoner som inbjuder till lek och rörelse. I början av juni flyttade verksamheten från Herrgården och Älgens lokaler till nybyggda Skogsbackens förskola i centrala Munkedal. Även här har det anlagts en gård som främjar rörelse och tar tillvara på den natur som finns i området. Hedekas förskola har flyttat till nyrenoverade lokaler på skolans område. På Inspiratörens förskola har en omfattande renovering av gården skett.

Utvecklingsarbetet Språkutveckling och föräldrastöd för flerspråkiga har under året pågått på familjecentralen och pilotförskolorna.

Alla avdelningar har nu hallbibliotek med utlåning av barnböcker, det finns även litteratur på olika språk.

Under våren har avdelning skola tagit fram gemensamt plan för arbetet med särbegåvade elever i kommunen.

Skolinspektionen enkät genomfördes i början av vårterminen 2023 i Munkedals kommun och svaren inkom under maj månad. Svaren visar att trivselen är hög på många av enheterna. Betydligt lägre resultat på Kungsmarksskolan.

Under våren slutfördes den förstudie som sedan låg till grund för beslut om att bygga en nya F-6 skola. Den nya skolan ska ersätta Munkedalsskolan och Bruksskolan.

Arbetet med test av lärplattor i stället för datorer har pågått och visat på goda resultat i arbetet med omställningen framöver.

Ökad marknadsföring av Processtekniska programmet har resulterat i en fulltalig årskurs som startade upp nu i höst.

Välfärd

Vård och omsorgscollege SML (Sotenäs, Munkedal och Lysekil) invigdes i januari 2023 vilket är en viktig del i kompetensförsörjningen framåt.

I april togs två nämndbeslut som påverkar verksamhetens arbete framåt, det ena är att ersätta insatsen matlagning vid lunchtid med matdistribution från kommunens kök. Det andra är att justera tätheten på särskilt boende vilket succesivt verkställdes under sen vår och höst. Beslutet om matdistribution verkställdes första november.

Från och med första juli 2023 är undersköterska en skyddad yrkestitel. Det innebär att medarbetarna behöver ansöka till Socialstyrelsen om att få sitt yrkesbevis.

De skärpta reglerna om dygns- och veckovila sedan 1 oktober är infört i samverkan med medarbetarna.

En överenskommelse har upprättats gällande samverkan mellan Munkedals kommun och Arbetsförmedlingen för att påskynda individers etablering i arbetslivet och för att förbättra kompetensförsörjningen hos klienter.

Samhällsbyggnad

Munkedals kommun förvärvade i maj månad Munkedals stationshus.

Tekniska enheten har slutbesiktigat och överlämnat Dingle förskola, Skogsbackens förskola samt Hedekas skola/förskola. Skolverksamheten är i full gång sedan höstterminens start.

Energieffektiviseringsarbetet har fortsatt varvid solceller installerats i samband med renovering- och nybyggnadsarbeten. Även en stor del av gatubelysningen har LED-konverterats under året.

Kultur och Fritid

Kommunfullmäktige beslutade under 2023 att Kultur- och fritidsnämnden upphör gälla den 31 december 2023 och en sammanslagning görs med Barn- och utbildningsnämnden. Ny nämnd blir Kultur- och utbildningsnämnden.

Första delen av biotoprestaureringen av Örekilsälven är slutförd och rapporterat till Länsstyrelsen.

Munkedals kommun har under året haft en bra ökning av turister. Aktörerna inom branschen är nöjda med säsongen.

Material har tagits fram för firandet av Munkedal 50 år där en utställning producerats

Ung Fritid har startat upp "Killgruppen" samt startat upp verksamhet i Svarteborg och Dingle. Ett rikt lovprogram har genomförts under året med bland annat utomhusaktiviteter och "prova-på-sporter".

Pristagare och prisutdelare i 2023 års näringslivsgala – Torreby slott, mars 2023. Foto: Erland Pålsson.

Styrning och uppföljning av den kommunala verksamheten

Kommunens styrmodell

För att säkerställa att de mål Kommunfullmäktige sätter upp för verksamheten uppnås (enligt KL), att resurser används på ett effektivt sätt, att verksamheten genomförs med god kvalitet och ständigt arbetar med utveckling och förbättring behövs ett ledningssystem, detta också för att säkerställa ett gemensamt arbetssätt.

Ledningssystemet kan ses som ett ramverk för styrning och utveckling av verksamheten och ska ge en heltäckande styrprocess för planering och uppföljning samt säkerhetsställa god ekonomisk hushållning.

Systemet ska ge stöd till de förtroendevalda, chefer och medarbetare att utföra sina uppdrag så att Kommunfullmäktiges mål uppfylls i praktiken.

Styr- och ledningssystemet innehåller flera olika processer som alla är beroende av och överlappar varandra. I Munkedals modell ingår fyra viktiga delar.

Kommunens styrmodell bygger på fyra byggstenar som alla är lika viktiga och beroende av varandra;

1. Grundläggande förutsättningar

- Gemensam värdegrund
- Styrdokument
- God ekonomisk hushållning
- Organisation/roller/fördelning

2. Omvärldsanalys

3. Målstyrning (se bild)

- Vision
- Inriktningsmål (KF)
- Verksamhetsmål (Nämnd)
- Verksamhetsplaner (Förvaltning)
  - Aktiviteter

4. Uppföljning

Kommunens målstyrning

Målstyrningskedjan utgår ifrån kommunens vision samt majoritetens programförklaring för mandatperioden.

Med detta som grund beslutar kommunfullmäktige om inriktningsmål för verksamhet och finans. Målen syftar till att uppnå god ekonomisk hushållning. De finansiella målen fastställs i riktlinjerna för god ekonomisk hushållning. Verksamhetens inriktningsmål fastställs inför varje ny planeringsperiod och beslutas i budgeten.

Respektive nämnd tar sedan hand om och bryter ned dessa inriktningsmål till verksamhetsmål med mått.

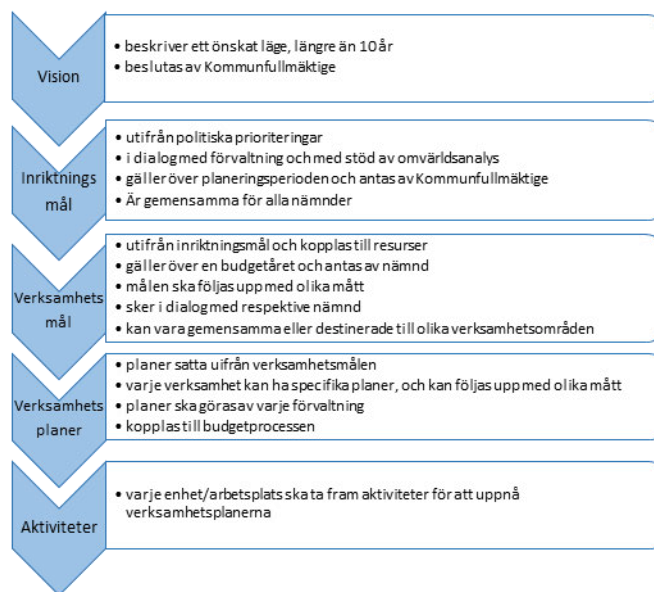
Väsentligt är att verksamhetsmålen tas fram i dialog med verksamhetsföreträdare. Målen ska vara kopplade till tillgängliga resurser. Förändringar av

ekonomiska förutsättningar kan leda till att målen behöver revideras.

Uppföljning

Uppföljning av mål och resurser rapporteras till Kommunfullmäktige i delårsbokslut för april, augusti och i årsredovisningen. Vid dessa tre tillfällen sammanställs ekonomisk prognos och verksamhetsuppföljning för hela kommunen.

Delårsbokslut kompletteras med ekonomisk uppföljning i februari och oktober med prognoser för helåret och rapporteras till Kommunstyrelsen. Totalt genomförs fem ekonomiska prognoser

Mål- och resursplan

Budgeten, det vill säga mål- och resursplanen (MRP) är ett av de viktigaste verktygen för styrning och ledning i Munkedals kommun.

Mål- och resursplan (MRP) är planen för kommunens verksamhet och ekonomi för det kommande kalenderåret samt plan för de därefter kommande två åren. I planen ska skattesatsen och anslagen anges.

Här ingår sammanfattning av:

- Omvärldsanalys
- Planeringsförutsättningar (ekonomiska resultatmål, tidplan, befolkningsprognos)
- Utdebitering
- Investering

Intern kontroll

Styrning och uppföljning

Enligt Reglemente för internkontroll, har varje nämnd skyldighet att löpande följa upp det interna kontrollsystemet inom nämndens verksamhetsområde.

Styrelsens ansvar är att leda och samordna förvaltningen av kommunens angelägenheter samt ha uppsikt över övriga nämnders verksamhet. Styrelsen ska även informera sig om hur den interna kontrollen fungerar i bolagen.

Varje nämnd skyldighet att upprätta en internkontrollplan för sin verksamhet. I planen ska anges vad som ska kontrolleras, hur kontrollen utförs och följas upp. Planen ska revideras årligen. Vid upptäckta brister lämnas förslag på åtgärder för att förbättra kontrollen. Allvarigare brott eller brister skall omgående återrapporteras till styrelsen.

*Munkedals kommuns nya Vision 2040 lyfter bland annat fram vikten av kreativitet, aktiviteter och upplevelser.
Foto: Erland Pålsson.*

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommuner i samband med budgeten ange finansiella mål samt verksamhetsmål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning. För att uppnå god ekonomisk hushållning i Munkedals kommun har kommunfullmäktige fattat beslut om tre finansiella inriktningsmål och fyra inriktningsmål för verksamheten. Dessa mål har sin utgångspunkt i kommunens vision. Inriktningsmålen för verksamheten konkretiseras i sin tur av varje nämnd i form av verksamhetsmål. Uppföljning av fullmäktiges inriktningsmål görs i årsredovisningen inledning under "Vision och mål"

Kommunstyrelsen gör i årsredovisning och delårsrapport en samlad bedömning huruvida god ekonomisk hushållning har uppnåtts. För att kommunstyrelsen ska kunna göra denna bedömning har kommunfullmäktige angett en lägsta nivå av måluppfyllelse för att god ekonomisk hushållning ska ha uppnåtts. Enligt kommunfullmäktiges riktlinjer krävs för att under räkenskapsåret ha uppnått god ekonomisk hushållning att:

- Samtliga finansiella mål har uppnåtts under räkenskapsåret
- En övervägande del av verksamhetsmålen har uppfyllts under året eller utvecklats i en positiv riktning i förhållande till målformuleringen.

Finansiella mål

Finansiella inriktningsmål

De finansiella inriktningsmålen är antagna av kommunfullmäktige i "Riktlinjer för god ekonomisk hushållning". Inriktningsmålen gäller för perioden 2020–2023. Två av tre finansiella mål är ej uppfyllda under perioden.

Resultatmål - Det genomsnittliga resultatet under planperioden, i förhållande till skatter och bidrag, ska lägst uppgå till 2 procent.

Det genomsnittliga resultatet för de planperioden uppgår till 3,3 procent, vilket innebär att målet är uppfyllt under perioden.

Investeringsmål - Självfinansieringsgraden av reinvesteringar ska minst uppgå till 100 procent, i genomsnitt under planperioden.

Den genomsnittliga självfinansieringsgraden av reinvesteringar för planperioden uppgår till 75,1 procent. Den höga investeringsvolymen innebär att det varit omöjligt att nå målet under perioden.

Skuldsättning - Överskott och intäkter av engångskaraktär ska i första hand användas till att minska kommunens skuldsättningsgrad.

Under 2020 amorterade kommunen 80,0 mnkr av sin låneskuld hos Kommuninvest. Under 2021 var skulden oförändrad. 2022 och 2023 tog kommunen upp nya lån på 58 mnkr respektive 30 mnkr.

Resultatmål budget 2023

Finansiella resultatmål är antagna av kommunfullmäktige i budget 2023 (MRP). Utgångspunkten för resultatmålen är de finansiella inriktningsmålen ovan. De finansiella resultatmålen gäller för 2023.

Finansiella resultatmål 2023	Utfall
Årets resultat: skall uppgå till 1 % av skatteintäkter och generell statsbidrag.	3,1 %
Investeringsmål: Självfinansieringsgrad av reinvesteringar ska minst uppgå till 100 %	99,2 %
Skuldsättning: Under 2023 ska överskott och intäkter av engångskaraktär användas till att amortera på låneskulden.	Ökad upplåning

Sammanfattning god ekonomisk hushållning

Två av tre finansiella inriktningsmål för planperioden är inte uppfyllda. Genomsnittligt resultat för 2020–2023 uppgår till 3,3 procent och innebär att resultatmålet är uppfyllt under planperioden. Investeringsmålet att självfinansieringsgraden av reinvesteringar ska uppgå till 100 procent nås ej till följd av höga investeringar. Skuldsättningen har inte minskat under planperioden utan ökat genom upplåning. Måluppfyllelsen för de finansiella resultatmålen är låg, ett av de tre målen är uppfyllda.

Två av de fyra inriktningsmålen bedöms vara i hög grad uppfyllda och två delvis uppfyllt.

Det är viktigt att vidhålla en resultatnivå för att skapa en ökad beredskap för nuvarande och kommande utmaningar (lågkonjunktur, investeringar, ökade kostnader på grund av befolkningsförändringar etcetera). Resultatnivån bör ligga på minst 2 procent i förhållande till skatteintäkter och statsbidrag. En viktig förutsättning för det är att verksamhetens nettokostnader fortsättningsvis måste uppgå till högst 98 procent av skatteintäkter och statsbidrag. För året uppgår nettokostnadsandelen till 97,1 procent.

De finansiella målen för god ekonomisk hushållning är ej uppfyllda och kommunstyrelsen gör därför bedömningen, att god ekonomisk hushållning ej uppnåtts för 2023. Det kan dock konstateras att av verksamhetsmålen är det flera som är uppfyllda.

Resultat och ekonomisk ställning

Kommunkoncernen

Årets resultat

Årets resultat	2021	2022	2023
Kommunkoncernen	37,0	11,0	29,2
varav			
Kommunen	34,8	10,3	25,0
Munkedals Bostäder AB	0,8	-0,7	1,5
Munkedal Vatten AB	0,0	0,0	0,0
Rambo AB	2,1	1,9	3,0
Vadholmen Foss 2:81 m fl AB	-0,6	-0,1	-0,1
KHRF Sörby- och Dinglegården	-0,1	-0,4	-0,2
Dingle Industrilokaler AB	0,0	0,0	0,0

Koncernens resultat för 2023 uppgår till 29,2 mnkr, en förbättring med 18,2 mnkr jämfört med föregående år. Största delen till det ökade resultatet är hänförligt till Munkedals kommun. Av de kommunala företagen redovisar samtliga bolag oförändrade eller något förbättrade resultat.

Investeringsvolym och självfinansiering

	2021	2022	2023
Nettoinvesteringar exklusive exploatering, mnkr	108,4	194,8	137,9
Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringar, %	74,2	29,4	60,1

Investeringsutgifterna exklusive exploatering uppgick totalt till 137,9 mnkr i koncernen vilket är en minskning jämfört med föregående år som var exceptionell hög. Investeringarna i kommunen har ökat i samma volym. Av de kommunala bolagen är det främst Munkedal Vatten som ökat sina investeringar i VA-anläggningar.

Soliditet och skuldsättning

	2021	2022	2023
Soliditet, %	34,2	31,4	31,7
Soliditet inkl. totala pensionsförpliktelser, %	17,8	17,2	18,1
Långfristiga lån (exklusive leasingkontrakt) mnkr	529,5	603,8	562,5

Koncernens soliditet uppgår till 31,7 procent (18,1 % inklusive samtliga pensionsförpliktelser) vilket är en ökning jämfört med föregående år. Soliditetens förändring är främst hänförlig till kommunen. Koncernens långfristiga upplåning uppgår till 562,5 mnkr vilket är en minskning med 41,3 mnkr från 2022. Kommuner har tagit ett nytt lån på 30 mnkr och Munkedals Vatten har lånat upp 25 mnkr medan Munkedals Bostäder har ett lån som förfaller med 112,5 mnkr under 2023. Det är viktigt att kommunen och Munkbo fortsätter att förbättra soliditeten på sikt för att därmed konsolidera koncernens ekonomiska ställning.

Likviditet och betalningsförmåga

	2021	2022	2023
Likvida medel inklusive kortfristig placering, mnkr	81,0	51,8	46,0
Kassalikviditet %	54,1	50,0	42,3

Kassalikviditeten har minskat till 42,3 procent 2023 som följd av minskningen av likvida medel i koncernen. De kortfristiga fodringarna och likvida medlen har sammanslaget minskat samtidigt som de kortfristiga skulderna ökat.

När kommunens likviditet analyseras är det viktigt att inte bara se till koncernens tillgångar i form av likvida medel och kortfristiga fordringar. För att få en samlad bild bör även koncernens lånestock inkluderas. Ett mått som tar hänsyn till både likvida medel och upplåning är nettolåneskulden. Den visar på skillnaden mellan de likvida medlen och räntebärande låneskuld. Nettolåneskulden har ökat från 544 mnkr till 629 mnkr.

Kommunen

Årets resultat

Årets resultat	2021	2022	2023
Årets resultat (mnkr)	34,8	10,3	25,0
Årets resultat/skatteintäkter och generella statsbidrag (%)	4,7	1,3	3,1
Årets resultat/eget kapital (%)	9,9	2,7	6,3

Kommunens resultat för 2023 uppgår till 25,0 mnkr. Resultatet innebär samtidigt en positiv budgetavvikelse med 17,0 mnkr. Årets resultat är en förbättring jämfört med föregående år då kommunen belastades med en engångskostnad till Försäkringskassan avseende ett återbetalningskrav på 12,3 mnkr. Årets resultat, 25,0 mnkr, uppgår till 3,1 procent av skatte- och bidragsintäkter vilket är över resultatmålet för året som är 1,0 procent. Årets resultat medför att kommunens egna kapital förstärks med 6,3 procent.

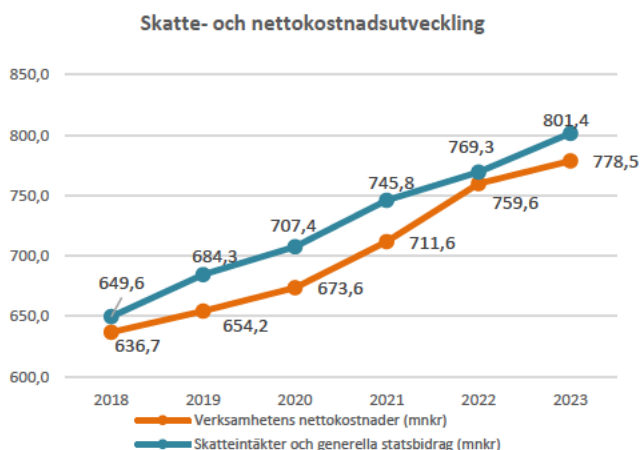
Liksom föregående år har helårsprognoserna varit positiva under hela året. Några jämförelsestörande poster finns inte för 2023.

Nettokostnadsutveckling

Procentuell förändring, %	2021	2022	2023
Verksamhetens nettokostnader	5,7	6,7	2,8
Skatteintäkter och generella statsbidrag	5,4	3,2	4,2

För en stabil ekonomisk utveckling kan inte nettokostnaderna tillåtas öka snabbare än skatteintäkter och generella statsbidrag.

Kommunens skatteintäkter ökade med 4,2 procent jämfört med föregående år. Motsvarande ökade nettokostnaderna endast med 2,8 procent. Skatteunderlaget har för året varit betydligt mer gynnsamt än förutsättningarna vid budgeteringen. Detta innebär att utfallet för skatteintäkterna är 2,0 procent högre än förväntat.

Under de senast fem åren har verksamheternas nettokostnader varit lägre än skatteintäkterna och utjämnningen. Snitt över tiden har nettokostnaderna uppgått till 92,8 procent av skatteintäkterna. Under 2022 var kostnaderna nästan lika höga som skatteintäkterna till följd av en engångskostnad till Försäkringskassan.

Investeringsvolym och självfinansiering

Investeringsvolym och självfinansiering	2021	2022	2023
Bruttoinvesteringar (mnkr)	81,8	151,2	110,2
Nettoinvesteringar (mnkr)	81,8	151,2	109,4
Självfinansieringsgrad av nettoinvesteringar (%)	74	25,3	54,0
Självfinansieringsgrad av reinvesteringar (%)	102	41,1	99,2
Nettoinvesteringar/skatter och generella statsbidrag (%)	11,0	19,7	13,6

För att uppnå god ekonomisk hushållning bör, när den löpande driften finansierats, en tillräckligt stor andel av skatteintäkterna återstå för att kunna finansiera årets investeringar. Detta mäts genom nyckeltalet "Självfinansieringsgrad av investeringar". Ett värde på 100 procent eller mer, innebär att kommunen kan skattefinansiera samtliga investeringar som genomförts under året. Detta stärker då kommunens finansiella handlingsutrymme. Allt över 100 procent kan användas till att amortera av kommunens skulder och/eller stärka likviditeten.

Investeringsvolymen under året, inklusive exploateringsverksamheten, uppgår till 110,2 mnkr. Merparten av investeringsvolymen hanteras inom samhällsbyggnadsförvaltningen.

I takt med stigande investeringar har självfinansieringsgraden försämrats och uppgick till 54,0 procent för 2023. Detta innebär att allt större del av skatte- och bidragsintäkter tas i anspråk av investeringarna.

Soliditet

Soliditet (%)	2021	2022	2023
Soliditet	54,9	48,6	48,2
Soliditet inklusive samtliga pensionsförpliktelser	27,0	25,5	26,3

Soliditeten är ett mått på kommunens långsiktiga finansiella handlingsutrymme.

Soliditeten inklusive pensionsförpliktelser har förstärkts de senast åren. 2022 bröts trenden och soliditeten minskade till 25,5 procent. 2023 ökar soliditeten igen vilket beror på att det egna kapitalet förstärktes med årets resultat vilket är högre än tidigare år.

För riket uppgick soliditeten inkl. pensionsförpliktelser till 31,9 procent 2022. Munkedal har en lägre soliditet och behöver därför stärka kommunens långsiktiga finansiella styrka.

Likviditet

Likviditet	2021	2022	2023
Likvida medel inklusive kortfristig placering, mnkr	39,3	27,9	-22,7
Kassalikviditet %	78,6	58,5	51,5

Kommunens likvida (exklusive koncernbolagens andel i det gemensamma koncernkontot) uppgick vid årsskiftet till -22,7 mnkr vilket är en minskning med 50,6 mnkr sedan föregående år. De stora investeringarna under året är anledningen till minskad likviditet. Utöver de likvida medlen har kommunen en checkkredit på 50 mnkr.

Kassalikviditeten är ett mått på kommunens kortsiktiga handlingsberedskap. Under 2023 har kommunens likviditet försämrats. Normalt eftersträvas ett riktvärde på 100 procent. Det innebär att korta tillgångar är lika stora som korta skulder. I kommunens kortfristiga skulder ingår dock en semesterlöneskuld som utgör cirka 20 procent av de kortfristiga skulderna. Den förändras normalt inte i någon större omfattning under året och utgör därför ingen större belastning på likviditeten. Detta innebär att en nivå på över 75 procent tryggar den kortsiktiga betalningsberedskapen. Den låga nivån på likviditeten medför att kommunen behöver nyttja checkräkningskrediten under korta perioder.

Kommunalskatt

En viktig del av bedömningen av en kommuns finansiella kapacitet är vilken möjlighet kommunen kan påverka sin inkomstkälla. Den kommunala skattesatsen i Munkedals kommun ligger på 23,38 procent vilket är en av landets högsta skattesatser. Det betyder att möjligheten att öka kommunens intäkter genom höjd skatt är mycket begränsad.

Skuldsättning och finansiella risker

Finansiell risk	2021	2022	2023
Långfristiga lån (exklusive leasingkontrakt) mnkr	104,7	162,7	192,7
Genomsnittsränta (%)	0,16	0,68	2,2
Genomsnittlig räntebindning (år)	0,57	1,03	0,61
Genomsnittlig kapitalbindning (år)	0,57	1,03	0,81
Ökad/minskad räntekostnad vid ränteförändring +/- 1%, mnkr	1,05	1,6	1,9

Ur riskperspektiv är det viktigt att redovisa och beskriva eventuella ränterisker och valutarisker. Med ränterisk avses risken för förändringar i räntenivån och med valutarisk avses risk för eventuella kursförluster vid utlandslån. Några lån i utlandet har inte kommunen varvid kursförluster inte förkommer.

Kommunens upplåning exklusive finansiell leasing uppgår till 192,7 mnkr. Under året har ingen amortering skett. Ett nytt lån på 30,0 mnkr är upptaget under året. Samtliga lån är placerade hos Kommuninvest. Genomsnittlig räntebindningstid vid årsskiftet uppgick till 0,61 år. Genomsnittlig kapitalbindningstid vid årsskiftet uppgick till 0,81 år.

En känslighetsanalys över kommunens räntekostnader (givet samma låneskuld) visar att om räntan ökar med 1 procentenhet innebär det en ökad räntekostnad på 1,9 mnkr.

Avstämning finanspolicy

Finanspolicy	Utfall
Minst två långgivare bör eftersträvas Enskild långgivare bör ej representera mer än 50% av den totala skuldportföljen. (undantag Kommuninvest)	1 Kommuninvest 100%
Tillåtna instrument är ränteswappar, forwardswappar, FRA, Caps och Floors	Inga instrument
Den genomsnittliga räntebindningstiden i skuldportföljen skall ej understiga 1 år och ej överstiga 7 år	0,61 år
Den genomsnittliga kapitalbindningstiden bör ej understiga 1 år	0,81 år

Avstämning visar att två kriterier är uppfyllda och ett är delvis uppfyllt. Orsaken till att kommunen endast har en långgivare beror på att Kommuninvest, som kommunen är delägare i, erbjuder bästa villkor. Ett av låneavtalen löper ut i mars 2024 och kommer då omförhandlas med en längre löptid så att de två sista kraven kommer uppfyllas.

Pensionsåtaganden

Pensionskostnad	2021	2022	2023
Avsättning till pensioner i balansräkningen, mnkr	9,8	9,3	9,4
Pensionskostnad, ansvarsförbindelse inklusive löneskatt, mnkr	195,8	188,5	191,7

Kommunen redovisar pensionerna enligt den så kallade blandmodellen. Pensionsförpliktelsen är en skuld till de anställda och redovisas dels som en avsättning i balansräkningen dels som en ansvarsförbindelse utanför balansräkningen. Perioden före 1998 betalades det inte in någon pension löpande under intjänandet av pensionsrätten. Det innebär att under ansvarsförbindelsen, utanför balansräkningen, finns en skuld som uppgår till 191,7 mnkr inklusive löneskatt. Denna pensionsförpliktelse har minskat stadigt de senaste åren i huvudsak på grund av utbetalning av pensioner. 2023 ökade skulden till följd av inflationen. Efter 1998 ändrades detta och en löpande inbetalning av pensionskostnaderna görs numera kontinuerligt. Kostnader för pensioner som belastar resultatet uppgår till 73,3 mnkr 2023.

Prognosen för de närmaste två åren visar att nivån på pensionskostnader bedöms öka till cirka 75 mnkr, för att sedan minska till cirka 50 mnkr under förutsättning att inflationen går ner till normala nivåer. Det finns en stor osäkerhet i prognoserna för kommande år eftersom det är så beroende av inflationens utveckling.

Borgensåtagande

Borgensåtagande redovisas utanför balansräkningen men är för kommunen en stor post som medför en viss risk och ger kommunen en lägre handlingsberedskap.

De borgensåtagande som kommunen ingått har under den senaste femårsperioden ökat med 100 mnkr och uppgick vid årsskiftet till 463 mnkr. Totalt sett innebär dessa ökade åtaganden en något högre risk. Detaljerade upplysningar om kommunens borgensåtagande lämnas i notförteckningen till balansräkningen.

Budgetföljsamhet och prognossäkerhet

Budgetföljsamhet, mnkr	2021	2022	2023
Nämndverksamhet	-6,9	-16,5	-2,5
Gemensam verksamhet	8,5	-7,3	6,4
Skatter och generella bidrag	19,5	19,6	15,8
Finansnetto	-0,6	-0,5	-2,7
Årets resultat	20,5	-4,6	17,0

Den egentliga nämndverksamheten visar för 2023 en negativ avvikelse men en klar förbättring från föregående år. Viktigt att nämnderna visar på en bra följsamhet mot budget. Genom stora överskott i gemensam verksamhet och skatter och bidrag hamnar budgetavvikelsen totalt på 17,0 mnkr.

Prognossäkerhet	Progn aug	Utfall dec	Avvikelse
Nämndverksamhet	-3,2	-2,5	0,7
Gemensam verksamhet	4,1	6,4	2,3
Skatter och generella bidrag	11,5	15,8	4,3
Finansnetto	-2,5	-2,7	-0,2
Årets resultat	9,9	17,0	7,1

En god prognossäkerhet innebär att kommunen har goda förutsättningar att anpassa sig till förändrade förutsättningar under året. Största förändringen mellan prognosen augusti och utfall december syns i Skatter och generella bidrag där kommunen följer SKR:s prognoser. För nämndverksamheten är det främst Valfärdförvaltningen som har förbättrat sin prognos.

Avslutande kommentar

För att uppnå god ekonomisk hushållning är det viktigt att ha god balans mellan löpande intäkter och kostnader. Precis som det finansiella målet är uppsatt behöver resultatet stabilt uppgå till 2 procent av skatter och bidrag. En sådan stabil resultatnivå innebär att, vid en investeringsvolym på 35–40 mnkr, kan kommunen klara att egenfinansiera sin tillgångsökning med skatteintäkter. Detta leder till en god finansiell handlingsberedskap på kort och lång sikt. Årets positiva resultat har inneburit att kommunens finansiella ställning förstärkts något jämfört med föregående år. Kommunen måste fortsätta med att styra verksamhetens nettokostnader mot en hållbar nivå. Resultatnivån bör också framåt ligga på en stabil nivå och öka. Detta för att möta kommande års utmaningar som ökad investeringsvolym och ökat demografiskt behov.

Balanskravsutredning

Det lagstadgade balanskravet infördes i kommunallagen år 2000. Det innebär att kommunerna ska besluta om en budget där intäkter överstiger kostnaderna. Skulle resultatet, när året är slut, vara negativt ska kommunen inom en tidsperiod om tre år återställa det uppkomna underskottet. Detta genom att kommunfullmäktige beslutar om en plan för hur det ska ske.

Balanskrav (belopp i mnkr)	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Resultat	10,3	25,0
Avgår reavinst	0,0	-2,1
Årets resultat efter balanskravsjusteringar	10,3	22,9
Medel till RUR	0,0	0,0
Medel från RUR	0,0	0,0
Balanskravsresultat	10,3	22,9

Utredningen visar att kommunen uppfyller balanskravet och inte behöver återställa något resultat. RUR uppgår till 10,0 mnkr vilket är maximal avsättning enligt riktlinjerna.

Förväntad utveckling

Kommunens står inför ett antal utmaningar framöver. I avsnittet nedan lyfts dessa fram och där det finns en konkret hantering beskrivs detta

Hållbar utveckling

En av de viktigaste utmaningarna gäller att möjliggöra förutsättningar för en hållbar utveckling enligt agenda 2030.

Hållbar utveckling handlar om att tillfredsställa dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillfredsställa sina behov. Det handlar om livskvalitet, för alla – nu och i framtiden. Det sker utifrån tre dimensioner: social, ekologisk och ekonomisk hållbarhet. Social hållbarhet handlar om välbefinnande, behov och rättigheter samt rättvisa och makt. Miljömässig hållbarhet handlar om att hålla oss inom de gränser som ekosystemen klarar av, och att lämna ett så litet klimatavtryck som möjligt. Den ekonomiska utvecklingen är till för att skapa förutsättningar för ekologisk och social utveckling, och får inte innebära negativa konsekvenser för social eller miljömässig hållbarhet. Ekonomin är därför ett medel, en möjliggörare, för att nå den hållbara utvecklingen. Utvecklingen är hållbar när dessa tre stämmer överens med varandra.

Demografisk utveckling

Den demografiska utvecklingen med fler äldre över 80 år kommer kräva utbyggd äldreomsorg. Det gäller både hemtjänst men även platser på särskilt boende främst med demensinriktning.

Ökningen av unga invånare har stannat av och kommer sannolikt minska något på lång sikt. I Munkedals kommun har tidigare års ökning av unga invånare klarats av genom användning av modullösningar inom grundskolan. Det kommer kräva stora investeringar kommande år för att nå mer permanenta och funktionella lösningar.

På sikt kommer behovet av olika bostadslösningar för de äldre med omsorgsbehov som kommer öka i antal.

På ett nationellt plan ligger ett stort fokus på att flytta ut vård i hemmet. Kommunen behöver ha en förberedelse för att underlätta denna utveckling, som är bra ur samhällsekonomisk aspekt. Det är viktigt att kommunen är observant, så att man inte tar över ansvar som åligger annan huvudman. Här krävs nära samverkan med andra huvudmän. Mycket fokus kommer behöva läggas på samverkan även i kommungemensamma frågor. Omsorgen kommer under de närmaste åren därför behöva intensifiera samverkan med närliggande kommuner inom ramen för redan etablerade samverkansnätverk.

En effekt av pandemin kan vara ett ökat tryck att bo hemma i stället för att flytta in på särskilt boende. Här gäller det för kommunen att anpassa volymen

av boendeplatser på särskilt boende till förmån för ökad hemtjänst.

Kompetensförsörjning

Den kommunala kompetensförsörjningen handlar om att säkerställa att rätt kompetens finns för att nå verksamhetens mål och tillgodose dess behov på kort och lång sikt. Vår förmåga att attrahera, rekrytera, behålla, utveckla och avveckla kompetens är en avgörande framgångsfaktor.

Genom att arbeta systematiskt och långsiktigt med kompetensförsörjning skapas överblick, samsyn och handlingsberedskap. Kommunens arbete med kompetensförsörjning tar sin utgångspunkt i och stödjer verksamheternas mål och strategier. Den skapar sammanhang mellan verksamhetens och medarbetarnas utveckling. Kommunen behöver arbeta målinriktat för att hitta lösningar och strategier för att rekrytera och behålla personal inom till exempel skola och välfärd.

Kompetensförsörjningsplattformen kommer vara ett av de centrala verktygen för att lyckas.

Befolkningsutvecklingen

I den senaste befolkningsprognosen från SCB så kommer kommunen ha knappt 10 800 invånare år 2030 Den baseras på den senast kända årsbefolkningen och antaganden om den framtida utvecklingen av fruktsamhet, dödlighet och flytt mönster. Framskrivningen baseras på vad som observerats de senaste åren och ett antagande om att den utvecklingen fortsätter. Det är svårast att bedöma utvecklingen av immigrationen. Prognosen bygger på immigrationen de senaste tre åren. Prognosen för 2040 ger en befolkning på strax under 11 000 invånare. Det är långt ifrån det befolkningsmål på 11 500 invånare som finns i förutsättningarna för översiktsplanen 2040.

För att få en mer gynnsam utveckling behövs fler bostäder och arbetstillfällen. Det handlar om att fler ska välja att flytta till kommunen. Saker som spelar in är bland annat kommunens varumärke, pendlingsmöjligheter och attraktiva bostäder samt bra verksamhet inom barnomsorg och utbildning. Det är avgörande att vi skapar fler attraktiva bostadsområden samt fortsätter arbetet med att få fler företagsetableringar utmed E6:an.

Väsentliga personalförhållanden

Personalåret 2023 har till stor del bestått av åtgärder både kring arbetsmiljö och budgetbesparingar samt ett ökat medvetande kring hur organisationen ska arbeta med nyckeltal för att öka attraktiviteten som arbetsgivare. Sammantaget finns flera positiva delar i personalstatistiken och som visar att organisationen arbetar i rätt riktning med ökad frisknärvaro och minskad sjukfrånvaron och personalomsättning. Kommunen behöver arbeta vidare med fortsatt minskning av andelen tim- och visstidsanställda kontra antalet tillsvidareanställda samt öka andelen heltider. Kontinuitet är en viktig förutsättning för att skapa välfungerande arbetsgrupper och verksamheter.

Munkedals kommun ska vara en attraktiv arbetsgivare och en organisation att må bra i. Målsättningen är att öka index och aktiviteter har genomförts under året, t ex workshop på ledardag med Nyckeltalsinstitutet med fokus på personalkostnader, intensifierat rehabiliteringsarbete, översyn av visstidsanställda inom avdelning förskola samt avslutat timanställningar inom skolan.

Personalstatistiken för 2023 visar att vi börjar gå i rätt riktning och kommunen satsar också på hälsofrämjande insatser för medarbetarna. Exempel på aktiviteter är motionstävlingar, träningspass, hälsoföreläsningar och höjt friskvårdsbidrag. Resultat från årets medarbetarundersökning visade ett bra resultat med ett engagemangsvärde på 72 av 100 poäng. Svarsfrekvensen var 79 % (58 %, 2022), vilket var mycket positivt. Kommunens styrkor är fortsatt meningsfullt arbete, lärande och utveckling samt ledarskap inom områdena förtroende och förutsättningar att ta ansvar. Utvecklingsområdena organisationen ska prioritera framåt för att öka engagemanget är; se över/minska arbetsbelastning, återkoppling på utfört arbete samt meningsfulla möten.

Utifrån kravet i jämställdhetsarbetet analyseras och värderas löner ur ett jämställdhetsperspektiv och värdering av yrken uppdateras kontinuerligt. Arbetet med jämställda löner och könsuppdelad statistik fortskrider för att upptäcka och eventuellt omfördela resurser i kommunen. Löneprioritering av yrkesgrupper och strukturella satsningar utmanas dock av personalomsättning och marknadsutsatta yrkeskategorier, därför har särskild struktursatsning riktats till kategorier inom skolan och vården för att behålla kompetens. Under året har medel kompetenshöjande insatser ansökt och beviljats från Omställningsfonden och avtalet KOM-KR. Avtalet innehåller tre delar; Förebyggande insatser, aktiva omställningsinsatser och ekonomiska förmåner. Ca 600 tkr omfattar utbildningar inom förebyggande insatser och som kommer att genomföras under 2024–2025.

Personalstruktur

Personalstruktur	2021	2022	2023
Totalt antal anställda (månadsavlönade)	975	932	859
Antal tillsvidareanställda	873	850	821
- vara kvinnor	739	721	693
- varav män	134	129	128
Antal visstidsanställda (månadsavlönade)	102	82	39
Årsarbetare	910	873	807,9
Nyrekryteringar, tillsvidareanställda	35	57	22
Avgångar, tillsvidareanställda	96	119	108
- varav pension	19	23	19
- varav arbetsbrist	11	0	2
- varav egen begäran	58	88	60

Antalet anställningar har minskat även för 2023 och omfattar totalt 859 anställda. Antalet tillsvidareanställda fortsätter att minska och har under året minskat med 21 personer, vilket till största delen beror på fortsatta budgetbesparingar inom Välfärdsförvaltningen. Tillsvidareanställda består av 85 % kvinnor och 15 % män. När det gäller visstidsanställda (månadsanställda) så är det barn och utbildning och välfärd som har minskat mest (minus 20 personer inom barn och utbildning och minus 10 personer inom välfärd). Munkedals kommun har en klart lägre andel tillsvidareanställda än kommuner generellt, ungefär 73 procent jämfört 90 procent. Utifrån Attraktiv arbetsgivarindex (Nyckeltalsinstitutet) har andelen tillsvidareanställda en stark samvariation med storlek på kommun. Det finns en potential att öka andelen tillsvidareanställningar, då det har en positiv påverkan på medarbetares hälsa.

Personalerörlighet

Under 2023 har personalerörligheten minskat och 108 personer avslutat sin anställning i Munkedals kommun, mot 119 föregående år. 19 personer gick i pension och 60 personer sa upp sig på egen begäran. Positivt är att antalet avgångar som avslutat sin anställning på grund av egen begäran är färre. Två anställningar avslutades på grund av arbetsbrist. Det har rekryterats 22 nya personer till kommunen. Siffrorna gäller endast tillsvidareanställda.

Pensionsavgångar

Kommande pensionsavgångar ökar under 2024 men går ner något under 2025, förutsatt att arbetstagarna arbetar till 65 år. En tendens syns att fler väljer att arbeta längre i takt med att medellivslängden ökar och då kan även arbetslivet förlängas. Kan vi behålla erfarna medarbetare och fler arbetar till 69 år, kommer rekryteringsbehovet att minska betydligt. Erfarna medarbetare har värdefull kompetens och med fler år i yrkeslivet ökar välfärdens möjligheter att möta kompetensutmaningen.

Pensionsavgångar, arbetar till 65	2024	2025	2026
Kommunstyrelsens förvaltning	1	0	1
Samhällsbyggnadsförvaltningen	0	4	5
Barn- och utbildningsförvaltningen	6	7	10
Välfärdsförvaltningen	14	7	12
Kultur- och fritid	1	1	0
Totalt	22	19	28

Pensionsavgångar, arbetar till 68	2024	2025	2026
Kommunstyrelsens förvaltning	2	0	2
Samhällsbyggnadsförvaltningen	0	0	1
Barn- och utbildningsförvaltningen	2	3	3
Välfärdsförvaltningen	2	3	2
Kultur- och fritid	0	0	0
Totalt	6	6	8

Ålderstruktur

Månadsavlönade %	2021	2022	2023
-29 år	10	9	7
30-39 år	25	25	26
40-49 år	23	23	23
50-59 år	28	28	29
60-64 år	12	13	13
Över 65 år	2	3	2
Medelålder tillsvidareanställda	46,3	46,6	46,8
Medelålder visstidsanställda (månadsavlönade)	37,0	38,5	41,5

Medelåldern för tillsvidareanställda har ökat marginellt mot föregående år till 46,8 år. Medelåldern för visstidsanställda har ökat till 41,5 år. Andelen anställda som 29 år eller yngre har minskat med 2 procentenhet, medan andelen anställda som är 60 till 64 år ligger kvar på samma nivå samt andelen över 65 år har minskat med en procentenhet. Siffrorna avser månadsavlönade.

Sysselsättningsgrad

Sysselsättningsgrad %	2021	2022	2023
Andel heltidstjänster tillsvidare	74	75	77
Genomsnittlig sysselsättningsgrad	93,5	93,6	94,5
- för kvinnor	93,0	93,0	94,4
- för män	95,9	96,5	95,5

Den genomsnittliga sysselsättningsgraden för tillsvidareanställda har höjts med 2 procentenheter i kommunen och motsvarar nu 94,5 %. Sysselsättningsgraden för kvinnor har ökat till 94,4 %, medan sysselsättningsgraden för männen minskat med 0,9 procentenheten och motsvarar 95,5 %.

Bland de tillsvidareanställda arbetar 75 % heltid, vilket är en ökning med 1 procentenhet jämfört med 2022. Målet är att heltidsarbete ska vara norm i alla verksamheter och arbetet med heltidsresan behöver öka, då en stor andel medarbetare i kommunen fortfarande arbetar deltid. Kvinnor arbetar mer

deltid än män oavsett yrkesgrupp. En ny mätning av andelen heltider ska göras under 2023.

Övertid och fyllnadstid	2021	2022	2023
Övertid timmar	11 168	9 132	7 813
Övertid belopp tkr	4 015	3 204	2 811
Fyllnadstid timmar	15 833	13 964	8 712
Fyllnadstid belopp tkr	2 760	2 379	1 456

Sjukfrånvaro

Sjukfrånvaro %	2021	2022	2023
Frisknärvaro (0 sjukdagar)	30,0	23,3	27,1
Total sjukfrånvaro	9,57	9,55	8,21
- varav långtid >60 dagar	49,97	49,62	53,79
Kvinnor, total sjukfrånvaro	10,07	10,11	8,55
- varav långtid >60 dagar	49,88	50,54	53,30
Män, total sjukfrånvaro	7,30	7,06	6,66
- varav långtid >60 dagar	50,56	43,73	56,64
<29 år	10,41	9,84	10,00
30-49 år	9,40	8,81	6,72
>50 år	9,58	10,23	9,42

Frisknärvaro, d.v.s. 0 sjukdagar under året, är 27,1% vilket är en positiv ökning med 3,8% jämfört med föregående år. Sjukfrånvaron, antalet övertidstimmar och dess kostnader fortsätter att minska och den totala sjukfrånvaron är 8,21%, jämfört med 10,11% för 2022, vilket är positiv trend som går i riktning mot nivån innan pandemin (7,50 %, 2019). För kvinnor har sjukfrånvaron minskat med 1,56 % och för män har den minskat med 0,4%. Sett till kön följer sjukfrånvaron fortsatt mönstret i övriga kommuner, det vill säga högre sjuktalet för kvinnor än män. Sjukfrånvaron är högst i åldersgruppen unga upp till 29 år samt gruppen över 50 år och är lägst i åldersgruppen 30-49 år. Närmare analys om varför t ex de unga har högre sjukfrånvaro samtidigt som de är relativt få till antalet i organisationen, behöver göras.

Långtidssjukfrånvaron har ökat från 50,54% till 53,30% och aktiva insatser görs för att minska dessa. Aktiva insatser för att sänka kort- och långtidssjukfrånvaron pågår, bland annat genom tidiga insatser i form av omtankesamtal och sedvanligt rehabiliteringsarbete vid längre frånvaro i samarbete med företagshälsovården, Försäkringskassan, vårdcentral och Omställningsfonden.

Framtid

För att attrahera morgondagens medarbetare behöver kommunen som välfärdens arbetsgivare fortsatt möta kraven på gott ledarskap, bra arbetsvillkor och möjligheter till kompetensutveckling genom hela arbetslivet. Hur bra vi som arbetsgivare är på att använda dessa strategier påverkar också hur många medarbetare

som behöver rekryteras och vilken kompetens dessa behöver. Säkra rätt bemanning, förläng arbetslivet, arbeta systematiskt med arbetsmiljö- och hälsoarbete för att minska sjukfrånvaron samt ledarutveckling är viktiga delar som stödjer kompetensförsörjningen i kommunen. Varje ledare har utifrån kommunens gemensamma uppdrag i uppgift att skapa förutsättningar för medarbetare att prestera sitt bästa med medborgarna i fokus. Utmaningen är att hitta smartare arbetssätt och sätt att organisera oss för att möta utvecklingen, där färre ska försörja fler. SKR:s personalprognos visar bland annat att behovet av anställda kan minska med en fjärdedel – nästan 100 000 anställda – om deltidsarbetande arbetar tre timmar mer i veckan (cirka 31–32 timmar per vecka) och om pensionsåldern höjs till 66 år.

*Invigning av Hedekas renoverade och tillbyggda skola och förskola, samt den nya idrottshallen.
Foto: Erland Pålsson.*

EKONOMISK REDOVISNING

Redovisningsprinciper och redovisningsmodell

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med lagen om kommunal bokföring och redovisning (2018:597) och rekommendationer från rådet för kommunal redovisning (RKR).

Kommunens årsredovisning innehåller en resultat- och balansräkning samt en kassaflödesrapport. Årsredovisningen innehåller även en koncernredovisning. Denna utgör en sammanställning av kommunens resultat- och balansräkning och bokslut för de bolag kommunen har betydande inflytande i. För kommunens interna redovisning tillkommer även drift- och investeringsredovisning.

Övergripande principer

I den löpande redovisningen och vid upprättandet av årsredovisningen följs ett antal övergripande redovisningsprinciper vilka skapar ett normverk som styr innehållet i redovisningsrapporterna. Analysen av den finansiella ställningen och utvecklingen baseras på antagandet att dessa principer har följts. Principerna är följande:

- Principen om pågående verksamhet
- Objektivitetsprincipen
- Försiktighetsprincipen
- Matchningsprincipen
- Principen om öppenhet

Tillämpning av redovisningsprinciper

Årsredovisningen är upprättad i enlighet med den nya lagen om kommunal bokföring och redovisning (LKBR) och i allt väsentligt rekommendationer från rådet för kommunal redovisning (RKR). Kommunen har analyserat effekter på resultat- och balansräkning med anledning av den nya lagen och bedömer att inga väsentliga effekter uppkommer i ingångsbalans och jämförelsesiffror.

Nedan följer en kort beskrivning av några väsentliga principer som påverkar bokslut och redovisning.

Anläggningstillgångar/avskrivningar

Materiella och immateriella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärdet minskat med avskrivningar. Har en anläggningstillgång på balansdagen ett lägre värde än det bokförda värdet skrivs tillgången ner till detta lägre värde om det kan antas att värdeminskningen är bestående.

Investeringar aktiveras som anläggningstillgång vid ett anskaffningsvärde på minst ett halvt prisbasbelopp och en beräknad livslängd på minst tre år. Avskrivningar beräknas på anskaffningsvärde minskat med investeringsinkomst under nyttjandeperioden. På tillgångar i form av mark, konst och pågående arbeten görs emellertid inga avskrivningar. Investeringar aktiveras tertialvis. Munkedals kommun fördelar fastigheter samt gatu-

och markanläggning på komponenter. Anläggningstillgångar med betydande komponenter fördelas med olika avskrivningstider 0-60 år.

Finansiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde. Har en finansiell anläggningstillgång på balansdagen ett lägre värde än det bokförda värdet skrivs tillgången ner till detta lägre värde om det kan antas att värdeminskningen är bestående.

Leasingavtal

Leasingavtal som är löper kortare än 3 år redovisas som hyresavtal (operationell leasing). Leasingavtal som överstiger tidsramen är leasing av bilar. Den redovisas som finansiell leasing och anläggningstillgång. Leasingavgiften kostnadsförs linjärt över leasingsperioden.

Finansiella tillgångar och skulder

Långfristiga skulder som förfaller inom 12 månader men där syftet är att refinansiera dessa, redovisas som långfristig skuld enligt RKR 7. Redovisning av finansiella tillgångar och finansiella skulder. Lånekostnader belastar resultatet för den period de hänför sig till (Huvudmetoden). Förtidsinlösen av swappar kostnads- respektive intäktsförs direkt vid inlösentillfället.

Pensionskund

Pensionskund redovisas enligt blandmodellen. Pensionsåtaganden inklusive löneskatt som uppkommit före 1998 redovisas som ansvarsförbindelse. Pensionsåtaganden för de kommunala företagen har skett i de sammanställda räkenskaperna enligt de principer och regler som gäller för företagen. Prognosen för den totala pensionsförpliktelsen grundar sig på Skandias prognoser.

Sammanställd redovisning

Kommunkoncernen består av följande kommunala koncernföretag:

Bolag	Ägarandel
Munkedals Bostäder AB	100 %
Munkedal Vatten AB	100 %
Vadholmen 2:81 m.fl. AB	100 %
Dingle Industrilokaler AB	51 %
Rambo AB	25 %
RB Koop Hrf Sörby- Dinglegården	20 %

Den sammanställda redovisningen (koncernredovisningen) är upprättad enligt förvärvsmetoden med proportionell konsolidering. Det innebär att kommunens bokförda värden på aktier i dotterbolagen elimineras med dotterbolagens egna kapital vid förvärvstillfället. Vidare innebär proportionell konsolidering att endast den ägda andelen av dotterbolagens tillgångs- och

skuldposter respektive kostnads- och intäktsposter har tagits med i koncernredovisningen. Interna poster av väsentlig betydelse har eliminerats. Dotterbolagens obeskattade reserver betraktas i koncernbalansräkningen som eget kapital. I koncernresultaträkningen har dotterbolagens bokslutsdispositioner återförts. Kommunens redovisningsprinciper gäller vid upprättande av koncernredovisningen, gällande uppskrivningar, värdering av finansiella instrument, finansiell leasing, avsättningar och nedskrivningar.

Inga förändringar i sammansättningen av kommunkoncernen har skett under räkenskapsåret. Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän ingår inte i den sammanställda redovisningen.

Intern redovisning

Kapitaltjänstkostnaden utgörs av avskrivningar och intern ränta. Avskrivningen beräknas på tillgångens ursprungliga anskaffningsvärde och är linjär, dvs. lika stora belopp varje år under nyttjandeperioden. Avskrivningstiden beräknas utifrån anläggningens

nyttjandeperiod och påbörjas när investeringen tas i bruk. Avskrivningstiderna ses över varje år. Internränta beräknas på tillgångens bokförda värden vid varje månads ingång. Räntesatsen för 2023 var 1,25 procent.

I samband med bokföring av lön kostnadsförs personalomkostnader (arbetsgivaravgifter, avtalsförsäkringar och intjänad pensionsrätt). Under år 2023 har kalkylerade personalomkostnadspålägg varit 44,53 procent.

Samhällsbyggnadsförvaltningen förvaltar kommunens fastigheter och svarar även för kommunens samlade måltidsverksamhet och lokalvård. En fördelning av dessa kostnader till berörda enheter sker genom en interndeberingsmodell.

Upstartsträff i mitten av maj 2023 för 14 nya odlingslotterna vid Åtorp i Munkedal. Foto: Erland Pålsson

Resultaträkning

(Belopp i mnkr)	Not	Kommunkoncernen		Kommunen			
		Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023
Verksamhetens intäkter	1	248,7	268,7	137,7	145,2		
Verksamhetens kostnader	2, 3	-953,9	-982,4	-868,5	-889,7		
Verksamhetens intäkter och kostnader		-705,2	-713,7	-730,8	-744,5	-749,1	4,6
Avskrivningar	4	-46,3	-53,7	-27,9	-34,0	-32,6	-1,4
Verksamhetens nettokostnader		-751,5	-767,4	-758,7	-778,5	-781,7	3,2
Skatteintäkter	5	530,2	554,9	530,2	554,9	544,3	10,6
Generella statsbidrag och utjämning	6	238,1	246,5	238,1	246,5	240,5	6,0
Verksamhetens resultat		16,8	34,0	9,7	22,9	3,1	19,8
Finansiella intäkter	7	1,3	12,6	2,1	8,3	6,4	1,9
Finansiella kostnader	8	-7,1	-17,4	-1,5	-6,2	-1,5	-4,7
Resultat efter finansiella poster		11,0	29,2	10,3	25,0	8,0	17,0
Årets resultat		11,0	29,2	10,3	25,0	8,0	17,0

Kommunkoncernen

Koncernens resultat för 2023 uppgår till 29,2 mnkr, en förbättring med 18,2 mnkr jämfört med föregående år. Främsta anledningen till det förbättrade resultatet är hänförligt till Munkedals kommun.

Kommunen

Årets resultat för kommunen uppgår till 25,0 mnkr, en ökning med 14,7 mnkr från 2022. Resultatet innebär samtidigt en positiv budgetavvikelse med 17,0 mnkr. Årets resultat, 25,0 mnkr, uppgår till 3,1 procent av skatte- och bidragsintäkter vilket är över resultatmålet för året som är 1,0 procent. Även kommunfullmäktiges inriktningsmål, med ett resultat på 2,0 procent under planperioden, är uppfyllt då det genomsnittliga resultatet för de fyra senaste åren uppgår till 3,3 procent. Årets resultat medför att kommunens egna kapital förstärks med 6,3 procent.

Verksamhetens nettokostnader har ökat med 13,8 mnkr eller 1,9 procent jämfört med samma period föregående år och uppgår till 744,5 mnkr. Ökningen förklaras främst av en ökad inflationstakt.

Intäkterna under har ökat med 7,5 mnkr eller 5,4 procent jämfört med samma period föregående år. Ökningen består till största del av högre ersättning från kommuner motsvarande 4,9 mnkr till följd av vidarefakturerings av kostnader. Intäkter i exploateringsverksamheten har ökat med 2,9 mnkr. Bidrag från Socialstyrelsen och Skolverket har minskat något medan ersättningar från Arbetsförmedlingen och Migrationsverket är i nivå med föregående. Ersättningen från staten har ökat 5,0 mnkr där elprisstödet på 2,8 mnkr ingår. Ersättningen från Försäkringskassan har minskat avseende höga sjuklöner motsvarande 3,3 mnkr.

Kostnaderna under perioden har ökat med 21,2 mnkr eller 2,4 procent. Personalkostnaderna har ökat 25,0 mnkr vilket motsvarar 4,5 procent. Största ökningen avser pensionskostnaderna inklusive löneskatt vilka har ökat med 12,3 mnkr eller 27,5 procent. Kostnaderna för månadslöner exklusive sociala avgifter har ökat 2,5 mnkr trots en lönerrevision motsvarande 14,5 mnkr. Fastighetskostnaderna har minskat 3,4 mnkr varav 3,0 mnkr avser lägre kostnader för energiförsörjning. Kostnaderna för livsmedel, transportmedel och förbrukningsmaterial har ökat med 1,1 mnkr jämfört med föregående år till följd av medvetna val utifrån kostnadsläget har ökningen inte varit högre. Utrangering av fastigheter och inventarier har medfört en realisationsförlust på 8,4 mnkr. Föregående år fanns en engångskostnad på 14,1 mnkr till Försäkringskassan.

Avskrivningarna för kommunen uppgår till 34,0 mnkr. I posten ingår även en nedskrivning av Hedekas gamla förskola med 2,3 mnkr. Som andel av skatteintäkter och statsbidrag motsvarar det 4,2 procent.

Skatte- och bidragsintäkter har ökat med 33,1 mnkr eller 4 procent. Skatteintäkterna är beräknade utifrån SKR:s prognoser och är en förklaring till det positiva resultatet.

Kommunens *finansnetto* är i år positivt och uppgår till 2,1 mnkr. Att kommunens netto är positivt förklaras av att 6,7 mnkr, delar av kommunens överskottsfond för pensioner nyttjats. Detta för att möta de ökade pensionskostnader. Kommunens låneportfölj har ökat under året samt befintliga lån har löpt ut och har förhandlats om, detta har medfört ökade finansiella kostnader. Genomsnittsräntan på låneskulden har ökat från 0,68 procent till 2,2 procent under perioden.

Kassaflödesrapport

(Belopp i mnkr)	Not	Kommunkoncernen		Kommunen	
		Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Den löpande verksamheten					
Periodens resultat		11,0	29,2	10,3	25,0
Justering för ej likviditetspåverkande poster	9	42,5	58,7	25,1	39,4
<i>Medel från verksamheten före förändring av rörelsekapital</i>		53,5	87,9	35,4	64,4
Ökning/minskning förråd och varulager		-0,3	0,0	-0,3	-0,1
Ökning/minskning exploateringsfastighet/mark		-7,0	-1,5	-7,0	-1,5
Ökning/minskning kortfristiga fordringar		-17,5	6,6	-14,9	-5,3
Ökning/minskning kortfristiga placeringar		19,8	0,0	19,8	0,0
Ökning/minskning kortfristiga skulder		52,3	-22,5	43,9	-6,0
Omklassificeringar av tillgångar		0,0	0,0	0,0	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten		100,8	70,5	77,0	51,5
Investeringsverksamheten					
Investering i immateriella anläggningstillgångar		-2,3	-4,4	-2,3	-4,4
Investering i materiella anläggningstillgångar		-191,3	-148,7	-139,4	-103,7
Försäljning av materiella anläggningstillgångar		2,5	12,6	0,0	2,1
Investering i finansiella anläggningstillgångar		-1,2	-1,0	-1,0	-1,0
Försäljning i finansiella anläggningstillgångar		0,1	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-192,3	-141,4	-142,7	-106,9
Finansieringsverksamheten					
Nyupplåning		76,5	62,4	58,0	30,0
Amortering av lån		-2,3	-2,3	0,0	0,0
Ökning av långfristiga skulder		7,1	4,8	0,3	0,6
Minskning av långfristiga fordringar		0,0	0,0	0,0	0,0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		81,3	65,0	58,3	30,6
Årets kassaflöde					
Likvida medel vid årets början		61,9	51,8	49,0	41,6
Likvida medel vid årets slut		51,8	46,0	41,6	16,8

Kommunkoncernen

Koncernen visar under året ett negativt kassaflöde med 5,7 mnkr vilket innebär att likvida medel uppgick till 46,0 mnkr vid årets slut. Orsak till minskningen är framför allt den stora investeringsvolymen i kommunen.

Koncernens nettoutbetalningar i investeringsverksamheten uppgår till 141,4 mnkr. Investeringarna avser i huvudsak fastigheter i kommunen samt Vanläggningar i Munkedal Vatten AB.

Nyupplåning i koncernen uppgår till 62,4 mnkr. Det är kommunen samt Munkedal Vatten AB samt Rambo som tagit upp ett lån under året. Amortering av lån har skett med 2,3 mnkr varav Rambo 1,3 mnkr och DILAB 1,0 mnkr.

Finansieringsverksamheten i koncernen ger ett positivt kassaflöde med 65,0 mnkr.

Kommunen

Kommunens likvida medel har minskat 24,8 mnkr under 2023 och uppgick siste december till 16,8 mnkr. Minskningen beror på den stora investeringsvolymen.

Kommunens resultat exklusive avskrivningar och andra ej likviditetspåverkande poster har genererat ett flöde med inbetalningar på 64,4 mnkr. Minskad kapitalbindning i främst kortfristiga skulder medför ett negativt kassaflöde med 12,9 mnkr i den löpande verksamheten.

Investeringsverksamheten har genererat nettoutbetalningar på 106,9 mnkr. Investeringar i materiella anläggningstillgångar har skett med 103,7 mnkr där största delen avser investeringar i kommunens verksamhetsfastigheter.

Kommunens finansieringsverksamhet har genererat ett positivt kassaflöde med 30,6 mnkr.

Balansräkning

Balansräkning (Belopp i mnkr)	Not	Kommunkoncernen		Kommunen	
		Bokslut 2022	Bokslut 2023	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Tillgångar					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	10	13,1	12,5	13,1	12,5
<i>Materiella anläggningstillgångar</i>					
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	11	840,1	1 041,2	397,8	585,3
Pågående nyanläggningar	12	194,2	57,1	133,6	8,5
Maskiner och inventarier	13	55,6	82,9	25,1	39,5
Finansiella anläggningstillgångar	14	11,9	12,7	46,7	47,5
Summa anläggningstillgångar		1 114,8	1 206,4	616,3	693,2
Omsättningstillgångar					
Förråd, lager och exploateringsfastigheter	15	62,5	63,7	62,4	63,7
Fordringar	16	104,6	97,9	94,6	99,9
Kassa och bank	17	51,8	46,0	41,6	16,8
Summa omsättningstillgångar		218,9	207,6	198,6	180,3
Summa tillgångar		1 333,7	1 414,0	814,9	873,6
Eget kapital, avsättningar och skulder					
Eget kapital	18	418,5	447,7	396,4	421,4
- varav Resultatutjämningsreserv		10,0	10,0	10,0	10,0
- varav årets resultat		11,0	29,2	10,3	25,0
Avsättningar					
Avsättning för pensioner	19	9,3	9,4	9,3	9,4
Övriga avsättningar	20	4,5	5,7	0,0	0,0
Summa avsättningar		13,8	15,2	9,3	9,4
Skulder					
Långfristiga lån	21,22	543,9	562,6	167,6	207,3
Övriga långfristiga skulder	23	44,7	48,3	8,7	8,6
Kortfristiga skulder	24	312,8	340,3	232,9	226,8
Summa skulder		901,4	951,2	409,2	442,7
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		1 333,7	1 414,0	814,9	873,6
Ansvarförbindelser	25				
Pensionsförpliktelser före 1998		188,5	191,7	188,5	191,7
Borgensåtagande		0,2	0,2	440,7	463,2
Ställda panter och övriga ansvarförbindelser		33,9	33,9	0,0	0,0

Kommunkoncernen

Koncernens balansomslutning uppgår till 1 414 mnkr och har ökat 80,3 mnkr under året. Anläggningstillgångarna har ökat med 91,6 mnkr medan omsättningstillgångarna, framför allt likvida medel, har minskat med 11,3 mnkr. På skuldsidan har det egna kapitalet förstärkts med 29,2 mnkr. De långfristiga skulderna har ökat med 22,3 mnkr och beror främst på ökad upplåning i kommunen. Kortfristiga skulder har ökat med 27,5 mnkr och beror främst på Munkbos kortfristiga del av låneskulden ökat. Soliditeten inklusive pensionsförpliktelser har förstärkts från 17,2 % till 18,1 %.

Kommunen

Kommunens balansomslutning uppgår till 873,6 mnkr och har ökat 58,7 mnkr från föregående bokslut. Ökningen beror i första hand på ökning av anläggningstillgångarna.

Den stora investeringsvolymen har, efter avdrag för avskrivningar, ökat de materiella anläggningstillgångarna med 77,0 mnkr. Främst är det en ökning av verksamhetsfastigheter.

Omsättningstillgångarna har minskat 18,3 mnkr främst beroende på att likvida medel minskat med 24,8 mnkr. Detta har påverkat kommunens kassalikviditet som vid årsskiftet uppgick till 51,4 procent, en minskning från föregående bokslut

58,5 procent och ett negativt kassaflöde med 24,8 mnkr.

Det egna kapitalet ökar tack vare årets resultat på 25,0 mnkr med 6,3 procent från föregående år. Inom det egna kapitalet ingår en resultatutjämningsreserv på 10,0 mnkr. Trots det högre resultatet minskar soliditeten från 48,6 procent 2022 till 48,2 procent 2023 då balansomslutning ökat mer. Inklusive alla pensionsåtaganden är kommunens soliditet 26,3 procent vilket är en ökning med 0,8 procentenheter jämfört med 2022.

Munkedals kommuns avsättningar består av en pensionskund som är intjänad efter 1998. Avsättningen har ökat 0,1 mnkr från 2022. Pensionskund som är intjänad innan 1998 redovisas som ansvarsförbindelse utanför balansräkningen och uppgår till 191,7 mnkr inklusive löneskatt.

Kommunens långfristiga skulder har ökat med 39,7 mnkr. Posten består i huvudsak av lån tagna hos Kommuninvest på 192,7 mnkr, kommunen har under året tecknat ett nytt lån på 30 mnkr, ingen amortering skett. Utöver det har den finansiella leasingskulden till Swedbank ökat.

De kortfristiga skulderna inom kommunen har minskat 6,0 mnkr från föregående år vilket främst beror på minskning av leverantörsskulder.

Munkedals kommuns borgensåtagande har ökat 22,5 mnkr från föregående år och avser främst ökad borgen till Munkedal Vatten AB.

Kommundirektör Ylva Morén och Amf 4:s stf regementschef Fredrik Hesselman under ett samverkansmöte mellan kommunen och Försvarsmakten. Foto: Erland Pålsson.

Noter

Not 1 Verksamhetens intäkter				
Belopp i mnkr	Koncernen		Kommunen	
	2022	2023	2022	2023
Försäljningsintäkter	7,7	9,0	7,7	9,0
Taxor och avgifter	89,1	98,1	16,5	19,3
Hyror och arrenden	53,0	54,5	13,7	15,1
Bidrag från staten	72,2	70,7	71,6	70,3
Försäljning verksamhet	15,6	16,4	21,0	17,8
Intäkter från exploateringsverksamheten	3,5	6,8	3,5	6,8
Övriga försäljningsintäkter	4,0	6,5	3,7	6,5
Reavinst vid försäljning av anläggningsstillgångar	1,1	1,7	0,0	0,3
Övriga intäkter	2,5	5,1	0,0	0,0
Summa	248,7	268,8	137,7	145,2

Not 2 Verksamhetens kostnader				
Belopp i mnkr	Koncernen		Kommunen	
	2022	2023	2022	2023
Bidrag och transfereringar	-25,1	-29,7	-25,1	-29,7
Entreprenader och köp av verksamhet	-160,4	-165,7	-119,3	-113,1
Personalkostnader	-445,6	-468,8	-431,8	-449,6
Sociala avgifter	-133,4	-138,7	-129,7	-136,9
Pensionskostnader				
Lokal- och markhyror	-10,1	8,1	-14,2	-12,2
Bränsle, energi och vatten	-27,7	-22,2	-18,8	-15,8
Diverse främmande tjänster	-48,4	44,8	-38,1	-40,2
Reaförlust vid försäljning av anläggningsstillgångar	-0,3	-9,8	0,0	-8,4
Bolagsskatt	0,0	-0,2	0,0	0,0
Övriga kostnader	-102,9	-94,4	-91,5	-83,9
Summa	-953,9	-982,4	-868,5	-889,7

Not 3 Kostnader för räkenskapsrevision				
Belopp i mnkr	Koncernen		Kommunen	
	2022	2023	2022	2023
Kostnad räkenskapsrevision				
Förtroendevalda revisorer	-0,3	-0,3	-0,3	-0,3
Auktoriserade revisorer(bolag)	-0,3	-0,4	0,0	0,0
Summa räkenskapsrevision	-0,6	-0,7	0,3	-0,3
Kostnad övrig revision				
Förtroendevalda revisorer	-0,5	-0,4	-0,5	-0,4
Lekmannarevision	-0,2	-0,3	-0,2	-0,3
Summa övrig revision	-0,7	-0,7	-0,7	-0,7
Summa	-1,5	-1,4	-1,0	-1,0

Not 4 Avskrivningar				
Belopp i mnkr	Koncernen		Kommunen	
	2022	2023	2022	2023
Planenliga avskrivningar	-46,3	-51,4	-27,9	-31,7
Nedskrivningar	0,0	-2,3	0,0	-2,3
Summa	-46,3	-53,7	-27,9	-34,0

Not 5 Skatteintäkter				
Belopp i mnkr	Koncernen		Kommunen	
	2022	2023	2022	2023
Preliminär kommunalskatt	515,1	543,9	515,1	543,9
Prognos slutavräkning innevarande år	11,8	2,7	11,8	2,7
Korrigerig slutavräkning föregående år	3,4	8,3	3,4	8,3
Summa	530,2	554,9	530,2	554,9

Not 6 Generella statsbidrag, utjämning och fastighetskatt				
Belopp i mnkr	Koncernen		Kommunen	
	2022	2023	2022	2023
Fastighetsavgift	28,8	30,7	28,8	30,7
Inkomstutjämning	152,8	165,3	152,8	165,3
Kostnadsutjämning	25,4	20,4	25,4	20,4
Regleringsbidrag	29,2	24,7	29,2	24,7
Strukturbidrag	0,0	0,0	0,0	0,0
Generella bidrag från staten	0,2	0,9	0,2	0,9
Utjämningsbidrag LSS	1,7	4,4	1,7	4,4
Summa	238,1	246,5	238,1	246,5

Not 7 Finansiella intäkter				
Belopp i mnkr	Koncernen		Kommunen	
	2022	2023	2022	2023
Ränteintäkter	1,2	4,1	0,9	1,5
Utdelningar från koncernföretag	0,0	0,0	0,1	0,1
Borgensavgifter	0,0	0,0	1,1	0,8
Övriga finansiella intäkter	0,0	8,5	0,0	5,9
Summa	1,3	12,6	2,1	8,3

Not 8 Finansiella kostnader				
Belopp i mnkr	Koncernen		Kommunen	
	2022	2023	2022	2023
Räntor på anläggningslån	-7,1	-17,4	-1,5	-6,2
Övriga finansiella kostnader	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa	-7,1	-17,4	-1,5	-6,2

Not 9 Ej likviditetspåverkande poster				
Belopp i mnkr	Koncernen		Kommunen	
	2022	2023	2022	2023
Justering av- och nedskrivningar	46,3	43,1	27,9	34,0
Justering för avsättningar	-0,2	-1,3	-1,9	-2,6
Reavinster	-0,8	-1,4	0,0	0,0
Reaförluster	0,0	9,8	0,0	8,4
Övriga justeringar	-2,8	-2,1	-0,9	-0,3
Summa	42,5	58,7	25,1	39,4

Not 10 Immateriella anläggningstillgångar				
Belopp i mnkr	Koncernen		Kommunen	
	2022	2023	2022	2023
Ingående anskaffningsvärde	19,1	22,3	19,1	22,3
Investeringar	2,3	4,4	2,3	4,4
Försäljning (utrangering)	-0,5	-4,5	-0,5	-4,5
Omklassificeringar	1,4	1,1	1,4	1,1
Utgående anskaffningsvärde	22,3	23,3	22,3	23,3
Ingående avskrivningar	-8,1	-9,2	-8,1	-9,2
Försäljning/utrangering	0,5	0,0	0,5	0,0
Omklassificeringar	-0,5	0,0	-0,5	0,0
Årets av- och nedskrivningar	-1,0	-1,6	-1,0	-1,6
Utgående avskrivningar	-9,2	-10,7	-9,2	-10,7
Utgående bokfört värde	13,1	12,5	13,1	12,5
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod				8,1

Not 11 Mark, byggnader och tekniska anläggningar				
Belopp i mnkr	Koncernen		Kommunen	
	2022	2023	2022	2023
Ingående anskaffningsvärde	1326,9	1387,8	651,1	694,7
Investeringar	50,5	119,8	34,0	87,2
Försäljning/utrangering	-8,1	-36,7	-3,2	-17,9
Omklassificeringar	18,5	135,4	12,9	129,5
Utgående anskaffningsvärde	1387,8	1606,3	694,7	893,5
Ingående avskrivningar	-484,9	-513,7	-280,5	-297,0
Försäljning/utrangering	1,3	17,8	3,1	13,7
Omklassificeringar	0,9	0,0	0,7	0,0
Årets avskrivningar	-31,0	-37,4	-20,3	-22,5
Utgående avskrivningar	-513,7	-533,4	-297,0	-305,8
Ingående nedskrivningar	-34,6	-34,0	0,0	0,0
Årets nedskrivningar	0,0	-2,3	0,0	-2,3
Årets återföringar	0,5	4,6	0,0	0,0
Utgående nedskrivningar	-34,0	-31,7	0,0	-2,3
Utgående bokfört värde	840,1	1041,2	397,8	585,3
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod				38,4

Not 12 Pågående nyanläggningar				
Belopp i mnkr	Koncernen		Kommunen	
	2022	2023	2022	2023
Ingående anskaffningsvärde	85,7	194,2	47,0	133,6
Investeringar	144,6	32,7	100,1	4,2
Överfört till byggnader och tekniska anläggningar	-36,1	-169,8	-13,5	-129,2
Utgående anskaffningsvärde	194,2	57,1	133,6	8,5
Ingående avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Överfört till byggnader och tekniska anläggningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Årets avskrivning	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående avskrivningar	0,0	0,0	0,0	0,0
Utgående bokfört värde	194,2	57,1	133,6	8,5

Not 13 Maskiner och inventarier				
Belopp i mnkr	Koncernen		Kommunen	
	2022	2023	2022	2023
Ingående anskaffningsvärde	159,3	158,4	94,8	85,4
Investeringar	15,5	40,2	7,1	22,2
Försäljning/utrangering	-15,9	-5,7	-15,1	-4,2
Omklassificeringar	-0,5	0,1	-1,4	0,0
Utgående anskaffningsvärde	158,4	193,0	85,4	-103,4
Ingående avskrivningar	-107,9	-102,8	-69,0	-60,3
Försäljning/utrangering	15,6	5,4	14,8	4,0
Omklassificeringar	0,5	0,0	0,5	0,0
Årets avskrivningar	-10,9	-12,8	-6,6	-7,6
Utgående avskrivningar	-102,8	-110,1	-60,3	-63,9
Utgående bokfört värde	55,6	82,9	25,1	39,5
Bedömd genomsnittlig nyttjandeperiod				11,6

Not 14 Finansiella anläggningstillgångar				
Belopp i mnkr	Koncernen		Kommunen	
	2022	2023	2022	2023
Aktier				
Aktier Munkbo AB	0,0	0,0	1,8	1,8
Aktier Dingle Industrilokaler AB	0,0	0,0	7,8	7,8
Aktier RAMBO AB	0,0	0,0	17,2	17,2
Aktier Munkedal Vatten AB	0,0	0,0	2,5	2,5
Aktier Vadholmen Foss 2:81 m.fl. AB	0,0	0,0	6,0	6,0
Övriga aktier	0,5	0,5	0,2	0,2
Summa aktier	0,5	0,5	35,5	35,5
Andelar				
Kommuninvest	8,1	9,2	8,1	9,2
Riksbyggens Kooperativa Hyresrättsförening Sörbygården och Dinglegården ek. förening	0,0	0,0	0,1	0,1
Övriga andelar	0,0	0,0	0,0	0,0
Summa andelar	8,1	9,2	8,2	9,3
Övrigt				
Anslagstäckta lånefordringar	2,9	2,8	2,9	2,7
Bostadsrätter	0,1	0,1	0,1	0,1
Övrigt	0,3	0,3	0,0	0,0
Summa övrigt	3,3	3,1	3,0	2,8
Summa finansiella anläggningstillgångar	11,9	12,7	46,7	47,5

Not 15 Förråd, lager och exploateringsfastigheter				
Belopp i mnkr	Koncernen		Kommunen	
	2022	2023	2022	2023
Samhällsbyggnad lager	1,5	1,4	1,4	1,4
Tomter till försäljning	61,0	62,3	61,0	62,3
Summa	62,5	63,7	62,4	63,7

Not 16 Kortfristiga fordringar				
	Koncernen		Kommunen	
Belopp i mnkr	2022	2023	2022	2023
Förutbet. kostn./Uppl. int.	47,8	51,9	45,1	47,0
Kundfordringar	13,0	18,4	5,6	9,9
Statsbidragsfordringar	2,9	3,2	2,9	3,2
Övriga kortfristiga fordringar	40,8	24,5	41,0	39,8
Summa	104,6	97,9	94,6	99,9

I posten Övriga kortfristiga fordringar ingår Kommunal fastighetsavgift med 30,6 (f år 28,5) mnkr.

Not 17 Kassa och bank				
	Koncernen		Kommunen	
Belopp i mnkr	2022	2023	2022	2023
Kassa	0,0	0,0	0,0	0,0
Bank	51,8	46,0	41,6	16,8
- varav Munkedals Bostäder AB del i koncernkontot	14,2	22,1	14,2	22,1
- varav Vadholmen Foss 2:81 m.fl. AB del i koncernkontot	0,1	0,0	0,1	0,0
- varav Munkedal Vattens AB del i koncernkonto	-0,6	17,3	-0,6	17,3
Summa	51,8	46,0	41,6	16,8

Kommunen har tillsammans med koncernbolagen en checkkredit på 50 mnkr som ej var utnyttjad vid bokslutstillfället.

Not 18 Eget kapital				
	Koncernen		Kommunen	
Belopp i mnkr	2022	2023	2022	2023
Ingående eget kapital	407,5	418,5	386,1	396,4
-varav resultatutjämningsreserv	10,0	10,0	10,0	10,0
Årets resultat	11,0	29,2	10,3	25,0
Utgående eget kapital	418,5	447,7	396,4	421,4

Not 19 Avsättning				
	Koncernen		Kommunen	
Belopp i mnkr	2022	2023	2022	2023
Pensioner				
Ingående ålderspensionsskuld inkl. löneskatt	8,0	7,9	8,0	7,9
Pensionsutbetalning	-0,6	-0,6	-0,6	-0,6
Nyintjänad pension	0,2	0,2	0,2	0,2
Ränte- och basbeloppsuppräknig	0,2	0,6	0,2	0,6
Förändring löneskatt	0,0	0,1	0,0	0,1
Förändring diskonteringsränta	0,0	0,0	0,0	0,0
Övrigt	0,1	0,1	0,1	0,1
Utgående avsättning pensioner	7,9	8,3	7,9	8,3
Pensionsavsättning förftroendevalda	1,4	1,1	1,4	1,1
Summa pensioner	9,3	9,4	9,3	9,4
Spec. avsatt till pensioner				
Särskild avtals/ålderspension			1,1	1,2
Förmånsbestämd/komp. pension			0,2	0,2
Ålderspension			4,4	4,7
Pension för efterlevande			0,7	0,6
Löneskatt			1,5	1,6
Summa			7,9	8,3

Förpliktelse tryggad genom försäkring			43,9	63,1
---------------------------------------	--	--	------	------

Antal visstidsförordnande

Förtroendevalda	1	1	1	1
Tjänstemän	0	0	0	0

Uppgift om aktualiseringsgrad finns i not 25.

Not 20 Övriga avsättningar				
	Koncernen		Kommunen	
Belopp i mnkr	2022	2023	2022	2023
Uppskjuten skatt	3,4	4,6	0,0	0,0
Avsättning WWR-slam på Sivik (Rambo)	1,1	1,1	0,0	0,0
Summa	4,5	5,7	0,0	0,0

Not 21 Långfristiga lån				
	Koncernen		Kommunen	
Belopp i mnkr	2022	2023	2022	2023
Ingående låneskuld	534,7	608,7	109,9	167,6
Nyupplåning under året	76,5	61,4	58,0	30,0
Årets amortering	-2,3	-1,3	0,0	0,0
Ökning långfristig leasing skuld	1,6	11,8	1,6	11,8
Amortering långfristig leasing skuld	-1,9	-2,1	-1,9	-2,1
Delsumma	608,7	678,5	167,6	207,3
Varav kort del av långfristig skuld	-64,8	-115,9	0,0	0,0
Summa	543,9	562,6	167,6	207,3
Kreditgivare				
Kommuninvest	565,5	658,3	162,7	192,7
Swedbank	36,7	4,0	0,0	0,0
SEB	1,6	1,6	0,0	0,0
Nordea, finansiell leasing	4,8	14,6	4,8	14,6
Handelsbanken, finansiell leasing	0,1	0	0,1	0,0
Summa	608,7	678,5	167,6	207,3
Kapitalbindningstid				
0 - 12 månader	183,9	294,3	60,0	134,7
1 år - 5 år	345,1	310,2	102,7	58,0
5 år och mer	74,9	59,5	0,0	0,0
Summa	603,8	663,9	162,7	192,7
Derivat				
Säkrad låneskuld	55,0	55,0	0,0	0,0
Marknadsvärde swapkontrakt	-3,8	-2,0	0,0	0,0

Genomsnittlig effektiv ränta, %	0,68	2,2
Genomsnittlig räntebindningstid, år	1,03	0,61
Genomsnittlig kapitalbindningstid, år	1,03	0,81

Not 22 Leasing				
Belopp i mnkr	Koncernen		Kommunen	
	2022	2023	2022	2023
Finansiella leasingavtal				
Totala minimileaseavgifter	6,0	12,5	2,8	11,6
Finansiell och operationell leasing				
Maskiner och inventarier				
Minimileaseavgifter förfaller				
- Inom 1 år	5,0	8,8	4,2	8,0
- senare än 1 år men inom 5 år	4,9	14,1	4,0	13,6
- senare än 5 år	0,1	0,0	0,0	0,0
Summa	10,0	22,9	8,2	21,6

Not 23 Övriga långfristiga skulder				
Belopp i mnkr	Koncernen		Kommunen	
	2022	2023	2022	2023
Investeringsbidrag	7,3	7,1	7,3	7,1
Periodiserade anslutningsavgifter VA	28,2	31,9	0,0	0,0
VA-fond	7,8	7,7	0,0	0,0
Övrig långfristig skuld	1,4	1,6	1,4	1,5
Summa	44,7	48,3	8,7	8,6

Investeringsbidrag och anslutningsavgifter periodiseras linjärt under samma nyttjandeperiod som motsvarande tillgång har.

Not 24 Kortfristiga skulder				
Belopp i mnkr	Koncernen		Kommunen	
	2022	2023	2022	2023
Leverantörsskuld	55,6	43,3	53,3	33,0
Personalens källskatt	8,2	8,4	8,1	8,0
Upplupna löner och semesterlöneskuld	50,9	50,6	50,8	50,4
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	46,9	47,5	37,9	38,1
Moms och punktskatt	1,0	1,2	0,9	1,2
Kortfristig skuld till kreditinstitut	64,8	115,9	0,0	0,0
Övriga kortfristiga skulder	85,5	73,4	81,9	96,1
- varav övrig kortfristig skuld			67,8	56,7
- varav dotterbolagens del av koncernkonto			14,1	39,4
Summa	312,8	340,3	232,9	226,8

Solidarisk borgen i Kommuninvest

Munkedals kommun har i september 1994 ingått en solidarisk borgen såsom för egen skuld för Kommuninvest i Sverige AB:s samtliga nuvarande och framtida förpliktelser. Samtliga 294 kommuner och regioner som per 2021-12-31 var medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingått likalydande borgensförbindelser. Mellan samtliga medlemmar i Kommuninvest ekonomisk förening har ingåtts ett regressavtal som reglerar fördelningen av ansvaret mellan medlemskommunerna vid ett eventuellt ianspråktagande av ovan nämnd borgensförbindelse. Enligt avtalet ska ansvaret fördelas dels i förhållande till storleken på de medel som respektive medlemskommun lånat av Kommuninvest i Sverige AB, dels i förhållande till storleken på medlemskommunernas respektive insatskapital i Kommuninvest ekonomisk förening. Vid en uppskattning av den finansiella effekten av Munkedals kommuns ansvar enligt ovan nämnd borgensförbindelse, kan noteras att per 2023-12-31 uppgick Kommuninvest i Sverige AB:s totala förpliktelser till 551 907,4 mnkr och totala tillgångar till 562 077,7 mnkr. Kommunens andel av de totala förpliktelserna uppgick till 665,8 mnkr och andelen av de totala tillgångarna uppgick till 678,1 mnkr.

Not 25 Ansvarsförbindelser				
Belopp i mnkr	Koncernen		Kommunen	
	2022	2023	2022	2023
Pensionsförpliktelser				
Ingående ansvarsförbindelse	195,8	188,5	195,8	188,5
Pensionsutbetalningar	-9,5	-9,9	-9,5	-9,9
Nyintjänad pension	-0,1	0,0	-0,1	0,0
Ränte- och basbeloppsuppräknig	4,4	12,5	4,4	12,5
Förändring löneskatt	-1,4	0,6	-1,4	0,6
Övrigt	-0,7	0,0	-0,7	0,0
Summa	188,5	191,7	188,5	191,7
Del av förpliktelse tryggad genom försäkring			43,9	63,1
Aktualiseringsgrad, %			99,0	99,0
Borgensåtagande				
Munkedals Bostäder AB			260,0	260,0
Munkedal Vatten AB			136,2	161,2
Rambo AB			9,7	7,7
Dingle Industrilokaler AB			6,0	6,0
KHRF Sörbygården och Dinglegården			28,6	28,1
Summa			440,5	463,0
Föreningar i kommunen	0,2	0,2	0,2	0,2
Summa	0,2	0,2	440,7	463,2
Ställda panter				
Panter ställda för egna skulder	33,9	33,9		
Företagsinteckningar	0,0	0,0		
Summa	33,9	33,9	0,0	0,0

Not 26 Årets koncerninterna mellanhavanden						
Belopp i mnkr	Försäljning		Finansiella poster		Fordringar, skulder	
	Säljare	Köpare	Mottagare	Betalare	Fordran	Skuld
Munkedals kommun	2,4	7,7	0,8	0,0	1,3	39,9
Munkedals Bostäder AB 100 %	3,3	3,4	0,0	0,7	22,1	0,2
Munkedal Vatten AB 100 %	5,2	1,3	0,0	0,1	18,0	0,6
Dingle industrilokaler AB 51 %	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Rambo AB 25 %	1,1	0,8	0,0	0,0	0,5	0,4
KHRF Sörbygården och Dinglegården 20% Vadholmen Foss 2:81 m.fl. AB 100%	1,3	0,1	0,0	0,0	0,0	0,3
	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,6
Summa	13,3	13,3	0,8	0,8	41,9	41,9

Katarzyna Lamczyk och Filippa Karlsson är två av kommunens undersköterskor som skaffat den nya skyddade yrkestiteln som infördes under 2023. Foto: Erland Pålsson.

Investeringsredovisning

Investeringsredovisning (mnr)	Utgift	Budget	Återstår
Kommunstyrelsen	3,5	5,4	1,9
Datasystem och digitala verktyg	3,4	4,3	0,9
Inventarier	0,1	1,1	1,0
Samhällsbyggnadsnämnden	98,9	122,2	23,3
Mark och exploatering	3,7	9,8	6,1
Gator och vägar	12,2	24,0	11,8
Parker och badplatser	1,1	2,3	1,2
Barnomsorgsfastigheter	39,3	38,0	-1,2
- varav Dingle förskola	16,4	18,0	1,6
- varav Skogsbackens förskola	19,3	17,0	-2,3
Skolfastigheter	19,8	22,7	2,9
- varav Hedekas skola	21,2	13,2	-8,0
Utvecklingscentrum Munkedal	6,0	8,8	2,8
Äldreomsorgsfastigheter	0,0	1,0	1,0
Idrottshallar	5,4	5,2	-0,2
Övriga fastigheter	8,9	6,4	-2,5
Maskiner och inventarier	2,7	4,0	1,3
Barn- och utbildningsnämnden	6,4	8,2	1,8
Inventarier förskola	3,5	4,6	1,1
Inventarier skola	1,0	1,0	0,0
Maskiner och inventarier övrigt	1,9	2,6	0,7
Välfärdsnämnden	0,4	2,8	2,4
Inventarier, system	0,4	2,8	2,4
Kultur- och fritidsnämnden	1,1	1,1	0,0
Konst	0,1	0,1	0,0
Inventarier	1,0	1,0	0,0
Summa investeringar	110,2	139,7	29,4
Varav nyinvesteringar	50,7	62,3	11,5
Varav reinvesteringar	59,5	77,4	17,9
Investeringsbudget 2023			
Investeringsbudget 2023 enligt KF dnr 2023-14 §94		93,3	
Summa investeringsbudget 2023		93,3	
Ej genomförda investeringar från tidigare år, KF dnr 2023-128 §56		46,4	
Total investeringsbudget 2023		139,7	

Årsbudgeten 2023 för investeringar är 139,7 mnr inkluderat resultatöverföring från 2022 på 46,4 mnr. De totala investeringsutgifterna för året uppgår till 110,2 mnr, vilket innebär en genomförandegrad på 78,8 procent. Av årets investeringar avser 50,7 mnr avser nyinvesteringar och 59,5 mnr reinvesteringar. Kommunfullmäktiges resultatmål 2023 för investeringar är att reinvesteringar ska ha en självfinansieringsgrad på 100 procent. Självfinansieringsgraden för reinvesteringar uppgår till 99 procent vilket innebär att resultatmålet 2023 ej är helt uppfyllt.

Kommunstyrelsen

Årets investeringar avser i första hand lönesystem och digitala verktyg. Kommunstyrelsen föreslår att av det anslag som inte nyttjats under 2023 på 1,9 mnr överförs 1,6 mnr till 2024.

Samhällsbyggnadsnämnden

Nämnden svarar för större delen av kommunens investeringar. Inom mark och exploatering har det förutom Vadholmen bland annat investerats i strategiska markförvärv. Investeringar inom gator och vägar avser i första hand beläggningsarbeten och gatubelysning. Ut- och ombyggnad av Skogsbackens förskola och Dingle förskola utgör största investering inom *barnomsorgsfastigheter*. Under *skolfastigheter* är renoveringen av Hedekas skola största investeringen. Samtliga skolor och förskolor är slutförda under 2023. Under Övriga fastigheter finns främst takrenoveringen av Forum. Maskiner och inventarier avser fordon inom park och skog samt utrustning inom måltidsverksamheten. Av de sammanlagda över- och underskotten på 23,3 mnr föreslår nämnden att 26,0 mnr över till 2024 samt 2,7 mnr för överskriden budget för skolprojekten skrivs av.

Barn- och utbildningsnämnden

Periodens investeringar består av inventarier och utrustning på de nya förskolorna samt Hedekas skola. Nämnden föreslår att av årets överskott på 1,8 mnr förs 1,1 mnr över till investeringsbudgeten 2024.

Välfärdsnämnden

Investeringarna avser inre och yttre underhåll på Frejvägen. Nämnden föreslår att hela överskottet, 2,4 mnr förs över till investeringsbudgeten 2024.

Kultur- och fritidsnämnden

Större delen av budgetanslaget avser utgifter för inventarier till den nya bollhallen. Nämnden har nyttjat hela investeringsbudgeten under året.

Driftredovisning

Driftredovisning (Belopp i mnkr)	Netto 2022	Intäkt 2023	Kostnad 2023	Netto 2023	Budget 2023	Avvikelse 2023	Avvikelse %
Nämnd							
Kommunfullmäktige	-1,5	0,0	-1,8	-1,8	-1,5	-0,3	-17,0
Valnämnd och Jävsnämnd	-0,3	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0
Överförmyndare	-1,4	0,0	-1,2	-1,3	-1,2	0,1	5,7
Revision	-1,0	0,0	-1,0	-1,0	-0,9	-0,1	-8,3
Kommunstyrelsen	-60,6	18,0	-82,9	-64,9	-64,6	-0,2	-0,3
Samhällsbyggnadsnämnden	-35,7	118,7	-158,0	-39,3	-36,1	-3,1	-8,6
Barn- och utbildningsnämnden	-311,3	49,7	-372,4	-322,7	-321,4	-1,3	-0,4
Välfnämnden	-300,0	51,7	-353,3	-301,3	-303,6	2,3	0,8
Kultur- och fritidsnämnden	-20,1	3,6	-27,0	-23,4	-23,5	0,1	0,4
Summa nämndverksamhet	-731,9	242,0	-997,6	-755,6	-753,1	-2,5	-0,3
Pensioner inkl. löneskatt	-56,1	0,0	-73,5	-73,5	-68,5	-5,0	
Exploatering/fastighetsförsäljning	1,1	6,8	-4,8	2,0	0,0	2,0	
Förvaltningsgemensamt	-12,3	17,3	-26,3	-9,0	-19,8	10,8	
Eliminering interna poster	40,5	-120,9	178,5	57,5	59,6	-2,1	
Verksamhetens nettokostnader	-758,7	145,2	-923,7	-778,5	-781,7	3,2	
Skatteintäkter och generella statsbidrag	530,2	554,9	0,0	554,9	544,3	10,7	
Kommunal utjämning och fastighetsavgift	238,1	246,5	0,0	245,6	240,5	5,1	
Verksamhetens resultat	9,6	946,6	-923,7	22,9	3,1	19,8	
Finansiella intäkter	2,2	8,3	0,0	8,3	6,4	1,9	
Finansiella kostnader	-1,5	0,0	-6,2	-6,2	-1,5	-4,7	
Resultat efter finansiella poster	10,3	954,9	-929,9	25,0	8,0	17,0	
Årets resultat	10,3			25,0	8,0	17,0	

Årets resultat för Munkedals kommun är 25,0 mnkr vilket är 17,0 mnkr högre än det budgeterade resultatet på 8,0 mnkr.

Nämnderna

Nämndverksamheten redovisar ett underskott gentemot tilldelade budgetramar med 2,5 mnkr. Samhällsbyggnadsnämnden svarar för den största avvikelserna med ett underskott på -3,1 mnkr motsvarande 8,6 %. Även barn- och utbildningsnämnden och kommunstyrelsen redovisar underskott med -1,3 mnkr respektive -0,2 mnkr. Välfnämnden redovisar ett överskott på 2,3 mnkr. En utförligare analys av nämndernas ekonomi redovisas nedan under; *Driftredovisning per nämnd*.

Finansförvaltningen

Kommungemensamt

Budgetregleringsposten, som är en buffert för ökning av löner, priser och avskrivningar, visar en positiv avvikelse om 18,3 mnkr. I posten ingår även utrangeringar och nedskrivningar av anläggningstillgångar med 7,9 mnkr. Personalomkostnaderna som bland annat inkluderar årets förändring av semesterlöneskulder visar en

positiv budgetavvikelse med 1,0 mnkr. Den totala avvikelserna för posten uppgår till 10,8 mnkr.

Kostnader för pensioner blev 5,0 mnkr högre än budgeterat på grund av högre kostnader för den avgiftsbestämda pensionen. Främsta orsaken är nya anställningar.

Realisationsvinster vid försäljning av tomter och mark, vilket inte brukar budgeteras till fullo, har under året uppgått till 2,0 mnkr.

Skatteintäkter och generella statsbidrag

Totalt för skatte- och bidragsintäkter redovisas ett överskott på 15,8 mnkr. Slutavräkningen för 2023 års skatteintäkter blev positiv med 7,9 mnkr. Skatteintäkterna 2022 redovisar en positiv avvikelse med 2,7 mnkr. Utjämningsbidragen överstiger budget med 5,3 mnkr och fastighetsavgiften avviker negativt med 0,2 mnkr

Finansiella intäkter och kostnader

Finansnettot uppgår till -2,8 mnkr för året. Ökad upplåning samt högre ränta på befintliga lån är anledningen. I intäkterna ingår även uttag ur överskotts-fonden med 5,9 mnkr.

Driftredovisning per nämnd

Kommunstyrelsen

Resultaträkning Belopp i mnkr	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Intäkter	19,8	18,0
Kostnader	-80,4	-82,8
Nettokostnad	-60,6	-64,8
Kommunbidrag	57,6	64,6
Årets resultat	-2,9	-0,2

Resultatet för 2023 uppgår till -64,8 mnkr vilket innebär en negativ budgetavvikelse på -0,2 mnkr vilket är en förbättring jämfört med föregående år då resultatet var -2,9 mnkr. Underskottet 2022 var främst hänförligt till arbetet med kommunens översiktsplan vilket tillfälligt budgeterats 2023. Årets underskott är hänfört till Bilvårdsenheten. Intäkterna är något lägre jämfört med föregående år och beror på lägre bidrag från staten. Personalkostnaderna har ökat under 2023 på grund av avtalsenliga löneökningar samt att vakanta tjänster främst inom Administrativa avdelningen har tillsatts.

Samhällsbyggnadsnämnden

Resultaträkning Belopp i mnkr	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Intäkter	119,2	118,7
Kostnader	-154,9	-158,0
Nettokostnad	-35,7	-39,2
Kommunbidrag	33,5	36,1
Årets resultat	-2,2	-3,1

Samhällsbyggnadsnämnden redovisar ett resultat på 39,2 mkr vilket innebär en negativ budgetavvikelse på -3,1 mkr (8,6%). Nämndens underskott härleds till fastighet och gata/park samt plan, bygg och MEX och beror till stora delar av:

Underhållsbudgeten som har en större negativ avvikelse mot budget och härleds till att fler akuta åtgärder har behövt göras än vad som varit planerat.

Stort behov av snöröjning där vinterväghållningen varit ansträngande.

Fler och mer omfattande bostadsanpassningsärenden än budgeterat.

Nämndens totala intäkter är 0,4 mnkr eller motsvarande 0,3 procent lägre än föregående år. Den största skillnaden avser vidarefakturerade kostnader för kommunkoncernbolaget Munkedals Bostäder AB där samarbetsavtalet upphörde i slutet på föregående år. Där bär respektive part nu sina egna intäkter och kostnader. De bidragsrelaterade intäkterna har ökat med 1,1 mkr jämfört med föregående år och förklaras främst av ett utbetalt el bidrag.

Nämndens kostnader är 3,0 mnkr eller motsvarande 1,9 procent högre i år jämfört med föregående år. Denna ökning består av omvärldssituationen med

högre priser på bland annat bostadsanpassning, byggmaterial, drivmedel, livsmedel och VA-priser men även att nämnden har högre avskrivningskostnader till följd av fler investeringar i jämförelse med föregående år.

Barn- och utbildningsnämnden

Resultaträkning Belopp i mnkr	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Intäkter	51,6	49,7
Kostnader	-362,8	-372,4
Nettokostnad	-311,2	-322,7
Kommunbidrag	312,7	321,4
Årets resultat	1,5	-1,3

Barn- och utbildningsnämndens resultat för 2023 uppgår till -322,7 mnkr, vilket innebär en negativ budgetavvikelse om 1,3 mnkr. Huvudorsakerna till att Barn- och utbildningsnämnden redovisar ett minusresultat är oförutsedda kostnader gällande moduler på förskolan i Dingle, av etablering av modul på Munkedalsskolan samt kostnader hänförliga till förstudien gällande ny skola.

Erhållna bidrag överstiger budget med 3,6 mnkr och avser ersättning el kompensation samt bidrag från Migrationsverket och Skolverket. Försäljning av huvudverksamhet överstiger budget med 0,7 mnkr. Köp av huvudverksamhet har en positiv budgetavvikelse om 1,2 mnkr, vilken härleds till gymnasieskolan. Personalkostnaderna överstiger budget med 0,7 mnkr. Övriga verksamhetskostnader överstiger budget med 6,9 mnkr och avser läromedel, modulhyror, förstudiekostnader samt el kostnader. Vissa av kostnaderna har kompenserats via bidrag.

Jämfört med 2022 har intäkterna totalt minskat med 1,9 mnkr, främst beroende på lägre externa bidrag från Försäkringskassan, Migrationsverket och Skolverket. Taxor och avgifter är något högre jämfört med föregående år och beror på fler sålda platser.

Jämfört med 2022 har kostnaderna totalt ökat med 9,6 mnkr. Inklusive årets lönerrevision på 5,6 mnkr har personalkostnaderna ökat med 12,2 mnkr jämfört med 2022. Lokalkostnaderna har minskat med 2,8 mnkr, mycket till följd av lägre energikostnader. Köp av huvudverksamhet har ökat 1,0 mnkr och den största ökningen är inom anpassad gymnasieskola.

Välståndsnämnden

Resultaträkning Belopp i mnkr	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Intäkter	48,0	51,9
Kostnader	-347,8	-353,3
Nettokostnad	-299,8	-301,4
Kommunbidrag	287,2	303,7
Årets resultat	-12,6	2,3

Välfrärdsnämndens resultat för 2023 uppgår till -301,4 mnkr. Vilket innebär en positiv budgetavvikelse om 2,3 mnkr och är 14,9 mnkr bättre än 2022. Nämndens totala överskott härleds bland annat till avdelning Vård och omsorg där personalkostnaderna minskat utifrån beslut att justera bemanningen. Överskottet syns även inom avdelning Individ- och familjeomsorg där kostnad för placeringar minskat. Under 2023 har kostnader för HVB-placeringar minskat med 2,5 mnkr jämfört med 2022. Inom Vuxenvård har kostnaderna för placeringar minskat med 2,9 mnkr jämfört med föregående år.

Nettokostnadsökningen är 1,5 mnkr i jämförelse ned föregående år, det vill säga en ökning med 0,5 procent. 5,8 mnkr är hänförliga till årets lönerrevision. Att det är en nettokostnadsökning mellan åren kan hänföras till den ökade inflationen vilket inneburit ökade kostnader för exempelvis el, uppvärmning och måltider. Ökat personalomkostnadsålägg under 2023 är också en anledning till nettokostnadsökningen.

I jämförelse med utfallet 2022 har intäkterna totalt ökat med 3,9 mnkr och avser framför allt ökade bidrag från Socialstyrelsen och Migrationsverket. Ökningen jämfört med föregående år beror på att förvaltningen under 2022 fick avslag på intäkter avseende ett asylärende.

De totala kostnaderna för 2023 har ökat med 5,5 mnkr jämfört med 2022. Kostnader för bidrag och köp av huvudverksamhet har minskat med 5,7 mnkr jämfört med 2022 och syns främst inom verksamheterna HVB placeringar samt placeringar inom Vuxenvård. Personalkostnaderna har ökat med 9,5 mnkr mellan åren inklusive en lönerrevision på 5,8 mnkr. Övriga verksamhetskostnader har ökat med 1,2 mnkr. Främsta orsaken är ökade kostnader för el, uppvärmning och måltider.

Kultur- och fritidsnämnden

Resultaträkning Belopp i mnkr	Bokslut 2022	Bokslut 2023
Intäkter	2,8	3,6
Kostnader	-22,8	-27,0
Nettokostnad	-20,1	23,4
Kommunbidrag	20,5	23,5
Årets resultat	0,4	0,1

Kultur- och fritidsnämnden redovisar ett resultat på 23,4 mkr vilket innebär en positiv budgetavvikelse på 0,09 mkr (0,38 %). Nämndens överskott härleds främst till verksamheten bibliotek som har haft lägre personalkostnader på grund av att personal har varit föräldraledig och inte ersatts av vikarier fullt ut.

Nämndens totala intäkter är 0,8 mnkr eller motsvarande 30,71 procent högre än föregående år. Ökningen beror mestadels på mer statliga bidrag kopplade till projekt som exempelvis biotoprestaurering av Örekilsälven och stärkning av biblioteken.

Nämndens totala kostnader är 4,2 mkr eller motsvarande 18,36 procent högre i år jämfört med föregående år. Ökningen beror även här av mestadels projekt där förvaltningen kunnat köpa mer när bidragen ökat. Kostnadsökningarna består också av ökade lokalhyror då förvaltningen tagit över en stor del av den interna lokalhyran på bollhallen och Munkedal sporthall i jämförelse med föregående år då Barn- och utbildning betalade en större del. Personalkostnaderna har ökat med 1,5 mkr i jämförelse mot föregående år och beror bland annat på en utökad danslärartjänst på kulturskolan under våren men också att förvaltningen anställde en litteraturpedagog under hösten 2022 som medfört ökade personalkostnader under 2023.

Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige redovisar ett underskott om 0,3 mnkr för 2023. Det beror på ej budgeterade kostnader för digitala sammanträden och att kostnader för sammanträdesarvodet ligger över budgeterad nivå.

Valnämnd och Jävsnämnd

Resultatet för året ligger i nivå med budget.

Överförmyndare

Överförmyndare redovisar ett överskott på 0,1 mnkr vilket främst beror på att det varit färre ärenden under året.

Revision

Revisionen redovisar ett underskott på 0,1 mnkr för 2023. Köp av externa granskningsinsatser under året ligger något över budgeterad nivå.

KOMMUNENS VERKSAMHET

Kommunledning

Kommunstyrelsens förvaltning stödjer kommunstyrelsen i dess uppdrag. Förvaltningens uppdrag är att:

Leda, samordna och utöva uppsikt utifrån de beslut om vision, mål och inriktning samt budget som kommunfullmäktige beslutat

Leda och styra den egna förvaltningen och dess interna verksamheter

Leda och styra delegerade operativa verksamheter

I kommunstyrelsens förvaltning ingår administrativ avdelningen, ekonomiavdelningen, HR-avdelningen, löneavdelningen samt näringslivsutvecklare och processutvecklare.

Viktiga händelser

En näringslivsgala genomfördes i mars och var mycket uppskattad av alla parter. Det är en aktivitet som kommer vara årligt återkommande. Näringslivsrådet har sett över sin funktion och kommit fram till att vara råd mot politiken ur ett näringslivsperspektiv. Aktuellt är arbetet med en ny Avfallsplan och ÖP 2040. Aktiviteten mobil företagsarena har genomförts på ett flertal ställen under perioden.

Arbetet med att stärka kommunens beredskap och robusthet vid kriser har pågått under perioden.

Arbetet med att ta fram en ny vision och inriktningsmål har genomförts under året. Den kommer vara en styrande del i kommunens mål- och resursplan som beslutades av kommunfullmäktige i juni.

Förstudier kopplat till investeringar inom skola och äldreomsorg har pågått och godkändes i juni.

HR-avdelningen; Framtagning av nyckeltal till Attraktiv nyckeltalsindex har skett och resultatet för 2022 är 87 poäng, vilket är samma nivå som 2021 års nivå och ligger något under branschmedian 89 p. Målsättningen är att öka index och genom att behålla personal/minska avgångarna, sänka långtidssjukfrånvaron samt öka andelen tillsvidareanställda. Aktiviteter för att öka index till 2023, har genomförts under året, t ex workshop på ledardag med Nyckeltalsinstitutet med fokus på personalkostnader, intensifierat rehabarbete, översyn av visstidsanställda inom avd. förskola samt avslutat timanställningar inom skolan.

Central introduktion för nyanställda medarbetare har genomförts samt en särskild introduktion för sex nya chefer. Andelen rekryteringar har varit

något färre än föregående år (108 st jmf 134 st dec 2022) vilket är positivt utifrån personalkostnader som uppstår i samband med hög personalomsättning och rekrytering.

Lagförändringar som skett under året är nytt EU direktiv om 11 timmars dygnsvila, som trädde i kraft 1 oktober. HR-avdelningen stöttade verksamheterna med stödmaterial och utbildning.

En ny förmån som fick positivt gehör var förmånscykel, som ca 60 medarbetare valde att beställa, efter vår- och höstvisning. Förmånen innebär att medarbetare kan beställa en cykel mot avdrag på bruttolönen i 36 månader.

Ekonomiavdelningen har under året implementerat fakturering via digital brevlåda (Kivra). Från och med juni går all fakturering som kommunen gör till Kivra för de kunder som har en digital brevlåda där. Det har inneburit en minskning av brevutskick med nästan 400 brev i månaden.

Inom upphandling har arbetet med informationsspridning via den nya gemensamma teamsytan varit aktivt. Det ska leda till att alla medarbetare får det enklare att göra sina inköp på rätt sätt.

Inom bilvården levererades samtliga elbilar som upphandlades under 2022. Långa leveranstider orsakades främst av komponentbrist.

Löneavdelningen; Under 2021 tecknade SML-kommunerna och Tietoevry nytt avtal avseende löne- och HR system. Införandefasen påbörjades juli 2022 i olika arbetsgrupper inom schema/bemannning, HR, Lön, Ekonomi, IT samt övriga verksamheter som deltagit inom hela SML för att implementera Tietoevry's verksamhetssystem "eCompanion" för samtliga anställda. Tidplanen enligt projektplan var att schema/bemanningsdelen beräknades vara klar oktober 2023 och ny lön skulle utbetalas genom eCompanion november 2023. Under införandefasen, i samband med acceptanstesterna, uppstod tvist mellan parterna på grund av fel där parterna inte var överens om hur dessa skulle hanteras.

Mot bakgrund av tvisten har parterna gemensamt beslutat att avtalet med respektive kommun ska upphöra i förtid. Totala investeringsbeloppet för införandet uppgick till 4 800 tkr vilket belastar Kommunens resultat och är fakturerat en tredjedel per kommun för år 2023. Avtalet med nuvarande HR- och lönesystem har förlängts.

Administrativa avdelningen; Samtliga nämnder har i början av året haft informationstillfällen där

kommunstyrelsens stabsfunktioner har berättat om sina verksamheter. En marknadsundersökning har påbörjats tillsammans med övriga SML-kommuner inför eventuell upphandling av nytt centralt diarium/handläggarsöd 2024/25. Ambitionen är att systemet även ska fungera som samhällsbyggnadsförvaltningens verksamhetssystem. Under året har avdelningen infört ett nytt närvaro- och voteringsystem.

Framtid

HR-avdelningen prioriterar stöd till verksamheterna i deras systematiska arbetsmiljöarbete, förebyggande och rehabiliterande arbete för en god arbetsmiljö och en sänkt sjukfrånvaro och därtill kostnader. Fokus kommer också att vara på att fortsätta arbetet kring heltidsresan samt stödja förvaltningarna i arbetet kring budgetbesparingar och personalförändringar.

Ekonomiavdelningen ska fortsätta arbeta med att digitalisera och automatisera processerna inom området. Även förbättra uppföljningen av

verksamheter och användandet av nyckeltal. Fortsätta med benchmarking inom olika verksamhetsområden.

Löneavdelningen har som mål att fortsätta effektivisera och digitalisera fler arbetsprocesser. Nu när avtalet med Tietoevry är avslutat och samarbetet fortskrider med CGI/Heroma behöver avdelningen se över vilka framtida behov som finns inom våra verksamheter och hur vi tillsammans med CGI kan tillgodose dessa.

Administrativa avdelningen; Ny teknik som är på ingående, exempelvis AI-teknik, kommer inom kort att leda till nya arbetsätt vid beslutsfattande med mera. Val av teknik och införandeprojekt kommer att kosta både i mantimmar och i faktiska kostnader. Det är viktigt att så tidigt som möjligt identifiera sådana processer och att kartlägga vilka val och möjligheter som står till buds.

Landshövding Sten Tolgfors besökte kommunledningsgruppen i Munkedals kommun i maj 2023, tillsammans med medarbetare från Länsstyrelsen Västra Götaland. Foto: Erland Pålsson.

Utbildning

Avdelning skola består av samtliga verksamheter från förskoleklass till vuxenutbildning. Inom grundskolan finns en F-3 enhet, en 4-6 enhet och tre F-6 enheter. På samtliga enheter finns fritidshem. Grundskolan har också en 7-9 enhet. Inom avdelningen finns även anpassad grundskola och gymnasieskola. Kunskapens Hus består av processtekniska gymnasiet, IM-programmet, samt vuxenutbildningen, SFI och KAA. Vuxenutbildningen anordnas i samverkan med fyra närliggande kommuner och erbjuder förutom Komvux, yrkesutbildningar och uppdragsutbildningar.

Avdelning förskola består av fyra områden med 8 förskolor och totalt 31 avdelningar samt familjecentral och central barnhälsa.

Viktiga händelser

Avdelning Förskola

Under läsåret var det flera av förskolorna som fick nya lokaler. Under våren flyttade Dingle förskola tillbaka till nyrenoverade och tillbyggda lokaler. Gården har utökats och innehåller olika zoner som inbjuder till lek och rörelse. I början av juni flyttade verksamheten från Herrgården och Älgens lokaler till nybyggda Skogsbackens förskola i centrala Munkedal. Även här har det anlagts en gård som främjar rörelse och tar tillvara på den natur som finns i området. Hedekas förskola har flyttat till nyrenoverade lokaler på skolans område. På Inspiratörens förskola har en omfattande renovering av gården skett.

Det är vanligt att barnantalet mellan vår och höst varierar men hösten 2023 var det ovanligt få barn som började förskolan.

Hällevadsholms förskola var full men i Dingle började 22 femåringar skolan och få nya barn har tillkommit. Detta har resulterat i att en avdelning är vilande och att personal fått omfördelas till Hällevadsholms förskola. På Önnebacka förskola har rektor förändrat organisationens åldersindelade arbetssätt och valt att inte starta upp femårsgruppen för att få en mer flexibel organisation vid ett minskat barnantal. Även på Hedekas förskola har barnantalet minskat och förskolan består nu av tre avdelningar med barn 1–5 år. Utifrån det rådande läget med minskat barnantal beslöt rektor på Skogsbacken att avvakta med rekrytering och i stället fördela barn utifrån befintlig personal. Inför 2024 finns det 20 nya barn i kö för centrala Munkedal. Det minskade barnantalet har inneburit att lokaler kunnat nyttjas till att dela barngrupperna samt till olika möten och planering då konferensrum och arbetsrum saknas. På Hedekas skola är det även möjligt för skolan att vid behov nyttja lokalerna.

Utvecklingsarbetet Språkutveckling och föräldrastöd för flerspråkiga har under året pågått på familjecentralen och pilotförskolorna. Föräldrastöd utifrån materialet Förälder i ett nytt land har erbjudits vid 10 tillfällen som en del av SFI-undervisningen på Kunskapens hus. Personal från familjecentralen har genomfört träffarna och ytterligare föräldrastödsinsats för arabisktalande föräldrar har genomförts av personal på en förskola i centrala Munkedal.

Alla avdelningar har nu hallbibliotek med utlåning av barnböcker, det finns även litteratur på olika språk. Högläsningen på förskolorna har utvecklats kvalitativt men även blivit mer förekommande med målet att alla barn ska bli lästa för varje dag.

97% av vårdnadshavarna uppger att de tror att barnet trivs på förskolan och barnintervjuerna visar att en övergripande majoritet av barnen är glada när de kommer till förskolan, att de får hjälp av vuxna när de behöver det och att blir lyssnade till.

Tjänsten som måltidsutvecklare avvecklades i samband med att måltidsenheten omorganiserades. Under hösten planerar rektorerna måltidspedagogiken och de träffar som genomförs för att driva vidare det arbete som påbörjats.

Under hösten har en ny modul i lärplattformen Unikum gällande särskilt stöd och anpassningar introducerats för all personal. I samband med detta har även nya riktlinjer för arbetet arbetats fram.

Avdelning Skola

Från och med januari är en ny försteläroorganisation på plats med visstidsuppdrag och delvis nya förstelärare. En första gemensam uppstart med avdelningschef, rektorer och förstelärare var en viktig injektion till arbetet framöver. De utvecklingsgrupper som vi har inom avdelningen samordnas av en samordningsgrupp som leds av avdelningschef skola. Detta organisationsarbete är en viktig förutsättning för framtida utvecklingsarbete och vissa justeringar har genomfört till höstterminens start.

Under våren har Svarteborgs rektorsområde blivit fulltaliga på ledarsidan och de har nu påbörjat arbetet med att skapa strukturer kring det delade ledarskapet i området.

1 maj tillträdde ny rektor på Bruksskolan. Den nya rektorn har tillsammans med skolans personal fokuserat på analys och att dra upp riktlinjerna och skapa strukturer för utvecklingsarbetet på skolan inför kommande läsår.

Under våren har avdelning skola tagit fram gemensamt plan för arbetet med särbegåvade elever kommunen, en kompetensutvecklingsplan samt förväntansdokument. Under hösten har dessa implementerats och börjat användas i verksamheterna.

Skolinspektionen enkät genomfördes i början av vårterminen 2023 i Munkedals kommun och svaren inkom under maj månad. Svaren visar att trivselen är hög på många av enheterna. Betydligt lägre resultat på Kungsmarksskolan dock, vilket överensstämmer med skolan egen mätning som gjordes i slutet av höstterminen 2022. Dock har arbete pågått under hela vårterminen och vid ny mätning i slutet av vårterminen 2023 har siffrorna vänt uppåt och visar god trygghet och trivsel, vilket är mycket glädjande. På någon enhet är differensen mellan flickor och pojkars upplevelse lite större och här pågår ett viktigt analysarbete.

Den 17 april hade eleverna på Kungsmarksskolan en hemstudiedag som ligger i linje med kommunens skolors mål om bred studie- och yrkesvägledning. Denna dag arbetade skolans personal med förhållningssätt och bemötande kring elever med utmanande beteende.

Tidigare rektor på Kungsmarksskolan avslutade sin tjänst i juni och under höstterminen har en tillförordnad rektor funnits på plats. Fokus har legat på att skapa strukturer, rutiner och arbetsglädje. Det har också lagts stor vikt vid att skapa en stödorganisation och skapa ordning i arbetet med elever i behov av stöd. Rekrytering av ytterligare en skolledare till Kungsmarksskolan har pågått och i mars 2024 blir skolledningen på Kungsmarksskolan fulltalig.

Fokus under året har legat på att öka elevernas närvaro, betyg och bedömning utifrån LgR 22, språkutvecklande arbetssätt och arbetsformer, bred- studie- och yrkesvägledning, trygghetsskapande arbete, samt högre måluppfyllelse.

Verksamheten har saknat både skolpsykolog och logoped under vårterminen vilket har påverkat strukturer, utvecklingsarbete och arbetet med elever i behov av särskilt stöd. Ny skolpsykolog tillträdde inför det nya läsåret 23/24 och har startat upp samarbete med skolledning och skolor

Verksamheten har haft svårt att rekrytera speciallärare/specialpedagog, både på Centrumskolan och på Kungsmarksskolan har man fått klara sig nästintill utan den här kompetensen under vårterminen. Inför höstterminen har ett nytt tänk kring organisation och stödfunktioner krävts

för att kunna klara lagkrav trots brist på specialpedagoger/speciallärare. Den nya organisation och strukturen har fallit väl ut under hösten.

Under hösten genomfördes en omfattande inspektion av Skolinspektionen på Kungsmarksskolan vilket visade att skolan har ett arbete som uppfyller de lagkrav finns.

Kungsmarksskolans flexgrupp, för elever med stödbehov, har delats upp i två delar. En resursskoledel med lokaler i Herrgården och en grupp för flexibelt och partiellt stöd på Kungsmarksskolan. Till detta har personalförstärkningar gjorts. Det har skapat ett lugn och en betydligt bredare och mer anpassad stödorganisation som kommer fler elever till del.

Omorganisation kring nationella prov på högstadiet har genomförts vilket medför att vikariat minskas för övriga elever vilket på sikt kan leda till bättre skolresultat för dessa elever.

Under våren slutfördes den förstudie som sedan låg till grund för beslut om att bygga en nya F-6 skola. Den nya skolan ska ersätta Munkedalsskolan och Bruksskolan. Under hösten inleddes arbetet att lokalisera plats för skolbygget.

Arbetet med test av lärplattor i stället för datorer har pågått och visat på goda resultat i arbetet med omställningen framöver. Inför höstterminen har arbetet med att byta ut datorer på lågstadiet inletts med den första fasen. Arbetet med att skapa en kravspecifikation och upphandla ett bättre men också mer kostnadseffektivt lärplattformsalternativ har pågått under våren och implementering av nytt system Meitner har startats under höstterminen 2023 för gymnasiet och vuxenutbildningen för att påbörjas under vårterminen 2024 inom övriga av avdelningens verksamheter.

En glädjande viktig händelse är att hård marknadsföring av Processtekniska programmet har resulterat i en fulltalig årskurs som startade upp nu i höst. Positivt för kompetensförsörjningen i regionen.

En ny skolledare har rekryterats till Kunskapens Hus. Denne har också ett övergripande uppdrag att utveckla UM- Utvecklingscentrum Munkedal. Under hösten har uppdraget konkretiserats och en formell uppstart av arbetet sker i januari 2024.

Framtid

Den nya organisationen inom kultur och - utbildningsförvaltningen trädde i kraft vid årsskiftet. Det är väl förberett men nu behöver nya strukturer sätta sig under året som kommer både inom

förvaltningen och nämnden. Det kommer t.ex. att utses politikerfaddrar även till kultur och fritidsverksamheter.

Det ansträngda världsläget påverkar våra verksamheter både ekonomiskt en upplevd oro över framtiden.

Eventuellt ytterligare minskade budgetramar inför 2025 kommer att bli ansträngande utöver det som redan har genomförts inför 2024.

Under 2024 ska utbudet av gymnasieprogram inom Fyrbodal Väst dimensioneras och presenteras för elever inför gymnasievalet som öppnar i december.

Samarbetet inom VUX-noden ska utvecklas än mer för att förstärka kompetensbehovet i regionen.

Fortsättning av "Nästa steg" på UM (Utvecklingscentrum Munkedal) kommer att utvecklas med bland annat ett energiprojekt i samarbete VGR, Innovatum och andra aktörer.

Kommunen behöver ta höjd för ökad IT-säkerhet vilket kommer innebära ökade kostnader och måste beaktas i budgetarbetet för 2025.

De största utmaningarna inom förskolorna är höga sjuktal och personalens upplevelse av hög arbetsbelastning.

Antal barn med behov av särskilt stöd tenderar att öka och kräver andra arbetssätt och högre personaltäthet.

Stora variationer i barngruppernas storlek ställer ökade krav på en flexibel organisation. Ökade samarbeten mellan avdelningar krävs då bemanningen inte räcker till att täcka personal för alla grupper under dagen.

Enligt avdelning förskolas utvecklingsplan ska verksamheterna under kommande läsår fokusera på att utveckla det språkutvecklande arbetet, systematiken i kvalitetsarbetet samt barns delaktighet. Förskolan ska skapa förutsättningar för barn att utveckla sina förmågor med utgångspunkt i demokratiska värderingar. Målsättningen är att utveckla barnens delaktighet och inflytande både i vardagen och i dokumentationen av verksamheten.

Att rekrytera ny och behörig personal kommer att bli en allt större utmaning i framtiden. Kompetenser som redan råder brist på är fritidspedagoger, speciallärare/pedagoger, lärare inom NO, musik och slöjd.

Kommunen behöver bli än mer offensiv i arbetet med att vara en attraktiv arbetsgivare.

Bristen på utbildad personal riskerar att påverka skolans resultat negativt.

Arbetsgruppen inom samhällsbyggnad som arbetar med att ta fram förslag till placering av den nya F-6 skolan i centralorten kommer att presentera detta för nämnden i mars. När godkännande av plats är klart kan projektering påbörjas.

Projektering och renovering av Kungsmarksskolan kommer att pågå under året.

Fokus framöver är fortsatt att höja skolnärvaron, meritvärde och behörighet till gymnasiet.

Den språkliga förmågan behöver stärkas och skolan behöver fortsätta att utveckla språkstärkande arbetssätt och arbetsformer. Den satsning som genomförts på språkpedagoger på F-3 har gett resultat och behovet finns även högre upp i åldrarna. Att kunna läsa, skriva och förstå det man läser är viktig för kunna nå högre skolresultat men också för att fostra medborgare som kan hantera information och värna demokratiska värden.

Avdelnings skola behöver förstärka arbetet med trygghet och trivsel, men också utveckla lärmiljöerna och fortbilda i bedömning. Samtidigt behövs stöd av andra instanser att möta elever och vårdnadshavare i stora svårigheter. Den psykiska ohälsan upplevs öka och krypa ner i åldrarna.

Stora krav på tillgängliga lärmiljöer behövs redan och kommer att behövas än mer i framtiden. Andelen elever i behov av stöd ökar.

Andelen elever inom anpassad grundskola ökar.

Genomförandet av fritidshemsverksamhet på ett ställe i Svarteborg startade upp januari 2024 vilket kommer att bidra till högre kvalitet.

Kultur och fritid

Kultur- och Fritidsnämnden ansvarar för kulturverksamhet, Kulturskolan, Ung fritid, turism och bibliotek. I uppdraget ingår även hantering av föreningsbidrag och uthyrning av lokaler.

Viktiga händelser

Kommunfullmäktige beslutade under 2023 att Kultur- och fritidsnämnden upphör gälla den 31 december 2023 och en sammanslagning görs med Barn- och utbildningsnämnden. Ny nämnd blir Kultur- och utbildningsnämnden.

Investeringar för bollhallen är på väg att avslutas.

Dialogkvällar med föreningslivet har genomförts med tema: Ideella krafter. Föreningarna upplever svårigheter att få medlemmar till styrelser och det administrativa arbetet.

Påbörjat projekt tillsammans med Länsstyrelsen gällande biotoprestaurering av Örekilsälven inväntar dom i Mark- och miljödomstolen samt beslut om naturreservat.

Munkedals kommun har under året haft en bra ökning av turister. Aktörerna inom branschen är nöjda med säsongen.

Material har tagits fram för firandet av Munkedal 50 år där en utställning producerats. I samarbete med Bohusläns Museum och Samhällsbyggnadsförvaltningen har boken "Historien om Munkedal" tagits fram. Boken kommer att användas i kommunens skolor och i samband med detta har även en lärarhandledning tagits fram.

I samband med en skogsavverkning på vissa delar av Bohusleden har leden fått dras om. Samarbetet och framförhållningen med markägare är god och avverkningen underlättar leden att hålla gott skick.

En friluftsdag för kommunens samtliga elever inom årskurs 5 har genomförts.

Kulturevenemang som till exempel "Kviströmsdagen" har genomförts i samarbete med Kviströms Gästgiveri.

Biblioteket har planerat förändring på huvudbiblioteket med fokus på barnavdelningen. Samarbetet med förskolor och skolor har fördjupats. Ambitionen är att öka läslust och läsförståelse för barn och unga.

Kulturskolans lokaler har anpassats och förbättras utifrån resultat av skyddsround. Det har även genomfört en arbetsmiljökartläggning. I augusti

ändrades Kulturskolans instrumentallektioner till dagtid och elever kunde genomföra lektioner i samband med skolan.

Ung Fritid har startat upp "Killgruppen" samt startat upp verksamhet i Svarteborg och Dingle. Ett rikt lovprogram har genomförts under året med bland annat utomhusaktiviteter och "prova-på-sporter".

Framtid

Biblioteket, Kulturskolan och Ung Fritid får en ny gemensam chef från och med 1 januari 2024.

Turism, kultur och föreningsadministration får en ny gemensam chef från och med 1 januari 2024.

Beslut om nya taxor i kommunens gymnastik- och idrottshallar ska tas under 2024. Gymnastiksalarna borde kunna nyttjas i högre grad.

Besöksnäringen räknar med att cykelleden Västkostleden lanseras som en nationell cykelled under våren 2024.

Jubileumsåret, Munkedal 50 år kommer att genomföras och genomsyra samtliga verksamheter i kommunen men i synnerhet Kultur- och fritid.

Lokala vandringsleder har arbetats fram i samarbete med socken- och hembygdsföreningar och invigs under våren.

Munkedals kommun kommer under 2024 att stå värd för "Ett enat Bohuslän" årsmöte som förväntas öka medvetenheten om kommunens möjligheter inom friluftsliv.

Då bibliotekets filialer har rustats upp under de senaste åren kommer nu fokus vara på att förbättra huvudbiblioteket. Barnavdelningen kommer att beredas i större utrymme och läsfrämjande kommer stå i fokus för barn och unga.

Offentliga miljön i Hedekas kommer att utvecklas i ett projekt "Våra rum Fyrbodal".

Ung Fritid ska under 2024 genomföra drogförebyggande insatser tillsammans med bland annat högstadiet.

Inom Ung Fritid kommer läger och uteverksamheten samt andra aktiviteter planeras att genomföras som aktivitet på lov. Gruppverksamheterna blir allt viktigare för ungdomar och sammanhållningen i olika åldersgrupper.

Barn och ungdomars delaktighet gällande deras fritid kommer behöva utvecklas.

Välfärd

Välfärdsnämndens verksamhet utgör det yttersta skyddsnetet i samhället. De insatser som ges ska stödja och stärka medborgarnas egna förmågor att kunna leva ett självständigt och gott liv.

Välfärdsnämnden ansvarar för att Munkedals kommuns invånare får stöd, vård och omsorg.

Avdelning Vård och omsorg samlar de verksamheter som arbetar med hemtjänst, hemsjukvård, vård och omsorgsboende, rehabilitering, dagverksamhet och anhörigstöd.

Avdelning Stöd samlar verksamheter inom LSS (lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade), socialpsykiatri och arbetsmarknadsenhet samt integration.

Avdelning Individ och familjeomsorg samlar de verksamheter som utgör myndighetsutövningen i SoL (socialtjänstlagen) för barn 0–21 år, familjebehandling, försörjningsstöd och beroendevård samt verksamhet i samverkan med primärvård såsom ungdomsmottagning och familjecentral.

Viktiga händelser

Frisknärvaron har ökat i förvaltningen från 23,95% för 2023 jämfört med 17,53% för 2022.

Frisknärvaro är antal medarbetare utan sjukdag.

Under året har nämnden fattat beslut om åtgärder för att komma i balans med budget och framförallt inför budget 2024. En av åtgärderna var att ersätta matlagning vid lunchtid med varm lagad mat från kommunens kök, vilket också innebar en kvalitetshöjning på den mat som serveras vid lunchtid för brukarna i hemtjänsten. En annan åtgärd var justera bemanningen på särskilt boende. Samtliga åtgärder har verkställts under året.

De skärpta reglerna gällande dygns- och veckovila sedan 1 oktober är infört i samverkan med medarbetarna.

Riksnormen för försörjningsstöd höjdes med 8,6% jämfört med 2022 vilket motsvarar 950 tkr på 2022 års resultat. Fler personer har behövt försörjningsstöd under 2023 jämfört med 2022 men samtidigt har antal vuxna som "ej är återaktualiserade med försörjningsstöd ett år efter avslutat försörjningsstöd" ökat från 77% till hela 96% vilket är mycket positivt.

Placeringskostnaderna och då främst för HVB har minskat med 2,9 mkr jämfört med 2022 och det är ett resultat av att stödboendeplaceringar har avslutats men ffa att enheten arbetar med

hemmaplanslösningar i olika former vilket innebär en lägre kostnad.

Framtid

Hållbar socialtjänst - en ny socialtjänstlag

I augusti 2020 lämnades utredningen Framtidens socialtjänst över till regeringen och följdes sedan av remissrunda till åtskilliga instanser. Utredningens förslag handlar om förebyggande och lättillgänglig socialtjänst, övergripande planering (PBL, plan- och bygglagen föreslås kompletteras med de sociala aspekterna i planläggningen med mera) och planering av insatser, kunskapsbaserad socialtjänst och möjligheten att tillhandahålla insatser utan föregående behovsprövning samt ett förtydligt barnrättsperspektiv. Enligt socialtjänstministern är nu målet att en ny lag presenteras under 2024, förvaltningen bevakar detta då det kommer att påverka arbetet för hela kommunen på endera sättet. Det är också nödvändigt att genomföra en översyn av de insatser som socialtjänsten för närvarande tillhandahåller, eftersom tillgängliga resurser, både personella och ekonomiska, inte kommer att möjliggöra samma omfattning av tjänster framöver. Detta är en fråga som kräver diskussion i olika forum och medborgarna behöver ta ett ökat ansvar för sina individuella behov på olika sätt.

Utredning kring äldreomsorgslag

Utredningen hade i uppdrag att "föreslå en äldreomsorgslag som kompletterar socialtjänstlagen med särskilda bestämmelser om vård och omsorg om äldre som bland annat innehåller bestämmelser om en nationell omsorgsplan" samt "överväga och vid behov lämna förslag som stärker tillgången till medicinsk kompetens inom äldreomsorgen". Äldre- och socialförsäkringsministern meddelar under hösten 2023 att regeringen valt att inte gå vidare med det förslag om en sådan lag då flera remissinstanser har gett uttryck för, dvs. genom att i lag särskilja äldreomsorgen från övrig socialtjänst, riskerar att förutsättningarna för en helhetssyn kring den enskildes behov försämrats. Därför kommer äldreomsorgen även fortsättningsvis regleras i socialtjänstlagen.

Kompetens och personalförsörjning

Att hitta rätt kompetens är hela välfärdens allra största utmaning. När det inte finns tillräckligt med personer att anställa dvs att arbetskraften inte räcker till så är det inte möjligt att möta denna kompetensutmaning enbart genom att rekrytera fler, i stället behövs nya arbetssätt exempelvis tekniska lösningar och att tillvarata och utveckla kompetensen hos de befintliga medarbetarna. När då andelen äldre 80+ ökar de närmaste åren samtidigt som andelen befolkning i arbetsför ålder

minskar, medför detta att behovet av platser på särskilt boende kan komma att öka, samtidigt visar en

ny rapport från 2023 från RKA (rådet för främjande av kommunala analyser) att om andelen som nyttjar

särskilt boende fortsätter att minska så ökar inte behovet av särskilda boendeplatser inom en 10 årsperiod, detta är viktigt att fortsätta att följa lokalt då det är stora variationer mellan kommunerna.

Utformningen av de särskilda boendena behöver vara anpassade för att främja den enskildes självständighet och till att det kommer att vara färre personal som ska utföra vård och omsorg. Förvaltningen har startat upp arbetet med heltidsresan tillsammans med resurs från HR-avdelningen.

Heltidsresan innebär att samtliga medarbetare ska ges möjlighet till heltidsarbete enligt överenskommelse mellan SKR och Kommunal. Finansieringen för detta är dock en utmaning då nämnden har som uppdrag att sänka kostnaderna. För att möta framtidens kompetensutmaningar samt använda befintlig kompetens resurseffektivt kommer Vård och omsorg samt Stöd under 2024 påbörja arbetet med ett kompetens & resurscenter. Enheten ska initialt hantera vikarieanskaffning, övertalighet och upp och nergångar i hemtjänsttimmar - vilket innebär att omfördela personella resurser.

Primärvårdsreformen God och nära vård

Framtiden är omställningen till en god och nära vård. Primärvårdens roll som navet i Sveriges hälso- och

sjukvårdssystem skapar förutsättningar för en sammanhängande första linjens vårdnivå där insatserna

i större utsträckning utgår från den enskilda människans behov. Att vårdcentralen kraftsätts och att de pekas ut som navet är en positiv förändring för kommunal primärvård. Förvaltningen har i och med denna omställning valt att samla all legitimerad personal som arbetar med kommunal primärvård i en och samma enhet, kommunal primärvård. Därför samlas nu arbetsterapeut, fysioterapeut och sjuksköterska i multiprofessionella team utifrån de medborgare som ges vård och rehabilitering i hemmet. God och nära vård är en omställning som syftar till att vården i högre grad organiseras och bedrivs med utgångspunkt från patientens behov och förutsättningar. Detta kommer på flera sätt förändra arbetet kring den vård som förvaltningen tillhandahåller. Flertalet av de som vårdas inom den kommunala primärvården har komplexa hälsoproblem och stora funktionsnedsättningar. Utveckling av tekniska lösningar leder också till att

allt fler patienter kan vårdas i hemmet i stället för på sjukhus. I och med denna omställning kommer det att ställas högre krav på den kommunala primärvården och satsningar för att säkra kompetensförsörjningen är nödvändiga samt fokus på utveckling av digital kompetens.

Effektivare kommun

Munkedals kommun och välfärdsförvaltningen ingick i detta utvecklingsprojekt som drivs av SKR och RKA tillsammans med 14 andra kommuner för att öka kunskapen kring effektivitet. Projektet pågick under 2021–2022. "Syftet med utvecklingsarbetet är att tillsammans öka kunskapen kring effektivitet, hitta system och modeller för en tydligare organisering, styrning och ledning som kan leda till effektivitetsökning och att de medverkande kommunerna alla påbörjar ett utvecklingsarbete för ökad effektivitet". Förvaltningen har via detta arbete identifiera ett antal områden bland annat biståndsbedömningen som det kommer att arbetas vidare med för att effektivisera användningen av resurser.

Vuxna, försörjningsstöd, arbetsmarknad och integration

Förändringar i konjunkturen kan medföra att Jobbcentrum får fler deltagare från Arbetsförmedlingen om arbetslösheten ökar. Långtidsarbetslösheten är fortsatt hög, denna målgrupp arbetar verksamheten tillsammans med Arbetsförmedlingen för att möta behovet och öka chanserna till återetablering på arbetsmarknaden. Att arbeta med att få ned kostnaderna för försörjningsstöd är därför en stor utmaning fortsatt och ett prioriterat arbete.

Barn och unga

I augusti 2023 har Mini-Maria startas upp i Munkedals kommun. Mini-Maria kommer att kunna bli en bra samverkanspartner i ärenden rörande unga med riskbruk gällande alkohol och narkotika. Mini-Maria är en förebyggande och icke biståndsbedömd insats som syftar till att tidigt fånga upp ungdomar så att de inte utvecklar ett missbruk- och/eller beroendeproblematik. Denna typ av förebyggande verksamhet har tidigare saknats i Munkedals kommun. Genom tidiga och förebyggande insatser kommer en del placeringar av ungdomar med missbruks- och beronedproblematik förhoppningsvis att kunna undvikas.

Vård och omsorg samt hemsjukvård/kommunal primärvård

I maj månad var förstudien gällande nytt särskilt boende uppe i nämnden och därefter för godkännande i kommunstyrelsen och samhällsbyggnadsnämnden har nu i uppdrag i samråd med välfärdsnämnden fortsätta detta arbete. Ett modernt och större särskilt boende är en möjlighet för verksamheten att samlokalisera och samordna flertalet verksamheter såsom hemtjänst, dagverksamhet och kommunal primärvård (sjuksköterskor och rehab personal). Detta är en viktig och helt avgörande del om nämnden ska komma ned ytterligare i kostnader, rusta för reformen God och nära vård samt nyttja de personella resurserna effektivare och erbjuda heltidstjänster. Samverkande sjukvårdsavtalet var uppsagt från regionens sida och år 2023 var det sista året i nuvarande form. NU-sjukvården tog dock vid och tecknade liknande avtal med kommunerna från 2024 där grundersättningen kvarstår för kommunerna. Närhälsan fick i uppdrag att starta ett mobilt vårdteam i norra Bohuslän vilket startade i september 2023. I dagsläget hyr detta team in sig i den kommunala primärvårdens lokaler på Ekebacken vilket är mycket positivt för samverkan kring de mest sjuka och sköra äldre i kommunen. Hälso- och sjukvårdsavtalet är under ombearbetning och detta arbete kommer att fortsätta under 2024 för att nå en samsyn mellan Regionen och de 49 kommunerna inom VGR 's område.

Stöd

Det är allt svårare att samordna och ge stöd till personer med samsjuklighet (psykisk sjukdom och beroende). Samsjuklighetsutredningen har i sitt slutbetänkande som presenterades 31 januari 2023 föreslagit att regionernas hälso- och sjukvård ska ansvara för all behandling av skadligt bruk eller beroende samt att behandling för skadligt bruk eller beroende ska ges i samordnat med behandling för andra psykiatriska tillstånd. Socialtjänsten huvuduppdrag ska vara att stärka den enskildes resurser och funktionsförmåga genom sociala stödinsatser. Skyldighet att bedriva samordnad vård- och stödverksamhet samt att socialtjänsten och hälso- och sjukvården ska bedrivas helt integrerat av medarbetare med olika kompetenser. Detta är förändringar som kommer påverka förvaltningen och samtidigt gagna målgruppen för insatserna. En överföring av medel från kommunerna till regionerna kan bli aktuell till följd av ett förändrat uppdrag. Enligt Socialstyrelsens rapporter fortsätter insatser till gruppen med funktionsnedsättning att öka, dock har ökningstakten stagnerat något. Enligt andra nationella rapporter är det främst en ökning av psykiska funktionsnedsättningar och/eller kombinationer av neuropsykiatriska

funktionsnedsättningar, sistnämnda främst bland de yngre brukarna.

Förvaltningen ser också att verksamheten behöver fortsätta att öka kompetensen samt se över de fysiska försättningarna och boendestrukturen. Även under 2023 förväntades antal deltagare inom daglig verksamhet/sysselsättning öka - därav har verksamheten behov av samlokalisering för att kunna erbjuda en verksamhet av god kvalitet som samtidigt är kostnadseffektiv.

Integration är en verksamhet som förändras mycket från år till år vad gäller arbetsvolym.

Etableringsprocessen tar i de flesta fall avsevärt längre tid än två år. Den statliga etableringsersättning som utbetalas till individen är trots hög inflation inte uppräknad. Vi kan därför förvänta oss att behovet av kompletterande försörjningsstöd för dem som är i etableringen kommer att öka.

Arbetsmarknad och integration

Arbetsmarknadsenheten (AME) arbetar med arbetslivsinriktade rehabiliterings-, tränings- och prövningsplatser för personer som står långt ifrån den reguljära arbetsmarknaden. Dessutom arbetar enheten med att erbjuda daglig verksamhet samt sysselsättningsplatser för personer med social-medicenska och fysiska funktionsnedsättningar (DvS). Integration ryms också inom enhetens ansvarsområde. Enheten har ett tätt samarbete med Individ- och familjeomsorgen (IFO) och den kommunala vuxenutbildningen (KH) samt samarbetar med Samordningsförbundet Väst (samarbeten mellan Arbetsförmedlingen (AF), Försäkringskassan, kommun och Västra Götalandsregionen) samt de vårdgivare som individen är i kontakt med för att hitta gemensamma vägar och strategier för individen att komma vidare.

Viktiga händelser

Fokus för enheten kvarstår i att öka inkluderingen och att bidra till att minska försörjningsstödet genom att fler personer kommer i egen försörjning genom arbete eller studier.

Jobbcentrum

Under 2023 har 111 individer varit inskrivna i verksamheten, könsfördelningen är jämn och antalet unga, under 25 år, har ökat jämfört med tidigare år. Arbetet med att stödja personer som är arbetslösa till arbete eller studier med målet att de skall bli egenförsörjande fortsätter.

Verksamheten arbetar nära IFO, KH och kommunens näringslivsutvecklare för att möta deltagarnas behov.

De förändringar på arbetsmarknadsområdet, som har medfört att målgruppen som Jobbcentrum arbetar med har förändrats, kvarstår. De personer som bedöms ha kortare väg till arbete kommer nu till privata aktörer som har avtal med AF. De som nu kommer till verksamheten behöver mer stöd och långtgående insatser för att kunna få ett arbete på den reguljära arbetsmarknaden. Prognoser visar fortsatt på en fortsatt tudelning på arbetsmarknaden. Antalet personer från grupper som i genomsnitt har en sämre position, eller utsatt ställning, på arbetsmarknaden ökar.

Samarbetet med AF är av yttersta vikt för verksamheten och den överenskommelse som kommunen har tecknat med AF har reviderats till 2024. Verksamheten arbetar tätt tillsammans med KH för att diversifiera SFI och aktiviteter till unga som omfattas av kommunala aktivitetsansvaret.

Antalet personer som har olika typer av bidragsansällningar, vilket är ett sätt att minska försörjningsstödet, har ökat något igen under 2023. Totalt har 20 personer beretts denna möjlighet genom Jobbcentrum.

Under 2023 har Jobbcentrum även deltagit i tre projekt:

Steget vidare: ett Leader-finansierat projekt som riktar sig till de som är nya i Sverige för att öka möjligheterna till etablering på arbetsmarknaden.

Gränsgångare: ett ESF-finansierat projekt genom Samordningsförbundet Väst som riktar sig till dem som "faller mellan stolarna" och inte får hjälp av någon offentlig aktör, målet är komma till rätt plats i välfärden.

Arbete vid beroende/samsjuklighet: ett projekt som riktar sig till dem med beroende-problematik och/eller samsjuklighet för att göra stegförflyttningar mot att etablera sig på arbetsmarknaden.

Integration

Under året har antalet personer som bosätter sig i kommunen legat stabilt på en låg nivå. Det primära mottaget har varit personer som omfattas av massflyktingsdirektivet och kommer från Ukraina. Här har enheten kontakt med Migrationsverket och Länsstyrelsen.

Arbetet med integration har ökat trots ett relativt lågt mottag och upptar mycket resurser. I uppdraget ingår bland annat att skaffa bostäder, vara behjälplig i myndighetskontakter, introducera personerna till kommunens uppdrag och verksamheter och att hjälpa personerna att etablera sig i Sverige genom språkutbildning, samhällsorientering etc.

Daglig verksamhet/sysselsättning

Enheten har 6 grupper inom DvS. Målgruppen är starkt diversifierad och ett brett spektrum av stöd och kompetens behövs för att möta målgruppen. 1 till 1 stöd behövs ofta för de individer som behöver stöd med koncentration, motivation, social trygghet och/eller sinnesnära aktiviteter i sin dagliga verksamhet. Här återfinns även deltagare som står närmare arbetsmarknaden, där det är viktigt att kunna handleda under en period för att anpassa arbetsuppgifter och ge stöd så att de kommer in i en social gemenskap. Behovet stort av arbetsträningsplatser där arbetsuppgifterna är uppbyggda utifrån ett "vanligt arbete". Samarbete sker både internt i kommunens verksamheter och, i stor utsträckning, även med det privata näringslivet och föreningslivet i kommunen.

Deltagarantalet har ökat succesivt under de senaste åren och många deltagare efterfrågar även längre dagar på DvS.

Folkhälsa

Folkhälsa handlar om hur befolkningen mår, hur hälsan utvecklas och hur den fördelar sig mellan olika grupper i samhället. Förutsättningarna för en god hälsa påverkas av våra levnadsvanor, våra livsvillkor och den omgivande miljön.

Folkhälsoarbete syftar till att förbättra hälsan i befolkningen med målet att skapa ett samhälle med en god och jämlik hälsa för alla.

Viktiga händelser

Under året har handlingsplan för psykiskhälsa och suicidprevention tagits fram i den lokala samverkansgruppen, där huvudmän från Västra Götalandsregionen och Munkedals kommun ingår i samverkan. Handlingsplanen skapar en grund för att utveckla gemensamma insatser med tidig samordning och sömlösa vårdövergångar i god samverkan. Planen utgår från befolkningens behov för att främja psykisk hälsa, motverka psykisk ohälsa och erbjuda effektiva insatser till de som drabbats. Suicidpreventionsplanen utgör en gemensam grund för kommunala, regionala och andra berörda aktörers suicidpreventiva arbete samt skapar förutsättningar för ett strukturerat och kontinuerligt suicidförebyggande arbete.

Västra Götalandsregionen har vart tredje år sedan 2013 tillsammans med Centralförbundet för alkohol- och narkotikaupplysning (CAN) och kommunerna genomfört en totalundersökning av skolelevers drogvanor i årskurs 9 och år 2 på gymnasiet i respektive kommun. Det ställs också frågor om upplevelse av hälsa, familj och skolan.

Undersökningen genomfördes i kommunen under 2022 och resultatet har presenterats för politiker, tjänstepersoner och allmänheten under 2023. Resultatet används som utgångspunkt för förebyggande och främjande arbete och som beslutsunderlag i frågor som rör barn- och unga.

Folkhälsomål

Folkhälsopolitiska rådet i Munkedals kommun har under året bidragit med ekonomiska medel till ett flertal olika projekt och insatser. Totalt beviljade folkhälsopolitiska rådet 840 tkr för utvecklingsarbete.

Munkedals kommuns folkhälsoplan har två prioriterade områden; goda uppväxt villkor och goda levnadsvanor.

Då vi har folkhälsoutmaningar i form av att medborgarna i Munkedal har lägre utbildningsnivå än andra jämförbara kommuner och våra unga går ut med sämre behörighet till gymnasiet, läggs särskilt fokus i folkhälsoplanen på att främja goda studieresultat och tidiga, främjande insatser till barn och unga.

Ungfritid har under året haft ett projekt i gång kallat "Killgruppen". Syftet med projektet har varit att skapa integrering mellan grupper som annars inte träffas och på så vis skapa ett utbyte mellan dessa grupper. Genom att träffa andra med annan bakgrund och kultur än en själv kan nya perspektiv och möjligheter öppnas. Projektet syftar till att skapa möjlighet för killar i tonåren att samtala förtroligt med andra killar i samma eller liknande situation.

Vad gäller levnadsvanor har Munkedals kommun utmaningar då medborgarna ligger över snittet för övervikt och fetma, samt alkoholbruk både vad gäller unga och vuxna.

Samhällsbyggnadsförvaltningen har haft ett projekt som kallas "Åtorps kolonilotter" under året. Koloniområdet möjliggör en social mötesplats där människor i olika åldrar, från olika kulturer och socioekonomiska grupper kan mötas. Projektet kan bidra till goda levnadsvanor i alla åldersgrupper samt stärka människors fysiska och psykiska hälsa. Insatsen kan även motverka ensamhet, bidra till ökad integration samt ge människor ökad tillgång till grönområden, vilket kan vara särskilt viktigt för de som bor i flerfamiljshus. Området har utformats så att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga kan använda de gemensamma ytorna.

Folkhälsopris

Varje år delar folkhälsopolitiska rådet ut ett folkhälsopris till någon som gjort en särskild insats för folkhälsan i kommunen. 2023 delades priset ut till Lisbeth Hedlund med motiveringen: "För att du med glädje och hjärta stöttar dina medmänniskor och skapar goda mötesplatser. Du sprider inspiration och hälsa där du verkar".

Framtid

Skillnaderna mellan olika grupper i samhället ökar och fler både barn och vuxna lever med relativt sett låg ekonomisk standard.

Personer med låg socioekonomisk position drabbas i större utsträckning av ohälsa, uppger oftare ohälsosamma levnadsvanor och har sämre förutsättningar för hälsa. Skälig ekonomisk standard under barndomen och tillgång till utbildning är viktiga förutsättningar för goda livsvillkor senare i livet och för en god hälsa under hela livet.

Hälsan påverkas av faktorer under lång tid vilket innebär att det också tar tid att åstadkomma förändring. Insatser för att förbättra folkhälsan bör ske brett, men med särskilt fokus på de grupper som idag har sämst hälsa och därmed störst behov och där insatserna därför också kan få störst effekt.

Samhällsbyggnad och teknisk service

Samhällsbyggnadsförvaltningen ansvarar för teknisk förvaltning, serviceverksamhet och ärenden inom plan- och byggområdet.

Under året har organisationsutveckling genomförts. Fastighetsenheten och Gata/Park-enheten har slagits samman till Tekniska enheten, medan Serviceavdelningen bildats genom en sammanslagning av Måltids- och Lokalvårdsenheten.

Samhällsbyggnad Ledning ansvarar för övergripande ledning, samordning och administration. Därutöver svarar enheten för stöd till övriga förvaltningar genom att bereda olika ärenden samt för övergripande beredningsplanering.

Plan-, Bygg- och MEX-enhetens verksamhetsområden omfattar bygglov, detaljplanering, mark- och exploateringsfrågor samt kart- och mättjänster. Därutöver svarar enheten för GIS-samordning, GIS-stöd och beredning av översiktsplan (ÖP 2040) som stöd till kommunstyrelsen.

Tekniska enhetens verksamhetsområde består av teknisk förvaltning av kommunala fastigheter och kommunala gator, gång- och cykelvägar, utemiljöer samt skötsel av kommunens bad- och lekplatser. Därutöver svarar man för projektledning av fastighets- och gatuprojekt, både vad gäller nyinvesteringar och reinvesteringar, samt för beredningsplanering av fastighetstekniska installationer.

Serviceavdelningens verksamhetsområden omfattar livsmedelsförsörjning, inköp, tillagning och servering i kommunala kök, för såväl skolor, förskolor som äldreomsorgen, samt för lokalvårdsverksamhet i kommunens samtliga lokaler. Därutöver ansvarar avdelningen för kommunens beredningsplanering av livsmedel.

Viktiga händelser

Förvaltningen har i olika delar påverkats av rådande omvärldsläge. Högre priser på bland annat livsmedel och byggmaterial, krav på investeringar av utrustning för att stärka den civila beredskapen samt en svagare byggmarknad som också påverkat inflödet av bygglovsansökningar.

Förvaltningen har under året genomfört utvärdering av organisationsförändringen med positiva gensvar från såväl medarbetare som fackliga representanter. Medarbetarundersökning har genomförts under hösten 2023 och resultatet visar inga negativa

tecken som direkt kan härledas till genomförandet av omorganisationen.

Förvaltningen har genomfört fyra "Mötesplats Samhällsbyggnad" samt åtta tillfällen för samråd gällande ÖP 2040 och Vattentjänstplan. Utöver det har två presentationstillfällen av ÖP 2040 genomförts för förtroendevalda politiker.

Det har genomförts sex ramavtalsupphandlingar för hantverkartjänster samt fortsatt arbetet med samrådshandlingar för Vattentjänstplan och ÖP 2040. Förvaltningen har därutöver deltagit i arbetet med framtagande av reviderad avfallsplan.

Förstudie för skola och SÄBO är slutredovisade och arbetet fortsätter nu med en lokaliseringssprövning.

Munkedals kommun förvärvade i maj månad Munkedals stationshus.

Plan, bygg och MEX-avdelningen har färdigställt två detaljplaner som vunnit laga kraft och utöver ordinarie arbetsuppgifter slutfört arbetet med införandet av nytt kartsystem och tagit fram ett antal olika underlag för ÖP 2040, vilka särskilt kan nämnas:

- Riktlinjer för bostadsförsörjning
- Naturvårdsprogram
- Förstudie vindkraft
- Klassificering av jordbruksmark

Tekniska enheten har slut besiktigat och överlämnat Dingle förskola, Skogsbackens förskola samt Hedekas skola/förskola. Skolverksamheten är i full gång sedan höstterminens start.

Energieffektiviseringsarbetet har fortsatt varvid solceller installerats i samband med renovering- och nybyggnadsarbeten. Även en stor del av gatubelysningen har LED-konverterats under året.

Serviceavdelningen har under året vänt ett tidigare negativt resultat till ett positivt när året summeras. Den åtgärdslista som arbetades fram inför 2023 har genomförts, vilket har inneburit stora ansträngningar för medarbetare men som också gett positiva effekter. Till exempel ökad samordning och möjlighet till kombinerade tjänster för en ökad tjänstgöringsgrad samt bättre kontroll över intäkter och kostnader.

Framtid

Under kommande året kommer arbetet fokusera på att implementera den nya förvaltningsorganisationen och att i samverkan med berörda aktörer försöka slutföra pågående arbete med större planer, ÖP 2040, Vattentjänstplan samt ny Avfallsplan.

Med anledning av omvärldsläget kommer förvaltningen att behöva se över och omprioritera i investering- och underhållsplaner för att maximera effekten av insatt kapital i det kostnadsläge som råder. Prioritering avses att på kort sikt ges till säkerhetshöjande och energieffektiviserande åtgärder av såväl fastigheter som gatubelysning.

Arbetet med att stärka den civila beredskapen i samhället kommer att fortsätta, både sett ur organisatorisk synvinkel men också i form av fysiska åtgärder inom verksamhetsområdet. Fokus för 2024 kommer att vara livsmedel (mat och vatten) omfattande försörjning, lagring och distribution.

Fortsatt arbete kommer att ske för att få samtliga avdelningar och enheter att nå budget i balans genom att se över budget, granska ramanslag, men också se över/identifiera intäkts- och kostnadsposter som behöver åtgärdas. Inför 2024 års budget har interna överföringar skett mellan resultatenheter för att budgeten ska ligga rätt i förhållande till det uppdrag och ansvar som chefer har.

Under våren kommer förvaltningen arbeta med uppdraget från nämnden att genomföra en lokaliseringsprövning för en ny skola (F-6). En arbetsgrupp har redan organiserats och uppdragsbeskrivningen är formulerad. Resultatet ska presenteras för politiken i samband med sammanträdet i mars 2024. Därefter kommer arbetet fortsätta intill dess beslut om lokalisering är fattat.

I projektet "Renovering Kungsmarksskolan" pågår formulering av projektets omfattning, vilket sedan ska utmynna i ett lokalprogram, och senare rumsbeskrivningar varefter projektering kan inledas. Gällande tidplan anger en preliminär byggstart i samband med skolavslutningen juni 2024, och sedan kommer arbete pågå parallellt med skolverksamheten under entreprenadtiden.

Ingrid Flood och Eva Wahlström från Lottakåren höll utbildningen "När det oväntade händer" under kommunens beredskapsvecka i oktober 2023. Foto: Erland Pålsson.

Samverkan IT, Miljö och Lön

Munkedals kommun bedriver samverkan / gemensam nämnd tillsammans med Sotenäs och Lysekils kommun inom områdena:

- IT (avtalsamverkan, värdkommun Lysekil)
- Miljö (gemensam nämnd, värdkommun Sotenäs)
- Lön (avtalsamverkan, värdkommun Munkedal)

Den gemensamma IT-avdelningens uppgift är att tillhandahålla IT-drift, support, förvaltning samt utveckling av Sotenäs, Munkedals och Lysekils IT-miljö. Även tillse efterlevnaden av regler, riktlinjer och styrande verksamhetsbehov.

Miljönämnden ansvarar för livsmedels- miljö- och hälsoskyddsfrågor inom de tre samverkande kommunerna. Nämnden svarar för myndighetsutövning inom ramen för gällande lagstiftning inom dessa områden samt stödja och samordna det miljöstrategiska arbetet.

Löneavdelningen uppdrag är att fullgöra och ansvara för de samverkande kommunernas uppgifter vad avser: Löneadministration, Support och utbildning i lönesystemets olika delar, Support i tillämpning av lagar, avtal och regler, Utdata och statistik, Systemförvaltning samt Pensions- och försäkringsadministration.

Ekonomi

Resultat (budgetavvikelse) mnr	2021	2022	2023
IT-enheten	-	-0,6	0,0
Miljönämnden	0,1	0,0	0,0
Löneenheten	0,3	-0,2	0,5

Viktiga händelser

IT-avdelningen

Under 2023 har SML-IT ökat säkerhetsnivån inom IT-infrastrukturen för att minska risken för cyberattacker. Avdelningen har även lanserat säkerhetsutbildningar till anställda i syfte att öka riskmedvetandet.

Miljönämnden

Miljönämnden i mellersta Bohuslän arbetar utifrån helhetssyn i respektive kommunkoncern tillsammans med tre samhällsbyggnadsnämnder, tre kommunstyrelser, LEVA AB och Västvatten AB genom två av dess ägarbolag. Det arbetet har 2023 omfattat VA-tjänstplanering och deltagande i att arbetet med att ta fram en klimatstrategi. Med hjälp av dessa långsiktiga och övergripande dokument kommer hanteringen av detaljplaner och enskilda avlopp förenklas väsentligt. Förutsättningarna för långsiktig verksamhetsplanering ökar också.

Målen för miljönämnden sätts utifrån de mål som respektive fullmäktige beslutat om. I en tillsynsstyrd organisation är det medarbetarna i nära samarbete med politiken som föreslår mål och nyckeltal och

arbetar fram förvaltningens handlingsplaner med stöd av sina chefer.

Löneavdelningen

Arbetet med att öka självrapporteringen direkt i lönesystemet Heroma, har fortsatt. Avdelningen arbetade större delen med att implementera det nya lönesystemet men mål att betala ut lönerna i nya systemet november 2023. Under införandefasen, i samband med acceptanstesterna, uppstod tvist mellan parterna på grund av fel där parterna inte var överens om hur dessa skulle hanteras. Mot bakgrund av tvisten har parterna gemensamt beslutat att avtalet med respektive kommun ska upphöra i förtid. Avtalet med nuvarande HR- och lönesystem har förlängts.

Framtid

IT-avdelningen

IT-avdelningen kommer att fokusera på det som skapar värde för de olika verksamheterna i kommunerna. Allt som inte skapar direkt värde skall belysas för att se om det kan göras på ett annat sätt eller att någon annan kan göra det. IT-avdelningen kommer fokusera på ett gott värdeskap, vi skall i alla kommuners verksamheter ses som kollegan "Den digitala coachen".

Miljönämnden

Från 1 januari 2024 kommer den gemensamma nämnden övergå till avtalsamverkan mellan kommunerna. Ett stort arbete har gjorts framför allt under sista tertialet för att säkerställa administrativa processer, nya rutiner och att styrdokument så som delegationsordning och taxor ska vara så lika som möjligt när den nya organisationen sjösätts.

Löneavdelningen

Avdelningen har som mål att fortsätta effektivisera och digitalisera fler arbetsprocesser. Upphandling av HR/lönesystem är en stor utmaning för organisationen både gällande resurser/tid och ekonomi. Förhoppningen är att systemet bättre ska bidra till en mer framtida kvalitativ och effektivare hantering av löneunderlag, schema och bemanning.

KOMMUNALA FÖRETAG – EKONOMI OCH VERKSAMHET

I detta avsnitt redovisas kommunens verksamhet i extern regi med fokus på bolag

Ägarstyrning

Under de senaste åren har en allt större del av den kommunala verksamheten kommit att bedrivas inom bolag, förbund, gemensamma nämnder etc. Det innebär att stora ekonomiska värden likväl som stora verksamhetsvärden bedrivs inom de "kommunala företagen" och att det fått en allt större betydelse för kommunens samlade ekonomi. Det ställer krav på att kommunen skapar ett flöde av planering, samordning och uppföljning av den samlade verksamheten.

Utgångspunkten för om kommunen ska driva verksamhet är om den är nyttig för medborgarna samt att verksamheten faller inom den kommunala kompetensen. Oavsett driftsform ska verksamheten direkt eller indirekt skapa nytta för medborgarna. Styrning av kommunens bolag sker genom ägarpolicy, bolagsordning samt ägardirektiv. I ägarpolicy fastställs att bolag och övrig verksamhet ska ses som en del av kommunens verksamhet och där kraven på styrning, insyn, kontroll och uppföljning är densamma som för verksamhet i förvaltningsform.

Kommunstyrelsen har även en uppsiktsplikt enligt kommunallagen som innebär att, årligen i beslut, pröva om kommunens aktiebolag bedrivit sin verksamhet på sätt som är förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för den kommunala befogenheten

Återrapportering har gjorts från de "kommunala företagen" under året i form av delårsrapportering samt i samband med bokslut. I övrigt har dialog skett med parterna vid ett antal tillfällen. Dialogen har skett med kommunstyrelsen och kommunfullmäktige. För kommande år kommer fortsatt arbete att genomföras avseende uppdateringar av bolagsordning och ägardirektiv. Fokus kommer också att ske på att utveckla dialog och samordning inom koncernen, framförallt avseende återrapportering och miljöfrågor.

Munkedals Bostäder AB (Munkbo)

Munkedals Bostäder AB är ett allmännyttigt bostadsbolag som ägs till 100 procent av Munkedals kommun. Bolaget äger och förvaltar bostadslägenheter och lokaler på tre orter i kommunen; Munkedal, Hedekas och Dingle. Munkbo har 497 lägenheter och 21 lokaler.

Ekonomi

Resultaträkning Belopp i mnkr	2021	2022	2023
Intäkter	40,1	41,4	42,0
Kostnader	-35,4	-38,8	-38,7
Rörelseresultat	4,7	2,6	3,4
Finansnetto	-3,9	-3,3	-1,2
Resultat efter finansnetto	0,8	-0,7	2,2
Nettoinvesteringar	5,1	5,8	0,6
Låneskuld	260	260	260
Soliditet (%)	6,8	6,5	7,0

Munkbo visar ett positivt resultat efter finansiella poster på 2,2 mnkr (föregående år -0,7 mnkr). Bolaget har haft höga underhållskostnader men vinster av försäljning fastigheter i Hedekas samt ränteintäkter från bank och ränteswappar har medfört ett positivt resultat.

Omsättningen har ökat med 0,6 mnkr eller 1,4 procent jämfört med föregående år. Den genomsnittliga vakansgraden för året har ökat jämfört med föregående år och uppgår till 2,4 procent (2,2 procent). Årets hyresbortfall har ökat och uppgår till 1,9 mnkr (1,0 mnkr) vilket motsvarar 5,0 procent av grundhyran.

Viktiga händelser

Under året har bolaget har sålt ytterligare 15 mindre fastigheter i Hedekas samt förvärvat en kontorsfastighet som man ämnar att flytta in bolagets administration i under 2024.

Munkbo har även betalat handpenning för en byggnation på Vadholmen. Bolaget har genomfört fastighetsunderhåll för 8,3 mnkr (5,1 mnkr) vilket motsvarar 249 kr/m² (141 kr/m²) bostads- och lokalyta.

Framtid

Planeringen av ROT-renovering av Brudåsområdet har inletts. Allmänt gäller att satsningar behöver göras på såväl yttre som inre underhåll i stora delar av beståndet.

Munkedal Vatten AB

Munkedal Vatten AB är ett anläggningsbolag som till 100 procent ägs av Munkedal kommun. Munkedal Vatten AB har till föremål för sin verksamhet att äga och förvalta den allmänna VA-anläggningen i Munkedal kommun samt att tillhandahålla tjänster som har anknytning till denna verksamhet. Till sin hjälp finns driftbolaget Västvatten AB som svarar för drift, underhåll, kompetens och utveckling av den allmänna vattenförsörjningen och avloppshanteringen. Detta för att tillgodose brukarnas behov av vattentjänster samt bidra till en långsiktig hållbar samhällsutveckling. Munkedal Vatten AB äger 11 procent av Västvatten AB.

Ekonomi

Resultaträkning Belopp i mnkr	2021	2022	2023
Intäkter	26,2	30,6	32,3
Kostnader	-25,9	-28,3	-28,3
Rörelseresultat	0,3	2,3	4,0
Finansnetto	-0,3	-2,2	-4,0
Resultat efter finansnetto	0,0	0,0	0,0
Investeringar	23,1	35,9	18,7
Låneskuld	119,2	136,2	161,2
Soliditet	1,5	1,4	1,0

Bolaget visar ett underuttag på 0,9 mnkr 2023 (fg år överuttag 2,3 mnkr). Hela underskottet måste enligt lag återställas inom tre år. Årets resultat enligt resultaträkningen blir därför ett nollresultat.

Viktiga händelser

Flertalet vattenläckor och avloppsstopp har åtgärdats, rotskärning av en stor dagvattenledning har genomförts, spolbrunnar har fällts in och flödesmätare har installerats. Inmätningar av ledningsnätet pågår för att få en bättre och mer tillförlitlig karta.

Länsstyrelsen har kommenterat vår periodiska besiktning av Dingle och Munkedal avloppsreningsverk. De pekar på problematik med brädd på ledningsnätet.

Miljökontorets tillsyn resulterade i att problematiken med tillskottsvatten till avloppsreningsverket i Hedekas uppmärksammades.

Framtid

För att kunna ha en långsiktig hållbar vattenförsörjning arbetar bolaget aktivt med effektiviseringar, framtida kapacitetsbehov och kännedom om befintlig status på verk och ledningar. Merparten av verk och ledningsnät är gamla och det finns ett stort behov av underhåll och förnyelse.

En tydlig trend är ökade myndighets-, lag- och kundkrav, ett behov av långsiktig klimatanpassning och nya säkerhetskrav kring bland annat nätverk- och informationssäkerhet (NIS). Framåt kommer NIS-direktivet utökas till att inte bara hantera dricksvatten utan även avloppshantering.

Merparten av verk och ledningsnät är gamla och det finns ett stort behov av underhåll och förnyelse.

Rambo AB

Rambo AB ägs gemensamt av kommunerna Lysekil, Munkedal, Sotenäs och Tanum. Munkedals ägarandel uppgår till 25 procent. Rambos uppdrag är att skapa en långsiktigt hållbar och miljöriktig avfallshantering åt sina ägarkommuner genom att samlas in och omhänderta avfall samt att driva annan därmed sammanhängande verksamhet.

Ekonomi

Resultaträkning Belopp i mnkr	2021	2022	2023
Intäkter	191,0	206,0	229,4
Kostnader	-181,0	-197,2	-214,4
Rörelseresultat	10,0	8,8	15,0
Finansnetto	-0,1	0,1	0,0
Resultat efter finansnetto	9,9	8,9	15,0
Investeringar	20,7	30,0	59,5
Låneskuld	25,3	26,2	50,9
Soliditet (%)	54,8	56,0	50,0

Resultatet efter finansiella poster uppgår till 15,0 mnkr (8,8 mnkr). Resultatet påverkas positivt av lägre personalkostnader inom administration, ökade besöksintäkter på anläggningar och återvinningscentraler, höga ersättningsnivåer för metall- och well samt låg kostnad för träomhändertagande.

Viktiga händelser

I Munkedals Kommun har 33 ton färre förpackningar samlats in jämfört med föregående år. Matavfall till rötning har minskat med 31 ton och avfall till förbränning har minskat med 25 ton vilket är positivt både för miljön och ekonomin. De minskade avfallsmängderna tros bero på den kommande lågkonjunkturen och den ekonomiska situationen i omvärlden. Från och med den 1 januari 2024 har kommunerna ansvaret för återvinningsstationerna.

Framtid

Kommunen får från och med 2024 ett formellt ansvar för insamling av förpackningsavfall från hushåll samt verksamheter som har avfallshantering som är samlokaliserad med hushåll. Från och med 2027 ska fastighetsnära insamling vara införd. Nya regler och lagar innebär att vi under 2024 kommer att revidera avfallsföreskrifter och avfallsplan.

Från och med 2024 gäller krav på utsortering och separat insamling av matavfall från hushåll och verksamheter. Vi har ansökt om dispens och fått den beviljad av Naturvårdsverket för hushåll tom 2024-12-31 och verksamheter tom 2025-12-31.

Vadholmen Foss 2:81 mfl AB

Vadholmen Foss 2:81 mfl AB förvärvades i december 2015. Bolaget ska förvalta och utveckla fastigheter i Munkedals kommun för bostäder och verksamheter samt därmed förenlig verksamhet. Bolaget ägs till 100 procent av Munkedals kommun.

Ekonomi

Resultaträkning Belopp i mnkr	2021	2022	2023
Intäkter	0,0	0,0	0,0
Kostnader	-0,6	-0,1	-0,1
Rörelseresultat	-0,6	-0,1	-0,1
Finansnetto	0,0	0,0	0,0
Resultat efter finansnetto	-0,6	-0,1	-0,1
Investeringar	0,0	0,0	0,0
Låneskuld	0,0	0,0	0,0
Soliditet (%)	55,5	34,7	43,3

Bolaget visar ett resultat på -0,1 mnkr vilket i huvudsak beror på kostnader för VA, revision och styrelse.

Viktiga händelser

Bolaget äger två byggrätter för bostäder/verksamheter. Avtal om byggnation av de två byggrätterna har tecknats med Brixly AB respektive Munkbo AB. Avtalen ger möjlighet att uppföra bostäder och lokaler för verksamheter. Fastigheterna är obebyggda och de sista gamla byggnaderna har rivits. Arbetena med gata och VA har avslutats.

Framtid

Avsikten är att sälja de båda bolagen med tillhörande byggrätter och att byggnation för bostäder och verksamhetslokaler kan påbörjas.

Dingle Industrilokaler AB

Dingle industrilokaler AB ägs av Munkedals kommun till 51,0 procent och av New Wave Group till 49,0 procent. Bolaget har som syfte att äga, förvalta och bygga industrilokaler.

Ekonomi

Resultaträkning Belopp i mnkr	2021	2022	2023
Intäkter	4,4	4,7	6,7
Kostnader	-3,2	-3,3	-3,5
Rörelseresultat	1,2	1,4	-3,2
Finansnetto	-1,2	-1,4	-3,2
Resultat efter finansnetto	0,0	0,0	0,0
Investeringar	0,0	0,0	0,0
Låneskuld	65,6	63,8	62,0
Soliditet (%)	15,1	15,4	15,9

Bolaget visar ett resultat på 0,0 mnkr. I takt med amortering av låneskulden förbättras soliditeten successivt.

Framtid

Fortsatt förvaltning av fastigheten och samverkan med New Wave Group.

KHRF Sörby- Dinglegården

Riksbyggens Kooperativa hyresrättsförening Sörby- och Dinglegården (Grönskan) omfattar två omsorgsfastigheter som ligger i Hedekas och Dingle. Hyresrättsföreningen ägs av Munkedals kommun till 20 procent.

Ekonomi

Resultaträkning Belopp i mnkr	2021	2022	2023
Intäkter	7,4	7,6	8,5
Kostnader	-7,3	-7,6	-8,7
Rörelseresultat	0,1	0,0	-0,2
Finansnetto	-0,5	-0,4	-0,4
Resultat efter finansnetto	-0,4	-0,4	-0,6
Investeringar	0,2	0,0	1,7
Låneskuld	29,1	28,6	28,1
Soliditet (%)	18,1	18,0	16,0

Föreningen visar ett resultat på -0,6 mnkr (-0,4 mnkr). Föreningens har ökat med 1,2 mnkr jämfört med föregående år och det beror främst på att elkostnaderna har ökat.

Framtid

Fortsatt förvaltning av fastigheterna.

Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän

Räddningstjänstförbundet Mitt Bohuslän är ett kommunalförbund som bildats av Munkedal, Lysekil och Uddevalla. Förbundet ska som genom myndighetsutövning, förebyggande arbete, information, utbildning och räddningsinsatser medverkar till att skapa en trygg och säker miljö för människor att vistas i.

Ekonomi

Resultaträkning Belopp i mnkr	2021	2022	2023
Intäkter	89,3	90,9	99,3
Kostnader	-88,5	-91,0	-102,6
Rörelseresultat	0,8	-0,1	-3,3
Finansnetto	-0,1	0,0	-0,1
Resultat efter finansnetto	0,7	-0,1	-3,4
Investeringar	5,2	5,0	9,7
Låneskuld	2,1	1,5	0,6
Soliditet (%)	36,1	32,9	22,5

Det redovisade resultatet, -3,3 mnkr, är sämre än tidigare år. Detta härleds till den hyreskostnad förbundet haft under september-december för Uddevallas nya brandstation.

Viktiga händelser

Under sommaren 2023 färdigställdes Uddevallas nya brandstation. Invigning skedde den 12

september. All operativ verksamhet utgick då från den nya stationen och övriga verksamheter flyttade successivt under september. Under hösten färdigställdes de sista delarna av övningsfältet som är samlokaliserat med brandstationen.

I och med flytten till den nya brandstationen och övningsfältet kommer hela förbundets övningsverksamhet förändras och moderniseras för att uppnå nivå med andra räddningstjänsters verksamhet. Flytten till de nya lokalerna är en av de största händelserna för förbundet sedan dess bildande.

Under inledningen av året fattade direktionerna i RMB och NÄRF, Norra Älvsborgs Räddningstjänstförbund, beslut om att uppmana respektive medlemskommuner att fatta ett inriktningsbeslut om att verka för ett gemensamt kommunalförbund. Ett antal utredningar, internt och externt, har tidigare slagit fast att det effektivaste sättet att möta framtida utmaningar är att skapa en robustare organisation. Samtliga medlemskommuner beslutade gemensamt om en inriktning att verka för ett gemensamt kommunalförbund med start 1 januari 2025.

Behovet av en utvecklad samverkan inom den svenska räddningstjänsten har blivit tydlig under de senaste åren i samband med större händelser. Mot bakgrund av detta har sex räddningstjänster, verksamma i 29 kommuner i Västra Götaland och

med en befolkning på omkring 750 000 invånare, ingått avtal om samverkan i syfte att skapa kvalitet och robusthet vid ledning av räddningsinsatser.

Framtid

Medlemskommunerna och förbundet står inför utmaningar för att möta framtida förändringar i samhället vilka ställer krav på att bygga upp och säkerställa förmåga för krisberedskap och civilt försvar.

En stor utmaning för förbundet är kompetensförsörjning för deltidsorganisationen där det är hög personalomsättning och ett ständigt pågående rekryteringsarbete som tar kraft ur organisationen.

Regeringen har nu meddelat intentionen att återaktivera civilplikten och har gett Myndigheten för samhällsskydd och beredskap i uppdrag att återkomma med riktlinjer och genomförande. Detta kommer påverka RMB:s verksamhet i hög grad inom områdena utbildning och övning. Preliminära siffror visar på att upp till 100–120 personer kan komma att krigsplaceras hos RMB och genom förbundet få repetitionsutbildning och övning. Det skulle innebära en ökning inom det verksamhetsområdet.

Räddningstjänsten Mitt Bohuslän söker aktivt efter fler deltidbrandmän. Foto, maj 2023: Erland Pålsson.

REVISIONSBERÄTTELSE

Lars-Erik Hansson
Ekonomichef

Dnr: KS-2024-000073

Ombudsinstruktion 2023 - Munkedal Vatten AB

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att ombudet;

- Godkänner Resultat- och balansräkning
- Godkänner föreslagen disposition av resultat
- Godkänner ansvarsfrihet för styrelseledamöterna
- Godkänner ansvarsfrihet för VD

Sammanfattning

Munkedal Vatten AB har inkommit med årsredovisning för godkännande.

Kort beskrivning av verksamheten

Munkedal Vatten AB:s föremål för sin verksamhet är att äga och förvalta den allmänna VA-anläggningen i Munkedals kommun samt att tillhandahålla tjänster som har anknytning till denna verksamhet.

Resultat

VA verksamheten bedrivs enligt självkostnadsprincipen vilket innebär att de nödvändiga kostnaderna per vattentjänst ska finansieras via motsvarande intäkt. Den taxefinansierade verksamheten får inte gå med vinst.

Årets underuttag är 915 tkr (2 303 tkr i underuttag). Detta underuttag måste enligt lag återställas inom tre år

Bolagets intäkter består till största del av bruks- och anläggningsavgifter från abonnenterna i taxekollektivet. Under året höjdes bruksavgiften med 10,3 % och anläggningsavgiften höjdes med 15,0 %. Taxan beslutas årligen av kommunfullmäktige.

Intäkterna från bruksavgifter ökade med 9,4% jämfört med 2022. Under året har förbrukningen minskat, vilket påverkar bruksintäkterna negativt. Trenden att använda mindre vatten blev tydlig under pandemin och har sedan fortsatt bland annat på grund av de höga elpriserna och inflationsökningen. Producerad mängd vatten har också minskat under året jämfört med tidigare år

Nedan presenteras ett några av väsentliga händelser under 2023.

Under det gångna året har Dingle nya vattenverk driftsatts och fått en ökad kapacitet jämfört med det gamla vattenverket. Vattenledningsnätet är ett komplext sammankopplat nät som sträcker sig mellan orter i kommunen, vilket medför att den ökade kapaciteten i Dingle även ökar vattentillgången i flera delar av kommunen. Vi har under det gångna året även identifierat och

åtgärdat ett flertal större läckor i ledningsnäten. Andra åtgärder som rensning av brunnar och effektivisering av spolning i Håby vattenverk har också bidragit till en bättre vattensituation. Sammantaget har dessa åtgärder resulterat i en kraftig ökning av dricksvattensystemets kapacitet och medfört att vi inte behövde införa ett bevattningsförbud under sommaren 2023, trots periodvis torrt väder. För att möta kommunens framtida utveckling behöver vattentillgången på sikt öka

Vattenverken i Dingle, Ramberg och Fisketorp har haft tillsyn av kommunen i Munkedal. Dessa fick godkänt utan några anmärkningar. På grund av god ordning i verken har även verken klassats om med avseende på tillsynsfrekvens. Hädanefter kommer en glesare tillsyn att ske, vilket innebär en längre kostnad för tillsyn. Fördjupad utredning av ytterligare lokala vattenresurser har påbörjats, tillsammans med en första bedömning av möjligheter och kostnader för en av våra tänkta dricksvattentäkter. Utredning kring ytterligare vattenresurser görs med utgångspunkt från Munkedals kommuns vattenförsörjningsplan och en översiktlig bedömning av kostnader för olika alternativ.

Kretsloppskampen testar ett nytt upplägg med föreläsning och experiment på plats hos femteklassarna i Munkedal. Det nya upplägget har fått ett gott gensvar och varit uppskattat såväl hos elever som lärare. Flera femteklasser har deltagit och blivit utbildade i toalettvet och hur vi i vår kommun tar hand om vårt gemensamma vatten och avlopp. I år vann Munkedalsskolan 5B tävlingen för Munkedal & Sotenäs.

Investeringar

Investeringar har skett med 18 699 tkr (35 948 tkr). Erlagda anläggningsavgifter uppgår till 4 207 tkr (6 774 tkr).

Investeringarna består av reinvesteringar, omvandling och exploatering

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-02-26

Årsredovisning 2023 Munkedals vatten AB

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Investeringar inom bolaget förväntas öka då kapaciteten på verk behöver utökas och underhållet av anläggningar behöver komma i fas med reinvesteringstakten. Ett ökat finansieringsbehov för att ta hand om underhåll av anläggningar och ledningsnät samt utöka kapaciteten är en utmaning

Hållbar utveckling – Social dimension

Inga särskilda konsekvenser

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Om bolaget stärker sin finansiella ställning underlättar det finansieringen av investeringar inom miljöområdet

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:

Kommunens ombud, för verkställande
Styrelsen Munkedals Vatten AB, för kännedom
Ekonomiavdelningen, för kännedom

Munkedal Vatten AB

Årsredovisning för räkenskapsåret 2023

Organisationsnummer 556901–9648

Styrelsen och verkställande direktören för Munkedal Vatten AB med säte i Munkedal avger följande årsredovisning för räkenskapsåret 1 januari – 31 december 2023.

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	1
Resultaträkning	12
Balansräkning	13
Kassaflödesanalys	15
Redovisningsprinciper	16
Noter	17
Revisionsberättelse	23
Lekmannarevisorernas rapport.....	25

Årsredovisningen är upprättad i svenska kronor, SEK.

Redovisningen sker i tusentals kronor (tkr) om inget annat anges.

Belopp inom parentes avser föregående år.

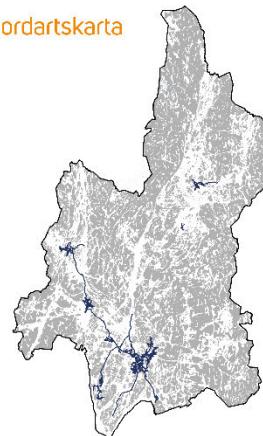
Visste du att Munkedal har...

7 vattenverk
6 tryckstegsstationer
5 reservoarer
4 reningsverk
38 pumpstationer

Snittledningslängden för en ansluten Munkedalsbo är 48 meter.

Genomsnittskunden i Sverige har 22 meter ledning.

Jordartskarta

Vad kostar ditt vatten och avlopp?

Villa:

Fast avgift för vatten och avlopp

6 450 kr/år

Avgift per tillkommande bostadsenhet

4 550 kr/år

Avgift för dagvatten från fastighet

(ingår i fast avgift)

Rörlig avgift för vatten och avlopp

34,9 kr/kbm & år

Flerbostadshus:

Fast avgift för vatten och avlopp

6 450 kr/år

Avgift per bostadsenhet¹

4 550 kr/år

Avgift för dagvatten från fastighet (800m²)

(ingår i fast avgift)

Rörlig avgift för vatten och avlopp

34,9 kr/kbm & år

1. Från och med 11:e lägenheten/bostadsenheten är avgiften per bostadsenhet lägre än tabellen visar.

Munkedal		2023	2022	2021
Antal anslutna personer till vattenledningsnätet ^{1,2} / spillvattennätet ^{1,2}	st	6 650/6 450	6 530/6 330	6 480/6 280
Ledningslängd totalt	m	311 300	309 400	309 800
Nylagda ² /omlagda ledningar (totalt) ²	m	2 300/50	4 300/300	1100/1300
Ledningsnätets förnyelsetakt	gång/år	1/6 226	1/1031	1/238
Totalt antal rörbrott/vattenläckor	st	11	4	12
Totalt antal avloppsstopp	st	6	11	8
Producerad mängd vatten ²	m ³	556 540	567 540	569 820
Andel läckage av renvatten (ej debiterat vatten)	%	31	29	25
Renad (behandlad) mängd avloppsvatten ²	m ³	1132 560	936 390	979 560

1. Antal personer baseras på en beräkning av genomsnittligt antal personer till varje ansluten anläggning. Sotenäs, Färelanda, Munkedal: anläggning x 2,5 pers. Uddevalla: Anläggning x 5 pers. (på grund av fler flerbostadshus).

Förvaltningsberättelse

Information om verksamheten

Munkedal Vatten är huvudman för den allmänna vattenförsörjningen och avloppshanteringen i kommunen, vilket omfattar att producera och distribuera vatten av god kvalitet samt rena avloppsvatten och därmed förenliga verksamheter.

Bolaget äger samtliga VA-anläggningar i Munkedals kommun. Munkedal Vatten AB har inga anställda utan den dagliga driften och annan förenlig verksamhet sköts av det gemensamma bolaget, Västvatten AB, som svarar för driften av VA-anläggningarna i Färgelanda, Munkedal, Sotenäs och Uddevalla kommun.

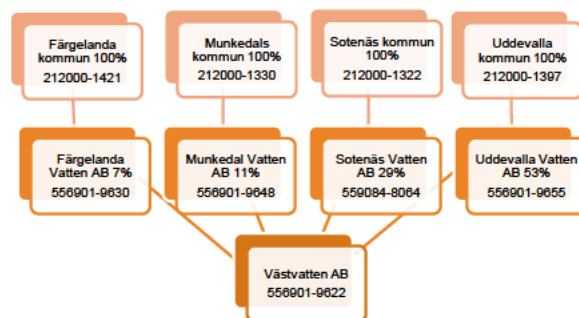
Bolagets verksamhet är förenlig med fastställt ändamål.

Topografi

Munkedals kommun är en glesbefolkad kommun med en större tätort och ett flertal mindre. Avstånden är förhållandevis långa mellan tätorterna. Terrängen är kuperad med mycket lera och berg i dagen. Den kommunala vattenförsörjningen kommer uteslutande från mindre grundvattentäkter som delvis är ihopkopplade. Avloppsreningen klaras med hjälp av flera mindre verk, som inte är sammankopplade.

Ägarförhållande

Munkedal Vatten AB är ett helägt dotterbolag till Munkedals kommun (212000–1330). Munkedal Vatten AB äger 11 % av det gemensamma bolaget Västvatten AB.

Eget kapital

Bundet eget kapital	
IB Aktiekapital	2 500 tkr
Årets förändring	0 tkr
UB Aktiekapital	2 500 tkr

Fritt eget kapital	
IB Eget kapital	0 tkr
Bal. res. inkl. årets resultat	0 tkr
UB Eget kapital	0 tkr

Väsentliga händelser under året

Ett axplock av händelserna under 2023.

Flertalet vattenläckor och avloppsstopp har åtgärdats, rotskärning av en stor dagvattenledning har genomförts, spolbrunnar har fällts in och flödesmätare har installerats.

Inmätningar av ledningsnätet pågår för att få en bättre och mer tillförlitlig karta.

Under det gångna året har Dingle nya vattenverk driftsatts och fått en ökad kapacitet jämfört med det gamla vattenverket. Vattenledningsnätet är ett komplext sammankopplat nät som sträcker sig mellan orter i kommunen, vilket medför att den ökade kapaciteten i Dingle även ökar vattentillgången i flera delar av kommunen.

Vi har under det gångna året även identifierat och åtgärdat ett flertal större läckor i ledningsnäten. Andra åtgärder som rensning av brunnar och effektivisering av spolning i Håby vattenverk har också bidragit till en bättre vattensituation. Sammantaget har dessa

åtgärder resulterat i en kraftig ökning av dricksvattensystemets kapacitet och medfört att vi inte behövde införa ett bevattningsförbud under sommaren 2023, trots periodvis torrt väder. För att möta kommunens framtida utveckling behöver vattentillgången på sikt öka.

Luft- och vattenspolning mellan Säleby och Dingle är genomförd för att kunna köra vatten i båda riktningarna utan missfärgning.

Vattenverken i Dingle, Ramberg och Fisketorp har haft tillsyn av kommunen i Munkedal. Dessa fick godkänt utan några anmärkningar. På grund av god ordning i verken har även verken klassats om med avseende på tillsynsfrekvens. Hädanefter kommer en glesare tillsyn att ske, vilket innebär en längre kostnad för tillsyn.

Fördjupad utredning av ytterligare lokala vattenresurser har påbörjats, tillsammans med en första bedömning av möjligheter och kostnader för en av våra tänkta dricksvattentäkter. Utredning kring ytterligare vattenresurser görs med utgångspunkt från Munkedals kommuns vattenförsörjningsplan och en översiktlig bedömning av kostnader för olika alternativ.

Utrustning för att läsa av vattenmätarna har installerats i ytterligare ett renhållningsfordon. Sammanlagt samlar nu två renhållningsfordon in mätdata för våra abonnenter. Avläsningsutrustningen används både till att hämta in värde från vattenmätare och läsa av läckljud, det vill säga ljudfrekvenser som kan indikera på en vattenläcka.

Kretsloppskampen testar ett nytt upplägg med föreläsning och experiment på plats hos femteklassarna i Munkedal. Det nya upplägget har fått ett gott gensvar och varit uppskattat såväl hos elever som lärare. Flera femteklasser har deltagit och blivit utbildade i toalettvet och hur vi i vår kommun tar hand om vårt gemensamma vatten och avlopp. I år vann Munkedalsskolan 5B tävlingen för Munkedal & Sotenäs.

Upphandling av laboratorietjänster har utförts under första halvan av året och blev klar strax före semestern. Övergången har gått smidigt, vi har nu ett avtal med bättre priser och bättre funktioner i form av mobilapp för tillgång till analysresultat med mera.

Miljörapporterna för 2022 är klara och inskickade till tillsynsmyndigheten. Reningsresultaten var bra.

På Munkedals avloppsreningsverk har tid ägnats åt att trimma in verket efter renoveringen av biosteget.

Länsstyrelsen har kommenterat vår periodiska besiktning av Dingle och Munkedal avloppsreningsverk. De pekar på problematik med brädd på ledningsnätet.

Miljökontorets tillsyn resulterade i att problematiken med tillskottsvatten till avloppsreningsverket i Hedekas uppmärksammades.

Vid byggnation av ny spillvattenledning från centrum till Munkedals avloppsreningsverk har två bräddpunkter utan mätning på ledningsnätet byggts bort. Nu kan vi mäta bräddvolym som vi tidigare inte kunde. Arbetet med att minska tillskottsvattnet från centrum fortgår.

Under april startade Driftsupport, en ny avdelning med fokus på uppströmsarbete, tillskottsvatten och GIS. Avdelningen ska arbeta med att hålla vårt kartsystem uppdaterat, minska allt som felaktigt hamnar i vårt ledningsnät och riktade informationsinsatser.

Framtida utveckling, risker och osäkerhetsfaktorer

För att kunna ha en långsiktig hållbar vattenförsörjning arbetar bolaget aktivt med effektiviseringar, framtida kapacitetsbehov och kontinuerliga statusbedömningar av verk och ledningar.

En tydlig trend är ökade myndighets-, lag- och kundkrav, ett behov av långsiktig klimatanpassning och nya säkerhetskrav kring bland annat nätverk- och informationssäkerhet (NIS). Framåt kommer NIS-direktivet utökas till att inte bara hantera dricksvatten utan även avloppshantering.

Merparten av verk och ledningsnät är gamla och det finns ett stort behov av underhåll och förnyelse.

Långsiktig planering, vattentjänstplan:

För att använda kollektivets pengar och bolagets resurser på ett så effektivt sätt som möjligt behövs ett långsiktigt planeringsarbete med effektiva lösningar. För detta krävs ett tydligt samarbete mellan förvaltningar, bolag och politiken. Det är numera ett lagkrav på att en vattentjänstplan ska vara upprättad från årsskiftet 2023/2024. Kommunen ansvarar för att upprätta planen, vilken ger en långsiktig riktning även för bolagets arbete.

Ekonomi: Enligt Svenskt Vatten kommer taxorna behöva höjas i snabbare takt framöver beroende på ett uppdämt investeringsbehov och ökande krav på vatten- och avloppstjänster. Dagens taxekollektiv betalar sannolikt inte sina kostnader, vilket beror på hur tidigare finansiering av anläggningar har skett (bland annat genom statliga medel).

En ökad miljömedvetenhet och beteendeförändringar hos våra kunder har och kan komma att visa sig i en minskad vattenförbrukning. Det innebär minskade kundintäkter och påverkar behovet av taxehöjningar för att täcka de fasta kostnaderna.

VA-verksamheten bygger på långsiktighet då investeringar som görs är både

kostsamma och har lång förväntad livslängd.

Ett ökat finansieringsbehov för att ta hand om underhåll av anläggningar och ledningsnät samt utöka kapaciteten är en utmaning. VA-verksamheten är kapitalintensivt och många kommun-koncerner har en hög belåning. Bolagets skuldsättningsgrad och förändringar i ränteläget har stor påverkan på den framtida kostnadsutvecklingen och bruksavgiften.

En ökad beskattning på VA syns framöver på grund av ränteavdragsbegränsningsregel som infördes 2019.

Ränteavdrags begränsningen innebär att räntan inte får dras av till fullo med åtföljande beskattning. Regeringen har tillsatt en utredning (Fi 2021:07) *"En uppföljning av de nya skattereglerna för företagssektorn"*. Svenskt Vatten arbetar med en skrivelse till utredningen, som handlar om att VA-sektorn ska vara kvalificerade att få ett undantag från räntebegränsningsreglerna.

Dricksvatten: Vattenförsörjningsfrågorna är viktiga i Munkedal. Vattenresurserna påverkas av torrsomrar och ökad VA-anlutning. Renovering av befintliga och utredningar för nya vattenanläggningar pågår för att nyttja vattenresurserna på bästa sätt.

Behovet av rent vatten i tillräckliga kvantiteter är ständigt i fokus, att trygga vattenresurserna från yttre påverkan är viktigt. Vattentäkter kommer säkerställas genom miljödomstolens tillstånd för vattenuttag och genom att vattenskyddsområden skyltas. Ett arbete som sker tillsammans med Munkedals kommun.

Ledningsnät: Ledningsnätet inventeras och planering av förnyelse genomförs för

att rätt åtgärder ska kunna sättas in i tid och på rätt plats. Arbetet med överföringsledning till Gårvik/Bergsvik fortsätter. Klimatförändringar ger större och intensivare regn, vilket resulterar i översvämningar på nätet som drabbar våra kunder. Arbetet med att klimatsäkra nätet behöver prioriteras. Sannolikt kommer också i framtiden större krav på rening av dagvatten.

Avlopp: Munkedals avloppsreningsverk med den befolkningsprognosen som finns i dagsläget når sin belastningsgräns år 2040. Allt beror på i vilken takt planerade exploateringar och VA-utbyggnadsområden byggs ut och vilken befolkningsutveckling som sker i kommunen. Utredning behövs göras, med särskilt fokus på markförhållanden och recipienten (Örekilsälven), för att klargöra om verket kan utökas på befintlig plats.

Den statliga utredningen om hantering av avloppsslam som presenterades 2020 har ännu inte resulterat i några konkreta framtida krav men vi behöver vara förberedda på förändrade kostnader och/eller krav på annan hantering av vårt slam. I nuläget sker avsättning av slam från reningsverken i huvudsak som anläggningsjord.

Forskning och utveckling

Västvatten är medlem i branschföreningen Svenskt Vatten. Verksamheten inom Svenskt Vatten Utveckling (SVU) är till stor del inriktad mot tillämpad forskning och utveckling av intresse för Svenskt Vattens medlemmar. Målet är att främja utvecklingen av ny kunskap inom områdena för vattentjänsternas alla delar, stödja branschens behov av kompetensförsörjning samt se till att framtagen kunskap sprids.

Utöver branschföreningen är Västvatten med i ett antal andra nätverk för forskning

och utveckling. Starkast engagemang har vi i DRICKS där Västvatten är medfinansierare och aktiv i arbetsgrupper. DRICKS är en centrumbildning för dricksvattenforskning vid Chalmers, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) och Lunds tekniska högskola med målet att tillsammans med andra bidra till en säkrare dricksvattenförsörjning.

Västvatten är även en aktiv medlem i teknikutvecklingsklustret VA-teknik Södra. Klustret är ett samarbete mellan tekniska högskolor, offentlig sektor och företag. VA-teknik Södra har som huvudsyfte att hitta lösningar till framtidens utmaningar för svenska kommuner och vattentjänstbolag. Fokusområden är främst framtidens avloppsvattenrening, energi och resurshushållning samt klimat, samhälle och vatten.

Miljöpåverkan

Bolaget bedriver verksamhet som till stora delar berörs av miljöbalken och dess förordningar. Anläggningarna omfattas av anmälnings- och tillståndsplikt enligt miljölagstiftningen.

För vattenverken avser tillstånden uttag av vatten och för reningsverken avser de behandling av hushållens och industrins avloppsvatten. Genom att ta hand om och rena avloppsvatten bidrar Västvatten till renare hav, sjöar och vattendrag. Detta sker främst genom reduktion av kväve, fosfor och syreförbrukande organiska föreningar (BOD) som finns i avloppsvattnet.

Verksamheten belastar miljön främst genom energiförbrukningen och utsläpp av renat avloppsvatten till recipient. Bolaget arbetar kontinuerligt med energi-effektivisering och har under 2023 bland annat installerat styrd uppvärmning på yttre stationer och ett antal nya energieffektivare pumpar.

Provtagning av utgående renat avloppsvatten görs löpande för att visa att gällande tillstånd och villkor följs.

Bolagets styrelse

Munkedal Vatten AB har ingen egen personal utan köper framför allt sina tjänster av Västsvatten AB.

Munkedal Vatten AB:s styrelse ska bestå av sju ledamöter och högst fem suppleanter. Kommunfullmäktige utser sina representanter till styrelsen samt vem som ska vara ordförande respektive vice ordförande. Dessa utses att ingå i styrelsen under mandatperioden på fyra år. Styrelsen inklusive suppleanter består av tre kvinnor och nio män.

Sedan pandemin sker nu alla beredningar digitalt.

Resultat och ställning

VA-verksamheten bedrivs enligt självkostnadsprincipen vilket innebär att de nödvändiga kostnaderna som krävs för att tillhandahålla respektive vattentjänst ska finansieras via motsvarande intäkt. Det vill säga att de nödvändiga kostnader som uppkommer för att till exempel ta hand om spillvatten finansieras via motsvarande avgift.

Den taxefinansierade verksamheten får inte gå med vinst. Eventuella över- eller underuttag av brukningsavgifter redovisas som skuld/fordran till VA-kollektivet. Överuttag kan flyttas över till VA-fonder för specifika ändamål som gynnar hela kollektivet.

Munkedal Vatten AB har två VA-fonder ”Kapacitetsökningar i Munkedal vattennätet” som aktiverades under året och ”Minska sårbarheten vid stor nederbörd” som är aktiverad sedan tidigare.

Årets underuttag är 915 tkr (föregående år underuttag 2 303 tkr). Detta underuttag måste enligt lag återställas inom tre år.

Årets resultat och förslag till vinstdisponering

Munkedal Vatten AB:s resultat för räkenskapsåret 1 januari 2023 – 31 december 2023 är 0 tkr.

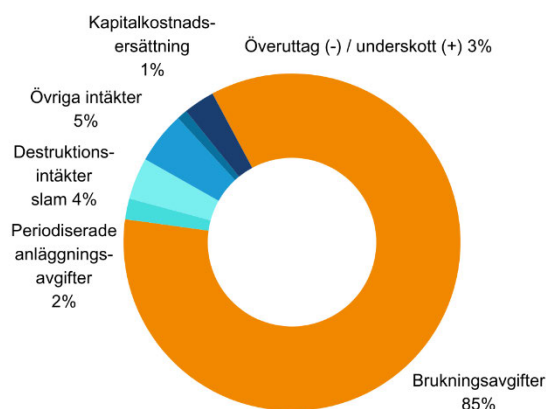
Bolaget genererar ingen vinst och således sker ingen ökning/minskning av det egna kapitalet.

Till årsstämman förfogande står inga vinstmedel. Det finns således inget resultat att disponera.

Intäkter

Bolagets intäkter består till största del av bruknings- och anläggningsavgifter från abonnenterna i taxekollektivet. Under året höjdes brukningsavgiften med 10,3 % och anläggningsavgiften höjdes med 15,0 %. Taxan beslutas årligen av kommunfullmäktige.

Bolagets intäkter (brukningsavgifter) varierar över åren beroende på vattenförbrukningen som påverkar den rörliga delen av taxan.

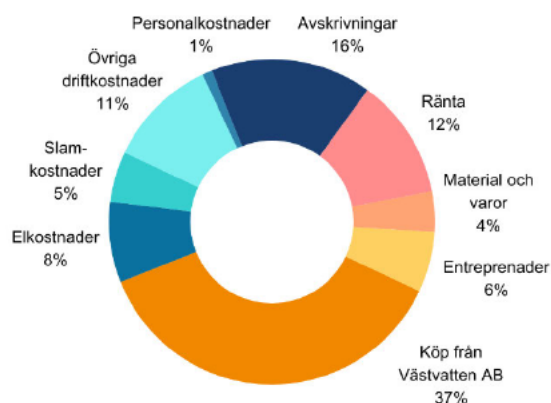
Under året har förbrukningen minskat, vilket påverkar brukningsintäkterna

negativt. Trenden att använda mindre vatten blev tydlig under pandemin och har sedan fortsatt bland annat på grund av de höga elpriserna och inflationsökningen. Producerad mängd vatten har också minskat under året jämfört med tidigare år.

Under året har elstöd på 742 tkr inkommit till bolaget.

Kostnader

Drygt en tredjedel är köp från det gemensamt ägda bolaget Västvatten AB, cirka en tredjedel är kapitalkostnader och en tredjedel är driftomkostnader.

I Västvatten AB finns all personal.

Finansiering och räntekostnader

Munkedal Vatten AB:s låneportfölj består av direkta lån 161 200 tkr (136 200 tkr) via Kommuninvest. Sedan 1 november 2020 hanterar Munkedal Vatten AB all upplåning inom egen regi med ramborgen via Munkedals kommun. Nyupplåningen har skett under året med 25 000 tkr.

	2023	2022
Låneskuld	161 200 tkr	136 200 tkr
Långgivare	Kommuninvest	Kommuninvest
Genomsnittlig räntebindning	2,55	2,4 år
Genomsnittlig kapitalbindning	2,70	2,77 år
Genomsnittlig ränta	2,79	0,78 %
Borgensavgift	48 tkr	308 tkr

Räntan har börjat stiga under året och det gynnsamma ränteläge som har varit under några år är borta. Genomsnittsräntan har under året varit 2,79 %. Budgeterad ränta var 1,2 %. Borgensavgiften är 0,03 %.

Munkedals kommun finansierar Munkedal Vatten AB med 1 % via det egna kapitalet.

Nyckeltal	2023	2022
Andel ägarfinansiering	1 %	1 %

Finansiering sker även genom förutbetalda anläggningsavgifter, vilka är en engångsavgift som betalas vid anslutning och som periodiseras över anläggningens beräknade livslängd, brukningsavgifter (löpande intäkter för vatten och avlopp) samt externa lån.

Enligt beslut i kommunfullmäktige 2017-02-08 §6 ska överföringsledningen Gårvik-Faleby finansieras via Munkedals kommun. De kapitalkostnader som överföringsledningen upparbetar faktureras Munkedals kommun och kommer så göras under ledningens livslängd.

Skatt

En beskattning av ej avdragsgilla kostnader och intäkter har skett under året.

Ränteavdragsbegränsningsregeln som infördes 2019 innebär att bolaget ska beskattas 2023. Dock har bolaget inestående avdragsutrymme sedan tidigare år vilket gör att beskattningen inte kommer genomföras.

Investeringar

Investeringar har skett med 18 699 tkr (35 948 tkr). Erlagda anläggningsavgifter uppgår till 4 207 tkr (6 774 tkr).

Investeringar	2023	2022
Reinvestering	13 438	14 854
Omvandling	1 488	5 650
Exploatering	3 773	15 444
Bruttoinvesteringar	18 699	35 948
Fakturerade anläggningsavgifter	-4 207	-6 774
Årets finansieringsbehov investeringar	14 492	29 174

Reinvestering: Reinvesteringar i befintliga VA-anläggningar såsom ledningsnät, vattenverk, reningsverk och yttre anläggningar.

Kapacitets- och säkerhetshöjande åtgärder säkerställer leverans men kan även utgöra förutsättningar för omvandlings- och/eller exploateringsprojekt.

Mindre ledningsarbeten: Kontinuerlig omläggning av ledningar av mindre omfattning.

- **Gatesandsvägen:** Grävning och ledningsdragning från Vadholmen till reningsverket är nu klar.
- **Önebacka bäckomläggning:** Planerad bäckomläggning i Önebacka har flyttats fram för att kunna utredas mer. Markens stabilitet tillät inte planerad schakt.
- **Hensbacka överföringsledning och reservoar:** Projektering och tillstånd från Länsstyrelsen och Trafikverket är klara för överföringsledningen. Avvaktar besked från exploatör.
- **Ramberg vattenverk, Hällevadsholm:** Nytt elskåp med PLC och kommunikation färdigt som möjliggör fjärrstyrning och övervakning. Filter och UV-ljus samt frekvensomriktare till borrhålpumpar är inköpta och installeras under 2024. Denna ombyggnad möjliggör mer kontinuerliga vattenuttag med säkerställd kvalitet som avlastar Dingle

vattenverk där vattnet i stället kan gå till Munkedal.

- **Dingle vattenverk:** Nytt borrhål och vattenverk med filter för järn och mangan. Slutbesiktning gjord i april, några åtgärds punkter kvarstår. Pluggning av gammalt borrhål skall utföras under 2024.
- **Håby vattenverk:** Projektet är klart. Arbete med automatisering av filterspolning, uppgradering elskåp och PLC, installation av UV-ljus och nya luckor till rå- och renvattenreservoar har utförts.
- **Hedekas vattenverk:** Automatisering av filterspolning, renovering av lokaler och igensättning av fönster som försvårar inbrott.
- **Kärnsjöns vattenverk:** Utredning har påbörjats för att utreda var ett möjligt framtida vattenverk kan lokaliseras. Platser som utreds är vattenverk vid Torps högreservoar som kan rena vatten från brunnarna vid Kärnsjön, Öbbön och eventuellt från Sandkullen. Alternativt vid dagens befintliga verk vid Kärnsjön. Vatten från nämnda grundvattentäkter är i behov av rening genom ett nytt filtersteg, speciellt vattnet från Kärnsjön där både järn och mangan förekommer.
- **Öbbön brunn**
Undersökningsborrning för ny brunn är genomförd och gick bra. Ny ersättningsbrunn borras i närheten av befintlig brunn under våren 2024.
- **Reservoarer:** Arbetet med Foss reservoar är klart, omläggning av tak kvarstår. Under slutet av 2023 togs master och antenner bort så omläggning av tak kan nu påbörjas. Renovering av Dingle högreservoar kommer att ske med avseende på rörgalleri och betong.
- **Munkedal avloppsreningsverk biosteg:** Projektet är klart och har omfattat renovering av biobassängerna, nya

bärare, nya ledningar i verket och en ny blåsmaskin för att lufta vattenvolymer i biosteget. Projektet blev dyrare än beräknat på grund av världsläget, räntor och ökade materialkostnader. Intrimning har gjorts under höst 2023.

- **Pumpstationer:** Utrustning för brutet vatten har installerats på ett antal stationer för att höja säkerheten på dricksvattnet.
  - Pumpstationen i Vässje har helrenoverats mekaniskt inklusive pumpar.
  - Inloppsstationen till Dingle avloppsreningsverk har en ny pump som lättare får med sig våtservetter och tvättlappar till rensallret.
  - Ytterligare ett par pumpar har bytts ut i pumpstationer.

Omvandling: VA-utbyggnad enligt kommunal VA-utbyggnadsplan eller som påkallats efter Länsstyrelsens beslut alternativt definierats i samband med tillsynsmyndighetens inventeringar.

- **Tungenäset etapp 2 överföringsledning:** Överföringsledning till Tungenäset är beslutad enligt kommunfullmäktige 2017-02-08 § 6, Dnr KS 2016–105§ 39. Beslutet innebär att överföringsledning byggs mellan Faleby och Gårvik. Tillståndsansökan för pumpstationen vid parkeringen pågår. Övriga tillstånd klara. Alternativ för en sträcka med dåliga markförhållande utreds. En ny kostnadsberäkning som gjordes 2021 för återstående arbeten visade en ökad totalkostnad och kommunfullmäktige har därefter, 2022-03-28 §32, beslutat om en ny budget på 46,1 mkr.
- **Gårvik Östra/Västra:** Detaljplanen för Gårvik Östra har vunnit laga kraft. Projektering har

pågått under 2023. Arbetet med detaljplanen för Gårvik Västra fortgår.

Exploatering: VA-utbyggnad som initieras av privata exploatörer eller kommunens mark- och exploateringsverksamhet.

- **Bergsvik:** Detaljplanearbetet pågår.
- **Gläborg/Håby:** Byggnation av ledningar till området klart under 2022.
- **Hensbacka:** Avvaktar besked från exploatör.
- **Håby handelsområde:** Nygammalt område som återkommit under början av 2023, avser flytt av ledningar samt serviser för nytt handelsområde. Diskussioner och planering med exploatör har pågått under året.
- **Åsen:** Arbeta med detaljplanen har pågått till och från under flera år. Inget utredningsarbete startat.
- **Korpås:** Byggnation av ledningar, och pumpstation blev klart under april 2023. Flytt av stöd för elstolpe skall utföras av Vattenfall innan tryckstegring placeras ut.
- **Gårvik Lökeberg:** Detaljplanen vann laga kraft innan sommaren 2023. Överföringsledningen behöver vara klar innan byggstart.

Anläggningsavgifter:

Anläggningsavgifter har under perioden fakturerats till ett belopp av 4 207 tkr. Främst är det fastigheter på Korpås som har anslutits men också en del servisavgifter/anslutningsavgifter vid Örekilsparken, Sohlbergs centrum och strötomter runt om i kommunen.

En strötomt ligger i ett område som sedan tidigare är inkopplat på det kommunala vatten- och avloppsnätet och där en ny fastighet kopplar in sig. Avgiften kan avse avgifter för servis, förbindelsepunkt, lägenhet och tomtyta.

Särredovisning av investeringar överstigande bolagets egna kapital
Alla projekt revideras löpande, framför allt i samband med budgetarbetet, vilket kan påverka särredovisningen och därmed initiera nya beslut.

Nedan sker jämförelse mot budget antagen av kommunfullmäktige (KF) 2022-11-28.¹

Investeringar överstigande bolagets egna kapital			
Investeringar	Upparbetat (tkr)	Budget (tkr)	Utförande (år)
Reinvestering			
Hensbacka reservoar	0	12 500	2024–2025
Hensbacka överföringsledning till exploatering	1 097	9 500	2024–2025
Kärnsjön VV	46	10 400	2023–2025
Munkedal reningsverk inkommande pumpstation	0	4 600	2024–2025
Munkedal ARV biosteg	9 830	7 100	2022–2023
Omvandling			
Tungenäset (Faleby-Gårvik)	20 401	46 100	2018–2024
Gårvik E1 östra	136	9 200	2024–2025
Gårvik E2 västra	216	18 700	2025–2026
Exploatering			
Bergsvik	257	29 700	2025–2027
Gläborg/Håby Logistikcenter	2 548	3 000	2022–2023
Hensbacka	428	7 300	2024
Åsen	1	7 300	2024
Korpås	12 799	6 300	2022–2023

Avskrivningar

Avskrivningarna på 5 246 tkr (4 766 tkr) är lägre än de budgeterade 5 899 tkr, vilket beror på investeringar som inte färdigställs

¹ Justering har skett efter detta datum men här sker jämförelse mot KF-beslut 2022-11-28.

i den takt som är budgeterad samt lägre investeringsutfall än budgeterat.

Balansräkning

Balansomslutning

Balansomslutningen är 210 042 tkr (182 552 tkr). Skillnaden på 27 490 tkr beror bland annat på ökning av anläggningstillgångar och kassalikviditeten på tillgångssidan och ökad upplåning på skuldsidan.

Balansomslutning är summan av tillgångssidan alternativt summan av skulder och eget kapital i ett företags balansräkning.

Anläggningstillgångar

Totalt har bolaget materiella anläggningstillgångar på 188 086 tkr (174 634 tkr).

Finansiella anläggningstillgångar består av aktier i intresseföretaget Västvatten AB.

Likviditet

Bolaget har en likviditet på 324 % (98 %). Likviditet är ett mått på kortsiktig betalningsförmåga och vid 100 % är de likvida medlen lika stora som de kortfristiga skulderna.

Likviditet beräknas genom att omsättningstillgångarna delas med kortfristiga skulder.

Soliditet

Soliditet är ett mått på bolagets långsiktiga betalningsförmåga. Bolagets soliditet är 1 % (1 %).

Den låga soliditetens beror på att taxekollektivet inte ska gå med vinst utan de över- eller underuttag som uppkommer bokas som skuld respektive fordran på kollektivet.

Soliditet: Justerat eget kapital (eget kapital och obeskattade reserver med avdrag för uppskjuten skatt) i procent av balansomslutning.

Internkontroll

Under 2023 har internkontroll genomförts inom två kontrollområden:

- Upphandlingsförfarandet
- Skyddsronder

Organisationen har över lag ett gott arbete kring upphandlingsförfarandet och skyddsronder. Några fåtal förbättringsåtgärder har genomförts inom respektive kontrollområde som handlar om att förtydliga och få enhetliga rutiner. Dessutom har samordning av skyddsrondsprotokoll genomförts för att uppföljningen av vilka åtgärds punkter som är hanterade och vilka som återstår att hantera ska bli enklare.

God ekonomisk hushållning

Enligt kommunallagen ska kommunen och deras bolag uppfylla god ekonomisk hushållning samt definiera vad det betyder för varje enskilt bolag. God ekonomisk hushållning för Munkedal Vatten AB bedöms vara när de två finansiella målen och övervägande del av verksamhetsmålen är uppfyllda.

Finansiella mål:

- För varje enskilt år ska kostnaderna täckas av intäkter (I kostnader och intäkter inkluderas tidigare års överuttag/underuttag)
- En hög kassalikviditet, minst 100% (Vid beräkning inkluderas outnyttjad checkkredit i omsättningstillgångarna)

² Svenskt vatten, En normalvilla "Typhus A" omfattar ett friliggande källarlöst enbostadshus omfattande 5 rok, badrum med WC, tvättstuga, ett extra toaletterum samt garage. Våningsyta 150 m² inkl. garage 15 m², tomtyta 800 m², vattenförbrukning 150 m³/år. Avgifterna redovisas inklusive moms.

Verksamhetsmässiga mål:

- Installering av luft/värmepumpar
- Byte av tre fordon till elfordon (VVAB)

För Munkedal Vatten AB har inte god ekonomisk hushållning, utifrån de angivna kriterierna, uppnåtts. Orsaken till det är att bolaget har gjort ett underuttag och därmed har det finansiella målet "För varje enskilt år ska kostnaderna täckas av intäkterna" inte uppfyllts.

Flerårsjämförelse

Bolagets ekonomiska utveckling i sammandrag de senaste fem åren.

Flerårs-översikt	2023	2022	2021	2020	2019
Total omsättning (tkr)	32 342	30 624	26 152	23 552	23 584
Balans-omslutning (tkr)	210 042	182 552	165 893	138 105	137 637
UB lån (tkr)	161 200	136 200	119 200	102 200	102 203
Genomsnittlig ränta (%)	2,8	0,8	0,2	1,8	2,0
Årskostnad Typhus A (kr) ^{2**}	11 685	10 591	10 179	9 783	9 409
Årskostnad Typhus B (kr) ^{3*}	127 150	115 245	110 800	106 485	102 741
Antal läckor (st.)	11	4	12	10	14
Antal driftstopp, avlopp (st.)	6	11	8	8	8
Debiterad mängd vatten (%)	69	71	75	68	69

³ Svenskt vatten, "Typhus B" är ett flerbostadshus som är anslutet till vatten, spillvatten- och dagvatten. 15 lägenheter, 1000 m² våningsyta, 800 m² tomtyta, vattenförbrukning 2000 m³/år. 2 parallellkopplade vattenmätare qn 2,5 m³/h. Avgifterna redovisas inklusive moms.

Resultaträkning

En resultaträkning är en sammanställning av bolagets kostnader och intäkter under en period av ett år.

Munkedal Vatten AB			
Resultaträkning (tkr)	Not	Resultat 2023	Resultat 2022
Rörelsens intäkter			
Nettoomsättning	1	28 929	27 860
Övriga rörelseintäkter	2	3 413	2 764
Summa intäkter		32 342	30 624
Rörelsens kostnader			
Material och varor		-1 419	-2 160
Entreprenader		-2 087	-2 167
Övriga externa kostnader	3,4	-19 352	-19 146
Personalkostnader	5	-220	-146
Avskrivningar	6	-5 246	-4 766
Summa kostnader		-28 324	-28 385
Rörelseresultat		4 018	2 239
Resultat från finansiella poster			
Ränteintäkter	7	318	45
Räntekostnader	8	-4 323	-2 271
Summa efter finansiella poster		13	13
Skatt på årets resultat	9	-13	-13
Årets resultat		0	0

Balansräkning

Balansräkningen redovisar bolagets tillgångar och skulder samt det egna kapitalet. Vad bolaget äger och är skyldiga vid en viss tidpunkt, i detta fall vid årsskiftet.

Balansräkning (tkr)	Not	2023-12-31	2022-12-31
TILLGÅNGAR			
Anläggningstillgångar			
VA-anläggningar	11	130 706	106 684
Mark	12	17	17
Maskiner och tekniska anläggningar	13	13 978	9 046
Inventarier	14	839	596
Pågående investeringar	15	42 547	58 291
		188 087	174 634
Finansiella anläggningstillgångar			
Andelar i intresseföretag	16	275	275
		275	275
Summa anläggningstillgångar		188 361	174 909
Omsättningstillgångar			
Kundfordringar		1 244	799
Aktuell skattefordran	24	0	0
Fordringar hos Munkedals kommun	17	17 657	4 861
Fordringar hos koncernföretag inom Munkedals kommun		320	417
Underutttag VA-kollektivet	18	2 318	1 403
Övriga fordringar		13	11
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter	19	128	152
		21 680	7 643
Summa omsättningstillgångar		21 681	7 643
SUMMA TILLGÅNGAR		210 042	182 552

Balansräkning (tkr)	Not	2023-12-31	2022-12-31
EGET KAPITAL OCH SKULDER			
Eget kapital			
<i>Bundet eget kapital</i>			
Aktiekapital	20	2 500	2 500
		2 500	2 500
Fritt eget kapital			
Årets resultat		0	0
		0	0
Summa eget kapital		2 500	2 500
Långfristiga skulder			
Lån via Kommuninvest	21	161 200	136 200
Lån av kommunen	17	0	0
Förutbetalda intäkter från anläggningsavgifter		31 904	28 240
VA-fond	22	7 701	7 785
Övriga långfristiga skulder Kommun/kommunkoncern	23	24	0
Övriga långfristiga skulder	23	30	0
		200 859	172 225
Kortfristiga skulder			
Överuttag VA-kollektivet	18	0	0
Leverantörsskulder		3 092	3 288
Skulder till Munkedals kommun		373	941
Skulder till koncernföretag inom Munkedals kommun		209	327
Skulder till intresseföretag		1 431	990
Aktuell skatteskuld	24	27	24
Övriga skulder		481	1 146
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter	25	1 070	1 111
		6 683	7 827
SUMMA EGET KAPITAL OCH SKULDER		210 042	182 552

Kassaflödesanalys

Kassaflödesanalysen visar på de likvida betalningsströmmar som har skett i bolaget under året.

Kassaflödesanalys	Not	2023	2022
Den löpande verksamheten			
Resultat efter finansiella poster		13	13
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet	26	4 606	4 243
Justering		0	0
Kassaflöde från den löpande verksamheten före förändringar av rörelsekapital		4 619	4 256
Förändringar i rörelsekapital			
Ökning (-) / Minskning (+) av rörelsefordringar		3 308	-2 739
Ökning (+) / Minskning (-) av rörelseskulder		-1 144	-6 595
Kassaflöde från den löpande verksamheten		6 783	-5 078
Investeringsverksamheten			
Förvärv av materiella anläggningstillgångar		-18 699	-35 948
Avyttringar av finansiella tillgångar		0	0
Kassaflöde från investeringsverksamheten		-18 699	-35 948
Finansieringsverksamheten			
Upptagna lån		25 000	17 000
VA-fond		0	0
Inbetalda anläggningsavgifter		4 207	6 765
Övriga långfristiga skulder		54	0
Kassaflöde från finansieringsverksamheten		29 261	23 765
Årets kassaflöde		17 345	-17 261
Likvida medel vid årets början	17	0	17 261
Likvida medel vid årets slut	17	17 345	0

Redovisningsprinciper

Årsredovisningen har upprättats i enlighet med årsredovisningslagen (1995:1554) och Bokföringsnämndens allmänna råd, BFNAR 2012:1.

Tillgångar, avsättningar och skulder har värderats till anskaffningsvärden om inget annat anges nedan.

Intäkter

Prissättning för försäljning av bolagets tjänster, som regleras i Lag (2006:412) om allmänna vattentjänster, sker med hänsyn till självkostnadsprincipen.

Intäkter har tagits upp till verkligt värde av vad som erhållits eller kommer att erhållas vid leverans till kund.

Intäkter i form av anläggningsavgifter redovisas som långfristig skuld (förutbetald intäkt) och periodiseras linjärt över respektive anläggningstillgångs nyttjandetid.

Över- eller underuttag av brukningsavgifter redovisas som minskade alternativt ökade intäkter.

Fordringar upptas till det belopp som efter individuell prövning beräknas bli betalt.

Materiella anläggningstillgångar

Materiella anläggningstillgångar redovisas till anskaffningsvärde minskat med ackumulerade avskrivningar. I anskaffningsvärdet ingår förutom inköpspriset även utgifter som är direkt hänförliga till förvärvet.

Några räntor har ej aktiverats under året.

Indirekta tillverkningskostnader som utgör mer än en oväsentlig del av den sammanlagda utgiften för tillverkningen

och uppgår till mer än ett obetydligt belopp har räknats in i anskaffningsvärdet.

För de materiella anläggningstillgångarna där skillnaden i förbrukningen av betydande komponenter bedömts vara väsentlig har de delats upp i komponenter och skrivs av separat. Flertalet tillgångar som övertogs från kommunen är upplagda på samma sätt som de övertogs. Kvarstående restvärde på ej fördelade tillgångar från kommunen är 0,02 % av totala anläggningstillgångarna.

Tillkommande utgifter

Tillkommande utgifter som uppfyller tillgångskriteriet räknas in i tillgångens redovisade värde. Utgifter för löpande underhåll och reparationer redovisas som kostnader när de uppkommer.

Avskrivningar

Avskrivning sker linjärt över tillgångens beräknade nyttjandeperiod eftersom det återspeglar den förväntade förbrukningen av tillgångens framtida ekonomiska fördelar. Avskrivningen redovisas som kostnad i resultaträkningen.

Nyttjandeperiod

Komponenter	Nyttjandeperiod
Byggnader	20–75 år
Processkonstruktioner	30–75 år
EI o automation	10–35 år
Maskiner o pumpar	10–30 år
Markanläggningar	15–75 år
Inventarier o verktyg	3–10 år
Transportmedel	5–15 år
Anläggningsavgifter*	75 år

*Anläggningsavgift skrivs av på 75 år från och med 201 805.

Leasing

Alla leasingavtal redovisas som operationella leasingavtal. Leasingavgifterna, inklusive förhöjd förstagångshyra men exklusive utgifter för tjänster som försäkring och underhåll,

redovisas som kostnad linjärt över leasingperioden.

Koncernförhållanden

Bolaget ägs till 100 % av Munkedals kommun. I resultat- och balansräkning samt not redovisas mellanhavanden till andra företag som ingår i Munkedals kommun under rubriken koncernföretag inom Munkedals kommun.

Bolaget äger 11 % av Västvatten AB. I resultat- och balansräkning samt not redovisas mellanhavanden till Västvatten AB under rubriken intresseföretag.

Noter

Noter till resultaträkningen

Not 1 Nettoomsättning		
	2023	2022
Fakturerade brukningsavgifter till Munkedals kommun	1 410	1 223
Fakturerade brukningsavgifter till koncernföretag inom Munkedals kommun	2 514	2 567
Fakturerade brukningsavgifter till övriga	23 547	21 310
Årets periodiserade anläggningsavgifter	543	457
Årets överuttag (-) / underuttag (+) brukningsavgifter	915	2 303
Summa	28 929	27 860

Not 2 Övriga rörelseintäkter		
	2023	2022
Erhållna kommunala bidrag	398	619
Destruktionsintäkter slam – Koncernföretag inom Munkedals kommun	1 296	1 337
Destruktionsintäkter slam – övriga	73	93
Övriga intäkter	1 646*	715
Summa	3 414	2 764

*Elstöd inkom 2023 på 742 tkr.

*Uppbokning 2021 som vändes 2022.

Not 3 Övriga Externa kostnader		
	2023	2022
Köp av tjänster från Västvatten AB (intresseföretag)	11 844	10 015
Elkostnader	2 440	3 385
Slamkostnader	1 466	1 707
Befarade skadestånd, översvämningar	14	26
Övriga driftkostnader	3 588	4 013
Summa	19 352	19 146

Not 4 Arvode och kostnadsersättningar till revisorer		
EY	2023	2022
Revisionsuppdrag	53	47
Andra tjänster	0	-135*
Summa	53	-88

Not 5 Löner och ersättningar till styrelsen		
	2023	2022
Löner och ersättningar	177	128
(varav <i>tantiem o.d.</i>)	0	0
Sociala kostnader	43	18
(varav <i>pensionskostnader</i>)	0	0
Övriga personalkostnader	0	0
Summa	220	146

Bolaget har under räkenskapsåret ej haft någon anställd personal. Tjänster för administration, drift och underhåll har köpts från Västvatten AB.

Not 6 Avskrivningar		
	2023	2022
Avskrivningar på VA-anläggningar	4 204	3 845
Avskrivningar på maskiner	978	858
Avskrivningar på inventarier	64	63
Summa	5 246	4 766

Not 7 Ränteintäkter		
	2023	2022
Ränteintäkter bankkonto	284	21
Ränteintäkter kortfristiga fordringar	19	6
Ränteintäkter skattekonto	2	0
Ränteintäkter övrigt	13	18
Summa	318	45

Not 8 Räntekostnader		
	2023	2022
Räntekostnader till Finansiellt institut	4 323	971
Övriga räntekostnader	0	1 300
Summa	4 322	2 271

2022 belastades Munkedals vatten med en beskattning på 971 tkr för räntekostnader som har betalas till Munkedals kommun under åren 2016-2018.

Not 9 Skatt på årets resultat		
	2023	2022
Skattekostnad 2023	13	-
Skattekostnad 2022		13
Summa	13	13

Avstämning skatt på årets resultat		
	2023	2022
Ej avdragsgilla kostnader	65	63
Ej skattepliktiga intäkter	-2	0
Summa	63	63

Skattesats för bolaget är 20,6 %.

Upplysning: Bolaget har inga leasingavtal utan enbart serviceavtal.

Nyttjanderättsavtal finns med 6 mån uppsägningstid. Hyra 12 tkr/år.

Not 10 Förslag till vinstdisposition		
	2023	2022
Balanserade vinstmedel	0	0
Årets resultat	0	0
Summa	0	0

Till årsstämmans förfogande står inga vinstmedel. Det finns således inget resultat att disponera.

Noter till balansräkningen

Not 11 VA-anläggningar		
	2023	2022
Ingående ackumulerade anskaffningsvärde	194 813	180 324
Årets anskaffningar	28 228	14 489
Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	223 041	194 813
Ingående ackumulerade avskrivningar	-88 129	-84 282
Årets avskrivningar	-4 206	-3 847
Utgående ackumulerade avskrivningar	-92 335	-88 129
Redovisat värde vid årets slut	130 706	106 684

Not 12 Mark		
	2023	2022
Ingående ackumulerade anskaffningsvärde	17	17
Årets anskaffningar	0	0
Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	17	17
Ingående ackumulerade avskrivningar	0	0
Årets avskrivningar	0	0
Utgående ackumulerade avskrivningar	0	0
Redovisat värde vid årets slut	17	17

Not 13 Maskiner och tekniska anläggningar		
	2023	2022
Ingående ackumulerade anskaffningsvärde	21 693	20 278
Utrangering	640	
Årets anskaffningar	5 908	1 415
Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	28 241	21 693
Ingående ackumulerade avskrivningar	-12 647	-11 790
Årets avskrivningar	-976	-857
Utrangering	-640	
Utgående ackumulerade avskrivningar	-14 263	-12 647
Redovisat värde vid årets slut	13 978	9 046

Not 14 Inventarier		
	2023	2022
Ingående ackumulerade anskaffningsvärde	3 324	3 150
Årets anskaffningar	307	174
Utgående ackumulerade anskaffningsvärde	3 631	3 324
Ingående ackumulerade avskrivningar	-2 728	-2 665
Årets avskrivningar	-64	-63
Utgående ackumulerade avskrivningar	-2 792	-2 728
Redovisat värde vid årets slut	839	596

Not 15 Pågående investeringar		
	2023	2022
Ingående nedlagda utgifter	58 291	38 421
Årets nedlagda utgifter	18 699	35 948
Under året överfört färdigställda	-34 443	-16 078
Redovisat värde vid årets slut	42 547	58 291

Not 16 Andelar i intresseföretag		
Västvatten AB 556901–9622	2023	2022
Säte	Uddevalla	Uddevalla
Andelar av röster och kapital	11 %	11 %
IB	275	275
Bokfört värde		
Årets försäljning	0	0
UB Eget kapitalandel	275	275
Resultatandel	0	0

Not 17 Fordringar/Lån av kommunen		
	2023	2022
Likvida medel, kommunens bankkonto	17 345	0
<i>Beviljad kredit</i>	<i>2 000</i>	<i>2 000</i>
Utnyttjad kredit	0	0
Övrig fordran Munkedals kommun	312	4 861
Summa	17 657	4 861

Bolaget har en kredit genom utnyttjande av checkkredit via kommunens kontosystem. Bolaget har inte ställt någon säkerhet för koncernkontokredit.

Not 18 Överuttag/Underuttag VA-kollektivet		
	2023	2022
Underuttag VA-kollektivet 2023	-915	
Underuttag VA-kollektivet 2022	-2 303	-2 303
Överfört till VA-fond 2021	-1 310	-1 310
Överuttag VA-kollektivet 2021	1 310	1 310
Överfört till VA-fond 2020	-1 479	-1 479
Överuttag VA-kollektivet 2020	2 379	2 379
Överfört till VA-fond 2019	-566	-566
Överuttag VA-kollektivet 2019	566	566
Överfört till VA-fond 2018	-914	-914
Överuttag VA-kollektivet 2018	914	914
Överfört till VA-fond 2017	-730	-730
Överuttag VA-kollektivet 2017	730	730
Överfört till VA-fond 2016	-2 920	-2 920
Överuttag VA-kollektivet 2016	5 022	5 022
Justering 2016	1	1
Överuttag VA-kollektivet 2015	92	92
Underuttag VA-kollektivet 2014	-3 302	-3 302
Överuttag VA-kollektivet 2013	297	297
Överuttag VA-kollektivet 2012	810	810
Summa	-2 318	-1 403

Not 19 Förutbetalda kostnader/Upplupna intäkter		
	2023	2022
Upplupna intäkter	0	59
Förutbetalda kostnader	128	93
Summa	128	152

Not 20 Antal Aktier		
	2023	2022
Antal Aktier (st.)	2 500	2 500
Aktiekapital (tkr)	2 500	2 500

Not 21 Externa Lån		
	2023	2022
Kommuninvest	161 200	136 200
Summa	161 200	136 200

All upplåning sker i dagsläget via Kommuninvest.

Not 22 VA fond		
	2023	2022
IB VA-fond	3 355	4 919
Årets Överföring till VA-fond	0	0
Överfört till upplösning av VA-fond	-3 355	-1 564
UB VA-fond	0	3 355
Upplösning VA-fond		
Överfört till upplösning av VA-fond	4 430	2 920
Aktivering VA-fond	3 355	1 564
Upplösning VA-fond	-84	-54
Summa	7 701	4 430
Totalsumma	7 701	7 785

VA-fond består av två olika fonder: "Minska sårbarheten vid stor nederbörd" 1 564 tkr (aktiverad 2022) och "Kapacitetsökningar i Munkedal vattennät" 3 355 tkr (aktiverad 2023).

Not 23 Övriga långfristiga skulder		
	2023	2022
Vattentankstationsnycklar (kommunen/kommunkoncernen)	24	0
Vattentankstationsnycklar övriga	30	0
Summa	54	0

Not 24 Skattefordran/Skatteskuld		
	2023	2022
Aktuell skattefordran	0	0
Aktuell skatteskuld	27	24
Summa	27	24

Not 25 Upplupna kostnader/Förutbetalda intäkter		
	2023	2022
Upplupna ränteintäkter	595	326
Upplupna elkostnader december	268	577
Upplupna entreprenörskostnader	105	160
Upplupna underhållskostnader	0	0
Övriga upplupna driftkostnader	102	48
Summa	1 070	1 111

Not 26 Tilläggsupplysningar till kassaflödesanalysen		
	2023	2022
Justering för poster som inte ingår i kassaflödet med mera		
Avskrivningar	5 246	4 766
Årets periodiserade/upplösta anläggningsavgifter	-543	-465
Onyttiggjorda anläggningar	0	9
Årets periodiserade/upplösning VA-fond	-84	-54
Årets uppbokade skatt	-13	-13
Summa	4 606	4 243

Not 27 Ställda säkerheter och eventualförpliktelser		
	2023	2022
Ställda panter	Inga	Inga
Eventualförpliktelser	Inga	Inga

Händelser efter balansdagen

Inga övriga händelser sedan balansdagen är av sådan art att de ger en väsentlig ekonomisk vinning eller förlust.

Resultat- och balansräkning kommer att föreläggas årsstämman 2024-04-22 för fastställelse. Underskrift sker digitalt.

Munkedal Vatten AB:s styrelse:

Henrik Palm (Ordförande)

Per-Arne Brink (Vice ordförande)

Terje Skaarnes (Ledamot)

Mikael Hultengren (Ledamot)

Sabina Fremark (Ledamot)

Mikael Kettil (Ledamot)

Leif Svensson (Ledamot)

Verkställande direktör

Peter Johansson

Auktoriserad revisor

Vår revisionsberättelse har lämnats

Ernst & Young AB

Anders Linusson

Revisionsberättelse

Addo Sign ID-nummer : 3e48a59d-81a7-4c96-ad63-75fc6e59d8dc

Revisionsberättelse

Addo Sign ID-nummer : 3e48a59d-81a7-4c96-ad63-75fc6e59d8dc

Lekmannarevisorernas rapport

Addo Sign ID-nummer : 3e48a59d-81a7-4c96-ad63-75fc6e59d8dc

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat med Visma Addos säkra digitala signatur.
Undertecknarens identitet registreras fysiskt i det elektroniska PDF-dokumentet och visas nedan.
Alla tider anges i koordinerad universell tid (Coordinated Universal Time, UTC).

Undertecknare

 <p>Lars Peter Johansson VD DrubPOhutQmHw+bX2g+xzw</p> <p>2024-02-15 09:12:39Z</p>	 <p>PER ERLAND HENRIK PALM MVAB 8aPqVC6/4rIdeAp3LP8b2A</p> <p>2024-02-15 09:50:12Z</p>
 <p>PER ARNE BRINK MVAB/VVAB U00VDPPTY4y3fDegOs+rGg</p> <p>2024-02-15 09:58:35Z</p>	 <p>Terje Skaarnes MVAB q32fOVjW/uWJ3EC2MdiVQ</p> <p>2024-02-15 15:00:32Z</p>
 <p>MIKAEL HULTENGREN MVAB 02pIMpVqk47CJ7ulskREcg</p> <p>2024-02-15 15:14:10Z</p>	 <p>SABINA FREMARK MVAB wLNF8b+KSnlA9YvMjvX6OA</p> <p>2024-02-15 15:18:19Z</p>
 <p>MIKAEL TONY KETTIL MVAB IMisCqEPgx37N7PTf/zLfw</p> <p>2024-02-15 16:41:47Z</p>	 <p>LEIF SVENSSON MVAB Psc/p1d8Q62bHk4RYLIMNw</p> <p>2024-02-15 21:25:07Z</p>
 <p>ANDERS LINUSSON EY Huvudrevisor WwXz+N8Hu6jVuWmYYYYkOg</p> <p>2024-02-21 09:42:27Z</p>	

Dokumentet signeras digitalt med den säkra signeringstjänsten Visma Addo. Signaturbeviset i dokumentet säkras och valideras med det matematiska hashvärdet för originaldokumentet.

Dokumentet är låst för ändringar och tidsstäplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. Alla kryptografiska signeringsbevis är inbäddade i PDF-dokumentet ifall de ska användas för validering i framtiden.

Hur man verifierar dokumentets äkthet

Dokumentet är skyddat med ett Adobe CDS-certifikat. När dokumentet öppnas i Adobe Reader ser det ut att vara signerat genom Visma Addo signeringstjänst.

Signaturerna i detta dokument är juridiskt bindande. Dokumentet är signerat med Visma Addos säkra digitala signatur.
Undertecknarens identitet registreras fysiskt i det elektroniska PDF-dokumentet och visas nedan.
Alla tider anges i koordinerad universell tid (Coordinated Universal Time, UTC).

Dokument i försändelsen

Årsredovisning MVAB (2023).pdf

Detta dokument

Addo Sign ID-nummer : 3e48a59d-81a7-4c96-ad63-75fc6e59d8dc

Dokumentet signeras digitalt med den säkra signeringstjänsten Visma Addo. Signaturbeviset i dokumentet säkras och valideras med det matematiska hashvärdet för originaldokumentet.

Dokumentet är låst för ändringar och tidsstämplat med ett certifikat från en betrodd tredje part. Alla kryptografiska signeringsbevis är inbäddade i PDF-dokumentet ifall de ska användas för validering i framtiden.

Hur man verifierar dokumentets äkthet

Dokumentet är skyddat med ett Adobe CDS-certifikat. När dokumentet öppnas i Adobe Reader ser det ut att vara signerat genom Visma Addo signeringstjänst.

Lars-Erik Hansson
Ekonomichef

Dnr: KS-2024-000015

Månadsrapport februari 2024 för Munkedals kommun

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar godkänna Månadsrapport februari för Munkedals kommun

Sammanfattning

Munkedals kommun har ett prognosticerat överskott per februari månad om 6 650 tkr mot budget.

Den stora avvikelser återfinns inom finansverksamheten där avvikelsern uppgår till 6 700 tkr. Av utrymmet för volymökningar och ökade kapitalkostnader beräknas 6 500 tkr ej utnyttjas. Löneökningar beräknas nyttjas enligt budget. För skatte- och bidragsintäkter låg SKR:s prognos per februari på ett överskott motsvarande 5 800 tkr. Av dessa är 4 400 tkr utdelat till nämnderna vilket innebär att finansens totala prognos för skatte- och bidragsintäkter uppgår till 1 400 tkr. Pensionskostnaderna förväntas vara höga även 2024 och enligt Skandias prognos kommer kostnaderna överstiga budget med 900 tkr vid årets slut. Även försäkringskostnaderna förväntas överstiga budget med 300 tkr.

Övriga nämnder har endast mindre avvikelser mot budget.

Investeringsutgifterna bedöms uppgå till drygt 61 mnkr att jämföra med budget på knappt 64 mnkr. Den största investeringen avser renovering av Kungsmarksskolan.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-04-01
Månadsrapport februari för Munkedals kommun

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Verksamheten kan bedrivas enligt den planering som gäller för i budget 2024

Hållbar utveckling – Social dimension

Inga särskilda konsekvenser

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga särskilda konsekvenser

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:

Ekonomiavdelningen, för kännedom
Nämnderna, för kännedom

Månadsrapport februari 2024

Drift prognos - avvikelse från budget (tkr)

Munkedals kommun har ett prognosticerat överskott per februari månad om 6 650 kr mot budget fördelat på nedanstående nämnder. Prognosen bygger på det verksamheterna har kännedom om i rapportperioden.

	Feb	Apr	Aug	Okt
Finansverksamheten	6 700			
Kommunstyrelsen	150			
Kultur- och utbildningsnämnd	100			
Välfärdsnämnd	0			
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnd	0			
Övriga nämnder	-300			
Summa	6 650			

Finansverksamheten

Totalt prognostiseras ett överskott för finansverksamheten på 6 700 tkr per februari.

Av utrymmet för volymökningar och ökade kapitalkostnader beräknas 6 500 tkr ej utnyttjas, löneökningar beräknas nyttjas enligt budget. För skatte- och bidragsintäkter låg SKR:s prognos per februari på ett överskott motsvarande 5 800 tkr. Av dessa är 4 400 tkr utdelat till nämnderna vilket innebär att finansens totala prognos för skatte- och bidragsintäkter uppgår till 1 400 tkr.

Pensionskostnaderna förväntas var höga även 2024 och enligt Skandias prognos kommer kostnaderna överstiga budget med 900 tkr vid årets slut. Även försäkringskostnaderna förväntas överstiga budget med 300 tkr.

Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen prognosticerar ett överskott på 150 tkr i resultat vid årets slut. Det är inom Kommundirektörens ansvar och verksamheten ÖP 2040 som prognostiserar ett överskott på 150 tkr. HR-avdelningen, Ekonomiavdelningen inklusive Bilvårdsenheten, Löneavdelningen samt Administrativa avdelningen prognostiserar samtliga ett utfall enligt budget för 2024.

Kultur- och utbildningsnämnd

Kultur- och utbildningsnämnden visar per februari månad en positiv årsprognos om 100 tkr mot budget. Det prognosticerade överskottet är främst hänfört till gymnasiet då tilldelningen per plats är högre än vad kostnaden är per köp plats. Fritidshem prognostiserar ett underskott på 1 900 tkr samtidigt som grundskolan visar ett överskott på motsvarande belopp, ett allokeringsproblem då personal går mellan verksamheterna.

Välfrädsnämnd

Välfrädsnämnden visar per februari månad en prognos på +-0 tkr. Avdelning Stöd prognostiserar ett underskott som främst är hänfört till ökade kostnader för omsorgsresor inom dagligverksamhet. Underskottet kvittas mot ett överskott inom Vård och omsorg där särskilt boende prognostiserar ett överskott på personalkostnader till följd av lediga platser. Avdelning Individ- och familjeomsorg prognostiserar ett litet överskott men prognosen är osäker beroende på hur antalet placeringar faller ut under året.

Miljö- och samhällsbyggnadsnämnd

Den totala prognosen för Miljö- och samhällsbyggnadsnämnden visar på ett resultat enligt budget +-0 tkr. Samtliga avdelningar inom nämnden prognostiserar ett resultat enligt budget per årets slut.

Övriga nämnder

Övriga nämnder som avser Kommunfullmäktige, Valnämnd, Överförmyndare, Revision och Jävsnämnd visar per oktober månad en årsprognos om -300 tkr.

Åtgärder

Kommunstyrelsens prognos är ett överskott och presenterar därmed inga åtgärder. Åtgärderna som beslutades om i budget 2024 är verkställda.

Kultur- och utbildningsnämnden och dess förvaltning kan per februari inte se något behov av ytterligare åtgärder utöver de som redan är beslutade. Det finns i dagsläget en avvikelse mot redan beslutade åtgärder gällande transportkostnader inom anpassad grundskola. Där har man nyligen köpt in ett eget fordon vilket kommer innebära lägre kostnader för transporten resterande del av året. Sparåtgärden kommer att följas upp i delåret april för eventuella ytterligare åtgärder om inte kostnaderna fortsatt ligger över budget.

Välfrädsnämnden har verkställt samtliga åtgärder som beslutades under 2023 vilket har gett effekt på utfallet och prognosen 2024. Några ytterligare åtgärder är ej framtagna i dagsläget men nämnden följer utfallet löpande, särskilt inom LSS som har en negativ årsprognos.

Miljö- och Samhällsbyggnadsnämnden och dess förvaltning kan utifrån ekonomiskt utfall efter februari inte se något behov av ytterligare åtgärder utöver de som redan är beslutade.

Investering -årsförbrukning (tkr)

	Feb	Apr	Aug	Okt	Budget 2024
Kommunstyrelsen	750				1 750
Kultur- och utbildningsnämnd	2 905				2 905
Välfärdsnämnd	2 050				2 050
Miljö- och samhällsbyggnadsnämnd	55 700				59 350
Summa	61 405				63 705

Prognosen är att nytta 61 405 tkr av den totala investeringsbudgeten för 2024. Den största investeringen avser renovering av Kungsmarksskolan.

Pernilla Gustafsson
Kommunsekreterare

Dnr: KS-2024-000097

Kommunalt partistöd 2024 - Liberalerna i Munkedal

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna Liberalerna i Munkedals redovisning av kommunalt partistöd för 2023.

Kommunfullmäktige beslutar att bevilja kommunalt partistöd till Liberalerna i Munkedal för 2024 enligt följande:

Grundstöd 14 325 kr

Mandatstöd 14 325kr

Totalt: 28 650 kr

Sammanfattning

Enligt Kommunallagen 4 kap. 29 § får kommuner ge ekonomiskt bidrag och annat stöd till politiska partier för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin.

Partistödet består av ett grundläggande stöd som uppgår till 25 procent av prisbasbelopp per parti och år samt ett mandatstöd som uppgår till 25 procent av prisbasbelopp per mandat och år. Detta enligt bestämmelserna i Regler för kommunalt partistöd som är antagen av kommunfullmäktige 2014-09-24, senast reviderad 2018-04-26 §47. Prisbasbeloppet för 2024 är 57 300 kr och Liberalerna har 1 mandat i kommunfullmäktige innevarande mandatperiod.

Liberalerna inkom 2024-03-22 med redovisning för kommunalt partistöd för 2023. Redovisningen anger hur partistödet används och är undertecknad av en särskilt utsedd granskare.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-03-28

Redovisning av erhållet lokalt partistöd 2023 jämte granskningsrapport - Liberalerna i Munkedal

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Kommunfullmäktige har budgetanslag för partistöd.

Hållbar utveckling – Social dimension

Inga ytterligare konsekvenser.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga ytterligare konsekvenser.

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:

Liberalerna i Munkedal, för kännedom
Kommunsekreterare, för verkställande

Munkedals
Kommun

MUNKEDALS KOMMUN

2024-03-22

Redovisning av erhållet lokalt partistöd jämte granskningsrapport

Juridisk person*	Organisationsnummer:
Liberalerna i Munkedal	802521-1791
Adress:	Postadress:
Östeby 51	45597 Dingle
Telefon:	Bankkonto eller BG/PG:
0705-650058	549-6260

* Registrerad lokal partiförening

Erhållet partistöd: 26.250 kr Redovisningen avser år: 2023

Ordförande:	Kassör:
Karin Blomstrand	Karin Blomstrand

Redovisning av lokalt partistöd (Redovisningsperiod 1 januari - 31 december)

Beskriv hur det lokala partistödet fördelats:

Via vårderpengarna till

- * möteskostnader
- * utåtriktad verksamhet
- * konferenser
- * serviceavg till förbundet

Granskningsintyg

Härmed intygas att partiet har följt ändamålet för Regler för kommunalt partistöd i Munkedals kommun

Intygas av	Namnförtydligande
	Daniel Andersson
Datum	Ort
18/3-2024	Göteborg

Skickas till: Munkedals kommun, Kommunledningskontoret, 45580 Munkedal

Pernilla Gustafsson
Kommunsekreterare

Dnr: KS-2024-000105

Kommunalt partistöd 2024 – Vänsterpartiet i Munkedal

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen beslutar att godkänna Vänsterpartiet i Munkedals redovisning av kommunalt partistöd för 2023.

Kommunfullmäktige beslutar att bevilja kommunalt partistöd till Vänsterpartiet i Munkedal för 2024 enligt följande:

Grundstöd 14 325 kr

Mandatstöd 28 650kr

Totalt: 42 975 kr

Sammanfattning

Enligt Kommunallagen 4 kap. 29 § får kommuner ge ekonomiskt bidrag och annat stöd till politiska partier för att stärka deras ställning i den kommunala demokratin.

Partistödet består av ett grundläggande stöd som uppgår till 25 procent av prisbasbelopp per parti och år samt ett mandatstöd som uppgår till 25 procent av prisbasbelopp per mandat och år. Detta enligt bestämmelserna i Regler för kommunalt partistöd som är antagen av kommunfullmäktige 2014-09-24, senast reviderad 2018-04-26 §47. Prisbasbeloppet för 2024 är 57 300 kr och Vänsterpartiet har 2 mandat i kommunfullmäktige innevarande mandatperiod.

Vänsterpartiet inkom 2024-03-26 med redovisning för kommunalt partistöd för 2023. Redovisningen anger hur partistödet används och är undertecknad av en särskilt utsedd granskare.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-03-28

Redovisning av erhållet lokalt partistöd 2023 jämte granskningsrapport - Vänsterpartiet i Munkedal

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Kommunfullmäktige har budgetanslag för partistöd.

Hållbar utveckling – Social dimension

Inga ytterligare konsekvenser.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Inga ytterligare konsekvenser.

Ylva Morén
Kommundirektör

Beslutet skickas till:

Vänsterpartiet i Munkedal, för kännedom
Kommunsekreterare, för verkställande

Redovisning av erhållet lokalt partistöd jämte granskningsrapport

Juridisk person*	Organisationsnummer:
Vänsterpartiet Munkedal	854600-9765
Adress:	Postadress:
c/o Ove Göransson	Odenvägen 28 455 30 Munkedal
Telefon:	Bankkonto eller BG/PG:
0761133997	400-2069

* Registrerad lokal partiförening

Erhållet partistöd: _____ kr Redovisningen avser år: _____

Ordförande:	Kassör:
Gunilla Fasth	Ove Göransson

Redovisning av lokalt partistöd (Redovisningsperiod 1 januari – 31 december)

Beskriv hur det lokala partistödet fördelats:

partistödet har använts till att stärka partiets ställning i den kommunala demokratin. Men även hyra till möteslokaler under året. På internationella kvinnodagen den 8 mars delade vi ut nejlikor till alla våra kvinnliga medborgare men med inriktning på anställda kvinnor inom vården. Vi har även anordnat möten för att höja nivån på medvetenheten om vikten av demokrati inom kommunen. Avslutningsvis har vi använt en del pengar till vår hemsida.

Granskningsintyg

Härmed intygas att partiet har följt ändamålet för Regler för kommunalt partistöd i Munkedals kommun

Intygas av	Namnförtydligande
<i>Ove Göransson</i>	Ove Göransson
Datum	Ort
2024-03-26	Munkedal

Skickas till: Munkedals kommun, Kommunledningskontoret, 45580 Munkedal

§ 28

Dnr VFN-2023-000194

Medborgarförslag från Dick Feldt om att alla 65 år eller äldre bör få halkbroddar kostnadsfritt

Sammanfattning av ärendet

Dick Feldt inkom 2023-11-20 med ett medborgarförslag med följande förslag:

”Tycker att alla som är 65 eller äldre bör få halkbroddar kostnadsfritt.”

Kommunfullmäktige beslutade 2023-11-27 att sända medborgarförslaget till Välståndsnämnden för beredning.

Varje år faller cirka 100 000 personer i Sverige. 7 av 10 som faller är 65 år eller äldre. 60% av dessa fall sker inomhus. Sammanfattningsvis så ökar risken att drabbas av fall med stigande ålder och majoriteten av fallen sker inomhus.

Konsekvenser för dessa äldre personer som skadas kan bli minskad självständighet, försämrad livskvalitet och kan i värsta fall leda till döden. Att förebygga de allvarliga skador som orsakas av snö eller is faller naturligt till stor del på kommuner, fastighetsägare och andra ansvariga för snöröjning och halkbekämpning på allmänna platser. Den enskilde kan också göra sitt genom att hålla egna trappor och gångar isfria, använda lämpliga skor och även ha halkskydd på skorna. Halkskydd har visat sig vara mest effektiva under första året de används därför bör de för att ge bästa effekt bytas ut årligen.

Att dela ut gratis halkskydd till vissa ålderskategorier strider möjligen mot kommunallagens principer, principen om förbud mot understöd till enskild utan stöd i lag och likställighetsprincipen. Frågan har aldrig prövats i domstol men är värd att beaktas vid ett eventuellt införande.

Att erbjuda kostnadsfria halkskydd förväntas öka användandet och reducera risken för fallolyckor orsakade av is och halka.

Om kommunen skulle införskaffa halkskydd och dela ut dessa bör det betänkas att alla inte kan använda samma sorts halkskydd. Beroende på till exempel vilka skor man använder bedöms det vara viktigt att man själv kan välja ett passande halkskydd som passar var och en. Detta för att skyddet verkligen ska komma till användning.

Enligt SCB är ca 2700 folkbokförda personer 65 år eller äldre i Munkedals kommun. I Socialstyrelsens rapport (maj 2022) skattas andelen äldre över 65 år som tackar ja till erbjudande om gratis halkskydd till 50%.

Vid omvärldsbevakning framkommer att kommuner har hanterat frågan om fria halkskydd till äldre medborgare på olika sätt. I en del kommuner erbjuds kostnadsfria halkskydd och i andra har man tagit beslut om att inte erbjuda det med motivering att det bland annat kan vara svårt tillhandahålla ett halkskydd som passar alla samt att det saknas ekonomiska medel för

forts.

forts. § 28

kostnaden. Någon kommun har även valt alternativet att mot uppvisande av kvitto från inköp av halkskydd erbjuda en gratis lunch.

I dagsläget saknar kommunen upphandlat sortiment av halkskydd och kostnaden per halkskydd beräknas till 150kr/par vilket skulle innebära en kostnad om 200–400 tkr beroende på hur många som tackar ja. Skulle kommunen upphandla halkskydd till personer som är över 65 år skulle det även innebära kostnader för upphandling, eftersom det överstiger tröskelvärdet för direktupphandling.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-03-08
Medborgarförslag från Dick Feldt 2023-11-20

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå medborgarförslaget om hälsofrämjande åtgärd att alla som fyllt 65 år eller äldre bör få halkbroddar kostnadsfritt med hänvisning till att det är ett ansträngt ekonomiskt läge där kostnaderna inte kan prioriteras.

Kommunfullmäktige tackar för visat engagemang och inlämnat medborgarförslag.

Yrkanden

Erik Färg (S), Sten-Ove Niklasson (S), Karl-Anders Andersson (C) och Tomas Högberg (L): Bifall till medborgarförslaget.

Jan Petersson (SD): Bifall till förvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på Erik Färg (S), med fleras, yrkande om bifall till medborgarförslaget och Jan Peterssons (SD) yrkande om bifall till förvaltningens förslag, och finner att välfärdsnämnden beslutar enligt Jan Peterssons (SD) yrkande.

Omröstning

Omröstning begärs.

Ordförande beslutar om följande propositionsordning:

Ja-röst: Bifall till Jan Peterssons (SD) yrkande om bifall till förvaltningens förslag.

Nej-röst: Bifall till Erik Färg (S) med fleras, yrkande om bifall till medborgarförslaget.

forts.

forts. 28

Omröstningsresultat

Ledamöter	Ja	Nej	Avstår
Fredrik Roos Fylksjö (SD)	Ja		
Jan Petersson (SD)	Ja		
Linda Wighed (M)	Ja		
Lars Östman (M)	Ja		
Sabina Fremark (KD)	Ja		
Erik Färg (S)		Nej	
Sten-Ove Niklasson (S)		Nej	
Pia Hässlebräcke (S)		Nej	
Karl-Anders Andersson (C)		Nej	
Tomas Högberg (L)		Nej	
Mathias Johansson (SD) ordf.	Ja		
Resultat	6	5	

Välfrädsnämndens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå medborgarförslaget om hälsofrämjande åtgärd att alla som fyllt 65 år eller äldre bör få halkbroddar kostnadsfritt, med hänvisning till att det är ett ansträngt ekonomiskt läge där kostnaderna inte kan prioriteras.

Kommunfullmäktige tackar för visat engagemang och inlämnat medborgarförslag.

Reservation

Erik Färg (S), Sten-Ove Niklasson (S), Pia Hässlebräcke (S), Karl-Anders Andersson (C) och Tomas Högberg (L), reserverar sig till fördel för eget förslag.

Kommunfullmäktiges beslut skickas till:

Förslagsställaren
Förvaltningschef välfärd
Medicinskt ansvarig sjuksköterska

Elin Råhnängen
Medicinskt ansvarig sjuksköterska/
Verksamhetsutvecklare
Välfärdförvaltningen

Dnr: VFN-2023-000194

Svar på medborgarförslag från Dick Feldt om hälsobefrämjande åtgärd att alla som fyllt 65 år eller äldre bör få halkbroddar kostnadsfritt

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att avslå medborgarförslaget om hälsofrämjande åtgärd att alla som fyllt 65 år eller äldre bör få halkbroddar kostnadsfritt med hänvisning till att det är ett ansträngt ekonomiskt läge där kostnaderna inte kan prioriteras.

Kommunfullmäktige tackar för visat engagemang och inlämnat medborgarförslag.

Sammanfattning

Dick Feldt inkom 2023-11-20 med ett medborgarförslag med följande förslag:

"Tycker att alla som är 65 eller äldre bör få halkbroddar kostnadsfritt."

Kommunfullmäktige beslutade 2023-11-27 att sända medborgarförslaget till Välfärdsnämnden för beredning.

Varje år faller cirka 100 000 personer i Sverige. 7 av 10 som faller är 65 år eller äldre. 60% av dessa fall sker inomhus. Sammanfattningsvis så ökar risken att drabbas av fall med stigande ålder och majoriteten av fallen sker inomhus.

Konsekvenser för dessa äldre personer som skadas kan bli minskad självständighet, försämrad livskvalitet och kan i värsta fall leda till döden. Att förebygga de allvarliga skador som orsakas av snö eller is faller naturligt till stor del på kommuner, fastighetsägare och andra ansvariga för snöröjning och halkbekämpning på allmänna platser. Den enskilde kan också göra sitt genom att hålla egna trappor och gångar isfria, använda lämpliga skor och även ha halkskydd på skorna. Halkskydd har visat sig vara mest effektiva under första året de används därför bör de för att ge bästa effekt bytas ut årligen.

Att dela ut gratis halkskydd till vissa ålderskategorier strider möjligen mot kommunallagens principer, principen om förbud mot understöd till enskild utan stöd i lag och likställighetsprincipen. Frågan har aldrig prövats i domstol men är värd att beaktas vid ett eventuellt införande.

Att erbjuda kostnadsfria halkskydd förväntas öka användandet och reducera risken för fallolyckor orsakade av is och halka.

Om kommunen skulle införskaffa halkskydd och dela ut dessa bör det betänkas att alla inte kan använda samma sorts halkskydd. Beroende på till exempel vilka skor man använder bedöms det vara viktigt att man själv kan välja ett passande halkskydd som passar var och en. Detta för att skyddet verkligen ska komma till användning.

Enligt SCB är ca 2700 folkbokförda personer 65 år eller äldre i Munkedals kommun. I Socialstyrelsens rapport (maj 2022) skattas andelen äldre över 65 år som tackar ja till erbjudande om gratis halkskydd till 50%.

Vid omvärldsbevakning framkommer att kommuner har hanterat frågan om fria halkskydd till äldre medborgare på olika sätt. I en del kommuner erbjuds kostnadsfria halkskydd och i andra har man tagit beslut om att inte erbjuda det med motivering att det bland annat kan vara svårt tillhandahålla ett halkskydd som passar alla samt att det saknas ekonomiska medel för kostnaden. Någon kommun har även valt alternativet att mot uppvisande av kvitto från inköp av halkskydd erbjuda en gratis lunch.

I dagsläget saknar kommunen upphandlat sortiment av halkskydd och kostnaden per halkskydd beräknas till 150kr/par vilket skulle innebära en kostnad om 200–400 tkr beroende på hur många som tackar ja. Skulle kommunen upphandla halkskydd till personer som är över 65 år skulle det även innebära kostnader för upphandling, eftersom det överstiger tröskelvärdet för direktupphandling.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-03-08
Medborgarförslag från Dick Feldt 2023-11-20

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

En inom budgetram inte budgeterad ökad kostnad om ca 400 tkr.

Hållbar utveckling – Social dimension

Stärkt och bevarad hälsa hos äldre ökar möjligheterna till självständighet och är en viktig hälsofrämjande faktor för att kunna leva ett aktivt liv. Halkskydd kan möjliggöra för den enskilde individen att vara mer aktiv även vintertid och bidra till ökad trygghet.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Minskad klimatpåverkan utifrån minskade utsläpp från kortare resor med bil i de fall personen kan promenera

Johanna Eklöf
Förvaltningschef
Välfärdsförvaltningen

KF beslut skickas till:
Förslagsställaren
Förvaltningschef välfärd
Medicinskt ansvarig sjuksköterska/verksamhetsutvecklare

Medborgarförslag

Förnamn Dick	Efternamn Feldt
-----------------	--------------------

Rubrik på förslaget

Hälsöfrämjande åtgärd

Vad vill du föreslå?

Tänk på att förslaget enbart kan hantera ett ämne.
Tycker att alla som är 65 eller äldre bör få halkbroddar kostnadsfritt.

Här kan du ladda upp en fil

Vill du presentera (max 5 minuter) ditt förslag på det kommunfullmäktigesammanträde där det anmäls? (du kommer bli kontaktad med information om vilket sammanträde ditt medborgarförslag blir anmält)

- Ja
 Nej
 Vet ej

§ 29

Dnr VFN-2023-000061

Medborgarförslag från Annette Olausson om stärkt brandskydd till särskilt riskutsatta invånare i kommunen (återremiss från Kommunstyrelsen)

Sammanfattning av ärendet

Medborgarförslaget föreslår ett stärkt brandskydd till särskilt utsatta invånare i kommunen dels genom brandlarm kopplat till trygghetslarm, dels genom Medborgarförslaget föreslår ett stärkt brandskydd till särskilt utsatta invånare i kommunen dels genom brandlarm kopplat till trygghetslarm, dels genom MSB och Socialstyrelsens material för att stärka det systematiska arbetet med brandskydd i kommunerna. Kommunstyrelsen valde att återremittera medborgarförslaget för att Välfrädsnämnden skall återkomma med kostnadsfördelning gällande rökdetektor, och eventuella larmkostnader från räddningstjänsten. Dessutom saknade kommunstyrelsen uppgift om röklarmet går till hemtjänsten eller räddningstjänsten och hos vem ansvaret ligger.

Från och med år 2024 finns ett avtal med en ny leverantör av trygghetslarm i ordinärt boende kommunen har därför möjlighet att erbjuda den enskilde med beslut om trygghetslarm en tilläggstjänst i form av röksensor kopplat till trygghetslarmcentralen.

När en röksensor kopplas till trygghetslarm så kommer trygghetslarmets larmcentral att ta emot röklarmet. Eftersom det går att kommunicera med brukaren så kommer trygghetslarmets larmcentral att försöka att ta kontakt med brukaren. Om trygghetslarmcentralen inte kommer i kontakt med brukaren så larmar trygghetslarmcentralen 112. När larmet går till 112 så kommer räddningstjänsten att göra sin bedömning och att rycka ut. Hemtjänsten kan som regel vara räddningstjänsten behjälpliga via telefon med till exempel viktig information om brukaren. Om hemtjänstpersonal befinner sig i närheten så kan de även vara behjälpliga med information på plats.

Kostnaden för trygghetslarm uppgår i dag till 320 kr/månad för den enskilde. Röksensor är ett valbart tillägg som görs till självkostnadspris, leasingavgiften för röksensor uppgår till 42 kr/månad, så att månadskostnaden inklusive trygghetslarm då uppgår till 362 kr/månad. Batteriets livslängd är 10 år.

Förvaltningen ser över möjligheten att kunna erbjuda en tjänst som bekostas av brukaren för montering och demontering. Någon kostnad för den enskilde eller för kommunen i samband med uttryckning uppstår enligt uppgifter från räddningstjänsten inte, inte heller vid fellarm.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-03-12

Utredning 2024-03-01

Beslut KS 2023-11-13 § 194

Beslut VFN 2023-10-19 § 98

Tjänsteskrivelse 2023-10-06 (inför beslut VFN 2023-10-19 § 98)

Medborgarförslag

forts. § 29

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att den del i medborgarförslaget som avser det systematiska arbetet med brandskyddet är besvarat.

Kommunfullmäktige beslutar att bifalla medborgarförslaget i den del som avser möjligheten att koppla brandlarm till trygghetslarm.

Yrkande

Jan Petersson (SD) och Linda Wighed (M): Bifall till förvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på Jan Peterssons (SD) och Linda Wigheds (M) yrkande om bifall till förvaltningens förslag och finner att välfrädsnämnden beslutar enligt förslaget.

Välfrädsnämndens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att den del i medborgarförslaget som avser det systematiska arbetet med brandskyddet är besvarat.

Kommunfullmäktige beslutar att bifalla medborgarförslaget i den del som avser möjligheten att koppla brandlarm till trygghetslarm.

Kommunfullmäktiges beslut skickas till

Förslagsställaren
Förvaltningschef välfärd
Avdelningschef VoO
Verksamhetsutvecklare

Wivi-Anne Wiedemann
Verksamhetsutvecklare

Dnr: VFN-2023-000061

Medborgarförslag från Annette Olausson om stärkt brandskydd till särskilt riskutsatta invånare i kommunen

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att den del i medborgarförslaget som avser det systematiska arbetet med brandskyddet är besvarat.

Kommunfullmäktige beslutar att bifalla medborgarförslaget i den del som avser möjligheten att koppla brandlarm till trygghetslarm.

Sammanfattning

Medborgarförslaget föreslår ett stärkt brandskydd till särskilt utsatta invånare i kommunen dels genom brandlarm kopplat till trygghetslarm, dels genom MSB och Socialstyrelsens material för att stärka det systematiska arbetet med brandskydd i kommunerna. Kommunstyrelsen valde att återremittera medborgarförslaget för att Välfärdsnämnden skall återkomma med kostnadsfördelning gällande rökdetektor, och eventuella larmkostnader från räddningstjänsten. Dessutom saknade kommunstyrelsen uppgift om röklarmet går till hemtjänsten eller räddningstjänsten och hos vem ansvaret ligger.

Från och med år 2024 finns ett avtal med en ny leverantör av trygghetslarm i ordinärt boende kommunen har därför möjlighet att erbjuda den enskilde med beslut om trygghetslarm en tilläggstjänst i form av röksensor kopplad till trygghetslarmcentralen.

När en röksensor kopplas till trygghetslarm så kommer trygghetslarmets larmcentral att ta emot röklarmet. Eftersom det går att kommunicera med brukaren så kommer trygghetslarmets larmcentral att försöka att ta kontakt med brukaren. Om trygghetslarmcentralen inte kommer i kontakt med brukaren så larmar trygghetslarmcentralen 112. När larmet går till 112 så kommer räddningstjänsten att göra sin bedömning och att rycka ut. Hemtjänsten kan som regel vara räddningstjänsten behjälpliga via telefon med till exempel viktig information om brukaren. Om hemtjänstpersonal befinner sig i närheten så kan de även vara behjälpliga med information på plats.

Kostnaden för trygghetslarm uppgår i dag till 320 kr/månad för den enskilde. Röksensor är ett valbart tillägg som görs till självkostnadspris, leasingavgiften för röksensor uppgår till 42 kr/månad, så att månadskostnaden inklusive trygghetslarm då uppgår till 362 kr/månad. Batteriets livslängd är 10 år.

Förvaltningen ser över möjligheten att kunna erbjuda en tjänst som bekostas av brukaren för montering och demontering. Någon kostnad för den enskilde eller för kommunen i samband med uttryckning uppstår enligt uppgifter från räddningstjänsten inte, inte heller vid fellarm.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2024-03-12
Utredning 2024-03-01
Beslut KS 2023-11-13 § 194
Beslut VFN 2023-10-19 § 98
Tjänsteskrivelse 2023-10-06 (inför beslut VFN 2023-10-19 § 98)
Medborgarförslag

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Det finns en samhällsekonomisk vinst, då kostnader för bränder uppgår till miljardbelopp¹.

Hållbar utveckling – Social dimension

För att nämna två sociala dimensioner så har förvaltningen genom förslaget, möjlighet att bidra till ökad trygghet för brukarna samt möjliggöra att brukare kan bo kvar i sina boenden längre.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Det är svårt att få fram exakta siffror på hur mycket miljön påverkas genom bränder. Uträkningar har gjorts, men mätmetoderna bedöms behöva utvecklas ytterligare. Men att bränder leder till miljöpåverkan bland annat genom utsläpp av kemikalier och lösningsmedel samt avfall med mera står fast².

Johanna Eklöf
Förvaltningschef

Kommunfullmäktiges beslut skickas till:

Förslagsställaren
Avdelningschef VoO
Förvaltningschef
Verksamhetsutvecklare

---

¹ [Brandskyddsföreningen](#), 4 miljarder kronor förlorade i bränder varje år. [MSB](#), Samhällets kostnader för bränder år 2019, 9 miljarder kronor.

² [MSB](#) Miljöbelastning vid bränder och andra olyckor.

Diarienummer: KS 2023-118, VFN 2023-61

Datum: 2024-03-01

Medborgarförslag om stärkt brandskydd till särskilt riskutsatta invånare i kommunen.

Sammanfattning

Medborgarförslaget föreslår ett stärkt brandskydd till särskilt utsatta invånare i kommunen dels genom brandlarm kopplat till trygghetslarm, dels genom MSB och Socialstyrelsens material för att stärka det systematiska arbetet med brandskydd i kommunerna. Kommunstyrelsen valde att återremittera medborgarförslaget för att Valfärdsnämnden skall återkomma med kostnadsfördelning gällande rökdetektor, och eventuella larmkostnader från räddningstjänsten. Dessutom saknade kommunstyrelsen uppgift om röklarmet går till hemtjänsten eller räddningstjänsten och hos vem ansvaret ligger.

Bakgrund

Det finns en samhällsekonomisk vinst att koppla röksensor till trygghetslarm. Då höga kostnader för samhället uppstår i samband med bränder, de största kostnadstyperna vid brand är egendomsskada, personskada och omkomna.

Det sker i genomsnitt 90 dödsbränder med cirka 100 döda per år i Sverige. Cirka 80 procent av bränderna inträffar i bostäder. När det gäller de som omkommer vid brand ses bland annat följande mönster:

- det finns en tydlig överrepresentation av äldre personer
- det finns vanligen fysiska, medicinska eller kognitiva orsaker till att de som drabbas inte kan sätta sig i säkerhet
- det är känt att rökning orsakar minst en tredjedel av dödsbränderna. Sannolikt orsakar den fler dödsbränder än vad som är känt, eftersom en stor andel av dödsbränderna saknar känd brandorsak
- vid en majoritet av dödsbränderna saknas fungerande brandvarnare¹

---

¹ Förstärkt brandskydd för alla. Stärkt brandskydd för särskilt riskutsatta individer. MSB 2020. S. 13.

Enligt 41 § räddningstjänstlagen (1986:1102) ligger alltid ansvaret för brandsäkerheten hos ägaren eller innehavaren av en bostad. Undantag från detta ansvar kan ej göras på grund av sjukdom eller handikapp hos ägaren eller innehavaren. Det är ägaren eller innehavaren av bostaden som skall vidta åtgärder som behövs för att förebygga brand och hindra eller begränsa skador till följd av brand. Exakt vad som rimligen kan krävas i detta hänseende måste avgöras från fall till fall. Avgörande förhållanden som kan vara av betydelse är bland annat de boendes hälsa och närhet till stöd och hjälp i hemmet. Det är upp till varje kommun att avgöra om hjälp i brandskyddsfrågor innefattas i stödet och hjälpen, genom exempelvis information eller byte av batterier i brandvarnare.

Från och med år 2024 finns ett avtal med en ny leverantör av trygghetslarm i ordinärt boende. Till detta avtal finns en option om röksensor kopplat till trygghetslarmet. Kommunen har därför möjlighet att erbjuda den enskilde med beslut om trygghetslarm en tilläggstjänst i form av röksensor kopplad till trygghetslarmcentralen. Att koppla röksensor till trygghetslarmet är frivilligt, då det utgör ett ingrepp i bostaden, vidare så finns brukare som redan har ett privat larm med kopplad röksensor i sin bostad.

Antal brukare av trygghetslarm

I februari 2024 så var det 350 brukare som hade insatsen trygghetslarm, men antalet brukare varierar något under året. Vilket betyder att cirka 15-20 röksensorer kopplade till trygghetslarm skulle installeras per år om samtliga brukare väljer denna tilläggstjänst.

Antal brukare som har trygghetslarm

År/Antal per månad	jan	feb	mars	april	maj	juni	juli	aug	sep	okt	nov	dec
2022	345	337	338	332	330	337	337	341	333	330	328	343
2023	343	345	340	341	348	340	339	345	345	353	360	360
2024	365	350										

Antal larm till larmcentral

För att bilda sig en uppfattning om antalet röklarm så har välfärdsförvaltningens trygghetslarmsoperatör Careium lämnat följande statistik. I dessa kommuner har nästan samtliga brukare kopplat röksensor till trygghetslarm. Under en tre månaders period så rapporterades följande röklarm:

	Antal brukare med larm kopplat	Antal röklarm	Antal skarpa röklarm som larmats vidare till 112
Kommun 1	234	43	4
Kommun 2	1200	161	15

Hur går det till?

Brukare av trygghetslarm kommer att erbjudas att leasa en röksensor kopplat till trygghetslarmet. När en röksensor kopplas till trygghetslarm så kommer trygghetslarmets larmcentral att ta emot röklarmet. Eftersom det går att kommunicera med brukaren så kommer trygghetslarmets larmcentral att försöka att ta kontakt med brukaren. Om trygghetslarmcentralen inte kommer i kontakt med brukaren så larmar trygghetslarmcentralen 112. När larmet går till 112 så kommer räddningstjänsten att göra sin bedömning och rycka ut. Hemtjänsten kan som regel vara räddningstjänsten behjälpliga via telefon med till exempel viktig information om brukaren. Om hemtjänstpersonal befinner sig i närheten så kan de även vara behjälpliga med information på plats.

Kostnad för den enskilde

Röksensor är ett valbart tillägg som kan göras, leasingavgiften för röksensor uppgår till 42 kr/månad, kostnaden för trygghetslarm för den enskilde i dag är 320 kr/månad. Månadskostnaden för trygghetslarm inklusive röksensor kommer då att bli 362 kr/månad. Batteriets livslängd är 10 år.

Förvaltningen ser över möjligheterna att kunna erbjuda brukarna att köpa en tjänst för montering och eventuellt demontering av röksensorerna. Tjänsten riktar sig till de brukare som inte har möjlighet att sköta monteringen i egen regi. En samverkan har etablerats med räddningstjänsten i frågan, gemensamt ses möjligheten till att sluta ett avtal för att utföra montering och demontering över. Förvaltningen har även haft en inledande diskussion med Munkbo AB och söker fortsatt samverkanspartners i frågan. Montering och demontering bekostas i så fall av brukaren. Detta mot bakgrund av att flera av brukarna i ordinärt boende har ombesörjt brandlarm i egen regi i form av privata larmoperatörer kopplat till inbrottslarm.

Någon kostnad för den enskilde eller för kommunen i samband med uttryckning uppstår enligt uppgifter från räddningstjänsten inte, inte heller vid fellarm.

Systematiskt brandskyddsarbete

Vidare så föreslås förvaltningen att arbeta med det material som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Socialstyrelsen har tagit fram i syfte att stärka arbetet med det systematiska brandskyddet.

I april 2023 påbörjade välfärdsförvaltningen ett arbete i samverkan med räddningstjänsten för att stärka brandskyddet för brukare i ordinärt boende. Räddningstjänsten har besökt två verksamheter och flera är inbokade i slutet av mars. I Svarteborgs hemtjänst är arbetet med systematiskt brandskydd implementerat. Här har brandinspektör varit på plats i oktober 2023 och utbildat personal. Personalen har utfört en översyn enligt en checklista hos de brukare som inte har privat larm kopplat till larmoperatör. Hemtjänstpersonal har meddelat berörda anhöriga att brandskyddsutrustning saknas hos brukare där så är fallet. Anhöriga har även fått information om att brandfilter och brandsläckare kan köpas till exempel på Jula och Clas Olsson. Hemtjänstpersonal har även testat och bytt batterier på vissa brandvarnare och för brukare med inköp som insats har de lätt kunnat köpa in batterier.

§ 194

Dnr KS-2023-000118

Medborgarförslag från Annette Olausson om stärkt brandskydd till särskilt riskutsatta invånare i kommunen

Sammanfattning av ärendet

Medborgarförslaget föreslår ett stärkt brandskydd till särskilt utsatta invånare i kommunen dels genom brandlarm kopplat till trygghetslarm, dels genom MSB och Socialstyrelsens material för att stärka det systematiska arbetet med brandskydd i kommunerna.

Upphandling av nytt trygghetslarm avslutades nyligen och möjlighet till rökdetektor kopplat till trygghetslarm finns nu som option i ordinärt boende. Upphandlingen möjliggör att välfärdförvaltningen kan erbjuda brandlarm kopplat till trygghetslarm och under år 2024 kommer detta arbete att starta. Vidare så föreslås förvaltningen att arbeta med det material som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Socialstyrelsen har tagit fram i syfte att stärka arbetet med det systematiska brandskyddet. I april i år påbörjade välfärdförvaltningen ett arbete i samverkan med räddningstjänsten för att stärka brandskyddet för brukare i ordinärt boende. Planen är att arbeta med utbildningssatsningar och anpassade checklistor till hemtjänstpersonal, boendestödet samt biståndshandläggare och ett informationsmaterial till brukarna. Arbetet har påbörjats under hösten.

Bakgrund

Det sker i genomsnitt 90 dödsbränder med cirka 100 döda per år i Sverige. Cirka 80 procent av bränderna inträffar i bostäder. När det gäller de som omkommer vid brand ses följande mönster:

- det finns en tydlig överrepresentation av äldre personer
- det finns vanligen fysiska, medicinska eller kognitiva orsaker till att de som drabbas inte kan sätta sig i säkerhet
- den sociala problematiken, såsom missbruk, är större bland medelålders än bland äldre
- i åldersgruppen 20–64 år har det vid obduktion påvisats att det fanns alkohol i blodet före olyckan hos fler än hälften av dem som omkommit.

Det är känt att rökning orsakar minst en tredjedel av dödsbränderna. Sannolikt orsakar den fler dödsbränder än vad som är känt, eftersom en stor andel av dödsbränderna saknar känd brandorsak. Vid en majoritet av dödsbränderna saknas fungerande brandvarnare.

Enligt 41 § räddningstjänstlagen (1986:1102) ligger alltid ansvaret för brandsäkerheten hos ägaren eller innehavaren av en bostad. Undantag från detta ansvar kan ej göras på grund av sjukdom eller handikapp hos ägaren eller innehavaren. Det är ägaren eller innehavaren av bostaden som skall

vidta åtgärder som behövs för att förebygga brand och hindra eller begränsa skador till följd av brand. Exakt vad som rimligen kan krävas i detta hänseende måste avgöras från fall till fall. Avgörande förhållanden som kan vara av betydelse är bland annat de boendes hälsa och närhet till stöd och forts.§ 98

hjälp i hemmet. Det är upp till varje kommun att avgöra om hjälp i brandskyddsfrågor innefattas i stödet och hjälpen, genom exempelvis information eller byte av batterier i brandvarnare.

Beslutsunderlag

Beslut VFN 2023-10-19 § 98
Tjänsteskrivelse 2023-10-05
Medborgarförslag från Annette Olausson

Välfnärdsnämndens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att den del i medborgarförslaget som avser det systematiska arbetet med brandskyddet är besvarat.

Kommunfullmäktige beslutar att bifalla medborgarförslaget i den del som avser möjligheten att koppla brandlarm till trygghetslarm.

Yrkande

Martin Svenberg Rödin (M) återremissyrkande:
Kommunstyrelsen väljer att återremittera medborgarförslaget för att Välfnärdsnämnden skall återkomma med kostnadsfördelning gällande rökdetektorer, och eventuella larmkostnader från räddningstjänsten. Dessutom saknas uppgift om röklarmet går till hemtjänsten eller räddningstjänsten och hos vem ansvaret ligger.

Louise Skaarnes (SD):
Bifall till Martin Svenberg Rödins (M) återremissyrkande.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på om ärendet ska avgöras idag eller återremitteras och finner att ärendet ska återremitteras.

Kommunstyrelsens beslut

Kommunstyrelsen beslutar att återremittera ärendet till Välfnärdsnämnden med följande motivering: *Kommunstyrelsen väljer att återremittera medborgarförslaget för att Välfnärdsnämnden skall återkomma med kostnadsfördelning gällande rökdetektorer, och eventuella larmkostnader från räddningstjänsten. Dessutom saknas uppgift om röklarmet går till hemtjänsten eller räddningstjänsten och hos vem ansvaret ligger.*

Beslutet skickas till

Välfrädsnämnden, för hantering av återremiss.

§ 98

Dnr VFN-2023-000061

Medborgarförslag från Annette Olausson om stärkt brandskydd till särskilt riskutsatta invånare i kommunen.

Sammanfattning av ärendet

Medborgarförslaget föreslår ett stärkt brandskydd till särskilt utsatta invånare i kommunen dels genom brandlarm kopplat till trygghetslarm, dels genom MSB och Socialstyrelsens material för att stärka det systematiska arbetet med brandskydd i kommunerna.

Upphandling av nytt trygghetslarm avslutades nyligen och möjlighet till rökdetektor kopplat till trygghetslarm finns nu som option i ordinärt boende. Upphandlingen möjliggör att välfärdsförvaltningen kan erbjuda brandlarm kopplat till trygghetslarm och under år 2024 kommer detta arbete att starta.

Vidare så föreslås förvaltningen att arbeta med det material som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) och Socialstyrelsen har tagit fram i syfte att stärka arbetet med det systematiska brandskyddet.

I april i år påbörjade välfärdsförvaltningen ett arbete i samverkan med räddningstjänsten för att stärka brandskyddet för brukare i ordinärt boende. Planen är att arbeta med utbildningssatsningar och anpassade checklistor till hemtjänstpersonal, boendestödet samt biståndshandläggare och ett informationsmaterial till brukarna. Arbetet har påbörjats under hösten.

Bakgrund

Det sker i genomsnitt 90 dödsbränder med cirka 100 döda per år i Sverige. Cirka 80 procent av bränderna inträffar i bostäder. När det gäller de som omkommer vid brand ses följande mönster:

- det finns en tydlig överrepresentation av äldre personer
- det finns vanligen fysiska, medicinska eller kognitiva orsaker till att de som drabbas inte kan sätta sig i säkerhet
- den sociala problematiken, såsom missbruk, är större bland medelålders än bland äldre
- i åldersgruppen 20–64 år har det vid obduktion påvisats att det fanns alkohol i blodet före olyckan hos fler än hälften av dem som omkommit.

Det är känt att rökning orsakar minst en tredjedel av dödsbränderna. Sannolikt orsakar den fler dödsbränder än vad som är känt, eftersom en stor andel av dödsbränderna saknar känd brandorsak. Vid en majoritet av dödsbränderna saknas fungerande brandvarnare.

Enligt 41 § räddningstjänstlagen (1986:1102) ligger alltid ansvaret för brandsäkerheten hos ägaren eller innehavaren av en bostad. Undantag från detta ansvar kan ej göras på grund av sjukdom eller handikapp hos ägaren eller innehavaren. Det är ägaren eller innehavaren av bostaden som skall vidta åtgärder som behövs för att förebygga brand och hindra eller begränsa skador till följd av brand. Exakt vad som rimligen kan krävas i detta hänseende måste avgöras från fall till fall. Avgörande förhållanden som kan vara av betydelse är bland annat de boendes hälsa och närhet till stöd och

forts. § 98

hjälp i hemmet. Det är upp till varje kommun att avgöra om hjälp i brandskyddsfrågor innefattas i stödet och hjälpen, genom exempelvis information eller byte av batterier i brandvarnare.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-10-05

Medborgarförslag från Annette Olausson

Förvaltningens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att den del i medborgarförslaget som avser det systematiska arbetet med brandskyddet är besvarat.

Kommunfullmäktige beslutar att bifalla medborgarförslaget i den del som avser möjligheten att koppla brandlarm till trygghetslarm.

Yrkande

Mathias Johansson (SD) och Karl-Anders Andersson (c): Bifall till förvaltningens förslag.

Propositionsordning

Ordförande ställer proposition på Mathias Johanssons (SD) och Karl-Anders Anderssons (C) bifallsyrkande till förvaltningens förslag och finner att välfärdsnämnden antar förslaget.

Välfrärdsnämndens förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att den del i medborgarförslaget som avser det systematiska arbetet med brandskyddet är besvarat.

Kommunfullmäktige beslutar att bifalla medborgarförslaget i den del som avser möjligheten att koppla brandlarm till trygghetslarm.

Kommunfullmäktiges beslut skickas till

Förslagsställaren

Förvaltningschef välfärd

Avdelningschef VoO, för vidare befordran till berörda handläggare

Avdelningschef IFO/Stöd

Förvaltningsekonom

Diarienummer: VFN-2023-000061

Datum: 2023-10-06

TJÄNSTESKRIVELSE

Wivi-Anne Wiedemann
Verksamhetsutvecklare
Välfärdsförvaltningen

Medborgarförslag från Annette Olausson om stärkt brandskydd till särskilt riskutsatta invånare i kommunen

Förslag till beslut

Kommunfullmäktige beslutar att den del i medborgarförslaget som avser det systematiska arbetet med brandskyddet är besvarat.

Kommunfullmäktige beslutar att bifalla medborgarförslaget i den del som avser möjligheten att koppla brandlarm till trygghetslarm.

Sammanfattning

Medborgarförslaget föreslår ett stärkt brandskydd till särskilt utsatta invånare i kommunen dels genom brandlarm kopplat till trygghetslarm, dels genom MSB och Socialstyrelsens material för att stärka det systematiska arbetet med brandskydd i kommunerna. Upphandling av nytt trygghetslarm avslutades nyligen och möjlighet till rökdetektor kopplat till trygghetslarm finns nu som option i ordinärt boende. Upphandlingen möjliggör att välfärdsförvaltningen kan erbjuda brandlarm kopplat till trygghetslarm och under år 2024 kommer detta arbete att starta.

Vidare så föreslås förvaltningen att arbeta med det material som MSB och Socialstyrelsen har tagit fram i syfte att stärka arbetet med det systematiska brandskyddet. I april i år påbörjade förvaltningen ett arbete i samverkan med räddningstjänsten för att stärka brandskyddet för brukare i ordinärt boende. Planen är att arbeta med utbildningssatsningar och anpassade checklistor till hemtjänstpersonal, boendestödet samt biståndshandläggare och ett informationsmaterial till brukarna. Arbetet har påbörjats under hösten.

Bakgrund

Det sker i genomsnitt 90 dödsbränder med cirka 100 döda per år i Sverige. Cirka 80 procent av bränderna inträffar i bostäder. När det gäller de som omkommer vid brand ses följande mönster:

- det finns en tydlig överrepresentation av äldre personer

- det finns vanligen fysiska, medicinska eller kognitiva orsaker till att de som drabbas inte kan sätta sig i säkerhet
- den sociala problematiken, såsom missbruk, är större bland medelålders än bland äldre
- i åldersgruppen 20–64 år har det vid obduktion påvisats att det fanns alkohol i blodet före olyckan hos fler än hälften av dem som omkommit.

Det är känt att rökning orsakar minst en tredjedel av dödsbränderna. Sannolikt orsakar den fler dödsbränder än vad som är känt, eftersom en stor andel av dödsbränderna saknar känd brandorsak. Vid en majoritet av dödsbränderna saknas fungerande brandvarnare¹.

Enligt 41 § räddningstjänstlagen (1986:1102) ligger alltid ansvaret för brandsäkerheten hos ägaren eller innehavaren av en bostad. Undantag från detta ansvar kan ej göras på grund av sjukdom eller handikapp hos ägaren eller innehavaren. Det är ägaren eller innehavaren av bostaden som skall vidta åtgärder som behövs för att förebygga brand och hindra eller begränsa skador till följd av brand. Exakt vad som rimligen kan krävas i detta hänseende måste avgöras från fall till fall. Avgörande förhållanden som kan vara av betydelse är bland annat de boendes hälsa och närhet till räddningstjänsten. Ur socialtjänstlagen framgår att äldre människor skall få stöd och hjälp i hemmet. Det är upp till varje kommun att avgöra om hjälp i brandskyddsfrågor innefattas i stödet och hjälpen, genom exempelvis information eller byte av batterier i brandvarnare.

Beslutsunderlag

Tjänsteskrivelse 2023-10-05

Särskilda konsekvensbeskrivningar

Hållbar utveckling – Ekonomisk dimension

Inom förvaltningen kommer vissa resurser att tas i anspråk för bland annat utformning av checklistor och utbildning av personal.

Det finnas en samhällsekonomisk vinst, då kostnader för bränder uppgår till miljardbelopp².

Hållbar utveckling – Social dimension

För att nämna två sociala dimensioner så har förvaltningen genom förslaget möjlighet att bidra till ökad trygghet för brukarna samt möjliggöra att brukare kan bo kvar i sina boenden längre.

¹ Förstärkt brandskydd för alla. Stärkt brandskydd för särskilt riskutsatta individer. MSB 2020. S. 13.

² [Brandskyddsföreningen](#), 4 miljarder kronor förlorade i bränder varje år. [MSB](#), Samhällets kostnader för bränder år 2019, 9 miljarder kronor.

Hållbar utveckling – Miljömässig dimension

Det är svårt att få fram exakta siffror på hur mycket miljön påverkas genom bränder. Uträkningar har gjorts, men mätmetoderna bedöms behöva utvecklas ytterligare. Men att bränder leder till miljöpåverkan bland annat genom utsläpp av kemikalier och lösningsmedel samt avfall med mera står fast³.

Johanna Eklöf
Förvaltningschef
Välfärdsförvaltningen

Beslutet skickas till:
Förvaltningschef
Avdelningschefer
Enhetschef för Hemsjukvården
Annette Olausson

---

³ [MSB](#) Miljöbelastning vid bränder och andra olyckor.

Medborgarförslag

Kontaktuppgifter

Förnamn Annette	Efternamn Olausson
Gatuadress [REDACTED]	
Postnummer [REDACTED]	Ort [REDACTED]
E-post (valfri) [REDACTED]	

Medborgarförslag

Rubrik på förslaget
Stärkt brandskydd till särskilt riskutsatta invånare i kommunen

Vad vill du föreslå?

Tänk på att förslaget enbart kan hantera ett ämne.
Då fler och fler äldre och/eller funktionsnedsatta invånare bor kvar hemma med trygghetslarm behövs förstärkt brandskydd då det är stor risk att de inte hinner med/klarar av att komma ut i tid i händelse av en brand. Många har svårt att hantera en oväntad stressad situation och man kan inte räkna med att de hinner larva själv. Av denna anledning föreslår jag bland annat inköp av brandvarnare som kan kopplas till trygghetslarm.

MSB och Socialstyrelsen har bland annat tagit fram en webbutbildning, checklista och bedömningsstöd till kommunerna för att underlätta arbetet med att systematiskt stärka brandskyddet hos de mest riskutsatta.

"Ungefär 80 personer dör varje år i bostadsbränder i Sverige. Bland de som dör är äldre personer och personer med olika typer av funktionsnedsättningar överrepresenterade."

Länk:

<https://www.msb.se/sv/amnesomraden/skydd-mot-olyckor-och-farliga-amnen/brandskydd/starkt-brandskydd-for-sarskilt-riskutsattany-sida/>

Här kan du ladda upp en fil

Vill du presentera (max 5 minuter) ditt förslag på det kommunfullmäktigesammanträde där det anmäls? (du kommer bli kontaktad med information om vilket sammanträde ditt medborgarförslag blir anmält)

- Ja
 Nej
 Vet ej